

# TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

## TUTANAK DERGİSİ

91'inci Birleşim  
15 Haziran 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

### İÇİNDEKİLER

#### I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

#### II.- GELEN KÂĞITLAR

#### III.- YOKLAMALAR

#### IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

##### A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, Aksaray'ın il statüsünü kazanmasının 32'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, 27'nci Yasama Döneminin Üçüncü Yasama Yılı'nın anayasal ve siyasal bilançosunu değerlendirmeye ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in, Bitlis'e yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

#### V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 2.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 5.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın satışma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 6.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 7.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 9.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 10.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 11.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 12.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 13.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 14.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 15.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 16.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 17.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 18.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 19.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

20.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

21.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, sağlık çalışanlarının maruz kaldığı saldırılara ilişkin açıklaması

22.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Marmara Denizi'ndeki müsilağ sorununa ilişkin açıklaması

23.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Jandarma teşkilatının 182'nci kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

24.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, aşılama çalışmalarına ilişkin açıklaması

25.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın Altıntaş ilçesinin Beşkarış köyünün sulama sorununa ilişkin açıklaması

26.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'da SGK'nin sağlık kısmının taşınmasına ilişkin açıklaması

27.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, atlı cirit sporuna ilişkin açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Bakırköy Botanik Park'a ilişkin açıklaması

29.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'in Çamlıyayla ilçesine yapılacak baraja ve yola ilişkin açıklaması

30.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, AK PARTİ hükümetlerinin yatırımlarına ilişkin açıklaması

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlık çalışanlarının sorunlarına ilişkin açıklaması

32.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki tarımsal sulama çalışmalarına ilişkin açıklaması

33.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Kahramanmaraş'taki geri dönüşüm çalışmalarına ilişkin açıklaması

34.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, boşanmalara ilişkin açıklaması

35.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

36.- Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş'ın, Marmara Denizi'ndeki müsilağ sorununa ilişkin açıklaması

37.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesirli süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

38.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın Yüreğir ilçesindeki enerji üretim tesisine ilişkin açıklaması

39.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Dündar Taşer'in 49'uncu ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

40.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Amasya Tamimi'nin 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

41.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'daki sulama projelerine ilişkin açıklaması

42.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Didim Belediye Başkanı Deniz Atabay ve avukatına yapılan saldırıya ilişkin açıklama-

51

43.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

44.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Mardin Nusaybin'de trafik kazasında hayatını kaybeden öğretmenler Suzan Basın ile Büşra Yıldız'a Allah'tan rahmet dilediğine, Jandarma teşkilatının 182'nci kuruluş yıl dönümüne, astsubayların görev ve makam tazminatlarının verilmesi gerektiğine, Azerbaycan'ın Millî Kurtuluş Günü'nü tebrik ettiğine, Didim Belediye Başkanı Deniz Atabay ile Yomra Belediye Başkanı Mustafa Bıyık'a yapılan saldırılara, RTÜK'e yapılacak üye seçimine ve ülkede hukukun katledildiğine ilişkin açıklaması

45.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, şehit Korucubaşı Abdurrahman Avcı ile bütün şehitlere bir kez daha Allah'tan rahmet dilediğine ve Dündar Taşer, Cemil Meriç ve Peyami Safa'nın ölüm yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

46.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 51'inci yıl dönümüne, Ethem Sarısülük'ün ölüm yıl dönümüne, Kars Sarıkamış'taki ağaç kesimine, İstanbul İl Ambulans Komuta Kontrol Merkezi Başhekimini Doktor Adil Yetiş Sarıhasanoğlu'nun sosyal medyada yaptığı ırkçı ve cinsiyetçi paylaşımlara, nefret suçları yasasına, Bitlis Ensar Vakfıyla ilgili iddialara, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde motosikletli yunus polisinin yaptığı kazaya ve İçişleri Bakanlığı ile iktidarın bu konuya önem vermesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

47.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, bütün ticareti yapanlara, Didim Belediye Başkanı Deniz Atabay ile Yomra Belediye Başkanı Mustafa Bıyık'a yapılan saldırılara, erken seçim istemenin teröristlik olmadığına ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ermeni soykırımı ile Afganistan Kandahar Havalimanı'nın korunmasıyla ilgili sözlerine ilişkin açıklaması

48.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ermeni soykırımı ile Afganistan Kandahar Havalimanı'nın korunmasıyla ilgili sözlerini çarpıtarak askeri, orduyu, milleti ve devleti itibarsızlaştırmanın millete ve devlete bütan olduğuna, RTÜK kontenjanına, Çankırı Nüfus Müdürlüğüyle ilgili iddianın iftira olduğuna ilişkin açıklaması

49.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

50.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

52.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

53.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

54.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

55.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

56.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

57.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

58.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Bitlis hakkında yapılan tartışmalara ilişkin açıklaması

59.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Diyarbakırlı öğrenci ve sporcuların başarılarına ilişkin açıklaması

60.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

61.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

62.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

63.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

64.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, küçükbaş kurbanlık kesim fiyatlarına ilişkin açıklaması

65.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, doğa katliamlarına ilişkin açıklaması

66.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, Azerbaycan Millî Kurtuluş Günü'ne ilişkin açıklaması

67.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Andımız'ın okutulmasını yasaklayan Danıştay kararının gerekçesine ilişkin açıklaması

68.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun 267 sıra sayılı Kanun Teklifi'nün tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

#### VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

#### VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, başta Bitlis Milletvekili Vahit Kiler olmak üzere heyetteki arkadaşların incinmeyeceği üsluba riayet edilmesi konusunda çok daha dikkatli olunması gerektiğine ilişkin konuşması

#### VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

##### A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban'dan boşalan üyelik için Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen Ankara Milletvekili Lütüye Selva Çam'ın üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/1641)

##### B) Önergeler

1.- Başkanlığın, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin önerge (4/131) yazısı

2.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, (2/3159) esas numaralı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/132)

#### IX.- ÖNERİLER

##### A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, TÜRK TELEKOM özelinde özelleştirme işlemlerinin ülke ekonomisine fayda ve zararlarının değerlendirilmesi ve özelleştirme sürecinde kamu ve özel kesimin zarara uğramasına sebep olacak ihmaller ile bu ihmallere sebep olan görevlilerin tespit edilmesi amacıyla 15/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, hasta mahpusların yaşam hakkının güvence altına alınması için çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 15/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, iflas talebinde bulunan AtlasJet Havacılık Anonim Şirketine görevli personele ait maaşların ve tazminatların ödenmemesinin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/4222) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

## X.- SEÇİMLER

### A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

#### 1.- Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

## XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

### A) Kanun Teklifleri

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir ve 21 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3632) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 267)

## XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Sabahattin Ali'nin ölüm sebebinin araştırılmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45207)

2.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, 23 Nisan nedeniyle koltuğunu devrettiği bir çocuğa yönelik sözlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45209)

3.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, bir üniversite rektör yardımcısının sosyal medya paylaşımına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45210)

4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmeye yönelik karara ve bu süreçte kadınlara yönelik şiddet vakalarında meydana gelen değişime ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45212)

5.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, bir kripto para borsası platformuna yönelik yürütülen soruşturmaya ve çeşitli iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45213)

6.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'da temeli atılan şehir hastanesinin yapımının tamamlanmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45214)

7.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, İstanbul'da gözaltındayken yaşamını kaybeden bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45215)

8.- Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, Bingöl'de bulunan bir kişiden 1980 yılından bu yana haber alınamamasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45216)

9.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45218)

10.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45219)

11.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45220)

12.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45221)

13.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45222)

14.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45223)

15.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45224)

16.- Batman Milletvekili Feleknaş Uca'nın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45225)

17.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45226)

18.- Mardin Milletvekili Ebrü Güney'in, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45227)

19.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45228)

20.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45229)

21.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45230)

22.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45231)

23.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45232)

24.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45233)

25.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45234)

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45235)

- 27.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45236)
- 28.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45237)
- 29.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45238)
- 30.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45239)
- 31.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45240)
- 32.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Bingöl'de bir kamu görevlisi hakkındaki iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45241)
- 33.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, pandemi nedeniyle faturalarını ödeyemeyen vatandaşlara yönelik destek çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45318)
- 34.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin esnafına verilen ve verilecek desteklere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45320)
- 35.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Dilovası Belediyesinin sosyal yardım harcamalarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan'ın cevabı (7/45360)
- 36.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Adnan Menderes Üniversitesinde işletme ve sermaye piyasası bölümlerinin açılması isteminin reddine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45434)
- 37.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Dünya Bankasının Nisan 2021'de yayımlandığı Türkiye Ekonomik İzleme Raporundaki tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45439)
- 38.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Çanakkale'de faaliyet gösteren bir maden arama şirketinin beyan ettiği harcamalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45440)
- 39.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'deki engelli bireylere dair bazı verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45442)
- 40.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, polis, öğretmen, hemşire ve din görevlilerinin ek göstergelerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45595)
- 41.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, din görevlilerinin ek göstergelerinin 3600'e yükseltilmesi talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45597)
- 42.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Eskişehir'de yapılan pandemi yardımlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45725)
- 43.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, haklarında sınır dışı edilme kararı verilen 4 mülteci kadına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45726)
- 44.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, kamu hizmetlerinde Kürtçe dilinin kullanımına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45729)
- 45.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, millet bahçelerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45821)
- 46.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı sonrasında kadına karşı şiddet vakalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45967)
- 47.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'da son 5 yılda silahlı kavgalar neticesinde hayatını kaybeden kişi sayısı ile silahlı korucu uygulaması ve bireysel silahlanmanın önlenmesi çalışmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/45968)
- 48.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, sınır bölgesinde yaşanan bir olaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/46053)

15 Haziran 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşimini açıyorum.<sup>(x)</sup>

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Aksaray'ın il statüsü kazanımının 32'nci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaşlı. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, Aksaray'ın il statüsünü kazanmasının 32'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Aksaray'ımızın vilayet oluşunun 32'nci yıl

<sup>(x)</sup> 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

dönümü. 15 Haziran 1989'da bu salonda elli altı yıllık hasret son bulmuş ve 1933'e kadar vilayet olan, evliyalara diyarı, medeniyetlerin beşiği; batı ile doğunun, kuzey ile güneyin kesişim noktasında bulunan Aksaray'ımız il olma hakkını yeniden kazanmıştır. O tarihte bu sıralarda oturan o günün milletvekilleri ve 8'inci Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal başta olmak üzere basından bürokrata, sivil toplum kuruluşlarımızdan sivil toplum platformlarına, emeği geçen herkese Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden bir kez daha teşekkür ediyor ve hayatta olanlara sağlıklı uzun ömürler, Rahmetirahman'a kavuşanlara Yüce Allah'tan rahmet diliyorum; kabirleri nur, mekânları cennet olsun.

Kıymetli milletvekilleri, Aksaray tarihî ve kültürel birikimiyle her dönemde siyasi, askerî, iktisadi ve kültürel yönden önemli bir merkez olma özelliğini korumuş, tarih boyunca insanlığı büyük hadiselerine sahne olmuştur. Sizlere Hitit, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu, Karaman ve Osmanlı gibi güçlü medeniyetleri görerek cumhuriyet dönemine kadar gelmiş bu güzel şehrimizden bahsetmek istiyorum. Aksaray'ın tarihî serüveni 11 bin yıl önce yerleşik hayata geçilen ve ilk beyin ameliyatının yapıldığı Gülağaç ilçemize bağlı Kızılkaya köyümüzde bulunan Aşıklı Höyük'te başlamıştır. Aksaray, güçlü tarihî ve kültürel birikiminin yanında, ilçe olması için kanun teklifi verdiğimiz ve kıymetli Aksaray Valimizin tabiriyle Türkiye'nin Davos'u olmaya aday doğa harikası Helvadere kasabasıyla, havasıyla, suyuyla Hasan Dağı, Aksaray'ının ise huzur dağı; İhlara Vadisi, Tuz Gölü, Narlıgöl gibi harikulade tabii güzellikleri, kaya oyma mimari yapıları, yer altı şehirleri, kervansarayları, cami, türbe ve tarihî şahsiyetleriyle aynı zamanda turizm alanında Kapadokya bölgesinin en gözde şehirlerinden biridir. Özellikle eski adı -güzel su anlamına gelen- Gelveri olan Güzel yurt ilçemizle birlikte dünya kanyonu İhlara Vadimiz her yıl 1 milyon üzerinde yerli ve yabancı turist ağırlamaktadır. Hasan Dağı'mızın kuzeybatısında yer alan ve tarihin en önemli kervansaraylarından birine sahip olan Sultanhanı ilçemizde binlerce el dokuması halı tezgâhıyla yılın üç yüz altmış beş günü üretime katkı sağlanmaktadır. Tuz Gölü'yle iç içe olan ve Anadolu Selçuklularından kalma Ulu Camisi'yle Eski ilçemizin de tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Bugün itibarıyla on bir bin yıllık kültür ve medeniyet şehri Aksaray, sahip olduğu değerleri gelecek kuşaklara aktararak kendini daha iyi tanıtabilmenin gayretleriyle birlikte, gelecekle ilgili daha büyük hedefler belirlemektedir. Gelişen sanayisi, tarım, ticaret ve turizm potansiyeliyle ülkemizin en zinde şehirlerinden biri olan Aksaray, Anadolu'nun parlayan yıldızıdır.

Bu kıymetli tabii güzelliklerimize, doğal zenginliklerimize göz diken hainler tarihin her döneminde olduğu gibi, bundan sonra da olacaktır. On gün önce İhlara Vadisi'nin başlangıcına yani İhlara kasabasına defnettığımız şehit Uzman Çavuş Şahin Sarılmaz kardeşimizi uğurlarken binlerce İhlalalı aynı anda "Şahinler ölmez, vatan bölünmez!" diye haykırırken Şahin'imizin babası arkadaşımız Şenol Sarılmaz sıkılı yumruklarıyla İhlara Vadisi'nden yankılanan "Vatan sağ olsun!" haykırışıyla içteki ve dıştaki hainlere en ağır cevabı vermiştir. Bizler de yaşadığımız bu kadim coğrafyanın kıymetini biliyor, tarihimizden aldığımız güçle geleceğe emin adımlarla yürüyoruz.

Sarıyahşi'mizden Ağaçoören'imize, Ortaköy'ümüzden merkez ilçemize sizlerle iç içe yaşayan ve çalışma ekibimizle birlikte gece gündüz demeden dertlerimizle dertlenmeye, çözüm üretmek cevap vermeye, iyi ve kötü gününüzde mutluluğunuzu ve acınızı paylaşmaya, yanınızda, yakınınızda olmaya devam edeceğimizi Meclis kürsüsünden bir kez daha dile getirmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle 15 Haziran 1989 yılında yeniden vilayet olan Aksaray'ımızın vilayetsel yıl dönümünü bir kez daha kutluyor, Aksaray'ın vilayet olmasında ve gelişiminde emeği geçen organize ve orta ölçekli sanayicisiyle, esnafıyla, çiftçisiyle birlik beraberlik içinde Anadolu'nun özü Aksaray için gönül birliğiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RAMAZAN KAŞLI (Devamla) – ...çalışan çabalayan Valimizden il Belediye Başkanımıza, ilçe ve belde belediye başkanlarımızdan muhtarlarımıza, bütün seçilmişlere; sivil toplum kuruluşlarımızdan bürokratlarımıza ve bütün hemşehrilerimize minnet ve şükranlarımı sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, 27'nci Yasama Döneminin Üçüncü Yasama Yılı'nın anayasal ve siyasi bilançosunu değerlendirmek üzere söz isteyen İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, 27'nci Yasama Döneminin Üçüncü Yasama Yılı'nın anayasal ve siyasi bilançosunu değerlendirmeye ilişkin gündem dışı konuşması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; üç yıl önce seçilerek geldiğimiz Meclisin bugünkü yasama bilançosunu ortaya koyarsak, biz, 600 vekil, Mecliste 2.275 maddeden oluşan 183 öneriyi gördük, bunların 108'i uluslararası sözleşmeler. Saray ise tek başına 2.370 maddeyi gerekçesiz bir biçimde yürürlüğe koydu Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yoluyla. Bizim yasalastırdığımız yasaların çoğu torba nitelikte, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin önemli bir kısmı da yine torba CBK nitelikte.

Peki, acaba bu tablo nasıl ortaya çıktı? Bu bir paralel yasama mı, bu nitelikli yasama mı yoksa bir sistem sorunu mu? Şu ön saptama yapılabilir; 24 Haziran 2018'den sonra yürürlüğe konulan anayasal yapının başlıca özellikleri şunlardır: Hükûmet ve kurul hâlinde siyasal karar düzenekleri lağvedildi, devleti temsil ve yürütme yetkisi tek kişide toplandı, anayasal denge ve denetim düzenekleri kaldırıldı, siyasal sorumluluk ilkesine son verildi, hesap verebilirlik ilkesi kaldırıldı. Peki, acaba bu durum Türkiye'de nasıl bir üç yıllık tablo, siyasal ve anayasal tablo yarattı? Bu durum, aslında parti başkanlığı yoluyla devlet yönetimi, mutlakiyetten tanzimata ve meşrutiyetten cumhuriyete uzun bir evrim sürecinde oluşan kurallar ve kurumlar ile geleneklere, OHAL ortam ve koşullarında birkaç ay içinde âdeta tarihi geri çevirme iradesiyle son verilmesi sonucudur. Bu bakımdan, üç yıllık görünüme gelince, esasen tarafsız bir Cumhurbaşkanı yerine parti başkanı yoluyla devlet yönetimi söz konusudur. Bu çerçevede, siyasal partiler ve serbest seçim ilkesi çok yönlü olarak zedelenmektedir. Bunu, kayyum, kapatma ve fevke üçlüsüyle özetleyebiliriz.

Yasama organı yasa koyma ve kaldırma yetkisine sahip olduğu hâlde öneriler Meclis dışında hazırlanmakta, demokratik muhalefetin hiçbir önerisi gündeme gelmemekte ama İstanbul Sözleşmesi'nde olduğu gibi zaman zaman gece yarısı kararlarıyla uluslararası sözleşmelerden çıkılabilmektedir. Yargı ise anayasal yargı bağımsızlığına rağmen, öncesi, esnası ve sonrası müdahalelerle artık devlet-çete ilişkisi üzerine bile gidemez hâle gelmiştir. Anayasa Mahkemesi, tehdit altında olmanın ortasında kapatılmakla tehdit edilmektedir. CBK'ler yoluyla kamu yönetiminin geleneksel yapısı altüst edilmiştir. Kamu yönetimi, âdeta şu 3 sözcükle özetlenebilir: Çeteleşme, çifte maaşlar ve çürümüşlük. Merkezin yerel yönetimler üzerindeki baskısının ise Anayasa madde 124'ün dışında olduğu bilinmektedir.

Ülke yağmalandı, toplum ise yoksullaştırıldı bu dönemde. Kişisel iktidar ereğinde, merkezleşme yoluyla Anayasa ve Anayasa Mahkemesi kararları ihlal edilerek doğal, tarihsel ve kültürel miras yağması hız kazandı. Kamu İhale Kanunu delik deşik edildi ve âdeta bir iç deniz, ölü denize dönüştürüldü. Sosyal devlet gerekleri yerine devletin paraları inatlaşma projelerine yönlendirildi. Bu şekilde ülke yağmalanmakta, halk ise yoksullaştırmaya yönlendirilmekte, sevk edilmektedir.

Özetle, parti başkanlığı yoluyla devlet yönetimi sonucu devlet partileştirildi ve parti devletleştirildi; her ikisi kişiselleştirildi. Anayasasızlaşma ve çifte anayasa çelişkisi ayrıca üzerinde durulması gereken bir konudur.

Tarihine yabancılaştırılmış bir toplum, uluslararası alanda yalnızlaştırılmış bir devlet içerisinde yaşamaktayız; geline

nokta budur. Peki, ya çözüm nerededir? Çözüm aslında demokratik anayasadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Peki, bu nedir? Bu, anayasal denge ve denetim düzeneğinin görev, yetki ve sorumluluk ilkesinin, hesap verebilir bir hükûmetin olduğu anayasal düzendir. İşte, burada, bizim demokratik muhalefet olarak irademiz esasen bu yöndedir ama Cumhur İttifakı'nın çelişkisi şudur: Biz ne zaman “demokratik anayasa” dediysek üç yıldır hep karşı çıkan Cumhur İttifakı son üç aydır “anayasa” demeye başlamıştır, “Şimdi yeni anayasa vakti” demeye başlamıştır ama kuşkusuz bunu demesi yetmez. Bu anayasa, tıpkı demokratik muhalefetin istediği gibi demokratik bir anayasa mı olacak yoksa bu anayasa monokratik anayasanın derinleştirilmiş biçimi mi olacak? İşte, cumhuriyetin 100'üncü yılına iki yıl kala toplumda demokratik anayasa yanlıları ile monokratik anayasa yanlıları arasında ayrışma derinleşmekte ama burada anayasal bilgilendirme hakkı ile anayasal kamuoyu başlıca dürüstlük ölçütü olacaktır.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, biraz evvel sayın hatibi dinledik. Biz, çok farklı düşündüğümüzü beyan etmek isteriz. Yorumlarına katılmadığımızı, daha uygun bir süreç içerisinde ve platformda her türlü bu müzakereyi, demokratik tartışmayı, fikirlerin teatisini de her zaman yapabileceğimizi ancak baştan sona bütün bu yorumların hiçbirine katılmadığımızı sadece kayıtlara geçmesi açısından ifade ettim.

Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konuşmacı muhterem, saygıdeğer İbrahim Kaboğlu Hocamız, konuşmasını yaptı. Kendisinin, tabii, bir anayasa profesörü olarak bu konuyu daha detaylı incelemesi ve araştırmasını beklerdik. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak yeni bir anayasa görüşümüzü, yıllardır sürekli, defaatle ifade eden ve bunu da seçim beyannamelerine derceden bir siyasi partiyiz. Dolayısıyla, son üç ayda gündeme gelmiş bir mevzu değildir ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak da “100'üncü Yılda 100 Maddelik Anayasa” başlığı altında ana hatlarıyla toplumla paylaştığımız ve Cumhur İttifakı'nın paydaşı Adalet ve Kalkınma Partisiyle de paylaştığımız teklifi de sunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ve şunu da biliyoruz ki 2018 seçimleri öncesi Sayın İbrahim Kaboğlu başkanlığında, değişik siyasi partilerin temsilcilerinin de katıldığı anayasa görüşmelerini yaptıklarını bizzat kendisi defaatle ve isim vermek suretiyle de ifade etmişti. Dolayısıyla, bizim bu yeni anayasa görüşümüzü yadırgamasını doğrusu yadırgadığımızı ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

2.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler.

Sayın Başkanlar, gösterdiğiniz tepkiler için teşekkürler.

Özellikle Sayın Akçay'ın saptaması üzerine...

Ben Anayasa çıkışınızı yadırgamadım. Üç yıldır her anayasa önerimizde “Artık bu sayfa kapanmıştır, anayasa sayfası kapanmıştır.” dediğiniz için böyle bir çıkışınız ile o söyleminiz arasında çelişki olduğunu belirttim.

İkinci olarak ise, önemli olan demokratik bir anayasa yapıp yapmama iradesidir. Eğer anayasa monokratik olacaksa, monokratik iktidarın anayasasını derinleştirecekse, hesap verme olmayacaksa, denge ve denetim düzeneği olmayacaksa, “görev, yetki ve sorumluluk” ilkesi konulmayacaksa o zaman bu, demokratik anayasa olmayacaktır. Önemli olan, demokratik anayasa yolunda ilerlemektir, bunu vurgulamaya çalıştım. Tabii ki zaman çok sınırlı olduğu için konuyu açamadım, umarım bir başka vesileyle bu konuyu açma şansım olur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in, Bitlis'e yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz Bitlis'e yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'e aittir.

Buyurun Sayın Kiler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Çok merak ediyoruz, ne yapmışlar Bitlis'e?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün vadideki güzel şehir Bitlis'imizi size anlatacağım. Tabii, öncelikle yatırımlarla ilgili... Aslında yatırımları anlatmaya kalksam herhâlde akşama kadar sizden süre talep etmem lazım...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Dinleriz Başkan, dinleriz.

VAHİT KİLER (Devamla) - ...çünkü son on sekiz yılda vadideki güzel şehir Bitlis'imize eski parayla 18 katrilyon, bugünkü parayla 18 milyar yani cumhuriyet tarihi boyunca kurulan 57 hükûmetin yaptığından tam 3 katı yatırım yapıldı, elhamdulillah. Sağlıkta, eğitimde, ulaşımda yaptığımız yatırımlar yaklaşık 18 katrilyon 300 trilyon Türk lirası. Tabii, ben yapılan yatırımları burada sizlere anlatmayacağım. Ben burada, açıkçası, uzun yıllardır Bitlis'in sorunu, kangreni hâline gelen bir dere üzeri kentsel dönüşüm projesini anlatacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Esnafı olduğu gibi sokağa attınız.

VAHİT KİLER (Devamla) – Son otuz yıldır gündemde olan ama hiçbir şekilde kimsenin cesaret edip el atmadığı bir projeden bahsedeceğim: Özellikle, on yıldır çalışıyoruz; dere üzerinde, beş yıl önce, şu anda mevcut 700 iş yeri bulunan bir ticaret

merkezi yaptık. Proje hazırladık, dere üzerindeki bütün mal sahipleriyle tek tek anlaşarak kamulaştırma paralarını ödedik; kiracılar için de -mevcut, şu an yapılmış olan- ticaret merkezinde yer ayarlayarak, bütün kiracıları oraya kira paralarını da vererek, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız taşınma ücretlerini de vererek... (CHP sıralarından gürültüler) Dinleyin... Bakın, sizin gibi yalan siyaseti yapmıyorum, ben burada gerçekleri anlatıyorum; tamam mı! (CHP sıralarından gürültüler) 700 iş yerinin tamamına iş yeri ayarlayarak projemizi gerçekleştiriyoruz. Tarihî köprüleri hayata geçiriyoruz; dere üzerinde hiçbir cami, tarihî eser ve okul yıkılmıyor.

Şimdi, ben özellikle, geçen hafta üzüldüğüm bir şeyi burada söylemek istiyorum: Tekin Bingöl -bizim Ankara Milletvekilimiz, hemşehrimiz, CHP Milletvekili- geçen hafta burada yanlış bilgilerle Meclisi bilgilendirdi, ben isterdim ki gerçek bilgiyi benden alsın. Ne diyor? "Dere üzerindeki tarihî Ulu Cami yıkılacak." Dere üzerindeki Ulu Cami yıkılmayacak; Valilik açıklaması, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın açıklaması burada. Dere üzerinde olmayan "Kazımpaşa İlkokulu yıkılacak." diyor; Kazımpaşa İlkokulu yıkılmayacak. Yıkılırsa... Bırakın Ulu Camisi'ni, derenin üzerinde herhangi bir tarihî eser olmayan cami dahi yıkılmayacak; hiçbir cami yıkılmayacak, oradaki yaklaşık 20 tarihî eser, köprü hayata geçirilecek.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İçinde molozlar dolu oradaki caminin.

VAHİT KİLER (Devamla) – Benim, tabii, asıl üzüldüğüm nokta şu: Biraz evvel, CHP grup toplantısında CHP Genel Başkanı ilk defa altına imza attığım bir şey söyledi. (CHP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dinleyin, öğrenin.

VAHİT KİLER (Devamla) – Kemal Kılıçdaroğlu, ilk defa, altına imzamı attığım bir şeyi söyledi, çok doğru söyledi: "Yalancıdan siyasetçi olmaz." dedi.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bence de.

VAHİT KİLER (Devamla) – Çok doğru; "Yalancıdan devlet adamı olmaz." dedi, çok doğru, altına imza atıyorum.

Geçen hafta 17 milletvekilinin, Genel Başkan Yardımcılarının, Faik Öztürk'ün da olduğu bir heyet Bitlis Ulu Camisi önünde konuşuyor. Faik Öztürk ne diyor? "Gelmişler burada camiyi yıkacaklar." Yalan! Yalancıdan siyasetçi olmaz; bakın, yalan, yıkılmayacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Camilere zaten girilmiyor ki. Gidelim, bakalım beraber.

VAHİT KİLER (Devamla) – Ne diyor? Ben size -bırakın milletvekilini- yalan ufku sınırsız olan birine desem ki: "Ya, bir yalan uydur, şöyle bir hayal kur, ne yalan söylersin?" Faik Öztürk ne dedi? "Ya, biliyor musunuz, aslında bu dereyi güzelleştirmek için yaksalar biz onları takdir edeceğiz; burayı güzelleştirmek için yıkmıyorlar, derenin içinde define arıyorlar." dedi.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Definecilikte sabıkanız var çünkü.

VAHİT KİLER (Devamla) – Allah aşkına, bugün akıl hastanesindeki akıllı olmayan hangi insana bunu dersiniz, güler. Niye? Yıllardır -çok affedersiniz- bütün pislüğün aktığı o derenin içinde, orada biz define arıyorduk. Bitlis'i Kilere peşkeş çektiymeycekmiş, hadi oradan Allah aşkına! Yalan olur da bu kadar yalana da pes denir artık, bu kadar yalana da pes olur!

Peki, Allah aşkına, akşamdan sabaha konuşuyorsunuz "Basın şöyle, basın şöyle..." Almışsınız 17 milletvekilini önünüze, Bitlis'te kadrolu olan fitneci birini basına saldırtıyorsunuz -çok affedersiniz- basına havlatıyorsunuz, Bitlis TV'nin ekibine havlatıyorsunuz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ayıp ya!

VAHİT KİLER (Devamla) – Kadrolu fitnecileri önünüzde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Kiler.

VAHİT KİLER (Devamla) – Bir defa, kiminle yol yürüdüğünüze bakacaksınız. Bitlis'te yol yürüyorsunuz, orada Genel Başkan Yardımcısının önünde Bitlis TV ekibine...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, özür dilemesi gerekiyor. İnsanlara "Havlıyor." diyemez. Böyle bir dil olmaz!

VAHİT KİLER (Devamla) – Bakın, dinleyin, gelin, cevap verin; laf atma oradan.

Milletvekiline demiyorum, orada 17 milletvekiline itlik yapana söylüyorum, itlik yapana söylüyorum, tamam mı?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ayıp ayıp!

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ayıp ya!

VAHİT KİLER (Devamla) – Önüne almış orada Bitlis Ticaret Odası Başkanını, daha önce herkese itlik yapan o iti orada havlatıyorsunuz!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Ticaret Odası Başkanına "it" diyor.

VAHİT KİLER (Devamla) – Evet, ondan sonra da basın özgürlüğünden bahsediyorsunuz!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ayıp ayıp!

VAHİT KİLER (Devamla) – Basını tehdit ediyorsunuz, Bitlis TV muhabirini orada tartaklıyorsunuz, hakaret ediyorsunuz!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Vatandaşa köpek diyemezsin!

VAHİT KİLER (Devamla) – Bu mu sizin demokrasiniz? Bu mu sizin özgürlüğünüz?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Özür dileycek Sayın Başkan.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Öyle bir şey olmaz!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ticaret Odası Başkanına "it" mi diyorsun sen?

VAHİT KİLER (Devamla) – Ben hak edene hak ettiği şekilde cevap veririm, bu kim olursa olsun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sen Bitlisliye köpek diyemezsin!

VAHİT KİLER (Devamla) – Siz bir defa kiminle yol yürüdüğünüzü bileceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sen vatandaşa köpek diyemezsin!

VAHİT KİLER (Devamla) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kiler.

VAHİT KİLER (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir milletvekilinin kürsüden, seçim bölgesindeki bir gazeteciyi "O iti havlatıyorsunuz!" diye itham etmesini Meclisin şerefine düşmüş bir gölge kabul ederiz. Çıkıp bütün gazetecilerden özür dilemesi gerekir. Bu, sadece o milletvekilini... Ayrıca, Bitlis Ticaret Odası Başkanı için de ağır hakaret kullandığını arkadaşlarımız söylüyor, bu ayrı. O sizin ve

Sayın Milletvekilinin meselesidir. Ben beklerdim ki Sayın Kiler burada şunu desin: "CHP Bitlis'e gelmiş, hoş gelmiş, sefa gelmiş. 17 milletvekili gelmiş, eksik olmayın." diye söze başlasın.

Siyaset vicdan ve nezaket işidir, size bunu hatırlatmak benim haddim değil ama öyle bir konuşma yaptınız ki bunu hatırlatmayı bir görev saydım. Diğer siyasi partilerin Grup Başkan Vekillerinden de sizi nezakete ve edebe davet etmesini, ayrıca oturumu yöneten Sayın Başkanın da aynı şekilde size sözlerinizi tashih etmeye davet etmesini beklerim.

Ancak, burada benim ayrıca meramım var: Sayın konuşmacı, Sayın Tekin Bingöl'ün daha önce yaptığı bir konuşmaya atfen, konuşmanın yanlışlar üzerine kurgulandığını söylemek suretiyle, bir yalan söylediğini ifade etmek suretiyle sataşmıştır.

Bir: Sayın Tekin Bingöl'e sataşmadan söz talep ediyorum.

İki: Sayın konuşmacı Sayın Genel Başkanımızın bugün yaptığı konuşmaya atfen Sayın Genel Başkanımızı yalan söylemekle itham etmiştir.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Asla! Asla!

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Genel Başkanının Vekili olarak onun adına da ben iki dakika ayrıca söz talep etmekteyim.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Çarpıtmayın Engin Bey, çarpıtmayın!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben söyleyeceğim şimdi, kimden yanayım.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Genel Başkanınızı referansla takdir ettim, konuşmasının altına imza attım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yakışmıyor.

BAŞKAN – Sayın Bingöl, sataşmadan buyurunuz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

#### VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Büyük bir üzüntü duydum.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Siz iftira atacaksınız, yakışacak değil mi? Konuşacağız.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Büyük bir üzüntü duydum.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Ben de aynı şekilde.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bir Bitlis Milletvekilinin görevi, durumu ne olursa olsun, "it" diye çirkin bir tabir kullanmasını esefle karşılıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Bu benim tarzım değil, ben o üslupla konuşmayacağım. Ancak...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Tekin Bey, yanınızdaki arkadaş "it" dediği zaman niye müdahale etmediniz?

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bak, ben seni orada sessizce dinledim...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Niye müdahale etmedin?

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ben orada seni dinledim, lütfen, sözümü kesme. Bak, ben seni dinledim.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Tekin Bey, senin önündeki arkadaş...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Vahit, ben seni dinledim, beni dinle.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Eyvallah, tamam.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Beni dinle, ben seni dinledim.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Senin önündeki arkadaş "it" dediği zaman niye müdahale etmedin?

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ben seni dinledim, beni dinle.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Ama doğruyu söyle.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ben hayatımda yalan atmamışım, tamam mı?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Çarpıtma! Çarpıtma!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Üslubuna dikkat et! Üslubuna dikkat et!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Burada işte!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Seni de Bitlisli tanıyor, beni de. Tamam mı?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Çok iyi tanıyorlar.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Senin de aileni tanıyor, benim de ailemi tanıyor. Sen benim önüme geçecek adam değilsin. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

VAHİT KİLER (Bitlis) – Senin de kim olduğunu biliyorlar, benim de kim olduğumu biliyorlar.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sus, tamam, biliyorlar.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Her ikimizin de asaleti belli, konuşma!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Haddini bil! Benimle ilgili böyle konuşamazsın! Çarpıtma, yalan; bu benim üslubum değil, dikkat et!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Gidip Bitlis'te gazeteciye "it" diyemezsin.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Kim demiş "it", kim? Ben mi demişim?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Önündeki adama dedirttin.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ondan hesap sorarsın, yüreğin yetiyorsa gidersin hesap sorarsın! (CHP sıralarından alkışlar)

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yüreğim yetiyor.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Yüreğin yetiyorsa git, o arkadaştan hesap sor.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Ben yirmi yıldır senin gidemediğin...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Burada ahkâm kesme!

VAHİT KİLER (Bitlis) – PKK'nın orada ahkâm...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ahkâm kesme! Orada, orada! O arkadaş orada! Yüreğin yetiyorsa git, ondan hesap sor.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Ben yirmi yıldır sizin gidemediğiniz...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bitlis'e gidemiyorsun...

BAŞKAN – Sayın Bingöl...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Gitseydin şimdiye kadar.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Gidiyorsun, televizyona çıkıp kaçıyorsun, o televizyon da senin televizyonun.

BAŞKAN - Sayın Bingöl...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Ben 4 dönemdir orada milletvekiliyim.

BAŞKAN – Sayın Kiler, lütfen...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Lütfen benim süremi başlatın.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) - Asıl değinmem gereken konular var.

BAŞKAN – Siz Genel Kurula hitap edin Sayın Bingöl.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Senin “gidemediğin” dediğin şehirde 4 dönemdir milletvekiliyim.

BAŞKAN – Sayın Kiler, lütfen...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, ben o gün... (Gürültüler) Arkadaşlar, lütfen, bir müsaade edin.

Benim süremi tekrar başlatın ama... Ben cevap vermekten hiçbir şey konuşamadım ki.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben geçen haftaki konuşmamda Bitlis'in çok temel bir sorunundan bahsettim. Öyle zırt pırt boş laflarla bu kürsüye çıkan bir arkadaşınız değilim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Size bir dakika süre veriyorum efendim.

Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakikayla buna cevap verme şansım yok, lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İki dakika Başkanım, iki dakika...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Şimdi, burada, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi var, karar sayısı 2448. Cumhurbaşkanı bile yanıltılmış, doğru dürüst bilgi verilmemiş. Bu kararnamede şöyle bir kroki var, bunun devamı şurada. Şimdi, deniliyor ki: “Efendim, cami yıkılacak.” Ya, bir de cami yıksaydınız, bir de cami yıkılsa...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yıkılmadı.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ha, cami yıkıldı mı? Yıkıldı. Bitlis'te Köyhizmetleri Cami'si yıkılıp yerine dükkân yapıldı. İnkâr edebilir misiniz? Edemezsiniz, yıkıldı. Biz “Cami yıkılsın.” demiyoruz ama şurada doğru dürüst bir çalışma yapılmadığı için - şu projede- Ulu Camisi, Hacıbehiye Cami'si, yüzyıllık Kazım Paşa İlkokulunun hepsi bu proje içerisinde. Numaralarını vereyim, saklı gizli iş yok.

Bakın, Hacıbehiye Camisi beş yüz yıllık cami 98'e 27, burada, açıp bakabilirsiniz. Ulu Camisi 99'a 13, riskli alan ilan edilmiş ve “Riskli alan yıkılacak.” diye bir karar var. Biz “Cami yıkılsın.” demiyoruz ki, cami yıkılıp projeye alınmış, projenin içinde.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yıkılmadı, Valilik kararı var.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Kazım Paşa 55'e 14, Paşa Hamamı 97'ye 2. Hadi bunları bir tarafa bıraktık.

Değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sayın Başkan, lütfen...

BAŞKAN – Peki, ben sürenize riayet ederek bir dakika daha veriyorum.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – 700 dükkândan bahsediliyor. Geçen ayın 30'unda tebligat yapılmış “Bu ay sonuna kadar o dükkânları terk edeceksiniz.” diye. Bir ay içerisinde 700'e yakın esnaf nereye gidecek Allah aşkına ya! Vicdanınıza soruyorum sizin, nereye gidecek? “700 dükkân yapıldı.” deniliyor. Şimdi, ben hiç kimseyi yalancılıkla itham etmem ama bu var ya külli yalan, külli yalan! (CHP sıralarından alkışlar) 700 dükkân nerede yapılmış ya? Artı bu insanlar 12 kilometre ileriye, yeni yerleşim yerine taşınmak isteniyor. Bitlis tarihi bir kent, beş bin yıllık tarihi var; bir merkezi var, hayat orada dönüyor, orayı bir Mardin yapmak lazım.

Başka önemli bir şey var: Biz arkadaşlarımızla gittik. Ya, bir basın toplantısı mitinge dönüştü, mitinge. Siz hayatınızda orada öyle kalabalıkla miting yapamadınız. Basın toplantımız miting oldu.

Başka bir şey: Vali daha sonra bir açıklama yapıyor. Ya, sen Bitlis'in milletvekilisin. Vali senin halkını, seçmenini tehdit ediyor, tehdit; onun yakasına yapışman lazım. Altta ne yazıyor, biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHİT KİLER (Bitlis) – Doğru söylemiyorsun, yalan söylüyorsun!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Diyor ki: “Ayın 30'una kadar dükkânları boşaltmazsanız elektriğinizi, suyunuzu keseceğim, giriş çıkışları kapatacağım.” Yazıklar olsun, yazıklar olsun! Size de bu yakışır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yazık sana ya, vallahi yazık ya!

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Ayıp! Yakıştı mı sana? Sen işine bak, işine.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sana yazık. Terbiyeli ol biraz ya, terbiyeli ol!

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Adamın asabını bozma!

VAHİT KİLER (Bitlis) – İftira etme.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tartışma biterse konuşacağım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekili bekliyor.

Buyurunuz Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben de önce söyleyeyim, sonra sataşmadan Bitlis Milletvekilimiz için söz istiyorum.

Bir kere, her şeyden önce, Sayın Kiler kürsüde hakikaten Meclisin vakarına yakışmayan ve çok daha basit kavramlar üzerine bu Meclisin işlem yaptığı kavramları kullandı. Kulağımla duymasam inanmazdım hem “it” kavramını kullandı hem de “havlamak” kavramını kullandı ve bunu insanlar için söyledi. Bunu kabul edilemez bulduğumuzu ve bu dili reddettiğimizi önemle söylemek istiyorum.

Ayrıca, 2 gruba dönerek –sanırım ikimizi kastetti, diğerlerini görmedim- “Yalan siyaseti yapıyorsunuz.” diye sanırım 2 defa doğrudan gruba sataşmada bulundu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum...

Bitlis esnafının yaşadıklarına dair gerçek olmayan bilgiler verdi. Bu konuda grubumuza sataştığı için Bitlis Milletvekilimiz Sayın Gaydalı'ya söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben kısaca değineceğim. Ben bu hususta basın açıklaması yaptım. Gönül isterdi ki Sayın Kiler çıkıp benim basın açıklamasına cevap verebilsin. Bir sürü hamaset nutuklarıyla 20 katrilyon, bilmem ne...Ya, o çok eskiye meraklıysanız ne kadar mecidiye ediyor onu da söyleyin, herhâlde halk daha iyi anlar. Bugünkü paralarla konuşun. Siz hâlâ Bitlis Deresi'ndeki transit yolu bitiremediniz, siz hâlâ 2 tane köprülü kavşağı beceremediniz; bu beceriksizliklerinizi neye yüklüyorsunuz?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yapılanları anlatacağsın, yapılanları.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Orada 2 milyon...

Sus, otur! Sus, dinle!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinleyin, dinleyin.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Dinliyorum, merak etme.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – 2 milyon lira restorasyon için harcadınız mı orada kardeşim? Ne yaptınız? Aynı restore ettiğiniz dükkânı bugün yıkıyorsunuz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Doğru, gördüm.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Bu, çelişki değil midir? Madem restore ettiniz, o zavallı esnaf da orada kalacağını düşünerek bir sürü masraf yapmış, içini düzeltmiş. Bunun altından kalkabilecek misiniz? Niçin bunların tazminatlarını ödemiyorsunuz?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Kuruşu kuruşuna ödeniyor.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Hayır, yalan atıyorsunuz. İşte, siz yalan atıyorsunuz.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Yalan söylüyorsunuz! 155 trilyon para ödendi, 155 trilyon.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Konuşma, dinle!

BAŞKAN – Sayın Gaydalı, Genel Kurula hitap edelim, lütfen.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Ben halkın aktardığını size aktarıyorum, halk bize ne dediyse biz onu söylüyoruz. Ben esnaftan dinlediğimi söylüyorum sana, sen afaki şeylerle...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Vatandaşa, kamulaştırma bedeli 155 trilyon ödedik; devlet ödüyor, ben ödemiyorum.

BAŞKAN – Sayın Kiler, lütfen müdahale...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Ya, herhâlde kendi...

BAŞKAN – Sayın Gaydalı, lütfen... Sayın Gaydalı...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Kiler Holdinge aktardınız o paraları. Nereye gitti paralar? Ne yaptınız Bitlis'te, ne yaptınız ya; bir iş alanı, bir yatırım var mı?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Bitlis'e verildi. Burada yalan yanlış bilgi verme.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – İşsizlikten dökülüyor halk.

Dinleyin...

İşsizlik diz boyu, açlık diz boyu; siz burada hamaset yapıyorsunuz.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sizin Bitlis'ten ne haberiniz var?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Senin nerede haberin var?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Dağdaki teröristi sorsak haberin var.

BAŞKAN – Sayın Kiler, lütfen...

Sayın Gaydalı...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Sen İstanbul'a git kardeşim.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Eyvallah.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Madem öyle mert adamsın, polis korteji olmadan Bitlisli esnafı gez de göreyim ben.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – O da geziyor, ben de geziyorum. Kim gezemiyor?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Halt etmişsin!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Boş versene sen onu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bitlis'in sahibi konuşuyor. Bitlis sana mı kaldı?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, bir talebiniz olmuştu ama...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Kiler, konuşmasında Ankara Milletvekilimiz Tekin Bingöl'ü yalancı olup itham etmekle kalmamış, Genel Başkanımızın bugün yaptığı grup konuşmasına atıfta bulunarak Genel Başkanımızı da yalancılıkla itham etmiştir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne itham etti adam ya, tam tersi methetti ya!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

VAHİT KİLER (Bitlis) – Genel Başkanınızın konuşmasına imzamı attım. “Yalancıdan siyasetçi olmaz.” dedi, katılıyorum dedim ama burada kuyruklu yalan var, yalan değil kuyruklu yalan var.

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi ben de birkaç tane kuyruklu yalan söyleyeyim.

AK PARTİ'nin şöyle bir özelliği vardır: Ne zaman mahcup olunacak bir hâl içinde olurlarsa, ya terörle mücadele hamaseti yaparlar ya darbe simsarlığı ya FETÖ'yle mücadele ya doğal gaz müjdesi ya da altın müjdesi; bunlara alışkınız. Bugün yeni bir şey gördük, lokal olarak, buna bir de şimdi Parlamentodan gazetecilerle ve ticaret odası başkanlarıyla ilgili benim şimdi kürsüden ağza almayı doğru bulmadığım çok ağır, vahim ifadelerde bulundu.

Sayın Başkan, benim size âcizane, haddim olmayarak önerim, ricam ve talebim; sayın milletvekilinin tarafınızca uyarılarak bu sözlerinin buradan düzeltilmesidir. Aksi hâlde, yasama meclisinden, yasama organından basına yönelik, böyle çok ağır bir hakaretin sadece sayın milletvekilinin kastettiği gazeteciyi değil, bütün basın mensupları için de çok incitici olması gerektiği kanaatini taşıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Ancak, değerli milletvekilleri, hemen, hızla ben size birkaç yalan söyleyeyim: 22 Eylül 2005 “Ofer’le hiç görüşmedik.” 23 Eylül 2005 “Ofer’le Davos’ta görüştük.” 27 Aralık 2010 “Tek dil, tek din.” 27 Mayıs 2011 “Tek dil’ demedim.” 1 Mart 2011 “NATO’nun Libya’da ne işi var?” 23 Mart 2011 “NATO, oraya gitmeli.” 16 Kasım 2010 “Kürecik füze komutası bizde olmazsa

olmaz.” 23 Kasım 2010 “Komutanın NATO’da olması gerektiğini söyledik.” 22 Ağustos 2010 “‘Terör örgütüyle görüştük’ iddiası alçak bir iftiradır.” 28 Aralık 2012 “İmralı’yla görüşmelerimiz sürüyor.” 21 Ağustos 2001 “Bu millet isterse laiklik gidecek.” 16 Mayıs 2007 “Laiklik yaşam biçimi için güvencedir.” 14 Ocak 2009 “BOP Eş Başkanlığını insani bir görev olarak üstlendik.” 22 Ağustos 2009 “BOP Eş Başkanı olduğumu ispat etmezseniz alçaksınız, namussuzsunuz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Hamdolsun(!)

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bu devam ediyor böyle, bu devam ediyor böyle. Hamdolsun diyelim, hamdolsun diyelim.

(CHP sıralarından alkışlar)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Hamdolsun ki sormadı, hamdolsun ki sormadı. Ne hâle geldi memleket?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Hamdolsun”u ayrıca konuşuruz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan’ın, başta Bitlis Milletvekili Vahit Kiler olmak üzere heyeteki arkadaşların incinmeyeceği üsluba riayet edilmesi konusunda çok daha dikkatli olunması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, değerli arkadaşlar; teeddüben kendi adıma söylüyorum, dille ilgili, üslupla ilgili buradan heyetinizi uyarma gibi bir haddim yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Temiz dile davet etme iç tüzüksel göreviniz efendim.

BAŞKAN – Ama başta Sayın Kiler olmak üzere ve siz değerli arkadaşlarımdan özellikle istirhamım şudur: Buradaki arkadaşların incinmeyeceği üsluba riayet edilmesi konusunda -ki hepiniz bunun ehlisiniz- çok daha dikkatli olmamız gerekir hususunu hatırlatmak istiyorum ve Sayın Kiler’den de bunu istirham ediyorum.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kiler.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Müsaade ederseniz kürsüden konuşayım.

BAŞKAN - Yerinizden efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler’in, İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı’nın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sayın Başkan, bir defa, CHP Genel Başkanıyla ilgili benim yalancılıkla suçlamam tamamen yanlış. Ben onun bugünkü grup konuşmasındaki “Yalancıdan siyasetçi olmaz.” sözünden referans alarak imzamı atıyorum, yalancıdan siyasetçi olmaz, katılıyorum dedim. Bu yalan değil, bunlarınki kuyruklu yalan. Niye? Burada, kürsüde bunları defalarca ikaz ettik. Kürsüden, özellikle biraz evvel konuşan sayın milletvekili “Bitlis’te Ulu Cami’yi yıkıyorlar; yıktırmayız. Bitlis’te Kazım Paşa İlkokulunu yıkıyorlar; yıktırmayız.” dediği için bunu konuşuyorum; bir.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Projenin içine alındı, projenin içine.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) - Sen sözlerini geri alacaksın.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Diğeri: Ben bir gazeteciye değil, gazeteciye savunarak bu lafları söylüyorum. Bitlis’te CHP heyeti önüne aldığı mihmandarına, Bitlis TV’nin muhabirine ve kameramanına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Kim o, kim?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Bitlis Ticaret Odası Başkanı.

Bırakın söylüyorum.

BAŞKAN – Lütfen sayın milletvekilleri...

Buyurun.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Bakın, Bitlis’te önünüze aldığınız şahıs, Bitlis’in kadrolu fitnecisi şahıs, orada sizin yanınızda - bakın sizin yanınızda- milletvekillerinin yanında, Genel Başkan Yardımcısının yanında Bitlis TV muhabirine ve kameramanına saldırıyor. Vahit’in... Bakın, kameramana “it” diye saldırıyor. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Bir dinleyin, Allah aşkına! Bunu Tekin Bingöl biliyor çünkü Tekin Bingöl’ün yanında saldırıyor, hakaret ediyor, küfrediyor; televizyon muhabirine yapıyor bunu. CHP milletvekillerine mihmandarlık yapan insan yapıyor. Ben burada Bitlis TV ve oradaki bütün gazetecileri korumak adına bunu söylüyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Özür dilemeniz lazım.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Orada kimseye “it” diyemezler. Yirmi sene sonra Bitlis’e gidip gazeteciye saldıramazsınız. Hele hele ben HDP için söyleyeyim, çıkan Sayın Milletvekili için söyleyeyim: Sizin Bitlis’te yapılan yatırımlarla oradaki köydeki insanın durumuyla, yollarıyla, hastaneleriyle hiç alkanız yok. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Size sorsam anca ne bilirsiniz? Hangi köyün hangi dağında kaç terörist var, onu bilirsiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Siz şehirde yapıları bilmezsiniz. Siz ortaklarınızla beraber ancak dağdaki teröristi bilirsiniz. (AK

PARTİ sıralarından alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Aynısını tekrar etti.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Tekrar edeceğim tabii, doğru neyse onu söyleyeceğim. Siz gidin teröristlerle orada, bakın...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, yerinden açıkça grubumuza sataşmada bulunmuştur.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ya, bir dakikamız var, şurada yani.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren...

Sayın Beştaş...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Doğruyu savunacağım yine. (HDP sıralarından gürültüler) Bitlis esnafını teröristler orada haraca kestiği zaman biz sahip çıktık, ne CHP sahip çıktı ne siz sahip çıktınız.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ben çıkmak zorundayım. Bu durumda bir dakika hakkımı saklı tutuyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Neydi konu Sayın Beştaş?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Siz Bitlis’in yollarından, yatırımlarından anlamazsınız.” yine “törörö” laflarıyla doğrudan sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Bununla gurur duymanız lazım, neye itiraz ediyorsunuz?

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan...

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler’in yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bu kürsüden 1 milyon kere söyledik, 1 milyon kere daha söyleyeceğiz. Hırsızlıklarınızı, yolsuzluklarınızı, cinayetleri, tecavüzleri her türlü kirli işinizi “törörö” diye kapatamazsınız. Tamam mı?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Hepsi sizsiniz, hepsi sizde var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bir kere sen git Kiler Holdingde ne hırsızlık yaptığını anlat ya! Sen esnaftan ne anlarsın ya! (HDP sıralarından alkışlar) Sen o holdingde Bitlislilerin kanını emdiğini anlat ya! Biz, bu ülkede hırsızlığın da yolsuzluğun da her türlü mafyanın da karşısındayız ve olmaya devam edeceğiz. Ben sizin yerinizde olsam yüzümü dışarı çıkaramam ya.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Hırsız seninle iş tutandır.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Hani temiz lisan kullanacaktık? Utanın biraz ya!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Kiler Holdingde en az 10 bin işçi çalışıyor. Utan! Utan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bir mafya lideri çıkmış, hakkınızda bütün dünyaya ifşaatlarda bulunuyor, siz kafanızı kuma gömmüşsünüz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne ifşaatı? Mafyayla nasıl da böyle kardeş oldunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Hani o sizi savunan Veyis Ateş var ya, hani o Veyis Ateş var ya; 10 milyon TL’lerle, dolarlarla çalışıyormuş.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Her akşam bize bağırın var ya, her akşam.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Parayla siz basını yönetiyorsunuz, parayla yandaş basını ihya ediyorsunuz. Şimdi, gelmişsiniz Bitlisliler adına bize ahkâm kesiyorsunuz.

Böyle bir dili bir kere... Bir milletvekiline yakışmaz ama belli ki size yakışıyor çünkü siz çok ileri gittiniz.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Esas sizin diliniz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yani grubumuza yönelik bu kadar ağır ithamlarda bulunmanız haddinize değil, tamam mı?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sizin haddinize değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz hayatınızda ilk kez kürsüye çıkmışsınız. Ben sizin daha cisminizi, isminizi görmemişim. İlk kez gündem dışı konuştunuz, tek işiniz bize sataşmak.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Kuyruk acısı!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz Bitlislileri düşünseydiniz... O esnaflar her gün bas bas bağırıyor biliyor musunuz? Bana binlerce mesaj geldi.

VAHİT KİLER (Bitlis) – O esnaflar...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Dinle! Dinle!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – “Bizi yerimizden çıkarıyorlar, bizim paramızı yediler, burayı tekrar imara açıyorlar.” diye isyan ediyorlar ama siz... Bitlisliler sizin umurunuzda değil...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sizin umurunuzda değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...cebiniz umurunuzda, oturduğunuz koltuk umurunuzda ve bulmuşsunuz bir nakarat, onunla daha fazla gidemeyeceksiniz.

Bu ülke size hesap soracak. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:15.47

## İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Kiler’in yerinden söz talebi var.

Buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler’in, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VAHİT KİLER (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvelki konuşmada, benim ilk başta konuştuğum ve özellikle Bitlis’le ilgili mevzuda -tabii, arkadaşlar farklı yere çekse de- ben oradaki Bitlis TV muhabirinin hukukunu korumak üzere, onu savunmak üzere bir söylemde bulundum. Ona yapılan bir hakaret vardı. Oradaki kılavuzluk yapan ve engellemeyen CHP milletvekillerini eleştirmek için söyledim ve o hakaret edene de aynı dille cevap vermiş oldum.

Diğer taraftan, biraz evvel burada konuşma yapan HDP Milletvekili özellikle bizim ailemiz ve holdingle ilgili “hırsız” ifadesinde bulundu. Elhamdülillah, kırk yıldır ticaret yapan, her dönemde ticaret yapan bir aile olarak bizim hiçbir zaman böyle bir işle ilgimiz olmamış, olmadığı gibi, bizi Bitlis’te de İstanbul’da da ticari hayatta da şirketlerde de herkes tanır. Elhamdülillah, böyle bir şeyimiz olmaz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Tabii, tabii!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Ama ben o aynı üslubu kendisine iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bingöl...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, ikinci konuşmasında tekrar adımı zikrederek sataşma yaptı.

BAŞKAN – Yerinizden Sayın Bingöl.

Buyurunuz.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Lütfen, çok kısa...

BAŞKAN – Yerinizden 60'a göre söz veriyorum Sayın Bingöl.

Buyurunuz Sayın Bingöl.

7.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, milletvekili birkaç kez Bitlis Ticaret ve Sanayi Odasının Başkanının adını zikrederek çok ağır hakaretlerde bulundu; "havlama" dedi, "it" dedi. Ticaret Odası Başkanının bizim savunmamıza ihtiyacı yok, yirmi beş yıldır orada Ticaret Odası Başkanı. Bitlis Milletvekili gider, onunla bir hesabı varsa o hesabı orada görür; burada, bu Parlamento çatısı altında, meydana boş bulup hakaret etmek hiç de şık değil.

İkincisi, Bitlis TV zaten Vahit Kiler'in televizyonu; dolayısıyla kendi televizyonuyla ilgili... Oradaki muhabirin dolaşarak çekim yapması esnafı rahatsız etti. Bunun üzerine de Ticaret Odası Başkanı... Ben arkadaşımınla sohbet ediyordum, tartıştılar, tartışmayı ben sonlandırdım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Vcdanı varsa sorsun; tartışmayı ben sonlandırdım, ben müdahale ettim, ayırdım.

Üçüncüsü, ben...

Lütfen, lütfen...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

Lütfen, Sayın Bingöl...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Lütfen, Sayın Başkan, bitiriyorum.

Kayıtlara geçsin: Biz, 16 milletvekili arkadaşımınla birlikte Bitlis'te bir tek emniyet görevlisi talep etmeden dolaştık; ilçesini, ilini. Ama arkadaşlar Bitlis'e gittiğinde 50-60 emniyet görevlisi olmadan sokağa çıkamıyorlar. Bunu da milletvekillerimiz... (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bitlis Milletvekili Sayın Vahit Kiler söylediğim kavramları bana iade etti. Ben de bunları neden söylediğimi bir izah edeyim.

Kütahya Şeker özelleştirildikten sonra TÜRKŞEKER'e ait 113 dönümlük taşınmazı üstüne geçirmiş -yani bunların hepsi basında çıkan haberler- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü de bu başvuru üzerine "İşlem yolsuz." diye açıklama yapmış.

Yine başka bir şey; AKP'li belediyenin -bu da bir haber ve dayanağı var bende- 28 milyonluk ihalesi nereye verilmiş? Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (BASKİ) ile birlikte kiralama maliyeti 28 milyon TL'ye çıkıyor ve bunu kim almış biliyor musunuz? Kiralayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Beştaş.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Neyi tamamlayacak Sayın Başkan?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Vahit Kiler'in ortağı olduğu Turex Turizm çıkmış bunun ortağı.

Şimdi, Turex Turizm, diğer söylediklerim... Açıkçası, üzülerek belirtiyim ki: Vahit Kiler adını Google'a yazdığımızda yolsuzluklar ve ihaleler dışında başka bir bilgi çıkmıyor ama sizin, orada, her zaman dediğiniz gibi, kolayına kaçarak, en ufak bir itirazımızda, en ufak bir sözümüzde HDP'ye yönelik "terör" laflarını biz de size iade ediyoruz.

Biz buraya, siz kimin oyuyla geldiyse, aynı kitlenin oyuyla geldik. Siz, yaptığınız her şeyin üstünü bu sözlerle örteceğinizi sanıyorsunuz ama artık bu, dünyanın her yerinde ayyuka çıktı. Vatan, millet edebiyatıyla daha fazla bu halkı sömüremeyeceksiniz. Su bitti, deniz bitti, maskeler düştü.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden söz vereceğim.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, bakın...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kaç kere cevap vereceksin?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bir milyon defa söz istiyorlar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, ben elimi kaldırdım, siz görmediniz. Şimdi...

BAŞKAN – Sizin mi talebiniz var efendim?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, şöyle: Evet, ben bir söz talebinde bulundum ancak siz beni görmediğiniz için devam ettiniz. Biraz evvel Sayın Grup Başkan Vekili sayın milletvekilimizle ilgili bazı suçlayıcı bilgiler ve ithamlarda bulundu, kendisi de söz istedi. Sonuç itibarıyla, kendisine bu manada açıklama yapmak için söz verilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Efendim, biz daha önce o söz taleplerini yerine getirdik. Eğer izin verirsiniz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tamam, ben de grubumuz adına...

BAŞKAN – Siz yerinizden buyurunuz Sayın...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben grubumuzun adına Vahit Bey'in, konuyla ilgili, açıklığa kavuşturması için, kendisine söz verilmesini talep ediyorum. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Başkan, lütfen, siz buyurun; Sayın Kiler adına siz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kendi adıma Vahit Bey'e söz veriyorum.

BAŞKAN – Yerinizden buyurunuz Sayın Kiler...

9.- Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VAHİT KİLER (Bitlis) – Teşekkür ederim.

Tabii, Grup Başkan Vekili iftiralarına devam etmekte. Ben yirmi yıldır bölgede siyaset yapıyorum, ben yirmi yıldır Bitlis'te siyaset yapıyorum; yirmi yıldır Bitlis'e her gittiğimde elimi kolumu sallayarak gidiyorum. Bitlis'teki her seçmenle, her vatandaşla, 350 bin kişiyle sürekli, yirmi yıldır hemhâlîm. Öyle, yirmi senede bir gitmiyorum, gittiğim zaman sadece kampları ziyaret etmiyorum, sizler gibi, gidip dağdaki teröristlerle orada hemhâl olmuyorum. (HDP sıralarından gürültüler) Köydeki vatandaşlarımızla, köydeki mağdur insanlarla, oradaki yetimle, fakirle, herkesle biz iç içeyiz; yirmi yıldır beraberiz. Sizler gibi, bölgeye gittiğim zaman adresi belli olan yerlere gitmiyoruz. Elhamdülillah, yirmi yıldır orada alını açık siyaset yapıyoruz, kırk yıldır da ticaret yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VAHİT KİLER (Bitlis) – Helalinden, alnımız ak ticaret yapıyoruz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Onu geç şimdi; öbürlerine gel, öbürlerine gel öbürlerine.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Bunların hepsini size iade ediyorum.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Hani cevap verecektin, ne oldu? Cevap verecektin, ne oldu?

BAŞKAN – Müsaadenizle efendim...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Doğrudan iftiralarına devam etti, “terörö” laflarını kullandı. Sataşma var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Niye? O niye kürsüden de bize yerimizden? Böyle şey olur mu!

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Meral Beştaş'a kürsüden söz veriyorsun Başkan, bize gelince kürsüden söz vermiyorsun.

BAŞKAN – Sayın Başkana da kürsüden...

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Başkanım, siz niye cevap veriyorsunuz onlara? Grup Başkan Vekiline iftira atıldı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Terörist” dedi Grup Başkan Vekiline ya!

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – İftira attınız.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Böyle haksızlık olur mu efendim?

(AK PARTİ ve HDP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli halkımız; burada, iktidar partisinin bir milletvekilinin somut olarak yolsuzluk, ihaleye fesat karıştırma ve KPSS sınav sonuçlarını tanımadığına dair elimde sayısız veri var; bu 17 Aralık'a kadar gider. Ben bunları anlatıyorum burada değerli Türkiye halkı, o çıkmış “Gittiğiniz kampları anlatın.” diyor, yine “terörö” laflarının arkasına sığınıyor.

Benim size söylediğim çok somut veriler var; Turex'le ortak mısınız değil misiniz? Siz, Bitlisli gençlere “İşe alacağım, KPSS önemli değil.” dediniz mi demediniz mi?

VAHİT KİLER (Bitlis) – Demedim, yalan söylüyorlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz yine şöyle bir şey dediniz mi...

VAHİT KİLER (Bitlis) – Kayıtlarda var, kayıtlarda var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yalan söyleyen sizsiniz! Bakın, dilinizi temiz olmaya davet ediyorum. Karşınızda bir milletvekili var, lütfen.

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hem istediğini diyeceksin hem temiz dilden bahsedeceksin; ayıp ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ben bunu belgeliyorum, ben bunu belgeliyorum. Şimdi, burada, Turex Turizme...

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hem istediğini diyeceksin hem temiz dilden bahsedeceksin sonra Başkan seni kürsüye çıkaracak; böyle tarafgirlik olmaz ya!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Cevap verin, cevap verin suçlamalara!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ya, bir dakika... Haddinizi bilin, ne biçim sataşıyorsunuz ya!

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Ne demek “Haddinizi bilin!”

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Evet, değerli halkımız, burada AKP her zamanki gibi ihalelerini, yolsuzluklarını örtmek için muhalefeti suçlama yolunu tercih ediyor ama bu konuda artık mafya liderlerinin açıklamalarını bile duymazlıktan gelen bir iktidar partisi var.

Bizim, Bitlis Milletvekiline söz söyleme gibi bir durumumuz yoktu; biz, Bitlisli esnafın sorunlarını buradan ifade etmeye çalıştık çünkü Bitlisli esnafın dükkânları başlarına yıkılıyor, çünkü açlar, çünkü pandemi var ama onlar çıkmış yine -sanırım kendisi de Kürt'tür- Kürt halkına olan düşmanlığının gereğini bir Kürt olarak yapıyor bir de; bu daha da vahim, bu daha da vahim.

VAHİT KİLER (Bitlis) – Ben Kürt'üm, sizin gibi Kürtçülük yapmıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Kürt düşmanlığını “terör” kavramıyla örtmeye çalışıyorlar. Size göre Türkiye'de 20 milyon terörist var. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kürt düşmanı PKK, PKK!

VAHİT KİLER (Bitlis) – Siz Kürtçülük yapıyorsunuz. Biz Kürt'ün yanındayız, Kürt'e hizmet ediyoruz. Bugüne kadar hangi Kürt'ün başını okşadınız?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz evvel kürsüde konuşan hatip AK PARTİ'yle ilgili kesinlikle gerçek dışı ithamlarda bulunmuştur ve milletvekilimiz üzerinden de AK PARTİ'ye “Kürt düşmanı” yaftasını takmıştır. Kürt düşmanı, olsa olsa PKK'dır, PKK'nın sözcülüğünü yapanlardır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri) Bu konuda asla ve kata Türk, Kürt, Arap ayrımı yapmadan, mezhep ayrımı yapmadan 84 milyon iyi insanımızı kucaklayan, onların hak ve hukukunu koruyan ve sessiz devrimlerle bütün toplum kesimlerinin önünü açan, demokratik devrimler yapan partinin adı AK PARTİ'dir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Yürü be(!)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Helal olsun(!)  
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, bu konuda asla ve kata kendilerinin AK PARTİ'ye söyleyebilecek en ufak bir sözü yoktur. Yolsuzluğu, terörü kendi içlerinde aramalıdır AK PARTİ'ye iftira atanlar.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade edin gündeme geçelim sayın milletvekilleri.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Kendileri müsaade etsin Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kendileri müsaade etsin.

BAŞKAN – Konu anlaşıldı Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kendileri müsaade etsin.

Ben yerimden söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden Sayın Beştaş.

11.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizim alnımız açık, başımız dik. Biz Demirören'e karşılıksız 750 milyon dolar para verip, hibe edip bütün kanalları kendimizin borazanı yapmadık. Biz, Veyis Ateş gibi şarlatanları haber sunucusu yapıp -tamam mı- 10 milyon dolarlar peşkeş çekmedik. Bizim milletvekilimiz, MYK üyemiz 10 bin dolar para alıp -tamam mı- bir mafya lideriyle iş tutmadı. Biz bunların hiçbirini yapmadık. Suç listesini sayarsam burada saatlerce saymam gerekiyor. Bizim alnımız açık, başımız dik. Sizin suç listeniz buradan Edirne'ye kadar, Hakkâri'ye kadar yol olur.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Söylediklerinizin hepsi yalan! Hepsi yalan bunların!

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – İçişleri Bakanı yalan mı söylüyor? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) İçişleri Bakanı söylüyor. Senin İçişleri Bakanın söylüyor İbrahim Bey.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sisteme giremiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Açık efendim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Süleyman Soylu yalan mı söylüyor?

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – İçişleri Bakanı "ayakkabı kutusu" diyor.

12.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, şunu ifade etmek isterim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İçişleri Bakanının 10 bin dolar...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – HDP'li belediyelerin nasıl PKK'ya, Kandil'e...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bir tane var mı, bir tane? Bir tane örnek göster!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, evet, bir sürü.

Hakikaten, yolsuzluklarla milletin parasını Kandil'e peşkeş çektiğinizi bütün Güneydoğu Anadolu'daki insanlarımız şahit olarak ortaya koyuyor.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Bir tane örnek ver!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, bu iddialarla ilgili, Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik bir hukuk devletidir.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Örnek vereceksin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kimin iddiası varsa, bağımsız ve tarafsız yargıya başvurmak suretiyle herkes iddiasını ispat edebilir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım efendim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – 10 bin doları kim aldı, kim?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Hangi tarafsız yargı? AKP'nin yargısı tarafsız yargı mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...şikâyetini ortaya koyup araştırılmasını isteyebilir. Kimin elinde ne delil varsa, kiminle ilgili delil varsa, kim yolsuzluğa, arsızlığa, hırsızlığa başvurmuşsa, gitsin, yargıya başvursun, sonuna kadar bunun takipçisi hep beraber olalım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Siz gidin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ancak, kendileri hırsızlık, arsızlık, yolsuzluk yapanlar masum insanları iftira atarak, yalanla, dolanla asla ve kata rehin alamazlar. Bu konuda bizim alnımız ak, adımız da AK alnımız da ak. Sonuç itibarıyla, hiç kimse bizi töhmet altında bırakacak bir söz söylemeye salahiyyetli değildir.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bu kadar imzaya rağmen soruşturma açmıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu manada kimin elinde ne delil varsa savcılığa başvursun. Bu konuyla ilgili, kamuoyunun huzurunda hiç kimse, birtakım mafya babalarının, terör örgütlerinin ağzıyla konuşarak, onların kendileriyle ilgili suçlamalarını görmezden gelerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sana oy topluyordu, ne oldu şimdi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hakikaten AK PARTİ'nin tertemiz yapmış olduğu hizmetleri karalamaya, sicilini bozmaya dönük asla ve kata kurumsal anlamda bir söz söyleme imkânına sahip değildir.

GÜLİSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Beraber yürüyordunuz o yollarda, ne oldu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kimin bir yanlışlığı varsa da bu, mahkeme huzurunda, savcılık kanalıyla çıkacaktır. Sayın Soylu'nun, Sayın İçişleri Bakanımızın ifade ettiği şey de yargıya intikal etmiştir. Bu konuyla ilgili şikâyetler mutlaka kamuoyunun huzuruna da gelecektir. O zaman herkes Hanya ile Konya'yı mutlaka bilecektir. Gölge dövüşü yapmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizin içinizdeki yolsuzlukları AK PARTİ'ye mal ederek bizi bir şekilde suçlama cihetine gitmeyin çünkü sizin böyle bir altyapınız, böyle bir haklı deliliniz olamaz. Elinde delili olan da mahkemeye

başvursun, her türlü meseleyi bağımsız yargıya taşırsın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Başkan, Sayın Gaydalı mı istiyor söz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, Bitlis'e ilişkin, yerinden istiyor.

GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sataşmadan Sayın Başkan, adını söyledi.

BAŞKAN – Sayın Gaydalı, neydi konu?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Bitlis'le ilgili, bütün vatandaşlar, televizyon seyreden vatandaşlar habire telefonla beni arıyorlar “Ne olur bunu da konuş -aynı söylediklerim, bilmem ne gibi- ona da bildir.” diyorlar. Ben o kelimeyi kullanamayacağım kendisi için, aynen söyledikleri budur.

Müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Peki, yerinizden efendim.

Buyurunuz.

13.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu konuşma başladığından beri Bitlis'teki hemşehrilerim telefonla beni arayıp duruyorlar. Söyledikleri şu: “Kendi ilçe başkanı benim kardeşimi işten atarak ‘PKK’li’ damgası vurarak kendi kardeşini işe aldı.” Bunun gibi binlerce serzenişte bulunan vatandaşlarımız var. Kendisi söylüyor “Elimi kolumu sallayarak geziyorum.” diye ama havaalanından polis kortejiyle gittiğini bütün herkes bilsin. Halkın içinde öyle rahat gezemiyor.

Teşekkür ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan... Sayın Akbaşıoğlu...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, aynı konulara girmeyelim lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yeter ya, burada insanlar bekliyor!

BAŞKAN – Nedir konu Sayın Beştaş?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Belediyelerimizin hırsızlık yaptığını söyledi.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş, yerinizden.

14.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bu belediyeler meselesini çok konuştuk, konuşmaya devam edeceğiz. Bir kere, belediyeleri gasbenden, halk iradesini hırsızlayan -altını çizerek söylüyorum- ve hiçbir iddiasını ispatlayamayan bir iktidar grubu var karşımızda. Biz sürekli bu konuda şunu dedik: “Hodri meydan! Hangi belediyemiz hangi hırsızlığı yapmış, hangi yolsuzluğu yapmış, getirin, önümüze koyun.” Bugüne kadar tek bir dava dosyasında, iddia ettikleri gibi belediyelerimizden Kandil'e, şuraya, buraya para gönderildiğine dair ellerinde bir ispat yok. Biz “Açıklayın.” diyoruz; getirin, açıklayın. Ama biz açıklıyoruz; Mardin'de kayyum belediyeyi yemeye kalkıyor ya. Mardin kayyumu ve şürekâsından gözaltına alınmayan kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kaçınıcı kayyumdur, kayyum yerine kayyum atanıyor? Kayyumlar hırsızlık yapıyor, tespit ediliyor, yeni kayyum atanıyor. Ya, Diyarbakır Belediyesi kayyumu 3 milyonluk banyo yaptı, 3 trilyonluk ve Doktor Selçuk Mızraklı şu anda Kayseri Cezaevinde. AKP bu hikâyeleri tüketti. Bizim belediyelerimize dair varsa iddiaları buyursunlar, ispatlasınlar. Hepsini siyasi, hepsi onların rakibi olduğumuz için. Benim vekili olduğum ilde, Siirt Belediyesinde yolsuz ihalelere dair sayısız önerge verdim, tek bir tanesine yanıt verilmiyor. Bizim alnımız ak, başımız dik. Sizin gibi hamaset yapmıyoruz, biz veriyelim konuşuyoruz, veriyelim ediyoruz.

Süleyman Soylu'ya gelince, hiçbir savcı kendiliğinden İçişleri Bakanını soruşturamaz. Biraz hukuk okuyun derim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de söz talep ediyorum.

15.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hiçbir şekilde yatırım yapmayan, sıfır lira yatırıma para harcayan HDP'li belediyelerin varlığı ve işe aldıkları üzerinden Kandil'e aktarılan paraların varlığı, oradaki bizzat yaşayan halk tarafından zaten görülen, bilinen bir... Genel kültür bilgisi olarak insanlara sorarsa Sayın Meral Hanım, onları vatandaştan öğrenebilir. Bu konuyla ilgili mahkemeler tarafsız ve bağımsızdır, bu konuyla ilgili şikâyetle bulunan Sayın Soylu'dur, bu konuyla ilgili açıklamalarda bulunan da kendisidir. Dolayısıyla, bütün savcılar kendi uhdellerinde olan soruşturma yetkisini sonuna kadar kullanıp neyin ne olduğunu ortaya koyabilecek cesarete, bilgiye, birikime sahiptir. Bundan kimsenin şüphesi olmasın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 10 bin dolar kime verildi, hâlâ savcılar sormadılar. Neden acaba?

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – İçişleri Bakanı söylüyor ya!

BAŞKAN – Sayın Altay...

16.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Parlamentoda gelenek şöyledir: Çoğunluk partisi kanun tekliflerini komisyonlarda görüşüp Genel Kurula indirme ehliyetine ya da yetkisine ya da gücüne sahiptir. Genel Kurulda da çoğunluk partisi teklifinin bir an önce görüşülmesi için zaman konusunda daha tasarruflu, daha temkinli olur, az konuşur diye bilinir fakat Sayın Akbaşıoğlu belli ki Parlamentiye çalıştırmakta kararlı, öyle görüyorum.

Yalnız “Elinde bilgisi, belgesi olan savcılara gitsin.” dedi ya, şimdi, Türkiye 15 Nisan 2021'den beri cesur, namuslu, hukuk normlarına saygı gösteren 1 savcı arıyor, bulamıyor. Hiçbir savcıyı itham etmiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 6.588 savcımız varmış, 6.588 savcımızın içinde 15 Nisandan beri Türkiye’de vatandaşın, herkesin konuştuğu devlete bulaşan kirden, devlete bulaşan çamurdan, devletin içine düştüğü kepezelikten devleti çıkaracak 1 savcı bulamadık. Ne acıdır ki bugün de 267 sıra sayılı Kanun Teklifi’yle AK PARTİ şunu yapmak istiyor: 6.588 savcının yetkisini 81 savcıya devredelim, 81 savcıyı daha kolay kontrol ederiz. Maazallah, ola ki 6.588 savcıdan 1 cesur yürek çıkabilir endişesiyle bugün Genel Kurulun gündemine gelen kanun teklifinin özü şudur: 6.588 savcı kendi başına soruşturma evrakı açamayacak; öyle mi? 81 başsavcıyı bunlar atayacak, 81 kapı kulu sarayın emrine girecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu madde bu tasarıdan çekilmediği müddetçe, bugünkü teklifte olumlu maddeler de var ancak buna tahammülümüz demokrasimiz adına yok, tahammülümüz yasama adına yok, tahammülümüz Türkiye adına yok, tahammülümüz adalet adına yoktur.

Yüce Genel Kurula arz ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birazdan Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vereceğiz ama...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çok doğru...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

17.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, bakın, Sayın Grup Başkan Vekili üyelerin konuşmaları ile benim hepsine birden cevap verme süreme lütfen, bakın...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Vermek zorunda mısın canım?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle mi? Siz söyleyin, siz her türlü ağır eleştiriyi, her türlü ithamı...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne yaptım? Yapmadım bir şey.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Genel olarak söylüyorum. Grup Başkan Vekilleri olarak partimize, milletvekillerimize, politikalarımıza her türlü ağzınıza gelen şeyi söyleyin, biz de susalım; öyle bir durum yok, neyse cevabını veririm. Bu konuyla ilgili de...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cevabını da veremiyorsun ayrıca.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Şiir okuyacak şimdi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, şiir okuyayım isterseniz?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Patlat şiiri Başkanım...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şiir şu bak... Size şiiri inşallah millet okuyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz zalimin hasmıyız ancak mazlumun yanındayız ve biz her zaman, merak etmeyin, hakkı tutar kaldırırız. Bizim siyasetimiz hakikat siyasetidir; yalan siyaseti, iftira siyaseti değil. Bunu da en güzel maşerî vicdanında egemenliğin kayıtsız şartsız kendisine ait olduğu millet, sandık terazisinde ve hükmünde ortaya koymuştur. Onun için biz iktidarız değerli arkadaşlar, onun için şiiri en güzel okuyan aziz ve asil milletimizdir. Ben milletime tebrik ve teşekkürlerimi bu vesileyle tekraren arz ediyorum.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Bedrin aslanları Başkanım!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber, değerli arkadaşlar, şunu ifade ediyorum ki: Biraz sonra inşallah gündeme geçtiğimizde görüşeceğiz, ilgili arkadaşlarımız da niçin böyle bir düzenlemenin gerektiğini ortaya koyacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu düzenleme, bir zorunluluk nedeniyle uygulamadaki birliği -idari anlamda, sadece idari tasarruf anlamında, yargısal bir tasarruf anlamında değil- sağlamaya dönük bir yaklaşımdır. Yanlış bilgi ve yanlış yoruma dayalı bir ithamda bulunulmuştur. Şimdi, ithamda bulunacaksınız, her türlü suçlamayı yapacaksınız, “sarayın yargısı” diyeceksiniz, yargıyı töhmet altında bırakacaksınız, hâkim ve savcılara her türlü hakareti yapacaksınız, biz hak ve hukuku savununca da buna karşı çıkacaksınız. Bu kabul edilemez. (CHP sıralarından “Talimatlı yargı.” sesi)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN – Hayırdır Sayın Beştaş?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bu kadar da olmaz ki ya!

18.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, hani dedi ya: “İçişleri Bakanı hakkında savcı soruşturma yapar; yargı tarafsız, bağımsız...” Doğrusu, buna sadece bir hukukçu olarak çok üzülüyorum. İki örnek: Esat Toklu geceliği 100 bin lira olan bir otelde bedava tatil yapıyor ve açıklama yapıyor, diyor ki: “Yargının yüzde 25’i daha büyük olanaklara sahip.” Sadece bir bilgi olarak söylüyorum. Diğer de, Eyüp Akbulut, pandemi dönemindeki önlemler hukuka aykırıdır diye soruşturma açtı, görevden uzaklaştırıldı. Ya, hangi savcı İçişleri Bakanı hakkında soruşturma açsın? El insaf ya! Savcı ve hâkimlerin elini kolunu, gözünü, ağzını bağlamışsınız... “Ya itaat edeceksiniz ya da bu görevde kalamazsınız.” diyorlar.

BAŞKAN – Sayın Altay...

19.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben ya da grubumuza mensup hiçbir sayın milletvekili, Sayın Akbaşıoğlu’nun biraz önce itham ettiği gibi hâkim ve savcılara hakaret etmedik ama bir durum tespiti yapmak siyaset müessesesi olarak bizim hakkımızdır. Diyoruz ki: Türkiye’de maalesef yargı, sarayın basıncı, baskısı, vesayeti altındadır. Erdoğan’a hakaret edildi diye 60 bin kişiye soruşturma açan savcılar 15 Nisandan beri ortaya saçılan bu kanalizasyon patlağını niye görmüyor? Burunları bu kadar tıkalı mı,

gözleri kör mü, kulakları tıkalı mı, ağızları bantlı mı, elleri bağlı mı? Böyle savcı olur mu? (CHP sıralarından alkışlar) 6.588 savcı, neredesin kardeşim? Ben Tayyip Erdoğan'a laf edince resen soruşturma başlatıp Meclise fezleke yollamayı biliyorsun. Yolladığın fezlekeler de hukuk garabeti. Bunu söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bu, yargıya bir hakaret değildir. Yargıya hakaret eden bizatihi Sayın Erdoğan'dır. Onlara bu kadar baskı yaparak, çay bahçesinde cübbe iliklettirerek yargıya biri hakaret etmişse Erdoğan etmiştir. Ve çok bilinen bir söz vardır: Makamı kendi mülkü zanneden önce yargının gırtlığına çöker. Tıpkı Erdoğan'ın yaptığı gibi. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunda ne var? Savcılara hakaret etmedik dedik.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, sonu gelmeyecek bunun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ara ver Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ara verin Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle efendim: Bunu toparlaması gereken sizsiniz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ara verin Başkanım o zaman.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ama suçlamaları devam ettirenler, yeni yeni suçlamalara yol açanlar da... Nereden geldiği görülüyor.

BAŞKAN – Ben söz hakkı veriyorum, buyurunuz efendim.

20.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sonuçta Hâkimler Savcılar Yüksek Kuruluna “yüksek” değil “alçak” demek hâkimlere ve savcılara hakaret değil midir? Bunu kamuoyunun takdirine sunuyorum. Bütün, bu manada... (CHP sıralarından gürültüler) Bakın, kime yapılırsa yapılsın hakaret suçtur. Eleştiri başka, hakaret başka. Kim kime hakaret ederse bir suç işlemiştir ve bir de olabilir bin de olabilir, hakaret suçtur.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kim hakaret ederse suç işler ve savcılar da gereğini yaparlar.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Hırsızlık, yolsuzluk, cinayet, bunlar suç değil mi ya?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hepimiz için eşit ve geçerli olan hukuk düzenini...

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Tek suç, Cumhurbaşkanına hakaret.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...birtakım yorumlamalarla buradan “sarayın yargısı” diyerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Vallahi buna kimse inanmaz.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Sarayın yargısı” diyerek hem yürütmeyi hem milletin seçtiği, yürütme gücünü kullanan devlet başkanını hem de bütün yargı camiasını itibarsızlaştırmaya dönük yaklaşım hakaret değil de nedir?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aha, beni hedef gösteriyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla bunlar hakarettir. Hiç kimsenin kimseyi baskıladığı falan yoktur, hiç alakası yoktur. Tamamen bir gölge boksı olarak bir uydurma söz konusudur.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Ya, memleket kaydı gitti, bir tane soruşturma yok Başkan ya. Ya, memleket battı...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Vekilin bir tanesi 10 bin dolar maaş alıyor ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Uydurduklarınıza inanarak burada gündemi ve Türkiye Büyük Millet Meclisini meşgul etmeyin. Sonuçta herkes gündeme dönmek durumundadır. (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri ara vermek zorunda kalacağım, müsaade edin devam edelim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İstirham ediyorum Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben söz istemek zorundayım efendim. Takdir sizin ama istiyorum.

BAŞKAN – Ben sizden istirham ediyorum Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sizi kırmayayım Başkanım, peki, tamam.

BAŞKAN – Şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Özkan...

21.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, sağlık çalışanlarının maruz kaldığı saldırılara ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçenlerde Ankara'da bir hekim arkadaşımızın görevi başında uğradığı bıçaklı saldırı sonrası Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği (TOTBİD) bir duyuru yayınladı. Bir dakikalık konuşmamda bu duyuruyu özetleyerek paylaşmak istiyorum: “Sağlık çalışanlarının maruz kaldığı saldırılar karşısında yapılan yasal düzenlemelerin yetersiz kalacağını belirtmiştik. Devlet, yetiştirdiği değerlerini korumakta neden yetersiz kalmaktadır? AVM'ler ve birçok kurumda alınan önlemler neden hastanelerde alınmamaktadır? Kişiler hastanelerde silahla nasıl dolaşabilmektedir? Bir canın bedeli hangi harcamayla kıyaslanabilir? Ölüme kadar varan şiddet olaylarından kimleri sorumlu tutmalıyız? Yetkililerden yanıt bekliyor ve acilen gerekli önlemleri almalarını talep ediyoruz.

TOTBİD Yönetim Kurulu.”

BAŞKAN – Sayın Şeker...

22.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Marmara Denizi'ndeki müsilağ sorununa ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilk defa 1900'lerde Adriyatik Denizi'nde, 2007'de de Marmara Denizi'nde görülen müsilağ, ülke gündemini meşgul ediyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda birçok kurum ve kuruluş deniz kirliliğini önlemek için çalışmalara başladı. Maalesef, Boğaziçi Üniversitesi akademisyenleri sırtını bilime dönmeye devam ederken birçok üniversitemizde bilim insanları AR-GE faaliyetlerine başladı. Seçim bölgem Kocaeli'de bilimle uğraşmayı kendine vizyon edinen Gebze Teknik Üniversitesi Harita Mühendisliği Bölümü, uzaktan algılama yöntemiyle 100 kilometrekarelik bir alana yayılan müsilağın yoğunluk, derinlik ve zamansal değişim haritalarını yüzde 99 doğrulukla yaptı. Şimdi, modellerle müsilağın ne kadar

çoğalacağı, ne zaman biteceği konusunda araştırmalara devam ediyorlar. Çalışmalarından dolayı üniversitemize ve proje yöneticimiz, meslektaşım Profesör Doktor Taşkın Kavzoğlu'na teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Sayın Taşkın...**

23.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Jandarma teşkilatının 182'nci kuruluş yılı dönümüne ilişkin açıklaması

**ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Tarihi şan, şeref ve kahramanlıklarla dolu milletimize hizmete her daim hazır olan Jandarma teşkilatımız, 182 yaşında. Huzur ve güvenliğin sağlanmasında büyük fedakârlıklar gösteren Jandarma teşkilatımızın 182'nci yılı dönümünü kutluyorum. Geçmişten gelen tecrübesi ve milletin dualarından aldığı güçle hizmet eden Jandarma teşkilatımız, gözünü kırpmadan, canı pahasına milletimize ve ülkesine hizmet etmektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, yerli ve millî savunma sanayisi yeni ürünlerini Jandarma teşkilatımıza kazandırmıştır. Özellikle ATAK helikopteri, İHA, SİHA, İKU, dronerler ve diğer teçhizatlar Jandarmanın başarısını daha da artırmıştır. Kuruluşundan günümüze Jandarma teşkilatımızın bugünlere ulaşmasında emeği geçenleri, şehitlerimizi, gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.**

**BAŞKAN – Sayın Ekinci...**

24.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, aşılama çalışmalarına ilişkin açıklaması

**SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bugün itibarıyla 35 milyon vatandaşımıza Covid-19 aşısı yapılmıştır. Tüm SGK'lilerin ve 40 yaş üstü vatandaşlarımızın aşı randevusunun açılmasıyla 14 Haziran Pazartesi günü 842.494 vatandaşımızın aşısı yapılmıştır. Üretimin durmaması adına organize sanayi bölgelerinde çalışan vatandaşlarımıza da aşıları mobil ekiplerce yapılacaktır. Bu hizmetler için başta fedakâr sağlık çalışanlarımıza, Sağlık Bakanımıza ve lider Türkiye yolundaki emekleri için dünya lideri Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum.**

**Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz hemşehrilerimi de saygıyla selamlıyorum.**

**BAŞKAN – Sayın Kasap...**

25.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'nın Altıntaş ilçesinin Beşkarış köyünün sulama sorununa ilişkin açıklaması

**ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

Geçen hafta sonu Altıntaş Beşkarış köyünü ziyaret ettim, hani meşhur Zafer Havalimanı'nın olduğu ilçemiz. Köy halkı sulama yapamıyor. Baraj köyün dibinde. Köyün adı "Beşkarış", barajın adı "Beşkarış" ama köy sulama yapamıyor. Bakana sorduk. Soru önergemize 9.500 hektar arazinin tamamının sulandığı yönünde cevap geldi. Ya, tamam, Bakan gitmiyor ama Altıntaş İlçe Tarım Müdürü de mi gitmiyor, kaymakam da mı gitmiyor, il tarım müdürü de mi gitmiyor? Bu cevaplar yalan, doğru değil.

Ekinler yandı, kurudu; pancar, mısır su istiyor. Memleketi kuruttunuz, Kerbela'ya çevirdiniz; tarımı da hayvancılığı da çiftçiliği de yok ettiniz. "Yalancıdan Bakan olmaz." demişlerdi.

**Teşekkür ediyorum.**

**BAŞKAN – Sayın Aydın...**

26.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'da SGK'nin sağlık kısmının taşınmasına ilişkin açıklaması

**ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.**

Bursa nüfusuyla, 3 milyon 120 bin kişiyle Türkiye'nin 4'üncü büyük şehri. Ancak Adalet ve Kalkınma Bankası, Partisi... Bak, banka da yaptık sizi, hep bunlar konuşulunca... Türk Telekom Müdürlüğünü İzmir'e taşımak istedi birkaç ay önce ve bizim protestolarımız sayesinde geri döndürdü.

Bugün de SGK'nin sağlık kısmını İstanbul ya da İzmir'e taşımak için bir çalışma başlattığı bilgisine ulaştık. 3 milyon kişinin sağlıkla ilgili en basit bir bilgi almak için İstanbul ya da İzmir'e gidecek olmasını hiç düşünmüyor musunuz? Ayrıca, eczanelerin ve hastanelerin faturalarını buralara göndermek zorunda kalacağını, ufacık bir itirazda oralara gidip itirazlarını yapmak zorunda kalacağını hesap etmiyor musunuz? Buradan AK PARTİ'li milletvekillerine, özellikle de Bursa Milletvekillerine sesleniyorum: SGK'nin bu sağlık kısmının başka bir ile, İstanbul ya da İzmir'e taşınmasına izin vermeyin. 3 milyon halkımızın...

**(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)**

**BAŞKAN – Sayın Yalım...**

27.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, atlı cirir sporuna ilişkin açıklaması

**ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.**

Spor Bakanına sesleniyorum: Ülkemizde geçmişi en eski olan ata sporumuz atlı cirir sporudur, Uşak'ta iki yıldır bu sporumuz oynanamıyor. Rahvan atı sporu başladı ancak hâlâ ata sporumuz olan atlı cirir sporumuz Uşak'ta maalesef oynanamıyor. Ancak Uşak'taki bu sporcularımızın tekrar oynayabilmesi için Sayın Spor Bakanından bu iznin çıkarılmasını talep ediyorum. Uşak'ta 35 adet cirir kulübümüz var, yaklaşık 500 adet de sporcumuz var. Bunların her biri sabırsızlıkla spor faaliyetlerinin başlamasını talep ediyorlar. Ben buradan Sayın Spor Bakanına hem bu spor faaliyetinin başlaması hem de bu 35 kulübümüze ve Türkiye'deki diğer spor kulüplerine destek verilmesiyle ilgili özellikle çağrıda bulunuyorum.

**Teşekkür ederim.**

**BAŞKAN – Sayın Erdem...**

28.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, Bakırköy Botanik Park'a ilişkin açıklaması

**ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.**

Seçim bölgem olan İstanbul 3. Bölge'deki Bakırköy ilçemizde 2013 yılında 96 bin metrekarelik alana inşa edilmiş olan ve o dönemde İstanbul'da gezilip görülebilecek yerler listesinde yer alan Botanik Park şu günlerde bakımsız ve terk edilmiş durumdadır. Geçen yıl aynı parkta yabancı uyruklu olduğu söylenen bir çocuğun parktaki gölete düşüp hayatını kaybetmesi ve yine, parkta bulunan bir kafede alacak verecek meselesi yüzünden çatışma çıkmasına rağmen parkın güvenliksiz ve korumasız olması Bakırköylüleri büyük endişeye sürüklemektedir. Atıl duruma gelen bu park yok olmaktadır ve Bakırköylüler, dolayısıyla İstanbulluların hakkıyla inşa edilen bu parkın güvenliği ve yaşatılması için İstanbul Büyükşehir Belediyesini ve Bakırköy Belediyesini göreve çağırıyoruz ve konunun takipçisi olacağımızı belirtmek istiyoruz.

**Teşekkür ederim.**

**BAŞKAN – Sayın Şimşek...**

29.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'in Çamlıyayla ilçesine yapılacak baraja ve yola ilişkin açıklaması

**BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.**

Türkiye son yılların en kurak sezonunu yaşamaktadır ve çiftçilerimiz özellikle sulama suyuyla ilgili sıkıntılar yaşamaktadır. Türkiye'nin en büyük barajlarından bir tanesi, seçim bölgem olan Mersin Çamlıyayla'da yapılmaktadır. Gövde inşaatı bitme aşamasına gelmiştir, yalnız sulama suyuyla ve içme suyuyla ilgili olan projelerde aksaklıklar vardır. Bunun

hızlandırılarak önümüzdeki sezonda mutlaka -suyun bu kadar önemli olduğu dönemde- çiftçilerimizin ve Mersinli hemşehrilerimizin hizmetine sunulması beklentimizdir.

Yine, Mersin'imizin şirin Çamlıyayla ilçesinin yolunun yaklaşık 35 kilometrelik kısmı tamamlanmıştır. Emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Kalan 25 kilometrelik kısmıyla ilgili birtakım sıkıntılar yaşanmaktadır kamulaştırmayla ilgili ve projelerin ihalesiyle ilgili. Bunun da hızlandırılarak bu yolun mutlaka tamamlanmasını -çünkü yazın 100 bine yakın nüfusa hitap ediyor- talep ediyor, teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

**BAŞKAN – Sayın Özkan...**

30.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, AK PARTİ hükûmetlerinin yatırımlarına ilişkin açıklaması

**HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

"Hizmet eden izzet bulur." anlayışıyla 81 vilayetimizin tamamına sürekli yeni eserler kazandırarak ülkemizi kalkındırmak için gece gündüz demeden çalışıyoruz. Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz çalışmaların ne derece kritik ve önemli olduğu, Türkiye, 2023 hedeflerine yaklaştıkça daha iyi anlaşılmaktadır. Mesela, salgın döneminde sağlık altyapımızın önemine hep birlikte şahit olduk. İnşa ettiğimiz barajların, sulama ve içme suyu tesislerinin önemini de iklim değişikliklerinin etkisi arttıkça beraberce yaşayıp göreceğiz. AK PARTİ hükûmetleri eser ve hizmet siyasetiyle ülkemizi bugünlere getirdi. İnşallah geleceği de aynı şekilde hep birlikte taşıyacağımıza inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Sayın Gürer...**

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlık çalışanlarının sorunlarına ilişkin açıklaması

**ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

Sağlık çalışanları pandemi döneminde büyük özveriyle çalışmışlardır, bir yılı aşkın süredir yoğun mesai yapmaktadırlar. Hastane görevlisinden doktor ve yöneticilere kadar hepsine fedakârlıklarından dolayı teşekkür ederiz. Sağlık Bakanlığında hizmet alım sözleşmesine takılıp kadro verilmeyen hastane bilgi işlemcileri, görüntüleme merkez çalışanları, yemekhane, sosyal tesis çalışanları ve kamuda kiralık araç şoförlerine bir an önce kadroları verilmelidir. Ayrıca 143 ayrı üniversitede sağlık bölümleri bulunmaktadır. Buradan farklı branşlardan mezun olan binlerce sağlıkçı atanma için tarih istemektedir. Sağlık yönetimi mezunu olup meslek tanımlaması dahi olmayanlardan 2017 yılında kapatılan 60 bin mezunu bulunan ortaöğrenim hemşiresine kadar atanma beklentileri karşılanmalıdır. 39 farklı branşta 670 bin sağlıkçı aylardır iktidarın ataması için seslerini duyurmaya çalışmaktadır, iktidar bu sesleri duymalıdır. Sağlık mezunu atama bekliyor.

**BAŞKAN – Sayın İlhan...**

32.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki tarımsal sulama çalışmalarına ilişkin açıklaması

**METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.**

Kırşehir, sınırları içerisinde Hirfanlı Barajı'nı barındırmasına rağmen ildeki derelerin az olması ve trajik bir şekilde Kızılırmak'tan yararlandırılmaması sebebiyle, ovalık alan ve sulanabilen tarım arazileri bakımından oldukça yetersizdir. DSİ tarafından Hirfanlı Barajı'ndan Konya kapalı havzasına sulama maksatlı proje işi sözleşmesi yüklenici firmayla imzalanmıştır. Kırşehir'in kendi il sınırları içinde yer alan baraj göletinden tarımsal sulama anlamında yararlanamıyor olması ve sulama projelerine başka iller dâhil edilirken Kırşehir'in dışlanması büyük tepki toplamıştır. Diğer alanlarda olduğu gibi bu konuda da Kırşehir Hükûmetçe görmezden gelinmiş ve cezalandırılmıştır. İktidar partisi yetkilileri de Kırşehirilileri manipüle etmek ve kendi âcizliklerini örtmek için 2013 yılından bu yana yılan hikâyesine dönen Yamula Barajı Sulama Projesi'yle aziz Kırşehirilileri aldatma aymazlığına düşmüşlerdir.

IPARD gibi tarımsal hibe desteklerinden de siyasi saiklerle muaf tutulan Kırşehir çiftçisi hak ettiği cevabı iktidara seçimde mutlaka verecektir, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

**Teşekkürler.**

**BAŞKAN – Sayın Kılıç...**

33.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Kahramanmaraş'taki geri dönüşüm çalışmalarına ilişkin açıklaması

**İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.**

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyemiz tarafından hayata geçirilen Kürtül Katı Atık Entegre Tesisi'nde şehrimizin çöpu elektriğe dönüştürülüyor. Günde toplanan 600 ton atıktan 4,8 megavat enerji üretim kapasitesine sahip tesisle 15 bin hanenin elektrik ihtiyacı karşılanabiliyor. Büyükşehir Belediyemiz yenilenebilir enerji uygulamalarını başarıyla sürdürüyor. İl genelinden toplanan günlük 600 ton atık geri dönüşüm için ayrıştırılıyor, dönüştürülemeyen atıklar ise Çevre Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'ne uygun olarak depolanıyor. Buradan doğal gaz olarak salgılanan metan gazı otomasyon sistemleri aracılığıyla toplanarak elektriğe dönüştürülüyor ve çevreci uygulamalar gerçekleştiriliyor. Bu tesisin aynısını kuzey ilçelerimize de kazandırma çabalarımız devam ediyor.

**BAŞKAN – Sayın Aycan...**

34.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, boşanmalara ilişkin açıklaması

**SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, aile yapımız, toplumumuzun temelidir. Aile yapımızı korumak ve geliştirmek gerekir fakat toplumda boşanmalar artmaktadır. Her boşanma birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Çocuklu ailelerin boşanmasında ise daha fazla sorun ortaya çıkmaktadır. Boşanma sonrası ebeveynlerden herhangi biri çocuğuna karşı suç işlememişse çocuğun velayeti ortak olmalıdır; bu, her anne-baba için haktır. Boşanma sonrası mahkeme kararına anne ve baba uymalıdır. Her çocuğun anne ve babasıyla, her anne-babanın da çocuğuyla ilişki kurması haktır, bu haklar korunmalıdır. Mahkeme kararına uymayan ebeveynler yüzünden çocukların icra yoluyla teslimi uygulamasına son verilmeli, çocuklar örselenmemelidir. İcra işlemine sebep olan ebeveyne yaptırım uygulanmalı ve bu duruma müsaade edilmemelidir.**

**Saygılarımla. Teşekkür ederim.**

**BAŞKAN – Sayın Gökçel...**

35.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

**CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Cumhuriyet Halk Partisi olarak Türkiye'nin dört bir yanını adım adım geziyoruz. Hangi çiftçiyle konuşsak "girdi maliyeti" diyor, "gübre fiyatları" diyor, "yem fiyatları" diyor. Son bir yılda gübre fiyatları, yem fiyatları yüzde 100'ün üzerinde arttı. Geçen yıl 2.250 lira olan DAP gübresine yüzde 140 zam geldi. Üretici yemin yanına yaklaşıyor, çiftçi toprağına gübre atamayacak duruma geldi, mazota sürekli zam geliyor. Soruyorum: Bu çiftçi nasıl üretecek?**

Geçen hafta heyet olarak Siirt'te, Bitlis'te, Muş'ta, Bingöl'de, Diyarbakır'daydık. Çiftçi hep aynı şeyi sordu: "Biz nasıl üreteceğiz?" Buradan uyarıyorum, çiftçimiz üretemezse insanımız aç kalır. (CHP sıralarından alkışlar)

**BAŞKAN – Sayın Altıntaş...**

36.- Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş'ın, Marmara Denizi'ndeki müsilaaj sorununa ilişkin açıklaması

**AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.**

Bugün ülkemizin en önemli gündem maddelerinden biri çevre kirliliği ve müsilaaj. Bunun bir örneğini Marmara'da görüyoruz. Marmara Denizi'nde yıllarca kirlenmeye karşı yeterli tedbir alınmadı. Nihayet geçtiğimiz hafta çevreyi kirl ettikleri gerekçesiyle 51 tesise idari para cezası kesilmiş. İnsan merak ediyor şimdiye kadar neden ceza kesilemiyordu? Cezalar için denizin müsilaajla kaplanması mı beklendi? Denizlerin temizliğinde hayati önemi haiz; 1 tanesi günde 350 kilogram, yılda 120 ton kumu ağır metallerden arındıran deniz patlıcanları Çin'e, Yunanistan'a, Uzak Doğu'ya peşkeş çekildi. Üstelik Sayın Bakan "Bu ihracattan yılda 30 milyon dolar kazanç sağladık." diye övünerek demeç verdi. Yani Marmara Denizi'ni bu hâle getiren en temel neden Hükûmetin ve Tarım Bakanlığının yanlış politikaları ve uygulamalarıdır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Sayın Akın...**

37.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesirli süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

**AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Balıkesirli süt üreticilerimizin AK PARTİ Hükûmetine bir çağrısı var: "1 litre çiğ süt sattığımızda 1,5 kilo yem alabilirsek üretime devam edebiliriz. Yem paritesini 1,5 seviyesine getirin." diyorlar. Süt üreticimizin bu haklı talebini yerine getirmesenz ne olur biliyor musunuz? Süt üretimi yapacak üretici bulamayız, samanı ithal ettiğimiz gibi sütü de ithal eden bir ülke oluruz. Ülkemize, üreticimize ve insanlarımıza, gelecek nesillerimize bu haksızlığı yapamazsanız. Süt üreticimize kulak verin. Süt paritesini, süt-yem paritesini 1,5 seviyesine getirin. Hayvancılık desteklerini artırarak devam ettirin. Sürekli artan yem fiyatlarına müdahale edip radikal tedbirler alın. Yemde tavan fiyat uygulayın. Hiçbirini yapamıyorsanız, korkmayın sandığı getirin, biz üreticimize rahat bir nefes aldırırız. (CHP sıralarından alkışlar)**

**BAŞKAN – Sayın Sümer...**

38.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın Yüreğir ilçesindeki enerji üretim tesisine ilişkin açıklaması

**ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.**

Adana'nın en bereketli topraklarının bulunduğu Yüreğir ilçemiz Doğankent, Solaklı bölgesinde, Zağarlı Mahallesi'nde kurulan enerji üretim tesisi vatandaşlarımızı isyan ettiriyor. Faaliyeti durdurulma kararına rağmen çalışmayı sürdüren tesis bölgede tarımı bitirme noktasına getirdi. Üretim tesisi deposu ve aynı zamanda öğütme tesisi olarak kullanılan bu alandan çıkan tozlar ve asit halk sağlığını tehdit ediyor. Tesis yüzünden, bölgede bulunan binlerce dekarlık tarım arazisinin verimi yüzde 90 düştü. Vatandaşlarımız yılda 3 kere ürün aldıkları, her çeşit tarım ürününde üst düzey verim sağlayan topraklarda kurulan, 1'inci sınıf sulak tarım arazisi üzerindeki öğütme tesisinin kapatılmasını istiyor. Yetkililer bölge halkının bu çılgınlığa derhâl çözüm bulmalıdır diyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

**BAŞKAN – Sayın Taşdoğan...**

39.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Dündar Taşer'in 49'uncu ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

**ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, siyaset adamı olma özelliğinden ziyade davamızın ve ülkelerimizin adamı olan Dündar Taşer Beyefendi'yi vefatının 49'uncu seneidevriyesinde rahmet ve minnetle yâd ediyoruz. İdeolojik mimarlarımızdan olan Türkmen Ağası Dündar Taşer, vatan, devlet, milliyet, tarih ve gençlik tahlil ve perspektifleriyle düşünce dünyamızı aydınlatmış, dava adamlığı ve teşkilatçılığıyla Anadolu'nun her köşesinde ülkücü hareketin filizlenmesine büyük emek vermiştir.**

Dün Başbuğ Türkeş "Birlikte kurduğumuz iman ocağının sönmeden yanacağına ve bir gün milletimizin kara talihinin değiştirileceğine manevi huzurunda söz veriyoruz." demişti. Bugün de Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ifade ettiği ve merhum Dündar Taşer'in vurguladığı üzere, bu vatani birkaç nazariyecinin safatasına, birkaç hainin hesabına, birkaç ahmağın gafletine kurban etmeyeceğiz.

**Teşekkürler. (MHP sıralarından alkışlar)**

**BAŞKAN – Sayın Karahocagil...**

40.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Amasya Tamimi'nin 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

**MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş meşalesinin yakılarak ilk adımının 12-22 Haziran 1919'da Amasya Tamimi'yle atıldığı günlerin yıl dönümündeyiz. Bundan yüz iki yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarını büyük bir coşkuyla bağrına basan Amasya, cumhuriyete giden bu tarihî çizginin en önemli mihenk taşlarından biridir. "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." ilkesiyle başlayan tamimdeki en önemli maddeler, Türk illerinin düşmana şu veya bu suretle terk olunmaması, hiçbir himaye ve mandanın kabul edilmemesi, vatanımızın bütünlüğünün ve bağımsızlığının korunması gibi hayati ilkeler taşıyordu. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun besmelesinin çekildiği bugünlerde Atatürk ve arkadaşları ile onları "Şehr-i Şirin"imizde bağrına basarak Millî Mücadele'nin başlangıcına vesile olan Müftü Tevfik Efendi ve Abdurrahman Kâmil Efendi özelinde tüm ecdadımızı...**

**(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)**

**BAŞKAN – Sayın Köksal...**

41.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'daki sulama projelerine ilişkin açıklaması

**BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

Seçim bölgem Afyonkarahisar ili Sandıklı ilçesine bağlı Menteş köyünde yapımına 2014 yılında başlanan Menteş Göleti aradan geçen yedi yıla rağmen hâlâ tamamlanmadı. Her seçim dönemi tamamlanma sözü verilen göletin tamamlanmaması yüzünden, bu yıl da yağışlar yetersiz olunca köylü ekinlerini sulayamadı.

Ayrıca, Dinar ilçemize bağlı Çobansaray, Alacaatlı, Akgün, Karakuyu, Akçaköy, Burunkaya, Gökçeli, Çapalı, Eldere, Dombay köylerini kapsayan sulama projesi her seçim dönemi söz verildiği hâlde yapılmadı, hâlâ daha tarih yok; "Yapacağız, edeceğiz."le millet geçiştiriliyor, köylü susuzluktan perişan hâlde. Millet artık AKP'den oy avcılığı için verilen sözleri duymak istemiyor; icraat görmek istiyor, icraat.

**BAŞKAN – Sayın Bülbül...**

42.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Didim Belediye Başkanı Deniz Atabay ve avukatına yapılan saldırıya ilişkin açıklaması

**SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.**

Didim Belediye Başkanımız Sayın Deniz Atabay'a ve avukatına dün akşam bir saldırı düzenlendi.

Didim Belediyemizin Didim ilçemize olan hizmetleri ve Başkanımızın Didim'e kazandırdıkları ortadadır. Tüm bu hizmetleri usule aykırı hâle getirmek isteyen rant çeteleri tarafından düzenlenen bu alçak saldırıyı şiddetle kınıyorum. Yasa dışı

her türlü faaliyetin karşısında olan CHP'li belediyelerimize yönelik bu mafyavari saldırılar bizi halka hizmet etmekten alıkoyamaz. Yapılan bu saldırı sadece Başkanımıza değil, tüm Didim halkına ve Didimlilere yapılmıştır. Rant çeteleri tarafından Başkanımıza yapılan bu saldırının cezasız kalmasına izin vermeyeceğiz. Failler ve arkasındakiler en kısa sürede yargı önüne çıkarılmalıdır. Biz, adalet yerini bulana kadar olayın peşini bırakmayacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

43.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 51'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bugün, 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi'nin 51'inci yıl dönümü. 1970'te Toplu İş Sözleşmesi, Grev Ve Lokavt Yasası ile Sendikalar Yasası'nda değişiklik yapan tasarıya karşı işçi sınıfı tarihimizin en büyük eylemlerinden birini gerçekleştirdi. Öncelikle bu direnişte yaşamını yitirenleri saygıyla anıyorum. Büyük işçi direnişi sonrası iptal edilen yasa, işçilerin sendika seçme özgürlüğünü kısıtlıyor, devlet eliyle sendikal bürokrasiyi güçlendirmek istiyordu. Sömürü ve sermaye iktidarına karşı işçi sınıfının meydanları doldurduğu bu direniş bugün hâlâ mücadeleye ışık tutuyor, sermaye yanlısı Hükûmeti ve patronları korkutmaya devam ediyor. İşçilerin ve ezilenlerin mücadelesine ışık tutan bu direnişe, emeğini ve hakkını savunan tüm emekçilere selam olsun.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Türkkan konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Türkkan.

44.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Mardin Nusaybin'de trafik kazasında hayatını kaybeden öğretmenler Suzan Basın ile Büşra Yıldız'a Allah'tan rahmet dilediğine, Jandarma teşkilatının 182'nci kuruluş yıl dönümüne, astsubayların görev ve makam tazminatlarının verilmesi gerektiğine, Azerbaycan'ın Millî Kurtuluş Günü'nü tebrik ettiğine, Didim Belediye Başkanı Deniz Atabay ile Yomra Belediye Başkanı Mustafa Bıyık'a yapılan saldırılara, RTÜK'e yapılacak üye seçimine ve ülkede hukukun katledildiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mardin Nusaybin'de görev yapan öğretmenler Suzan Basın ve Büşra Yıldız, yaya geçidinden yolun karşısına geçerken bir aracın çarpması sonucu ağır yaralandı, tüm müdahalelere rağmen, ne yazık ki 2 öğretmenimiz, 2 genç kızımız hayatını kaybetti. Genç yaşta trafik terörüne kurban verdiğimiz öğretmenlerimize Yüce Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine, öğrencilerine başsağlığı diliyorum, mekânları cennet olsun.

Başta terörle mücadele olmak üzere, devletimizin ve milletimizin huzur ve güvenliğini sağlamak için çalışan kahraman Jandarma teşkilatımızın 182'nci kuruluş yılını gururla tebrik ediyor, aziz şehitlerimizi burada bir kez daha rahmetle yâd ediyorum. Bu vesileyle Parlamentoda sık sık gündeme getirip takipçisi olduğumuz uzman jandarmaların özlük ve sosyal haklarının diğer meslektaşlarıyla aynı duruma getirilmesi ve askerî eğitimlerinin hizmetten sayılması, lojman kontenjanlarının artırılması gibi sorunlarını bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Ayrıca, astsubayların görev ve makam tazminatları verilmelidir. Astsubaylar emekli olduğunda tazminatlarını alamadığı için emekli maaşları da yarı yarıya düşmektedir. Astsubayların göreve başlama derecelerinin 9'un 2'sine yükseltilerek görev ve makam tazminatlarının verilmesi gerekmektedir.

Bugün Azerbaycan'ın Millî Kurtuluş Günü, kardeş ve can Azerbaycan'ın Millî Kurtuluş Günü'nü en kalbî duygularıyla tebrik ediyorum. "Tek millet iki devlet" anlayışıyla ebedi beraberliğimiz daim olsun, aziz Azerbaycan halkının bağımsızlık ve hürriyeti kutlu olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Dün Didim Belediye Başkanına bir saldırıda bulunuldu, üç gün evvel de Trabzon'un Yomra ilçesi Belediye Başkanımız Mustafa Bıyık'a silahlı bir saldırıda bulunuldu -her ne ise- bu arkadaşımızın uğradığı saldırıda ateş eden 18 yaşında bir genç. İlk demeç şuydu: "Faili hemen yakalarız." Faili yakalamak bir şey değil ki ben size 18 yaşında 50 tane adam göndereyim "fail" diye. Onu azmettiren kim? Onu o noktaya getiren kim? Bu adamlara bu cesareti veren kim? Bu ülkedeki Belediye Başkanına oturduğu restoranda beyzbol sopasıyla saldırılıyorsa -makamına giderken- 18 yaşında bir çocuğun eline bir silah verilip ateş ettirilebiliyorsa, bunlar bu cesareti nereden buluyorlar biliyor musunuz? AK PARTİ Hükûmetinin meşruiyeti gittikçe kaybetmesinden. Birtakım yasa dışı çevrelerle yaptıkları iş birliğinin sonuçlarıdır bunlar, bunlar bu cesareti ondan alıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Buna fırsat vererseniz biliniz ki bu silahlar bir gün size de döner çünkü bunların doymak bilmeyen bir kazanma arzuları var. Sizinle beraber oldukları için değil, sadece kazanmak istedikleri için yanınızda duruyorlar. Ama siz, kendilerine böyle fırsatları vererseniz, dün miting yaptırıdıklarınız bugün karşınızda ifşaatlarıyla yer alır. Dün sizin için oy isteyenler, bugün sizi bu şekilde zora sokar. Yani bu gayrimeşru ilişkilerinizi gözden geçirin diye özellikle söylemek istiyorum.

Bir RTÜK konusu var. Mecliste RTÜK'e üye seçimi yapacağız. İYİ Partiye 1 tane daha üye düşüyordu ama bu üye gasbedildi, sebebi şu: Hesaplamayı yaparken mevcut milletvekili sayısına göre değil, gruplardaki milletvekili sayısına göre yapılıyor. Peki, ben size bir şey söyleyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Şu anda Mecliste 583 milletvekili var, bunların 563'ü 5 tane gruba ait. Arkadaşlar, bu 20'si ne, milletvekili değil mi? Saymıyor muyuz onları yani bu Meclisten saymıyor muyuz onları?

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Saymıyoruz!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Efendim, işte, hukuk böyle, kanun böyle, tüzük böyle... Ya, kanun Anayasa'nın ruhuna aykırıysa bu kanunu niye değiştirmiyorsunuz? Ama işinize geliyor. Yine kanunun arkasından dolaştırıp RTÜK'te 1 üyeyi AK PARTİ'ye seçtirmekler. Aslanan şu, doğru olan şu: RTÜK'e grubu olan her partiden mutlaka 1 aday seçilebilir, onun dışında da Mecliste seçim yapılması gerekiyor. "Hayır efendim, biz sadece grubu bulunan siyasi partilerin milletvekili sayısını esas alırız, ona göre hesaplama yaparız, o hesaplama göre de bize düşüyor." Ya, Anayasa'nın arkasından dolana dolana yirmi yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz, kanunu eze eze yönetiyorsunuz, kanunları yok sayıyorsunuz, söz konusu RTÜK olunca "Biz kanun ve tüzüğe uymak zorundayız..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşeceğimiz kanunla ilgili bir kelam etmek istiyorum. Beyler, ülkede en büyük problem ne biliyor musunuz? Bu ülkeyi hukukun olmadığı bir ülke hâline getirdiniz. Bunun

sonuçlarını ekonomide de yaşıyoruz, kimse bu ülkeye güvenip para vermiyor, kredi vermiyor. Çin’le swap anlaşmalarıyla ekonomiyi düzeltmeye çalışıyorsunuz. Ya, hukukun rafa kaldırıldığı ülkeye yabancı sermaye nasıl gelsin, kim kredi versin? Verirler mi ya, hava sahasından geçmezler, dolaşırlar. Yine, hukuku katleden bir kanunla geliyorsunuz karşımıza bugün.

Efendim, savcıların verdikleri kararların nihai mercisini başsavcılar yapmışsınız yani Türkiye’deki savcılara güvenmiyorsunuz. “Arada kaçak olur diye başsavcılar, 81’ini, biz el altında tutalım, herhangi bir yerden kaçak olmasın, kontrol altına alalım.” Ya, katlediyorsunuz hukuku, yemin ediyorum katlediyorsunuz, günah ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu ülke sizin bu siyasi ihtiraslarınıza kurban edilecek kadar küçük bir ülke değil. Sizin beyninizde canlandırdığınız o ülke Türkiye değil, o sizin hayalinizde; Türkiye çok büyük bir ülke, Türkiye bin yıllık kadim geleneği olan bir ülke. Hukuku katlede katlede bugüne kadar geldiniz ama bu katlettiğiniz hukuk en sonunda bir gün sizi de o katledilmiş hâliyle yargılamaya kalkar. O zaman ne yapacaksınız, onu merak ediyorum. Bu getirdiğiniz kanunların hepsi, yemin olsun size, karşınıza sizin aleyhinizde kullanılmak üzere gelecektir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurunuz Sayın Akçay.

45.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, şehit Korucubaşı Abdurrahman Avcı ile bütün şehitlere bir kez daha Allah’tan rahmet dilediğine ve Dündar Taşer, Cemil Meriç ve Peyami Safa’nın ölüm yıl dönümlerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

12 Haziran 2017’de Şırnak’ın Cudi Dağı bölgesi Kemerli köyü mevkinde terör örgütü PKK tarafından düzenlenen hain saldırıda güvenlik korucubaşı Abdurrahman Avcı şehit olmuştu. Şehidimiz Abdurrahman Avcı terör örgütü PKK tarafından 1995 yılında Gabar’da, 2016 yılında Şırnak merkezde düzenlenen hain saldırılarda yaralanmış, gazi olmuştu ve iyileşir iyileşmez de görevinin başına dönmüştü. Şehit Abdurrahman Avcı vatan müdafaasında hep en ön safta olmuş, şehit olmadan önce “Ben bu cennet vatanım için ölmeyi göze aldım, sizler yaşamayı göze alıyor musunuz?” sözleriyle vatan sevgisini dile getirmişti. Şehidimizin çocukları Metehan, Hilal, Pelin, Zeynep ve Reyhan önce Allah’a, sonra bizlere emanettir. Bu vesileyle başta şehidimiz Abdurrahman Avcı olmak üzere şehit olan tüm güvenlik güçlerimize bir kez daha Allah’tan rahmet, gazilerimize şifalar diliyor ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Sayın Başkan, bu hafta ülkemizin önemli fikir, siyaset ve edebiyat adamlarını da saygıyla anıyoruz. 13 Mayıs 2021, partimizin kurucularından ve fikir kaynaklarımızdan, siyasetçi, asker ve devlet adamı Dündar Taşer’in vefatının 49’uncu yıl dönümüdür. Dündar Taşer, Türk milletinin son yüzyılda yetiştirdiği önemli fikir ve dava adamlarından birisi ve örnek bir şahsiyettir. Dündar Taşer, kırk yedi yıllık kısa hayatını büyük Türkiye idealine ve Türk milliyetçiliğine adanmış, her fikir ve hadiseyi Türk’ün tarihi içinde teşekkül etmiş millet ve devlet anlayışına göre değerlendirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dündar Taşer, siyaseti ülkesine, ülküsüne ve Türk milletine hizmet etmenin bir aracı olarak görmüş, meseleleri millî tarih şuuruyla ele almıştır. Cemil Meriç, bu şuurun önemini şu sözlerle dile getirmiştir: “Dündar Taşer haklı: Yarınki büyük Türkiye’nin başlıca mimarı; şuur, millet ve devlet şuur, tarih şuur. Taşer’i sevenlerin Taşer’den öğrenecekleri çok şey var.” Dündar Taşer’in “En büyük meselemiz büyük Türkiye’dir.” sözlerinin ışığında yürünecek uzun yolumuz vardır. Bu vesileyle Dündar Taşer’i rahmet ve şükranla anıyorum.

Sayın Başkan, 13 Haziran 2021 büyük Türk aydını, yazar ve düşünür Cemil Meriç’in vefatının 33’üncü yıl dönümü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Cemil Meriç, yetmiş bir yıllık ömrüne büyük bir irfan ve medeniyet telakkisi sığdıran, eserleriyle düşünce atlasının genişliğini ortaya koyan bir mütefekkirimizdir. Cemil Meriç -kendi tabiriyle söylemek gerekirse- muhteşem bir maziye, daha muhteşem bir istikbale bağlayan köprüdür. Cemil Meriç “Bu Ülke, Mağaradakiler, Umrândan Uygarlığa, Işık Doğudan Gelir, Journaller” gibi eserler başta olmak üzere tüm eserlerinde Türkistan medeniyetinin tahlilini yapmış ve kurtuluş reçetelerini sunmuş ve düşünce dünyamızı zenginleştirmiştir. Cemil Meriç’in olaylar ve olgular hakkındaki tespit ve telkinleri bugün de güncelliğini korumaktadır. Bu vesileyle Cemil Meriç’i bir kez daha rahmetle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ayrıca, Türk edebiyatının ve düşünce dünyasının önemli simalarından olan Peyami Safa’nın da ölüm yıl dönümüdür. Peyami Safa fikirleriyle ve edebî eserleriyle gerçek bir mütefekkir, gerçek bir aydındır, iyi bir romancı ve yazardır. “Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Fatih-Harbiye, Yalnızlık” gibi daha pek çok eseri Türk edebiyatının mihenk taşları arasındadır. Peyami Safa medeniyet, kültür değişimleri, milliyetçilik, din, birey-toplum ilişkileri, doğu-batı kavramları, cumhuriyet inkılapları konularında gerçekçi ve tutarlı fikirler üretmiştir; bu vesileyle Peyami Safa’yı rahmet ve şükranla anıyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş...

Buyurun Sayın Beştaş.

46.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 51’inci yıl dönümüne, Ethem Sarısülük’ün ölüm yıl dönümüne, Kars Sarıkamış’taki ağaç kesimine, İstanbul İl Ambulans Komuta Kontrol Merkezi Başhekimi Doktor Adil Yetiş Sarıhasanoğlu’nun sosyal medyada yaptığı ırkçı ve cinsiyetçi paylaşımlara, nefret suçları yasasına, Bitlis Ensar Vakfıyla ilgili iddialara, Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde motosikletli yunus polisinin yaptığı kazaya ve İçişleri Bakanlığı ile iktidarın bu konuya önem vermesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Önce Sayın Lütfü Türkkan’a -lütfen- Meclise “Beyler!” diye hitap etmemesini önemle hatırlatıyorum; kadınlar da var burada.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Özür diliyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bugün 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 51’inci yıl dönümü. 3 işçi hayatını kaybetmişti 15-16 Haziran direnişinde. Bugün de, pandemi sürecinde de maalesef işçi ve emekçilere yönelik saldırılar, haksızlıklar büyüyerek devam ediyor.

15-16 Haziran direnişi, tarihinde bugüne kadar bize şunu gösterdi ki: İşçiler, emekçiler yan yana geldiğinde, ortak mücadele ettiğinde ve taleplerini yüksek sesle haykırdıklarında, direndiklerinde aslında kazanabilirler.

Biz, Halkların Demokratik Partisi olarak her zaman işçilerin yanında olduk, taleplerinin arkasında durduk; bugün de yanındayız ve bugün de bu vesileyle direnen bütün işçileri saygıyla selamlamak istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Ethem Sarısülük'ün, dün 14 Hazirandı, ölüm yıl dönümüydü, daha doğrusu katledilmesinin yıl dönümü. Öncelikle kendisini saygıyla anıyorum ve anısının -Gezi direnişiyle beraber- sürekli devam edeceğini, unutmayacağımızı ifade etmek istiyorum.

Cezasızlık politikasının nelere mal olduğunu tekrar hatırlatmak istiyorum. Ethem Sarısülük'ü Ahmet Şahbaz isminde bir polis katletti ve yargılama sonucunda ilkin yedi yıl dokuz ay on gün ceza aldı fakat sonrasında Yargıtaya gitti ve Yargıtay bu cezayı fazla diye bozdu ve Polis Ahmet Şahbaz 15.200 TL para cezasıyla cezalandırıldı yani bir insanı katletmenin cezası 15 bin TL. Bu korkunç bir tablo yani bu insan öldürmenin, cezasızlığın geldiği aşamayı gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tekraren, Ethem Sarısülük'ü ve Gezi direnişinde yaşamını kaybeden herkesi buradan saygıyla selamlayarak anmak istiyorum.

Sayın Başkan, bir de orman yangınları var. Kars Sarıkamış'ta ağaç kesimi bölge halkı açısından büyük endişeyle izleniyor. Doğrusu birkaç gündür çokça telefon ve şikâyet aldık. Her yıl binlerce ağaç kesiliyor Sarıkamış'ta ve ormanların kesilmesi neticesinde ekolojik denge ciddi bir biçimde bozuluyor ve yaban hayatı da âdeta yok ediliyor. Bölgenin endemik türü bilindiği üzere sarı çamlardır, aslında koruma altına alınması gerekiyor fakat şu anda yok ediliyor ve açıkçası kuraklık kıtlığa, kıtlık da açlığa yol açıyor. Bu ağaçların, ormanların bu şekilde heba edilmesi ciddi bir şekilde ekolojik dengeyi bozuyor, yaşamı zorlaştırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ormanları kesmeyin, kıymayın. Doğaya düşmanlık yapmaktan vazgeçilmesi yönündeki çağrımızı tekraren ifade etmek istiyorum.

Şimdi, iki gün önce İstanbul İl Ambulans Komuta Kontrol Merkezi Başhekimisi Doktor Adil Yetiş Sarıhasanoğlu'na ait ırkçı ve cinsiyetçi bir paylaşım sosyal medyadan tüm kamuoyuna yansıdı. Twitter'da yapıldı bu paylaşım, Kürt halkına ve Alevilere yönelikti. Açıkçası, büyük bir tepkiyle karşılandı sosyal medyadan yayılması üzerine ve hâlâ bu başhekim görevde -yani şu ana kadar en azından bunu biliyoruz- ve bu başhekim gücünü nefret dilinden almaktadır, iktidarın nefret dilinden bu gücü ve cesareti alıyor. Kürtlere ve Alevilere yönelik, kadınlara yönelik bu ırkçı ve cinsiyetçi yaklaşımları asla kabul etmeyeceğiz ve bunun karşısında sessiz kalmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nefret suçları yasasının çıkması için defalarca kanun teklifi verdik. Bu vesileyle, bu yasa bir an önce çıkarmayı bütün Meclise öneriyorum, önümüzdeki en önemli meselelerden bir tanesi.

Diğer bir mesele Ensar Vakfıyla ilgili. Bitlis Ensar Vakfına din kültürü öğretmeni olarak atanan O.S. ve M.Ö.'nün vakfa ait evlerde kalan kadınlara şantajla tecavüz ettiği yönünde iddialar kamuoyuna yansıdı. Açıkçası, Ensar Vakfını saygın bir kurum olarak görenler bu konuya ne diyorlar? Yani bunun, saygın bir kuruma yan yana gelemecek iddialar ve vakalar olduğunu kamuoyunun takdirine sunuyorum. Ayrıca, etkin bir yargı süreci işletilmediği müddetçe ve cezasızlık politikası devam ettirildiği sürece bu olaylar bitmeyecektir. Bu konuda tutum almayanlar bunun sorumluluğundan kaçamayacaklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bu meseleye dair şunu da söylemek istiyorum: Valilik, millî eğitim müdürlüğü ve güvenlik birimlerine, Hersan Karakolu ve Mustafa Yeter Karakoluna yapılan şikâyetlerin ve ihbarların da görmezden geldiğini önemle ifade etmek istiyorum, derhâl bu failer hakkında gerçek bir yargılama yapılması çağrısını da tekraren söylüyorum.

Son olarak, Diyarbakır'ın merkez Bağlar ilçesinde motosikletli yunus polisi yine çocuklara çarptı. Hiçbir yerde bu kazalar olmasın, ne yunus polisleri ne panzerler ne de TOMA'lar tabii ki çocuklara çarpmamalı ama bu çarpma hadiseleri Rize'de, Trabzon'da, Antalya'da, İzmir'de olmuyor, Diyarbakır'da, Hakkâri'de, Şırnak'ta, Mardin'de ya da Siirt'te oluyor. Bu da Kürtlere yönelik ayrımcı politikaların ve onları düşman olarak görmenin bir yansımasıdır.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Allah'tan korkun ya, Allah'tan korkun!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Akçay, diğer illerdeki örnek verirsiniz memnun olurum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nereden bileyim. Her yerde olabilir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Kent sokaklarında bu askerî araçlar, yunuslar dolaşarak halkı taciz ediyorlar ve sözde güvenliği sağladıklarını iddia ediyorlar ama güvenliği kendileri ortadan kaldırıyorlar.

İzmir İHD şubesinin Haziran 2019 Raporu'na göre, son on yılda en az 63 zırhlı araç çarpması olayı gerçekleşmiş, 16'sı çocuk ve 6'sı kadın olmak üzere, toplamda 36 kişi yaşamını yitirmiştir, bu konuda en tipik ve en korkunç örneklerden biri Silopi'de evlerinin içinde uyuyan -evin içinde- 6 ve 7 yaşındaki Muhammed ve Furkan'ın panzerin evin içine girmesi suretiyle yaşamalarını kaybetmesidir. Evet, bu kürdistan kentlerinde sıkça yaşanmaya başlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu konuda İçişleri Bakanlığının ve iktidarın, iktidar grubunun bu meseleye ehemmiyet vermesi, daha fazla can kaybı olmaması, çocukların yaşam hakkının tehdit edilmemesi için gerekli önlemlerin alınmasını önemle talep ediyoruz ve duyuruyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Engin Altay.

Buyurunuz Sayın Altay.

47.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, bütün ticareti yapanlara, Didim Belediye Başkanı Deniz Atabay ile Yomra Belediye Başkanı Mustafa Bıyık'a yapılan saldırılara, erken seçim istemenin teröristlik olmadığına ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ermeni soykırımı ile Afganistan Kandahar Havalimanı'nın korunmasıyla ilgili sözlerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Adıyaman başta olmak üzere Malatya, Çanakkale, Artvin, Bitlis, Düzce, Mardin, Muş, Bingöl, Batman, Diyarbakır, Hakkâri ve Hatay illerimizde yoğun tütün üretimi var ve maalesef, yetki belgesi almadan tütün ticareti yapanlar hakkındaki Kaçakçılık Kanunu'nda yer alan üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası 1 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecek ama kooperatiflerin kuruluşuna ilişkin yönetmelik üç yıl aradan sonra ancak 31 Aralık 2020 tarihinde çıkarıldığından saydığım illerdeki vatandaşlarımız, çiftçilerimiz, köylülerimiz, kooperatifleşme sürecini devletten kaynaklı bir aksamadan dolayı tamamlayamadılar. Bu kanunun yürürlüğe girmesi daha önce de Meclisimizce ertelenmiş idi. Adıyaman Milletvekilimiz Avukat Abdurrahman Tutdere, bugün, siyasi parti grupları arasında mekik dokuyor, Adıyaman başta olmak üzere biraz önce saydığım illerdeki tütün üreticilerinin kaçakçı damgası yememesi için feryat ediyor, cansıparane çalışıyor. Mecliste bulunan diğer siyasi parti gruplarına Adıyaman Milletvekilimiz adına buradan çağrı yapıyorum: Adıyaman başta olmak üzere biraz önce saydığım illerdeki köylülerin kaçakçı damgası, yaftası yememesi için bu kanunun yürürlük tarihinin tekraren ertelenmesi bir zorunluluktur.

Genel Kurulun takdirlerine arz ediyorum.

Sayın Başkan, Yomra'da Belediye Başkanı kurşunlanıyor, Didim'de Belediye Başkanımız Deniz Atabay 5 kişi tarafından hunharca darbediliyor. Bu insanlar bu cüreti nereden alıyor? Bu insanların arkasında kimler var? Bir belediye başkanı kaçak binayı mühürlüğü için sokak ortasında beyzbol sopalarıyla darbediliyorsa bu devlet nerededir? Sayın Genel Başkanımızın müteaddit defalar söylediği gibi, hakikaten artık Türkiye'de kimsenin can ve mal güvenliği kalmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yürütme organından bu konuda bize bilgi vermesini ve suçlarla ilgili gerekli işlemlerin yapılması konusunda adil davranılmasını ve hak edilen noktada gerekli işlemlerin yapılmasını talep ediyoruz.

Sayın Başkan, erken seçim istemek dünyanın hiçbir ülkesinde erken seçim isteyenleri terörist yapmaz ama Türkiye'de Cumhuriyet İttifakı yöneticileri, liderleri erken seçim istediğimiz zaman bizi teröristler korosuna katılmakla itham ediyorlar. Genel olarak muhalefetin seçim istemek, olmazsa olmaz görevlerindendir. Seçim istemenin teröristlikle nasıl bir bağı kuruluyor merak ediyorum, bunun açıklanmasını istiyorum. Memleket yangın yerine döndüğü için seçim istiyoruz, memleket yönetilemediği için seçim istiyoruz ancak terörist ilan ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gerçi Erdoğan'ın huyudur; hoşuna gitmeyen bir şey söylendiği zaman hemen bir terörist damgası; olmadı, FETÖ damgası; olmadı, PKK damgası; olmadı, "Ce-Ha-Pe" der hamdolsun.

"Hamdolsun" demişken Sayın Başkan, Ermeni soykırımı iddiasının Türk milletine yapılmış ağır bir iftira olduğunu öteden beri söyleyegeldik ancak buna itiraz etmemenin ve bu iddiayı yapan Devlet Başkanıyla görüşmesinde "Hamdolsun, bu konu gündeme gelmedi." demenin bizim nezdimizde karşılığı bir teslimiyettir, görevin gerektirdiği niteliklere sahip olmamaktır, aziz milletimizin tarihine ihanettir. Buradan sormak istiyorum: Sayın Erdoğan 13 Haziranda yola çıkmadan önce "Biden'a 24 Nisanı ve F-35'i soracağım." dedi, güzel; dedi de 13 Haziran 2021 saat 15.00'te iki saat otuz dakika süren bir uçak yolculuğu yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu iki saat otuz dakika süren uçak yolculuğunda -Sayın Akbaşıoğlu'nun da buradan dikkatini çekmek isterim- bir hain var, bu uçakta bir hain var. Erdoğan'a "Hamdolsun 1915 gündeme gelmedi." dedirten, Erdoğan'ı, Biden'a "Bu 1915 kepezeliğinin hesabını ver." demekten alıkoyan hain Erdoğan'ın uçağında, Erdoğan'ın uçağında. (CHP sıralarından alkışlar) İki saat otuz dakika süren o yolculukta... Ben o uçakta kimlerin olduğunu da söyleyeceğim: Dışişleri Bakanı var, Millî Savunma Bakanı var, İletişim Başkanı var, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü var, Ömer Çelik var, Osman Aşkın Bak var. Erdoğan'a "Hamdolsun 1915 gündeme gelmedi." dedirten hain bunlardan hangisidir? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti adına, Türk milletinin tarihi adına bunu bir utanç olarak görüyor ve algılıyor.

Öte yandan, Sayın Başkan, Afganistan Kandahar Havalimanı'nı beklemek ve orayı Taliban'dan korumak konusunda çok hevesli olan Erdoğan'ın şu sözleri bana 2003 Irak'ı hatırlattı, o sözler şu: "Eğer Afganistan'dan çıkmamız istenmiyorsa, özellikle orada belli bir desteğin verilmesi isteniyorsa, diplomatik, lojistik, bunun yanında mali konularda Amerika'nın bize vereceği destek büyük önem arz ediyor." Yuh artık! Yuh ki yuh! Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı diyor ki: "Ben Afganistan'da senin bekçiliğini yaparım, sen yeter ki paradan haber ver." Bu ülke, bu devlet, bu millet bu aşağılanmayı hak etmiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok sağ olun Başkanım.

Biz bu senaryoyu 2003'te gördük. Kuzey Irak'la ilgili tezkere öncesinde yine Erdoğan Başkanlığındaki Hükûmette -o zaman Erdoğan Başkan değildi herhâlde- yani Erdoğan'ın partisinin devleti yönettiği dönemde Dubai'de 8,5 milyar dolar karşılığı, bir kısmı hibe, bir kısmı kredi olarak Kuzey Irak'ta Türk askerlerini Amerika'nın emrine vermek; limanlarımızı, üslerimizi Amerika'ya açmak karşılığı 8 milyar dolar pazarlığının utancını daha unutmamışken, Kandahar Havalimanı'nı beklemek için Amerika'dan para istemek, "Para verilerse yaparız." demek, bu milletin şan ve şerefine ayaklar altına almaktır. Yazıklar olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammet Emin Akbaşıoğlu.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

48.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ermeni soykırımı ile Afganistan Kandahar Havalimanı'nın korunmasıyla ilgili sözlerini çarpıtarak askeri, orduyu, milleti ve devleti itibarsızlaştırmanın millete ve devlete böhlan olduğuna, RTÜK kontenjanına, Çankırı Nüfus Müdürlüğüyle ilgili iddianın iftira olduğuna ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, tabii, muhalefetin işi gerçekleri çarpıtmak.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataştı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kesin olarak, çarpıtarak, "Her şeyi doğru yapsanız dahi biz bunu kabullenmeyiz." demek.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz "Alkışlamayız." dedik, "Kabullenmeyiz." demedik. Çarpıtmayı sen yapıyorsun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuyla ilgili, Sayın Cumhurbaşkanımızın üzerinden, gerçekten devletimizi, milletimizi... Biraz evvelki konuşmalara baktığımızda nasıl bir çarpıtma olduğunu, ne söylediğinizi -biraz sonra alırsınız, bakarsınız tutanaklara- meseleleri nasıl çarpıttığınızı görürsünüz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Hamdolsun(!)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hamdolsun çarpıtmadık(!) Hamdolsun(!)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuçta, Sayın Cumhurbaşkanımız, bu 24 Nisanla ilgili kararı 23 Nisan gecesinde verdi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ne kararı verdi ya?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunu burada hep beraber konuşmuştuk. ASALA'nın -Ermeni terör örgütü Taşnak'ın devamı olan- devamı PKK'ya yapılan o harekâta, 23 Nisan gecesinde yapılan harekâta gereken cevap verilmiştir. Telefonda da gerekli cevap Biden'in suratına verilmiştir. Aynı şekilde, Bakanlar Kurulu sonrasında da gerekli bütün cevaplar, bütün dünyanın gözü önünde verilmiştir.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Niye bunu yazdı o zaman?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber siz, yanınızda oturan HDP'nin MYK'sinin 24 Nisanla ilgili "soykırım" sözüne tek bir cümle sarf etmediniz Sayın Engin Altay.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sabah yalan mı söylüyor?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tek bir cümle sarf etmediniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani siz dönün de kendinize bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz ne gerekiyorsa, Türkiye Cumhuriyeti devletinin hak, alaka ve menfaatleri neyi gerektiriyorsa onurlu bir dış politika duruşu olarak bunları yaparız.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz kendinize bakın, kendinize.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – F-35'e 1,5 milyar dolar kaptırdınız, geri alın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Lütfen susar mısınız? Bakın, ben biraz evvel...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Niye susalım ya, milletin parası.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir saniye... Rica ediyorum, bağırıyorum da bak.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam, tamam efendim. Mehter hazır, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İsteyen istediğini söylesin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 1,5 milyar dolarımız geri alınsın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Herkes isteğini söyleyebilir, herkese cevabını okkalı bir şekilde veririz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, okkalı cevap verdiğin falan yok, keşke versen ya, keşke versen ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Okkalı cevap veriyoruz, okkalı cevap veriyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Keşke versen ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bak, biz cevabı verdiğimiz zaman Osmanlı tokadıyla veriyoruz Sayın Altay. 23 Nisanda bütün dünyaya işte, bunun cevabını Allah'ın izniyle, hep beraber verdik. Nasıl verdik?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bravo!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Besleme gazeteler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 23 Nisanda ve hemen Biden'la, Biden'ın araması üzerine yapılan telefon konuşmasında -Biden'in yüzüne, bununla ilgili haksız ve hiçbir şekilde kabul edilemeyen- milletimizi ve devletimizi töhmet altında bırakıcı soykırımla ilgili bu karar hem Biden'ın yüzüne söylenmiştir hem gerekli cevap sahada verilmiştir hem de Bakanlar Kurulu sonrasında yapılan deklarasyonda Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadeleriyle bütün dünyaya duyurulmuştur.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Yalanlasınlar bu gazeteyi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunda en ufak bir tereddüt yoktur. NATO bünyesinde teknik konular görüşüldüğü ve bu bağlamda konuşulduğu için bununla ilgili orada konu gündem maddeleri çerçevesinde ele alınarak gündemle ilgili konuşulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yeter ya!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Soykırım iddiasıyla ilgili gereken cevaplar kendilerine zamanında verilmiştir. Ancak, CHP Genel Başkanı dâhil olmak üzere, CHP, ittifak ortağı HDP'nin hem CHP'yi hem Atatürk'ü hem Osmanlı'yı hem ecdadımızı "katil" olarak nitelendiren ve "soykırımcı devlet" olarak nitelendiren HDP MYK'siyle ilgili hiçbir cümle sarf etmemiştir. Bunu milletimiz takdir edecektir.

Bununla beraber, milletimize bühtanda bulunmayın. Askerimize "lejyoner" diyenlerin, askerimize, ordumuza "satılık" yaftasını yapıştıranların asla ve kata bu konuda bizimle muhatap olabilecekleri bir cümle sarf etmeleri mümkün değildir; çünkü biz, kendi onurlu dış politikamız ve hak, alaka ve menfaatlerimize göre hareket ederiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç kimsenin bekçiliğini yapmayız; biz, kendi vatanımızın, kendi devletimizin kendi hak, alaka ve menfaatlerimizin, millî menfaatlerimizin bekçiliğini yaparız. Biz Libya'dayız, biz Suriye'deyiz, Irak'tayız; biz zaten şu anda Afganistan'dayız. Dolayısıyla, meseleleri çarpıtarak askerimizi, ordumuzu, milletimizi, devletimizi hakikaten itibarsızlaştırmaya çalışmak bu millete ve devlete bühtandır; asla ve kata kabul edilemez; hainlik, olsa olsa, devletimize, milletimize, askerimize, ordumuza bühtanda bulunmaktır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – On altı dakika oldu ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizden daha az, sizden daha az.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ayrıca, RTÜK kontenjanıyla ilgili bugüne kadar ne İç Tüzük ne de uygulamaya mugayir en ufak bir durum söz konusu değildir; teknik olarak bunun da bilgisini vermek isterim.

Bakınız, CHP nedir? İşte bakın, CHP'nin iddialarını ispatlayacak, pazar günü Türkiye'yi meşgul eden şu örnekler yetiyor

da artıyor bile: Neymiş efendim, Çankırı'ya gelmiş CHP heyeti, orada ismi Recep Tayyip olan bir çocuk varmış, onun babası Nüfus Müdürlüğüne gitmiş, ismini değiştirmek istemiş, oradaki memur da "Hayır, bu olamaz, bizi buradan sürerler." demiş. İşte CHP'nin Genel Merkezinin raporuna göre bir senaryo yazılmış. Çankırı Valiliği asla ve kata böyle bir durumun söz konusu olmadığını...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çankırı Kızılırmak'ta HES patlamış, muhtarlar Akbaşıoğlu'nu oraya davet ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – ...bunun tamamen yalan ve iftira olduğunu, gerçek dışı, asparagas haber olduğunu hem Nüfus Müdürlüğümüz hem de Valiliğimiz açıklamıştır. Ben, dün bununla ilgili basın toplantısında Sayın Kılıçdaroğlu'na seslenerek "Varsa böyle kendi görevini yapmayan, vatandaşın talebini geri çeviren ve güya siyaseti, devleti töhmet altında bırakan bir kimse, gelin, hep beraber, bununla ilgili gereğini yapalım." dedim. Eğer böyle bir şey yoksa –ki böyle bir kimse yok, böyle bir başvuru yok, Nüfus Müdürlüğünden böyle bir talepte bulunmanın zaten yeri yok çünkü mahkeme kararıyla ancak isimler değiştirilebilir, Nüfus Müdürlüğüyle isim değiştirilemez– bunu yazanlar, masabaşı, bu yalan haberi, iftirayı yazanlar burayı atlamışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yirmi dakika oldu Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Evet, öyleyse "Ey Kılıçdaroğlu, Çankırı'dan, Çankırlı hemşehrilerimizden, devletin kurumlarından, aziz milletimizden özür dileyin." çağrısında bulundum. Hani, bunun gerçekliğini ortaya çıkarmak, bu vatandaş kimse, bu nüfus memuru kimse ortaya çıkarmak sorumluluğu CHP'ye aittir. İddia eden iddiasını ispatla mükelleftir, aksi takdirde müfteridir. Dolayısıyla, CHP Genel Merkezine dayandırılarak yapılan bu haberler bir iftiradır; milletten, Çankırı'dan, Çankırlıdan özür dilemelisiniz. Bu habere kaynaklık teşkil eden böyle bir raporun olmadığını CHP açıklamalı, eğer böyle bir rapor varsa da sonuç itibarıyla raporuna sahip çıkmalı. Nerede vatandaş, nerede vatandaşın talebini reddeden nüfus memuru...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla, işte hakikat burada. Bakın, oradan ne sonuç çıkarıyorlar: "Korku imparatorluğu." Evet, bu gazetenin, CHP Genel Merkezinin raporuna dayandırarak pazar günü bütün Türkiye'ye servis ettiği, bütün sosyal medyanın çalkalandığı bu haberle ilgili içerideki başlık ne biliyor musunuz? "Korku imparatorluğu." varmış Türkiye'de. İşte siz böyle temelsiz iftiralarla, böyle siyasi sonuçlar elde etmek istiyorsunuz. Bir korku imparatorluğu var evet, o CHP Genel Merkezinde kumpas siyasetiyle, kaset siyasetiyle işbaşına gelenler ve CHP'nin içerisine âdeta HDP'vari bir gecekondu siyasetini oraya konduranlar, HDP'nin kendi vesayeti içerisinde hareket edip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yeter ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – "HDP'nin vesayeti" mi diyor, anlamadık.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Akbaşıoğlu, biz anlayamadık onu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – ...devleti itibarsızlaştırmaya çalışanlar kesinlikle bu konuda gerçekleri ortaya koymak durumundadırlar. Bu çağırımı yineliyorum CHP Genel Merkezine ve sayın mevkidaşıma.

Evet, Çankırı'da böyle bir isim değişikliğini siyaseten "Biz sürdürülürüz." diye reddeden memur kimse ortaya çıkartın, iddianızı ispatlayın. Çankırı'dan da Türkiye'den de kirli siyasetinizle ellerinizi lütfen, buradan, çekin.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz ne dediniz biz anlamadık Akbaşıoğlu?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Akbaşıoğlu, şimdi Çankırı ile HDP'yi nasıl bağladınız biz anlamadık?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çankırı'nın Kızılırmak ilçesinde HES patlamış, bir aydır Akbaşıoğlu gitmemiş, muhtarlar onu oraya çağırıyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, bizi askerimizi itibarsızlaştırmakla suçladı ve soykırımı tanımamakla ya da soykırım iddiasına ses çıkarmamakla suçladı. Sataşmadır, buradan ya da oradan söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Yerinizden efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yerimden daha iyi, geniş oluyor.

49.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben önce şunu söyleyeyim: Millî meseleler hamasetin konusu olamaz. Biraz önce söyledim, "Soykırım iddiası aziz milletimizin tarihine ihanettir, saygısızlıktır." dedim. Ben, Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı'dan içeride tartışırız, münakaşa ederiz ama- Türkiye Cumhuriyeti'nin ve aziz milletimizin hak ve menfaatleri konusunda daha omurgalı bir duruş beklerim. Mesela merak ediyorum, "Hamdolsun, gündeme gelmedi." ne demek Sayın Akbaşıoğlu? Nerede o gazete? Ayın 13'ünde de Yeşilköy Havalimanı'nda diyor ki: "Bunları gündeme getireceğim." Dedi mi, demedi mi? Net, kısa gidelim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Dedi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Erdoğan ayın 13'ünde "Bunları gündeme getireceğim." dedi mi, demedi mi?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Dedi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dedi, gazetede haber var. Getirdi mi, getirmedi mi? Getirmek şöyle dursun, "Hamdolsun, gündeme gelmedi." dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Benim sorum şu, ben direkt Erdoğan'a kızmıyorum zaten: O uçaktaki hangi hain Erdoğan'ın ayın 13'ünde söylediği açıklamayla ilgili kafasını karıştırdı ki Erdoğan "Çok şükür, bu, gündeme gelmedi." dedi? Ya, gündeme getirecek olan Biden değil ki, gündeme getirecek olan Erdoğan. Buna sen "bir başarı" diyorsan, buna bir de "Osmanlı tokadı" diyorsan yazık ki yazık. Size adamlar beybol sopası gösterdi, size adamlar aptal olmayın akıllı olun diye aba altından sopa gösterip tehdit ve hakaret etti. Siz herhâlde rüyanızda bir Osmanlı tokadı atmışsınız ama Türkiye'ye tokat yedirmeyin kardeşim, Türkiye babanızın çiftliği değil. Çıkin, deyin ki: "Sayın Erdoğan, şu gerekçelerle bunun gündeme gelmemesinden hoşnut."

Ayrıca soruyorum: Ne yaptınız S-400, F-35'i? Ne yaptınız Halk Bankasını?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne yaptınız Suriye'yi? Ne yaptınız FETÖ'nün iadesini? FETÖ'nün iadesini talep bile edemediniz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bitireyim Başkanım, on altı dakika konuştu Sayın Akbaşıoğlu.

BAŞKAN – Bitirelim, bitirelim Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Son olsun, tamam.

Tuttunuz buradan, bütün başarı hikâyeniz “Kandahar Havalimanı'nda Batı'nın bekçiliğini yaparız ama para verirsiniz yaparız...” Eğer siz bundan incinmiyorsanız size de yazıklar olsun, size de yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

50.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Akbaşıoğlu'nun ufkuna hayranım gerçekten. Yani “Çankırı, HDP, vesayet, CHP.” bu kavramları nasıl bir araya getirdi, niye getirdi, amacı nedir, onu bilmiyorum ama şunu öğrendim: HDP, uykuları kaçırıyor, kaçırmaya devam ediyor ve biz kaçırmaya da devam edeceğiz. Karşınızda her hâl ve şartta HDP var olacak, hakikatleri söyleyecek ve siz kiblenizi şaşıracaksınız; anladığım bu. Yani başka ne anlatayim ben? Çankırı'da Nüfus Müdürüyle, isim değişikliğiyle, mahkeme kararıyla ilgili biz bu konuda tek söz etmemişiz. Yani illa bir yeri vururken HDP üzerinden birbirlerine vuruyorlar; ya, biz buradayız, niye bizi alet ediyorsunuz? Bize bir sözünüz varsa direkt söyleyin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir şey hatırlatacağım ve bitireceğim.

Haftalar önce burada bir tartışma oldu ve ben defalarca yine Akbaşıoğlu'na şu soruyu sormuştum: “14 Haziranda Cumhurbaşkanı ile Biden görüşecek mi, görüşmeyecek mi? Bunun cevabını istiyoruz.” demiştim. Birkaç kere sordum, en sonunda şu cevabı verdi: “Tabii ki görüşecek, aslanlar gibi görüşecek.” dedi, o güzel, böyle şairane sözlerle. Evet, dün Biden ile Cumhurbaşkanı aslanlar gibi görüştü. Hayırlı olsun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, çok kısa lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gene mi? Ee, bitmez ki bu. Ben de istiyorum, peşin.

51.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay ile Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, tebrik ederim, siz de “Aslanlar gibi.” görüşünü kabul ettiniz, evet, tebrik ederim. (HDP sıralarından gülüşmeler) Evet, sonuç itibarıyla ikrarınızda hakikati ortaya koymuş oldunuz ama sizle ilgili değil, CHP'yle ilgiliydi bizim söylediğimiz ama...

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – “HDP'vari” ne demek? “HDP'vari” dediniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...evet, CHP'nin içerisine HDP'yle ilgili siyaset gecekondusu üzerinden bir konuşmaydı. Size de, zaten üzerinize, doğrudan söz söylüyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ha, siz Biden'a laf söyleyemiyorsunuz da geliyorsunuz bize söylüyorsunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biden'a biat edin, Biden'a.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Soykırımla ilgili mesele üzerinden CHP'ye, sizin MYK bildiriniz, o, bu milleti Doğu'da, Güneydoğu'da özellikle Kürt ve Türk Müslüman ahaliyi yok eden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...Ermeni Taşnak ve Hınçak terör örgütlerine, o soykırımı gerçekten kendileri yapan Ermeni terör örgütlerine bir şey söyleyemiyip...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Biden'a söyleyin, Biden'a.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Biden'a söyleyeceksin Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...bu terör örgütlerini muhafaza ederek, maalesef, Türkiye Cumhuriyeti devletini, Atatürk'ü, Osmanlı Devleti'ni...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, tarih anlatmayın!

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – “Hamdolsun.” demeyeceksin, Biden'a söyleyeceksin Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...katil ve soykırımcı olarak nitelendiren sizin bildirinize tek bir laf etmemelerini, CHP Genel Başkanının bir tek laf etmemesini söyledim.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – “Hamdolsun.” demeyeceksin, Biden'a söyleyeceksin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Buyurun ‘Şunu söyledik.’” desinler. Siz niye CHP'yi korumaya çalışıyorsunuz onu anlayabilmiş değilim. Gizli ittifakınız nedeniyle mi? (CHP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz kendimizi koruruz, kendimizi.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bir dakika Sayın Başkanım.

Bakın, biz hem Biden'a hem HDP'ye cevap verdik o zaman. 23-24-25-26 Nisanda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekrarı oldu efendim, konu anlaşılmalıdır Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Böyle bitmez Sayın Başkan, böyle bitmez.

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Akbaşıoğlu, müsamereye çıkmış sanki.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz gerektiği zaman...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne zaman gerekecek, ne zaman?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ne zaman?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - ...Biden'a da dışarıya da HDP'ye de onlara sessiz kalanlara da cevabımızı verdik; hiçbir değişiklik yok tutum ve davranışımızda. S-400'le de F-35'le de ilgili hiçbir değişikliğimiz yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – O zaman ne zaman gelecek?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Millî dış politikamızı millî eksen içerisinde başı dik, onurlu bir şekilde milletimizin, devletimizin menfaatleri doğrultusunda icra ediyoruz, bundan kimsenin şüphesi olmasın. İkili görüşmelerle de bu detaylar muhatapları tarafından birbirlerine ifade edilecek.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Üç ay telefon beklediniz, üç ay.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - “Erken seçim istemek teröristlikle eş değer nasıl tutulur?” dendi, bizim öyle bir tutum ve davranışımız yok. Erken seçim talep edebilirsiniz, bunun kararlaştırılacağı yer Meclistir. Mecliste çoğunluğu ortaya koyan da AK PARTİ ve MHP’dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İçişleri Bakanı cevap verdi mi daha?

BAŞKAN – Bitmiyor Sayın Başkan.

Buyurunuz lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ya, Başkan, yeter artık ya, vallahi bıktık ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum, bitiriyorum. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, sonuç itibarıyla herkes erken seçim isteyebilir, herhangi bir problem yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu iş bir zulme dönüştü Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Devam edebilirsiniz, erken seçim isteyebilirsiniz. Erken seçimin kararlaştırılacağı yer başka bir yer mi başka mahfiller mi yoksa millî iradenin tecelligâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi mi? AK PARTİ ile Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhur İttifakı diyor ki: “Haziran 2023’te yapılacak seçimler.” Ama siz diyorsunuz ki: “Ya seçimle veya seçimler dışında başka bir yolla.”

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Seçimle, seçimle. Emin olun, seçimle sizi göndereceğiz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Kalan 2021’in altı aylık bütçesini biz kullanacağız.” diyenler var.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Seçimle, seçimle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 104 amiralin bildirisine sahip çıkan darbeci anlayışlar var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Hadi git be, saçmalama. Bu kadar saçmalama fazla. Saçmalama haddini doldurdun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Heyhat, buna asla ve kata geçit verilemez.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sen saçmalama haddini de doldurdun ya! İnsanlar gülerken izliyor seni. İnsanlar gülüyor ya, farkında değil misin sen? Kendi grubun da gülüyor sana. Bu kadar komik olmayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Darbeci anlayışa geçit verilemez, herkes millî iradenin üstünlüğü prensibine uymak durumundadır. Bunu da hatırlatmak bizim görevimizdir.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17:46

### ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

### VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

#### A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban’dan boşalan üyelik için Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam’ın üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/1641)

11/6/2021

### Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban’dan boşalan üyelik için, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 2’nci maddesine göre Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen ve anılan kanunun 12’nci maddesi uyarınca Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görülen Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam’ın üyeliği Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi  
Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

#### B) Önergeler

1.- Başkanlığın, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü’nün Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin önerge (4/131) yazısı

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay Pekgözegü’nün Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 10 Haziran 2021 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulmuştur.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

### IX.- ÖNERİLER

#### A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, TÜRK TELEKOM özelinde özelleştirme işlemlerinin ülke ekonomisine fayda ve zararlarının değerlendirilmesi ve özelleştirme sürecinde kamu ve özel kesimin zarara uğramasına sebep olacak ihmaller ile bu ihmallere sebep olan görevlilerin tespit edilmesi amacıyla 15/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/6/2021 Salı günü (bugün) toplanmadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan  
Kocaeli  
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan tarafından TÜRK TELEKOM özelinde özelleştirme işlemlerinin ülke ekonomisine fayda ve zararlarının değerlendirilmesi ve özelleştirme sürecinde kamu ve özel kesimin zarara uğramasına sebep olacak ihmaller ile bu ihmallere sebep olan görevlilerin tespit edilmesi amacıyla, 15/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/6/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurunuz Sayın Türkkan. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Akbaşıoğlu; Türkiye'ye, Türk milletine ait olan bir TÜRK TELEKOM şirketi vardı, hatırlar mısınız? Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde özelleştirilmeden önce bu şirket, üst üste dört yıl en fazla kurumlar vergisi ödeyen ve Türkiye'nin en çok kâr eden kamu iktisadi teşebbüsüydü. Bu kurumun 2004 yılında 2,2 milyar lira net kârı vardı, 60 bin çalışanı vardı ve Türkiye'nin en köklü kurumlarından biriydi; ta ki 2005 yılına kadar, 2005 yılında iktidar tarafından Lübnanlı Hariri ailesine haraç mezat satılıncaya kadar.

Lübnanlılara devrettiğinizde TÜRK TELEKOM'un devlete ödediği vergi oranı kaçtı? Yüzde 30. Sattığınızdan altı ay sonra vergi oranını yüzde 20'ye düşürdünüz. Hariri kim yani nasıl bir ilişkiniz var bilmiyoruz. Sadece bir senede Türkiye'nin zararı 200 trilyon liradan fazla o dönemin parasıyla ancak TÜRK TELEKOM'un soygun hikâyesinde bu yalnızca bir başlangıç.

2005 yılında TÜRK TELEKOM'un yüzde 55'lik hissesini 6,5 milyar dolar karşılığında Lübnanlı Hariri ailesi ile Suudilerin ortak olduğu Oger Telecom şirketine ait OTAŞ'a devrettiniz. Hariri ailesine peşkeş çekilen TÜRK TELEKOM 6,5 milyar dolarlık yüzde 55 hisseyi on iki sene içinde amorti etti yani siz TÜRK TELEKOM'u on iki yıllık kârına sattınız. Yani "Sattınız." derken "Para aldınız." demiyorum ha, sattınız! Üstelik, özelleştirme bedelinin büyük bir bölümünü de onlara verdiğiniz kredilerle ödediler, ceplerinden üç kuruş ya ödediler ya ödemediler.

2013 yılına gelindiğinde TÜRK TELEKOM'u devrettiğiniz Lübnanlı Hariri ailesi borçlarını ödeyemediği için bir kere daha kredi çekti. Peki, Hariri'ye krediyi kim verdi? Yine Türk bankaları. İnsan söylerken dahi kulaklarına inanmıyor gerçekten. Türk bankaları TÜRK TELEKOM'un satılması için Lübnanlılara kredi veriyor, bu sefer 4,75 milyar dolar; akıl alır gibi değil. Hariri ailesi Türk bankalarından borç alarak TÜRK TELEKOM'u devraldı, bu yetmedi, TÜRK TELEKOM'dan gelen 7 milyar dolarlık kâr payını aldı, Lübnan'a kaçırdı, 7 milyar dolar. OTAŞ ve Hariri TÜRK TELEKOM'dan kazandıkları milyarlarca dolar temettüyü cebine koymasına rağmen sonunda dedi ki: "Ben bu borcu ödeyemiyorum, buyurun, TÜRK TELEKOM'u benden alın." TÜRK TELEKOM'u peşkeş çektiğiniz o Hariri kaçtı gitti ancak Hariri ailesinin elinde içi boşaltılmış TÜRK TELEKOM'un öngörülebilir kârları Türk bankalarının verdiği krediyi ödemeye yetmedi. TÜRK TELEKOM'u Lübnanlılara verip zararını ise Türk bankalarının sırtına yüklediniz, kaybeden maalesef yine Türkiye oldu.

TÜRK TELEKOM'un üzerinde kayıtlı, PTT'ye ait olan, Türkiye'nin dört bir yanında, kırsal kesimde, il ve ilçe merkezlerinde arsalar vardı, araziler vardı, binalar vardı, eğitim tesisleri vardı, sayısı çok fazla taşınmaz mülk vardı; TÜRK TELEKOM'un arsaları, arazileri, binaları Lübnanlılar tarafından gözümüzün önünde satıldı; buna nasıl sessiz kaldınız bilmiyorum. Bu milletin mülkleri gözünüzün önünde yağmalandı, 10 milyar dolar zarara uğrattınız Türkiye'yi, 10 milyar dolar arkadaşlar. Yazık ya! Günah değil mi? Bu gariban halkın 10 milyar dolarını aldınız halkın cebinden, elin Lübnanlısına verdiniz. İnanın, benim midem kabul etmiyor bu rezilliği, sizinki nasıl kabul eder onu da bilmiyorum. Koskoca ülke olarak bir şirkete dolandırıldık biz, koca ülkeyi bir şirkete dolandırtınız, sonra da gidip bu adamlarla hiçbir şey olmamış gibi Sayın Cumhurbaşkanı oturup görüştü, ocak ayında bir araya geldi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dostları, dostları.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sanki hiçbir şey olmamış, Türkiye'yi dolandıranlar onlar değilmiş gibi. TÜRK TELEKOM'un içini tamamen boşaltırken binalardan bakır kablolar kadar her şey göz göre göre satılırken bu satıştan, bu alışverişten kimler maddi kazanç sağladı, bunun açıklığı kavuşması lazım. Kimler komisyon aldı bu işlerden, kimler Türk milletinin parasını ve mülkünü yağmalayanlarla iş birliği yaptı ya da yapılırken kulağının üzerine yattı? Vallahi, size yemin olsun, bu sorumluların hepsini bulacağız ve hepsinden tek tek hesap soracağız, Türk milletine de buradan da sözümüz olsun.

Bu konunun araştırılması için bu araştırma önergemize destek vermenizi istiyorum. Bu konuda samimiyseniz, bu konuda "Hayır, Türkiye soyulmadı. Türkiye 10 milyar dolar parayı kendi vatandaşının cebinden alıp Lübnanlılarının cebine koymadı." diyorsanız destek vermenizi bekliyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yakın dönemimizin bütün yolsuzluk iddiaları ortaya dökmüş durumda, kanalizasyon patladı, her yer lağım kokuyor ama hiç kimse bu yolsuzlukların üzerine gitmiyor, bu Meclis üzerine gidemiyor, tek bir savcı -bu kadar pisliğin- harekete geçmiyor arkadaşlar.

Bakın, İYİ Parti Grubu önerisi de TÜRK TELEKOM'la ilgili olan önerisi de aslında yakın tarihimizin en büyük organize dolandırıcılık dosyasıdır arkadaşlar. Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları telefon faturaları ödüyorlar, ödediler, trilyonlarca lira fatura ödediler ve göz bebeğimiz olan bir kurum, kâr eden bir kuruluş bir yandaş şirkete peşkeş çekildi, üç kuruşa peşkeş çekildi ve o şirket TÜRK TELEKOM'un kâr paylarını -milyarlarca dolar- alıp yurt dışına çıkardı ama borcunu Türkiye'nin bankalarının üzerine bıraktı yani Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının üzerine bıraktı.

Arkadaşlar, çok büyük bir organize dolandırıcılıkla karşı karşıyayız. Peki, bu organize dolandırıcılığa kimler yol verdi?

Bakın, TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulunda kimler var, kimler bu kâr paylarının dağıtılmasına yol verdi? Buyurun, isimlere bakalım. TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulu Başkanı kim? Mohammed Hariri, malı götüren kişi, milyarlarca doları yurt dışına götüren kişi. Peki, TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulunun Başkan Yardımcısı kim? Türkiye'nin şu andaki Başkan Yardımcısı Fuat Oktay. Peki, TÜRK TELEKOM'un Yönetim Kurulu üyelerini sayalım, kimler var? Değerli arkadaşlar, Yiğit Bulut var ve hâlâ da Yönetim Kurulu üyesi. Başka? Fahri Kasırga var, daha pek çok isim var; AKP'nin, sarayın yakınındaki isimler. Yönetim Kurulu toplanıyor: "Bu kadar milyar dolar kâr ettik, ne yapalım? Bunu dağıtalım." Arkadaşlar, içinde şirket yönetmiş olanlar da vardır, bir şirketin borcu varsa veya bir şirketin hâkim ortağı yabancı bir ortaksa, o ortak da parayı her yıl alıp alıp dışarıya kaçırıyorsa, şirketin içini boşaltıyorsa, şirketin mal varlıklarını peşkeş çekip paraları yurt dışına kaçırıyorsa, yönetim kurulu üyelerinin "Ya, bundan benim haberim yoktu, ben bilmiyordum." deme şansı yok. Önce memlekete olan borcunu ödüyor mu, ödemiştir mi diye o yabancıya bakarsınız. Türkiye'nin bankalarına milyarlarca dolar borç takmış o kişi, "Kârları dağıtalım." diyorlar. Nereye gidiyor paralar? Yurt dışına gidiyor. Beş kuruş para vermemişsin, milyarlarca doları organize bir şekilde yurt dışına kaçırmışsın ve Türkiye'nin şu andaki Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Yiğit Bulut, Fahri Kasırga gibi pek çok insan buna yol veriyor. İşte, arkadaşlar, bu organize dolandırıcılığın üzerine hep beraber gidebilmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Devamla) – Bakın, buradan başlayalım; bu organize dolandırıcılığın içinde kim vardı, kim yol verdi, kim komisyon aldı -hani bazı yandaş gazetecileriniz 10 milyon avroyla piyasayı açmış ya- kim onlarca milyon dolar, avro komisyon aldı? Çünkü bir soygun varsa o soyguna siz sessiz kalıyorsanız, o soygunda milyarlarca dolar götürülüyorsa siz buna iki türlü yol verirsiniz: Ya ahmaklığınızdan yol verirsiniz; "Ya, ben görmedim, bilmedim, ilgilenmiyordum." dersiniz ya da suçun ortağısınızdır arkadaşlar. İşte, Türkiye Büyük Millet Meclisi Türkiye'nin 84 milyon yurttaşının, tüyü bitmemiş yetimin hakkını korumak için bu organize dolandırıcılığın üzerine gitmelidir arkadaşlar. Gelin, yolsuzluk çarkının içine buradan nifak sokalım, yolsuzluk çarkını kıralım arkadaşlar.

Hepinize saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz Yavuzılmaz.

Buyurunuz Sayın Yavuzılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ'li bürokratlar birden çok yerden TL, dolar, avro üzerinden devasa tutarda maaş, prim, ikramiye, ücret, huzur hakkı, kâr payı almaya devam ediyor. Bu şirketlerden biri de TÜRK TELEKOM.

TÜRK TELEKOM'un Yönetim Kuruluna bakalım. TÜRK TELEKOM'un Yönetim Kurulunda 3 Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı var, 1 Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı var, 1 de Cumhurbaşkanı Başdanışmanı var. Yani 9 Yönetim Kurulu üyesinin 5'i AK PARTİ'li. AK PARTİ âdetâ TÜRK TELEKOM'un yönetimine çökmüştür.

Bakınız, aldıkları maaşlar: Bakan yardımcılarının aylık maaşı 27.917 lira. TÜRK TELEKOM'un Genel Kurul toplantı tutanaklarına göre aylık ortalama maaşları 33.849 lira yani aylık toplam gelirleri 61.766 lira. Aynı zamanda, 2019 yılında 2 maaş ikramiye aldılar. 2020 yılında vatandaşlarımız koronavirüs sürecinde ekonomik krizin altında ezilirken, gençlerimiz iş bulamazken, esnaf kepenk kapatırken 4 maaş ikramiye aldılar ve 2021 yılında da 6 maaş ikramiye alacaklar, durum bu kadar vahim.

Şimdi, sadece TÜRK TELEKOM'un Yönetim Kurulu mu? Hayır, bir de alt şirketleri var. Bakın, alt şirketlerinde yönetici kimler var: Karayolları Genel Müdürü Abdülkadir Uraloğlu, TT Mobil Yönetim Kurulu üyesi; Millî Piyango İdaresi Genel Müdür Vekili Bekir Yunus Uçar aynı zamanda SEBIT Bilgi Teknolojileri Anonim Şirketinin Yönetim Kurulu üyesi, bordrolu personeli. Ve tüm TÜRK TELEKOM'un kasası boşaltılırken, bakın, Yönetim Kurulunda kimler vardı: Fuat Oktay vardı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı; Fahri Kasırga, Yiğit Bulut Cumhurbaşkanı Başdanışmanları; İsmet Yılmaz, Savunma eski Bakanı; İbrahim Eren, TRT Genel Müdürü; İbrahim Şahin, TRT eski Genel Müdürü; Süleyman Karaman ve Mehmet Habib Soluk da şu anda milletvekilleri.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hamdolsun, hamdolsun(!)

KANİ BEKO (İzmir) – Haram olsun, haram!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Tamamlayınız Sayın Yavuzılmaz.

DENİZ YAVUZILMAZ (Devamla) – TÜRK TELEKOM'un kasasının nasıl boşaltıldığını bu AK PARTİ'li bürokratlar, yetkililer yüce Meclise açıklamak zorundadır, aynı zamanda bu sürecin de sorumlularıdır. Vatandaşımız, SMA hastalarının aileleri bir kuruş daha toplamak için, çocuklarının hayatını kurtarmak için çırpınıyor. "EYT'liye çift dikiş yaptırmayacağız." diyen AK PARTİ'li yetkililerin hepsi çift dikiş, üç dikiş maaş almaya, vatandaşın hakkını yemeye devam ediyor.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Haram olsun!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dinle, dinle!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – İş Bankasını anlat, İş Bankasını!

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Ahmet Arslan.

Buyurunuz Sayın Arslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakanım, sen temiz adamsın, bu çift dikişçileri savunma bize!

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ARSLAN (Kars) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi ve ekranları karşısında bizleri izleyenleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, rakamları doğru ortaya koymazsanız elbette ki yanlış yorumlar yaparsınız. İmtiyaz anlaşmasıyla TÜRK TELEKOM'un işletme hakkının yüzde 55'i yirmi bir yıllığına verilmiştir. Yani 2026 yılı itibarıyla Türkiye tekrar bu imtiyaz hakkını vererek oradan bir gelir elde edecektir. OTAŞ -hani "kuruş almadan" deniliyor ya- denilen şirket yüzde 20'si peşin, beş yıl vadeli, 6,5 milyar dolar ödemek zorunda olduğu hâlde Danıştayın bir kararı nedeniyle 7 milyar 55 milyon doları peşin vermiştir. İşte, peşin verdiği için de daha sonraki yıllarda aldığı temettüyle elbette ki verdiği paranın bir kısmını almıştır. Hazineye bu dönemde toplam 15,5 milyar dolar para aktarılmıştır. Yine, değerli arkadaşlar, OTAŞ'ın bankalarla yaptığı anlaşma gereği -"TELEKOM zarar etti." deniliyor, TELEKOM hiçbir şekilde bu kredinin tarafı olmamıştır- özel bankalar OTAŞ'a kredi vermişlerdir hissesini karşılık göstererek. Devlet, TÜRK TELEKOM'un işleyişinin sağlıklı bir şekilde devam etmesi, TÜRK TELEKOM'un büyümesine bakar; TÜRK TELEKOM'un ortaklarından birinin başka bir alanda hangi bankayla ne tür bir kredi ilişkisine girdiğine bakmaz. Nitekim, o bankalar -siz de söylediniz- özel banka. Özel bankalar bir değerlendirme yapıp kredi veriyor, günün sonunda da bu kredisini alamayınca hisseyi devralıyorsa bizim buna yapacak bir şeyimiz yok. Biz kamunun menfaatine bakarız değerli arkadaşlar. Bu çok önemliydi.

Ve yine TÜRK TELEKOM, özelleştirme sonrası önemli bir yapısal değişikliğe giderek, birçok ortak şirket kurarak Türkiye'nin ilk ve tek entegre telekomünikasyon şirketi topluluğuna dönüşmüştür ve böyle olunca da 23 milyon mobil abone, 13,4 milyon genişbant internet aboneli, 3,1 milyon televizyon aboneli ve 336 bin kilometre fiber altyapısıyla 2020 yılında yüzde 19,6

büyüyerek 28,3 milyar Türk liralık gelir ve 3,2 milyar liralık net kâr elde etmiştir. Bu yılın ilk çeyreğinde de yine yüzde 20,4 büyümeye, gelir büyümeye kârını yüzde 105 artırmıştır ve TÜRK TELEKOM yıllar itibarıyla güçlenmeye, finansal performansını artırmaya devam etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Arslan.

AHMET ARSLAN (Devamla) – Arkadaşlar, sadece pandemi döneminde 2,2 milyon vatandaşımıza sabit internet hizmeti götürmüştür. TÜRK TELEKOM altyapısının gücünü ve yapılan yatırımların boyutunu göstermesi adına bu çok kıymetlidir. Özelleştirme yıllarında mobil iletişim alanında neredeyse varlığı olmayan TÜRK TELEKOM, bugün, artık hem bu pazarın hem de ülkemizin en çok kazandıran firmalarından biri hâline gelmiştir ki devlet hâlâ bunun ortağıdır. TÜRK TELEKOM atıl ve kullanılmaz durumdaki gayrimenkulü satmıştır. Arkadaşlar, burası çok önemli, lütfen, dinleyin. TÜRK TELEKOM atıl ve kullanılmaz durumdaki gayrimenkulleri satmış, buradan 500 milyon lira para elde etmiştir. Aldığı gayrimenkuller ve yaptıkları ise tam 2 milyar Türk lirası, 4 katı arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 1 satmış, 4 katını yatırım olarak buna değer katmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AYDIN (Bursa) – Paralar nerede, nerede?

ARZU AYDIN (Bolu) – Bilmiyorsunuz, dinleyin bari.

AHMET ARSLAN (Devamla) – Değerli Başkanım çok özür dilerim, son birkaç saniye daha.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET ARSLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bütün bunlar yapılırken yönetim kurullarında yer alan arkadaşlar da dâhil bu ülkenin menfaatini, bu ülkenin gelecek hedeflerini gözetmişlerdir.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Bu ülkenin paraları nerede?

AHMET ARSLAN (Devamla) – Hiçbiri ahmak da değildir, hırsız da değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ancak kürsüye çıkıp kendinizi tarif ediyorsanız buna da diyebileceğimiz bir şey yok.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Aynı anda 3 yerden maaş alınır mı?

AHMET ARSLAN (Kars) – Ne yapacaktım, sizin gibi yalan mı söyleyeceğim?

BAŞKAN – Sayın Altay...

### III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama talebimiz vardır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yoklama talebi var.

Sayın Altay, Sayın Aydın, Sayın Hakverdi, Sayın Bülbül, Sayın Beko, Sayın Zeybek, Sayın Purçu, Sayın Arı, Sayın Gürer, Sayın Budak, Sayın Öztunç, Sayın İlhan, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Yavuzylmaz, Sayın Gökçel, Sayın Özkan, Sayın Yeşil, Sayın Emir, Sayın Göker, Sayın Ceylan.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.28

### DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

### III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

### IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan tarafından, TÜRK TELEKOM özelinde özelleştirme işlemlerinin ülke ekonomisine fayda ve zararlarının değerlendirilmesi ve özelleştirme sürecinde kamu ve özel kesimin zarara uğramasına sebep olacak ihmallere sebep olan görevlilerin tespit edilmesi amacıyla 15/6/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Türkkan...

### V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, biraz evvel kürsüde konuşan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili hatip Türkiye'nin buradan ne kadar kazançsız çıktığına dair bazı rakamlar ortaya koymaya çalıştı; kendisini çok suçlamak istemiyorum, hak da veriyorum. Zira TÜRK TELEKOM öyle bir hâle geldi ki Adalet ve Kalkınma Partili siyasetçilerin arpalığı hâline getirildiler, bir sürü insan orada yönetim kurulu üyesi gibi vazifeler yaptı, Sayın Ahmet Arslan da onlardan birisiydi, dolayısıyla savunmasını normal karşılıyorum. Ama ben kendisine bazı rakamlar okuyacağım -bunları ben söylemiyorum- TÜRK TELEKOM'un kendi sitesinden rakamlar okuyacağım.

TÜRK TELEKOM'un resmî internet sitesinde yayımladığı bilgilere göre, 2006-2018 Haziran dönemi arasında net kâr

18,6 milyar lira, dağıtılan brüt temettü tutarıysa 21,4 milyar lira yani kârından daha fazla temettü dağıtmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bunun da 10,6 milyar lirası yani 6,5 milyar doları OTAŞ'a ödenmiş; bunu TÜRK TELEKOM'un sitesi yazıyor. Şirketin kendi yaptığı açıklamadan da anlaşılacağı gibi, 2006-2018 yılları arasında borçlarını ödeyebilecek kadar kazanç elde edilebilmesine rağmen, bu borçları ödemek yerine şirket kalkmış, kendi ortaklarına dağıtmış, bunların önemli bir kısmı da yurt dışına kaçırılmış ve sizler de bu işe vesile olmuşsunuz. Kala kala ne kalmış? Kredi kullandıran konsorsiyumdaki ve diğer 3 banka kredi tutarının karşılığında sadece kendi paylarına düşecek bir hisse senedi kalmış. Aynı süreçte OTAŞ'ın hizmet kalitesini geliştirmesi, altyapı yatırımlarının artırması beklenirken bunları gerçekleştirmediği ve şirketin potansiyel kârlılık seviyesinden de uzaklaştığı görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Öyle ki 2005 yılında, özelleştirmeden önceki dönemde yıllık net kârı o günkü kurla 2,1 milyar Amerikan doları iken, 2016'da 205 milyon Amerikan doları zarar etmiş şirket, o seviyeye gerilemiş. Yani yıllık cirosu o dönemde 7,3 milyar dolarken 5,3 milyar dolara gerilemiş. Bu rakamlardan anlaşılacağı gibi, daha ileri teknolojiyle daha ucuza hizmet sunulması amaçlandığı söylenen bu özelleştirme süreci hüsrarla sonuçlanmış; Türkiye Cumhuriyeti kamu ve özel şirketleri, kaynakları bu Hariri ve ortağına heba edilmiş.

Bizim anlamak istediğimiz konu şu: Bu Hariri ile bu satışı yapanlar arasında bir organik bağ var mı, bunu çözmeye çalışıyoruz. Tarih bu soruların cevabını mutlaka verecektir ve sorumluları da mutlaka cezalandırılacaktır.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arslan...

Buyurunuz efendim.

53.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; özelleştirme yapıyorsanız ve bunu da uluslararası arenada ilan ediyorsanız birileri gelip teklif verecek. Dolayısıyla, birilerini tanıyor veya tanımıyor olmanız önemli değildir; önemli olan, ticaret kuralları çerçevesinde bunu yapabilecek birileri olması; birincisi bu.

İkincisi, daha özelleştirme anında 7 milyar dolar bir para vermişse birileri, bunu cebinden çıkarıp vermiyor, elbette ki ticari olarak bir yerlerden buluyor ve bunun bir maliyeti var. Dokuz sene sonra siz bu işten çekiliyorken elbette ki o güne kadar kullandığınız paranın maliyetini de çıkarabiliyor olmanız lazım; sistem tamamen bunun üzerinedir.

Özellikle, polemige girmemek adına farklı bir şey söylemek istemedim ama hazırunun bilgisine de sunmak istiyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Türkkan...

54.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, Sayın Milletvekilinin söylediklerine katılıyorum. Yatırdığı paranın karşılığını almış, doğru; nereye götürmüş? Lübnan'a. Bu paraları nereden almış? Türkiye Cumhuriyeti bankalarından almış. Paraları kredi aldığı bankalara ödemek yerine, almış, yurt dışına kaçırmış, götürmüş, bu banka borçları da maalesef bu bankaların üzerinde kalarak, hem özel hem kamu bankaları zarara uğratılmış. Bunu izah etmeye çalıştım.

Türkiye, TELEKOM vasıtasıyla dolandırılmış, ciddi anlamda dolandırılmış. Buna vesile olanlara -bir daha söylüyorum- bunun hesabını mutlaka soracağız, bu hesabı vermeden de hiç kimse bu dünyadan geçmeyecek Allah'ın izniyle.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurunuz efendim.

55.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET ARSLAN (Kars) – Muhterem Başkanım, yine yerimden bir açıklama yapmak istiyorum.

Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum söz hakkı verdiğiniz için.

Tekrar söylüyorum, amacım uzatmak değil, ancak, 7 milyar dolar para veriyorsanız ve bunu da bir yerlerden getiriyorsanız elbette ki sonra bunu oralara götüreceksiniz; bu birincisi. İkincisi ve tartışma konusu olan, daha sonra TELEKOM'la hiçbir ilgisi olmadan Oger'in ayrıca borçlandığı bir paradır ki onu özel bankalarla ticaret hukuku çerçevesinde borçlanmıştı, o ne TÜRK TELEKOM'un problemidir ne de Türkiye Cumhuriyeti'nin problemidir; bunu özellikle vurgulamak isterim.

Saygı sunuyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, bakın, kamu...

Müsaade ederseniz bir cümleyle...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Yeter ya!

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

56.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yeter değil, 10 milyar dolar öyle kolay geçmez. "Yeter." olur mu ya, 10 milyar dolar ya! Sizin için ufak para ama Türkiye için büyük para bu arkadaş. 10 milyar dolardan bahsediyorum ben. Kamuyu yanıltmamak lazım. Bu paraları aldığını kabul ediyor ama "Bu paraları peşin ödedi." diyor ya, "Oradan kâr etti." diyor ya. Ya, bu paraları aldığı bankalara bu parayı ödemedi, aldı yurt dışına götürdü. Söylemek istediğimiz şey aynı şey, beyefendi de aynısını söylüyor. Kamu bankaları o borcu, başka borçları değil... TELEKOM için aldığı kredi borçlarıdır bunlar, hiç öyle kamuyu yanıltmaya da gerek yok.

Teşekkür ediyorum.

AHMET ARSLAN (Kars) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

57.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET ARSLAN (Kars) – Bir şey anlaşılmıyor, onu özellikle söylemek isterim. Söz konusu olan ve Oger'in

ödeyemediği, bankalarla problemli hâle geldiği, TELEKOM'u aldığı zaman getirdiği para değildir; çok daha sonra, özel hukuk çerçevesinde, özel bankalardan aldığı bir kredidir ve bu kredide TELEKOM'un hiçbir şekilde dahil yoktur; TELEKOM garantör de değildir, kefalet de vermemiştir. Özel bankalar verdikleri bir kredinin parasını alamayınca dönüp onun hissesini devralmışlardır, Türkiye Cumhuriyeti de bunu uygun görmüştür, özellikle Bakanlık ve bununla ilgili yetkililer. Bu konu hep karışıyor. Baştan getirdikleri parayla daha sonra alıp ödemedikleri kredi çok farklı şeylerdir, bunu arz etmek istiyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir çeteye Türkiye'yi soydurmuşsunuz, tek kelimeyle bu, başka bir anlamı yok bunun. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Oral...

58.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Bitlis hakkında yapılan tartışmalara ilişkin açıklaması

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, bir çalışmam olduğu için Genel Kurulun başında memleketim Bitlis hakkında yapılan tartışmalarda burada bulunamadım. Bu konuyu ben de daha önce Genel Kurulda dile getirmiştım. Bu hafta sonu da İyi Parti heyeti olarak Genel Başkan Yardımcılarımız ve milletvekillerimizle birlikte Bitlis'te olacağız. Bitlis Deresi etrafındaki mağdur esnaflarımızı dinleyip akliselimi dile getireceğiz, onların tercümanı olacağız. Ayrıca, yirmi küsur senedir Bitlis'in seçilmiş Ticaret Odası Başkanlığını yapan bir kişiye Sayın Kiler'in kullandığı ifadeleri kendisine yakıştıramadım ve ayrıca, o dönemin milletvekili olarak 57'nci Hükümette Bitlis'e neler yapıldığını Sayın Kiler'e bizzat anlatabileceğimi ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Eronat...

59.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, Diyarbakırlı öğrenci ve sporcuların başarılarına ilişkin açıklaması

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Diyarbakır'dan güzel gelişmeleri anlatmaya devam ediyoruz. Diyarbakır'dan 3 evladımız Harvard ve Brown Üniversitelerini tam burslu kazanarak orada okumaya hak kazanmışlardır. Çocuklarımızdan Nehir Toklu Harvard Uluslararası İlişkiler ve Matematik Bölümüne, Dicle Ezgi İkinci Harvard Biyomühendislik Bölümüne, Seyit Metin Barut ise Brown Üniversitesi Bilgisayar Bölümüne girmeye hak kazanmıştır. Yine, 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda da Diyarbakırlı millî sporcularımız -atletizmde Meryem Bekmez ve Ayşe Tekdal, atıcılıkta Ömer Akgün- Türkiye'yi temsil edeceklerdir. Nereden nereye diyoruz. Huzur ve güven ortamı sağlandığında Diyarbakır'ın bağrında ne güzel güller açtığına şahitlik etmekteyiz. Evlatlarımıza başarılar diliyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Biz de üstün başarılar diliyoruz.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştas ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, hasta mahpusların yaşam hakkının güvence altına alınması için çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 15/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız ve oylarınıza sunacağız.

15/6/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/6/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştas

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

15 Mart 2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştas ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen (13269 grup numaralı) hasta mahpusların yaşam hakkının güvence altına alınması için çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/6/2021 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurunuz Sayın Kılıç Koçyiğit. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bugün 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin yıl dönümü. Ben de bu vesileyle bu direnişi ve bu direnişe öncülük edenleri selamlayarak başlamak istiyorum. Ve bu büyük işçi direnişinde yaşamını yitiren işçi yoldaşlarımızı da ayrıca anıyorum.

Aslında bugün hâlâ -geçmişte olduğu gibi- o büyük işçi direnişinin sermayenin ve iktidarın korkulu rüyası olduğunu da iyi biliyoruz değerli arkadaşlar.

Şimdi, üzerinde grubumuz adına söz aldığım önergenin gerekçesine gelirsek değerli arkadaşlar; sizlerin de bildiği gibi, ne yazık ki ülkemiz büyük bir açık cezaevine dönmüş durumda. Fakat sadece ülkenin açık cezaevine dönmesi meselesi değil, aynı zamanda cezaevlerinin de çok yüksek kapasitelerde işletildiğini ve mevcut AKP iktidarının da sürekli cezaevi yapmakla övündüğünü çok iyi biliyoruz.

Örneğin, 2021 yılının Mayıs ayı sonu itibarıyla şu andaki tutuklu ve hükümlü sayısı 283.481 değerli arkadaşlar. Normalde Türkiye'de 371 ceza infaz kurumu var ve bunların kapasitesi 250.576. Aradaki fark ne kadar? Aradaki fark 32.907 kişi yani fazladan, kapasite üzerinde 32.907 kişi cezaevlerinde tutuluyor ve bu insanların bütün hakları ihlal ediliyor. En başta bu insanların yatma, sağlık, beslenme, barınma, havalandırma gibi sayamayacağımız hakları da aslında bu vesileyle ihlal ediliyor.

Fakat benim aktarmak istediğim bu genel cezaevi tablosu içerisinde çok daha özgün bir konu değerli arkadaşlar. O da, defaatle partimizin, Eş Genel Başkanlarımızın, Grup Başkan Vekillerimizin ve milletvekili arkadaşlarımızın dile getirdikleri, hepimizin burada bir şekilde, artık isyanla ifade ettiği hasta mahpuslar sorunu. Evet, bu ülkenin bir hakikati olan hasta mahpuslar sorunu ne yazık ki AKP iktidarının hiç de umurunda değil ve cezaevlerini tabutluğa çevirmekten hiçbir şekilde imtina etmeyen, cezaevlerini ezaevlerine çeviren ve insanların son nefesinde vedalaşma hakkını bile tanımayan bir iktidarla karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Biliyorsunuz, geçen yıldan başlayan, bütün dünyayı kasıp kavuran bir Covid-19 pandemisi var. Bu pandemiye ilişkin bir

infaz paketi çıkarıldı, bir düzenleme yapıldı ama gelin görün ki söz konusu olan böyle can alıcı bir salgında bile hasta mahpuslar dikkate alınmadı, hasta mahpusların tahliyesi için hiçbir adım atılmadı, onların koşullarını düzeltmek, onların yaşama tutunmasını sağlamak bir yana, koşulları daha da ağırlaştırıldı. Neden koşulları daha da ağırlaştırıldı değerli arkadaşlar? Çünkü pandemi nedeniyle cezaevlerinden sağlık kuruluşlarına gitmek zorlaştı, sevkler engellenmeye başlandı ve en kötüsü, yaşamını tek başına idame edemeyecek hâlde olan hasta mahpuslar, hastaneye gidip geldikten sonra, depolardan bozma karantina odalarında on dört gün tek başlarına tutulduklarında aslında ikinci bir mağduriyeti, ikinci bir hak ihlalini yaşıyorlardı. Bunları defaatle buradan ifade ettik ama ne yazık ki sizler ne vicdanlarınızı ne gözlerinizi ne de kulaklarınızı açmadınız ve bu meseleye duyarsız olmaya devam ediyorsunuz.

Bu kürsüden çokça arkadaşımın ve benim de gösterdiğim kişi var: Bu, Mehmet Emin Özkan amca. Söylüyorsunuz "amca" diyorum çünkü çok yaşlı. Benim için nasıl, ne suç işlediği, ne yaptığı hiçbir şekilde önemli değil. Bu insan cezaevinde ve en son cezaevinden sağlık kuruluşuna götürülürken böyle görüntülendi. Evet, siz bu resmi vicdanınıza sığdırıyorsanız yani dedenizin, babanızın yaşında olan -buradaki bazı vekil arkadaşların yaşıtı da olabilir- bir insanın bu şekilde muamele görmesine razıysanız size hiçbir şekilde söyleyecek sözümüz yok. Ama biz şunu çok iyi biliyoruz: Bugün Mehmet Emin Özkan'ın yeri cezaevi değildir, hastanedeki mahkûm koğuşı değildir; Mehmet Emin Özkan'ın yanı çocuklarının yanındır -vedalaşma hakkıdır- torunlarının yanındır. O öldüğü zaman Türkiye daha iyi bir ülke olmayacak, öldüğü zaman bu ülke huzura kavuşmayacak, bu ülkenin toplumsal barışı, bir arada yaşama iradesi ve gelecek ülküsü aslında yaralanmış olacak ve bu yaralanmaya sizler insan yaşamına kastederek aslında katkı sunmuş olacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, elimizde birçok veri var. Bakın, 2021 yılının sadece ilk iki ayında cezaevlerinden cenazeler çıkmaya yine devam ediyor. 22 Nisanda İsa Gültekin Mersin 3 No.lu Cezaevinde hasta mahpustu, yaşamını yitirdi, kanser hastasıydı ve sizler tahliye etmediniz. Evet, sizin Adalet Bakanlığınız, sizin ideolojik saiklerle kurumsallaştırdığınız Adli Tıp Kurumunuz rapor vermediği için, ceza infaz kurumları "Evet, tahliye edilmelidir." demediği için İsa Gültekin yaşamını yitirdi. Sadece o mu? Hayır, Hayrettin Yılmaz da hem verem hastasıydı hem akciğer CA hastasıydı, birçok kronik hastalığı vardı ama tahliye etmediğiniz için yaşamını yitirdi, tıpkı Koçer Özdal gibi, tıpkı Takiyettin Özkahraman gibi, tıpkı Ali Boçnak gibi ve diğer adını sayamadığım hasta mahpuslar gibi. Sizler yandaşlarınıza aslında iltimas tanırken insanlığı öldürüyorsunuz, insanlığın vicdanını öldürüyorsunuz. Ben buna hakkınız olmadığını düşünüyorum. Bir kez daha vicdanlarınıza seslenmek istiyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıku konuacaktır.

Buyurunuz Sayın Tanrıku. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ömrümüz cezaevlerinde geçti; avukatlık mesleğinde, baro başkanlığında, Türkiye İnsan Hakları Vakfının temsilciliğinde, İnsan Hakları Derneği kuruculuğunda ve şimdi de Parlamentoda, yani cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleriyle geçti ömrümüz. Şimdi de İnsan Hakları Komisyonundayız, gerçekten şahsımıza gelen yüzlerce şikâyet var, ihlal var ama buna duyarsız kalan hükûmet var, buna duyarsız kalan idare var.

Ben, her hafta pazartesi günleri saat on birde, bana gelen bu mağduriyetleri bir vesileyle kamuoyuyla paylaşıyorum ve Hükûmete de iletmeye çalışıyorum. İnanın, bakın, bunların yüzde 1'ini duysanız, yüzde 1'ini duysanız milletvekili olmaktan da ve burada da görev yapmaktan da utanırsınız ama sizlere gelmiyor, bakın, sizlere bu ihlaller gelmiyor. Yurttaşlarımıza karşı, cezaevindeki yurttaşlarımıza karşı düşman ceza hukuku uygulanıyor, düşman ceza hukuku; özellikle belli bir kesime ve siyasilere, öyle bir durumla karşı karşıyayız ve siz bunlara tamamen duyarsızsınız. Bu dönem yaşananlar 12 Eylül döneminde yaşananlardan çok daha ağır aynı zamanda.

Sistemati bir biçimde ve Türkiye'nin her yerinde cezaevlerinde çok ağır ihlaller var. Bakın, 2020 yılında sadece 60 kişi öldü cezaevlerinde; 18'i intihar. 1.500 civarında hasta var, bunun 500'ü ağır hasta. Şimdiye kadar 41 kişi kanserden öldü cezaevlerinde ve sağlık hakkına ulaşamadılar, böyle bir ağır tablo var. Bebekleriyle cezaevinde kalan yüzlerce kadın var. Yani, doğumevi salonlarının önünde tutuklanan veya yeni doğmuş bebekleriyle cezaevlerine gönderilen anneler var. 80 yaşında hükümlüler var, 80 yaşında, kendi bakımlarını yapamayan. Ama bunlara gerçekten son dönemlerde düşman ceza hukuku uygulayan insafsız bir uygulama var, insafsız. Bunlara duyarsız kalamazsınız. Türkiye'de 270 bin tutuklu ve hükümlü var, 270 bin ve büyük kısmı zulüm görüyor cezaevlerinde, zulüm görüyor ve bu sistemati olarak yapılıyor, Adalet ve Kalkınma Partililer de kulaklarını tıkıyorlar.

Şunu söyleyeceğim son olarak; ağır bir dönemden geçiyoruz ama bu dönemin tortuları geçecek, sizler de vicdanen bunun yükü altında kalacaksınız.

Son kez, şunu söyleyeyim: Cezaevlerinde infaz ve gözetleme kurulları kurdunuz, yeni kurdunuz. İnsanların cezası bittiği hâlde bu kurullar şartlı salıvermeye karar vermediği için insanlar cezaevlerinde kalmaya devam ediyor ve bu, yeni bir uygulamadır, yeni bir uygulama. Altı yıl üç ay ceza almış, insanların tahliye olması lazım, süresi dolmuş ama infaz kurulu "Yok, bu itirafçı olmadı; yok, bağımsız koğuşa geçmedi; yok, davranışlarıyla örgütle ilişkisi devam ediyor." diye tahliyeye karar vermiyorlar. Böyle zalimce uygulamalar var, zalimce ve insanlar maalesef seslerini duyuramıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tanrıku.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Ben, sizleri, burada oturan AK PARTİ'li milletvekillerini sadece etrafınızda cezaevlerinde kalan yurttaşlarımız bakımından biraz duyarlılığa çağırıyorum.

Bakın, daha geçen gece yani dün değil, önceki gece bir avukat meslektaşım ile görüştüm, bana ulaştılar. Harp okulu öğrencisi bir öğrenci İstanbul Silivri'de tutuklu. Ailesini, Samsun'dan Ünye'ye geçerken annesi ve babasını kaybetmiş, annesi ve babasını kaybetmiş. Normalde yasa uyarınca cenazeye katılma hakkı var, cenazeye katılma hakkı var. Bu genç subaya izin verilmedi, Jandarma nedeniyle izin verilmedi, annesinin, babasının cenazesine gidemedi; tutuklu olduğu hâlde, bakın, hükümlü değil, dosyası Yargıtayda bozulmuş. Şimdi, bütün bu zulümleri, bütün bu zulmü nasıl tarif edeceksiniz, nasıl? Ben tekrar sizleri vicdana, hukuka, ahlaka ve adaletle davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın İbrahim Yurdunuseven.

Buyurunuz Sayın Yurdunuseven. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisi ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Hükümlü ve tutukluların tedavilerinde gerekli görülen her türlü ilaç, muayene, tetkik, tahlil ve tıbbi malzemeler Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır; ayrıca, hükümlü ve tutuklulardan maddi imkânı yetersiz olanların hijyen malzemeleri de Bakanlığımız tarafından tedarik edilmektedir. Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilen Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı'nın 2'nci sırasında yer alan "Kötü Muamelenin Önlenmesi" başlıklı maddesinde, tutuklu ve hükümlülerin fiziksel ve psikolojik muayenelerinin ceza ve infaz kurumlarına alınmaları sırasında ve bu kurumlarda bulundukları süre içerisinde periyodik olarak daha etkili şekilde yapılması ve gerekli tedavi imkânlarının sağlanarak durumlarına uygun ortamda barındırılmaları amaç edinilerek cezaevi yaşamının uluslararası insan hakları kuralına ilişkin gerekleri pekiştirilmiştir. Bakanlığımızca hükümlü ve tutukluların gerek psikolojik gerek fiziki olarak tüm rahatsızlıkları tedavi edilmektedir. Ayrıca, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular Sağlık Bakanlığına bağlı hizmet sunucularından yedi gün yirmi dört saat üzerinden yararlanmaktadırlar.

HDP grup önerisinde bahsedilen, hükümlü ve tutuklulara psikolojik destek verilmediği kısmına katılmamız mümkün değildir. Zira, Kayseri ve Elâzığ Devlet Hastaneleri yanında bulunan özel tutuklu ve hükümlü adli psikiyatri servisimiz hizmet vermektedir. Yine, Ankara Bilkent'te, aynı nitelikte bir servisin iç tefrişatı yapılmakta olup bir ay içerisinde de hizmete alınacaktır. Van ve Samsun illerinde birer servis açılması da planlanmaktadır. Bunun yanı sıra, Manisa ve İstanbul gibi özel ihtisas hastanelerine sevkle tedaviler de gerçekleştirilmektedir.

Yine, grup önerisinde söylenenin aksine, ağır hasta sayısı belirtildiği kadar değildir. Bir hükümlü veya tutuklunun ağır hasta kabul edilebilmesi için Adli Tıp tarafından "Ceza tihiri gerekir." raporu alınması gereklidir. Bununla ilgili şu anda işlemleri devam etmekte olan hükümlü ve tutuklular bulunmakta olup, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 16'ncı maddesine göre, eylem ve tutumları nedeniyle toplum güvenliği açısından sakıncalı kişiler bundan yararlanamamaktadır.

Dünyayı sarsan Covid-19 salgını kapsamında, hükümlü ve tutuklular da, normal vatandaşlarımızdan ayrılmaksızın, önce 65 yaş ve kronik hastalıklardan başlanarak aşılanmış, şu anda da 40 yaş üzeri aşılanmaya devam etmektedir ve Sağlık Bakanlığımızın kriterleri çerçevesinde aşılama devam edecektir.

Yine, annelerinin yanında kalmakta olan çocukların sağlık nedeniyle kurum dışına sevk edilmesi hâlinde annesinin kendisine refakat etmesi imkânı verilmekte ve çocuğun sağlık giderleri Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır.

2020 yılı içerisinde Sağlık Bakanlığımızın verdiği hizmetler hariç, sadece Adalet Bakanlığımızın verdiği, hükümlü ve tutuklular için yaptığı sağlık gideri 189 milyon liradır. Bu yıl, 2021 yılı için, şu an itibarıyla da bu rakam 66 milyon liradır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Bugüne kadar cezaevlerinin iyileştirilmesiyle ilgili yaptığı proje ve yatırımlardan dolayı başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Adalet Bakanımız Sayın Abdulhamit Gül Bey'e, bugüne kadar görev yapmış tüm Adalet Bakanlarımıza, Adalet Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatında görev alan tüm personelimize, cezaevi personelimize ve özellikle gerçekten büyük bir özveriyle çalışan ceza infaz kurumu memurlarına teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

60.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu iktidar adına konuşan Sayın Vekil, maalesef, yine hiçbir şeyi söylemedi.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Bir sürü şey söyledik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani güllük gülistanlık bir tablo çizdiniz, hakikaten bu doğru değil. Hakikaten çok insani, çok vicdani bir meseleden söz ediyoruz ve genel görüşme istiyoruz. Bu genel görüşmeyi kabul ederseniz, burada, Genel Kurulda tek tek hastaların kaç yaşında olduğunu, hangi hastalıklara sahip olduğunu, bu 60 kişinin nasıl yaşamını yitirdiğini, cezaevlerinde yaşanan çok ağır hak ihlallerini tartışmak istiyoruz, gerçekten tartışmak istiyoruz.

Mesela Mehmet Emin Özkan bir sembol oldu, onu her seferinde gösteriyoruz; 83 yaşında, üç hafta içinde 6 defa acile kaldırılıyor ve "Adli Tıp rapor verir." diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Adli Tıp rapor vermiyor, Adli Tıp tamamen iktidarın görüşü doğrultusunda tutuklu ve hükümlüler arasında bir ayırım yaparak siyasi suçtan hükümlülere ve tutuklulara rapor vermiyor. Mehmet Emin Özkan'a Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi yüzde 78 oranında iş göremez raporu verdi, Adli Tıp reddetti; biliyor musunuz?

Mesela, şu anda, Adnan Marhan var -yani dinliyorsan çok ayrıntıya girmeyeceğim- kanser teşhisi konulmuş, denetimli serbestlikten yararlanması lazım, 27 yaşında bir genç ve "Pişmanlık dilekçesi imzalamazsan seni denetimli serbestlikten yararlanamayacağız." diyorlar. Devrim Ayık yine böyle. Yani biz iktidardan şunu istiyoruz: Vatandaşları cezaevinde öldürmeyelim, onları yaşatalım; onlar sadece vedalaşmak için dışarı çıkacaklar. 83 yaşındaki bir insan tek başına hareket edemezken dışarı çıkıp hangi işi yapacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Özür dilerim, uzattım.

Savcılar "Dışarıya moral olur." diye rapor veriyorlar. Bir tanesine "Köyde karşılama olur." diye savcılık olumsuz rapor vermiş. Yani özcesi şunu söylüyorum: Bu hasta tutuklu ve hükümlü meselesi her türlü siyasi görüşün dışında objektif bir değerlendirmeye ihtiyaç duyuyor ve ben defalarca görüşme yaptım ve maalesef, görüştüğüm ilgili kişiler cezaevinde yaşamını yitirdi. Birisi Sabri Kaya; acilideyken, yoğun bakımdayken defalarca Bakanlığı da aradım, Adli Tıbbı da aradım ve en son kızı arayıp "Babamı kaybettik." dedi. Yeni ölümler olmaması için bu genel görüşme talebini kabul edelim ve hazır infaz paketi görüşülüyorken bu soruna çözüm üretelim ya. Yaşam hakkına, insani ve vicdani bir mesele olarak bu soruna yaklaşım gösterilmesini istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

61.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, biraz evvel Adli Tıp Kurumunun siyasi baskı altında kararlar verdiği söylendi. Adli Tıp Kurumu özel kanunla kurulmuş bir bilirkişilik kurumudur ve orada, özellikle saygın üniversitelerimizin öğretim üyelerinden teşekkül etmiş, tamamen bağımsız, bilimsel kurullar söz konusudur. İhtisas kurulları kendi kanununda belirtilen bilim dallarına göre oluşan ve tamamen ilmi ve vicdani, dosyadaki münderecatı çerçevesindeki tıbbi bilgiler çerçevesinde kanaatleriyle oluşan raporlar vermektedir. Bunu bir teknik bilgi olarak da dikkatinize sunmak istedim.

Teşekkür ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sadece... Açmayın Başkan.

Adli Tıp Kurumu... Ben çok pozitif bir yerden...

BAŞKAN – Açalım Sayın Başkan.

Buyurunuz efendim.

62.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Akbaşıoğlu, ben avukatlık yaptım, siz de yaptınız. Adli Tıp Kurumunun nasıl çalıştığını gerçekten biliyoruz. "İlime, bilime, insaniyete göre çalışıyor." demekle çalışıyor olmuyor. Size diyorum ki: Adli Tıp Kurumu, yüzde 78 engelli heyet raporu olan 83 yaşındaki bir vatandaşa "Cezaevinde kalabilir." diyor ve cezaevinde biri ona bakıyor, yürüyemiyor; ben görüşe gittim, tekerlekli sandalyeyle geldi, kulağı da işitmiyor ve her an düşebilir diye ödüm koptu, yirmi dakikada gönderdim. Adli Tıp Kurumu keşke, keşke dediğiniz gibi olsaydı. Bu soruna insancıl hukuk temelinde yaklaşalım diyorum. Yani "Devlet yaşatmak içindir." diyorsunuz her seferinde ama devlet bu tutumuyla cezaevinde insanları öldürüyor. Bir yıl içinde 60 cenaze çıkması normal değil, normal değil. Ya, ev hapsi verin, ev hapsi verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne yapıyorsanız yapın, yeter ki ailesinin yanında... En azından eşi, çocuğu, kızı gelini bir tas su versin, diyoruz yani bu insan zaten dışarı çıkamıyor ki; bizim söylediğimiz bu.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu.

63.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bakın, Adli Tıp Kurumu üzerinden hem devlet hem Hükûmete dönük birtakım suçlamalarda bulunuldu. Adli Tıbbın nasıl çalıştığını çok iyi bilen bir kimse olarak Adli Tıpta görev yapan insanların hakikaten haksız yere eleştirilmemesi ve bu manada, üniversitelerin öğretim üyesi olan hocalardan müteşekkil bu kurulların raporlarının tamamen bilimsel ve tarafsız olduğunu ifade ettim ancak bu cevap demek ki beğenilmedi. Kendi istedikleri cevaba gelinceye kadar söz alınır ve söz verildikten sonra tekrar ayrı suçlamalarla "Devlet oradaki insanları öldürüyor." denirse biz buna cevap vermeyecek miyiz? Adli Tıp asla ve kata bilimsel görüş dışında bir karar vermez, mahkemelere görüş bildirir, tıbbi görüş bildiren teknik raporlar, tıbbi raporlar veren bir bilirkişilik kurumudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım efendim, açalım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu kanuni çerçeveyi ortaya koymamız sizin hoşunuza gitmese de hakikat budur, bunu söylemek durumunda olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, hasta mahpusların yaşam hakkının güvence altına alınması için çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 15/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yoklama talep ediyoruz. Belli ki Akbaşıoğlu kanunu bitirmek istemiyor.

BAŞKAN- Sayın Altay...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu, ancak hakkın suistimalidir.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biraz evvel, daha yarım saat önce, yoklama yapılmıştır.

BAŞKAN – Yoklama alıyoruz efendim, yoklama alıyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu, hakkın da suistimalidir. Bunu vatandaşlarımızın bilgisine sunuyorum. Böyle bir hak ve yetkileri de, aslına bakarsak, kesinlikle İç Tüzük kuralları gereğince de yoktur.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, Sayın Sertel, Sayın Kayan, Sayın Gaytancıoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, kayda geçmesi açısından bir daha söylüyorum. Bu, hakkın kötüye kullanılmasıdır. Meclisi çalıştırmamaya dönük bir usul olarak CHP Grubu tarafından benimsenmiştir. Bunu milletimize şikâyet ediyorum, milletimizin takdiline sunuyorum.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Şu anda Grup Başkan Vekili Meclisi çalıştırmıyor.

BAŞKAN – Sayın Kaya, Sayın Öztunç, Sayın Bülbül, Sayın Purçu, Sayın Zeybek, Sayın İslam, Sayın Ünver, Sayın Budak, Sayın Kasap, Sayın Yalım, Sayın Kaboğlu, Sayın Demirtaş...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynı anda kalkmaları lazım gelirken aynı anda da kalkmamış görünüyorlar herhâlde, evet.

(CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 20'yi geçti.

BAŞKAN – 2 kişi var efendim, 2 kişi istiyoruz sizden.

Sayın Girgin, Sayın Baltacı.  
Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklamayı başlatıyorum.  
(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)  
BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.  
Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.26

#### BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ  
KÂTİP ÜYELER: Rûmeysa KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

#### III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

#### IX.- ÖNERİLER (Devam)

##### A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştas ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, hasta mahpusların yaşam hakkının güvence altına alınması için çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 15/3/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, iflas talebinde bulunan AtlasJet Havacılık Anonim Şirketinde görevli personele ait maaşların ve tazminatların ödenmemesinin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/4222) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Haziran 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

#### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu; 15/06/2021 Salı günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin ALTAY

İstanbul

Grup Başkan Vekili

#### Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündeminin, Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler Kısmında yer alan İflas talebinde bulunan AtlasJet Havacılık Anonim Şirketinde görevli personele ait maaşların ve tazminatların ödenmemesinin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/4222) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin görüşmesinin Genel Kurulun 15/6/2021 Salı günlü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman Budak.

Buyurunuz Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayıları yaklaşık 2 bin kişiyi bulan ama on altı aydır içerideki maaşlarını ve tazminatlarını alamayan AtlasJet (Atlasglobal) çalışanlarının hâlen devam eden mağduriyetleriyle ilgili önergemiz adına söz aldım.

Değerli arkadaşlar, konuyu kısaca anlatacağım. Türkiye’nin önde gelen hava yolu şirketleri arasında yer alan, 2019’da en büyük ilk 500 şirket sıralamasında 103’üncü sırada bulunan, net satışı o dönem 2 milyar 779 milyon lira olarak açıklanan AtlasJet Havacılık yani Atlasglobal, 2019 yılının Kasım ayı itibarıyla personelinin maaşlarını ödememeye başladı. Nakit sıkışıklığı buna gerekçe olarak gösterildi, hatta şirketin büyük hissedarı Ali Murat Ersoy çalışanlarla toplantılar yaptı. Onlara maaşlarının biraz gecikmeli olsa da ödeneceğini, kendisinin ve ailesinin mal varlığının herkes tarafından bilindiğini ve alacaklarının ödeneceği teminatını verdi. Tabii, personel bu duruma güvenerek çalışmaya devam etti ancak ne 2019 Aralık ayı ne 2020 Ocak ayı ne de şubat ayının maaşları ödendi. Her ödeme dönemi geldiğinde Yönetim Kurulu Başkanı Ali Murat Ersoy çalışanlarla 12 Şubat 2020 tarihine kadar toplam 7 toplantı yaptı ve hatta şunu dediği ifade edildi çalışanlar tarafından: “Biz Ersoylarız, bizde kimsenin alacağı kalmaz.” Aynı şekilde, aile bireylerinden Mehmet Nuri Ersoy’un Kültür ve Turizm Bakanı olmasının da ima edilerek şirketin batmayacağını, Ankara’nın devreye gireceğinin ve kimsenin alacağını kalmayacağını kendilerine söylendiği tekraren mağdurlar tarafından ifade edildi. Ancak alacaklar kaldı ve hâlâ hiç kimse bugüne kadar 1 kuruş alamadı. Arkadaşlar, çünkü şirket son toplantısından sadece iki gün sonra yani 14 Şubat 2020 tarihinde iflas başvurusunda bulundu ve 2 bine yakın çalışanın hem maaşları hem tazminatları hem de diğer özlük haklarının hiçbirini ödemedi. 14 Şubat 2020’de Bakırköy İcra Mahkemesine iflas başvurusunda bulunan şirketin kayıtlarına göre mağdur personele olan borç miktarı 18 milyon 838 bin 393 lira 74 kuruş olarak görüldü. Söz konusu miktarda tazminatlar ve diğer özlük hakları yer almıyor yani bu emekçiler çok ciddi bir mağduriyet yaşadılar, yaşamaya da devam ediyorlar; bu işin en önemli boyutlarından biri de budur.

Tabii, bir de işin başka boyutları var. Ticaret sicil kayıtlarına göre AtlasJet patronu Ali Murat Ersoy’un Türkiye’de 41 farklı şirket kurduğu, İsviçre’de de 6 şirketinin olduğu iddiaları kamuoyunda ve basında yer aldı. Şunu sormak istiyorum: Neden diğer

şirketler faaliyetlerine devam ederken Atlasglobal iflas ettirildi?

"Atlas Zedeler Adalet Platformu" adını verdikleri platformda birleşen mağdurlar şirketin iki ayrı bilanço düzenlemek suretiyle çeşitli muhasebe hileleri yoluna gittiğini, bu şekilde hem mahkemenin iflas kararına zemin hazırlandığı hem de şirketin içinin boşaltılarak şirketten alacaklı firmalar -burası da çok önemli- dâhil olmak üzere şirket çalışanlarının maaş ve tazminatlarının ödenmediğini iddia ediyorlar. Bunlar çok ciddi iddialardır, bu konuların her birinin araştırılması gerekiyor.

Yine, aynı şekilde, farklı bilançolar arasında özellikle ortaklara aktarılan ve ortaklar ile şirket arasındaki para alışverişinin şaibeli ve tutarsız olduğu iddiaları da var. Şöyle ki: Şirketin sunduğu 31 Aralık 2019 tarihli bilançoda ortaklardan alacak miktarları görünüyör ama 9 Mart 2020 tarihinde sunulan bilançoda ise ortaklardan alacaklar sıfır. İki bilanço arasındaki bu farklılık dahi mağdur personelin alacakları açısından incelenmesi ve araştırılması gereken bir durumdur.

Bir başka iddia ise, ilişkili firmalara ve ortaklara transferler yapılarak çalışanlar dışında alacaklı firmaların da mağdur edildiği iddiasıdır. Bunun da üzerine gidilmesi ve üstünde durulması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Diğer yandan, "sipariş avansı" adı altında –buranın altını çiziyorum- şirketten çıkarılan paraların vergi ziyasına neden olduğu iddiaları da bütün iddiaların içinde en önemlilerinden bir tanesi. Bunları görmezden gelemeyiz. Hem yılların alın terinin hem de kamu alacaklarının takibinin yapılması vicdanların rahatlatılması açısından önemlidir ve bu bizim asli görevlerimizin içindedir.

Özetle, burada aileleriyle, çocuklarıyla birlikte borçlarıyla baş başa kalmış 2 bine yakın insandan bahsediyoruz. Hakları var ama alamıyorlar, üstelik de şu anda Kabinede bulunan bir bakanın adı kullanılarak bu insanlara borç takılmıştır, çok net gözüküyor. Seslerini duyurabilmek için ellerinden geleni yaptılar, Bakan Ersoy belki seslerini duyar diye onun şirketinin önünde bile çadır kurdular ama yetkililerden duyan olmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Çok kısa...

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) - Üstüne bir de pandemi koşulları ortaya çıktı, dolayısıyla yeni iş bulamaz, mümkün değil bulamaz durumdalar. Kredi borcuyla baş başa kalmışlar, hiçbir hakkı dışında hiçbir şey istemiyor, kendilerine verilen sözlerin, sadece kendilerine verilen sözlerin yerine getirilmesini istiyorlar. Emeklerinin karşılığını istiyorlar. Dolayısıyla, konunun enine boyuna araştırılıp bu mağduriyetin giderilmesi gerekiyor ve bunu da özellikle AK PARTİ Grubundan da istirham ediyorlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurunuz Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Son yıllarda ülkemizde yaşanan ekonomik kriz asırlık birçok şirketi iflasa ya da konkordatoya sürüklemiştir. 2018'in en büyük 500 firması arasında 103'üncü sırada bir şirketten bahsediyoruz. Yani Türkiye'deki şirketlerin özellikle son beş yılına, on yılına baktığınız zaman o ilk 500'ün içindeki şirketlerin önemli bir kısmının bugün olmadığını görürüz. Şimdi, bu çerçevede, tabii Atlasglobal'de 2019 ve 2020 yılında yaklaşık 18 milyon 838 bin 393 liralık personel maaş ve tazminatları var. Aslında bu şirketlerin 40'a yakın farklı firmaları var. Burada işçinin hakkı var, emeği var, alın teri var, öncelikle buna bir saygı duymak lazım. E, bugün devleti idare eden bir de Bakanımız var, onunla da bir irtibatı var, en azından bunun ödenmesine yönelik bir çare bulunmasında fayda var. Özellikle Türkiye'de bunlar bilinen şirketler olduğu için, halkın gözünün önünde olan şirketler olduğu için belki bunların çalışanları bir şekilde seslerini duyurma fırsatına sahipler. Ama bunun yanı sıra, mesela, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin verilerine göre 2018 yılında 12.564 şirket, 2019 yılında 13.197 olmak üzere son iki yılda 25.761 şirket kapanmış. Yine, Ticaret Sicili Gazetesi'nin verilerine göre 2018'de 1.094, 2019'da 899 olmak üzere konkordatoya başvuran şirket sayısı da 1.993.

Yine, bugün Türkiye'deki deve dişi gibi şirketlerin konkordato veya iflas masasında olduğunu hepimiz biliyoruz. Atlasglobal, İnci Deri, BETA ayakkabı, Yörsan gıda, Borajet, Ulusoy ve Hakan Çanta gibi bilinen şirketler maalesef iflas masasında ya da konkordato masasında. Bu konkordato masasına gidenlerin önemli bir kısmı geri gelmiyor yani bir yıl süre alıyorlar, iki yıl süre alıyorlar; bunların yüzde 90'ı, yüzde 95'i maalesef ticari faaliyetlerine devam edemiyor, ancak yüzde 5'i ayakta kalıyor. Dolayısıyla, bizim buna bir çözüm üretmemiz lazım.

Özellikle bunların alacaklıları var, borçluları var, çalışanları var. Hâlbuki bugün bizim bütün iş verenlerimizin "İşsizlik Fonu" diye ödediği primler var. Yani buradan kıdem tazminatlarını, ihbar tazminatlarını, çalışmayanların alamadıkları maaşlarını devletin bir şekilde garanti altına alması lazım, çalışanların hak ve hukukunu koruması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Aynı şekilde bugün Samsun'da da Köytür var; yaklaşık 5 bin nüfusa hitap eden bir hinterland üzerinde çalışma yapıyor, bu da konkordato masasında.

Yani Türkiye bu işletmeleri zor kuruyor, kolay kaybediyor. Onun için, bunlar neticede bu ülkeye hizmet eden kurum ve kuruluşlar, bunların çalışanları da dâhil olmak üzere devletin muhakkak bu işi yeniden gözden geçirmesi lazım. İşsizlik Fonu'nda toplanan bir sürü para var. Hiç olmazsa bu toplanan paralar üzerinden bu konkordato masasında olan, iflas masasında olan şirketlerin çalışanlarına yönelik ve onların kıdem tazminatlarına, ihbar tazminatlarına yönelik muhakkak bir çalışmanın yapılması lazım. Ülkenin önemli bir sorunudur, muhakkak araştırılması lazım. Bunun üzerinde de Parlamentonun üzerine düşen görevi yapması lazım gelir diye hepimizi tekrar bu kürsüden uyarıyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurunuz Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği bu önerge Atlasglobal şirketinin iflası ve iflası sonrasında ortaya çıkan ödemeler sorunuyla ilgili bir önerge. Aslında, doğrusunu isterseniz, diyebilirsiniz ki: "İyi de yani bu nedir? Sonuç olarak bir şirket, iflas etmiş, ne yapalım yani? Ödeme zorluğu içinde, evet, doğru. Yani, bu niçin Meclise getirildi, niçin bu önerge tartışılıyor?" Değerli arkadaşlar, galiba birkaç tane mesele var: İflasın danişıklı dövüş olduğuna dair iddiaların olmuş olması, bu bir. İkincisi: Atlasglobal'in sahibinin ağabeyinin veya kardeşinin Kültür ve Turizm Bakanı olmuş olması. Diyebilirsiniz ki: "Bunlarda ne var?" Üç: Ticaret Bakanının -kendisinin açıkladığı gibi- kendi özel şirketinden Bakanlığa dezenfektan almış olması ve bunun sonucunda

görevden alınmış olması. Fakat en sonunda da Sedat Peker'in özellikle iktidarın içinde olduğu veya iktidara yakın insanların içinde olduğu bazı yolsuzluk iddialarında bulunmuş olması. Dolayısıyla da bu önerge gerçekten sadece Atlasglobal'le ilgili bir önerge olamaz gibi geliyor bana, bunu daha geniş bir çerçevede ele almamız gerekir diye düşünüyorum ve bu çerçevede bir araştırma önergesinin anlamlı olacağını düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, şunu söyleyeyim size: Daha henüz iktidarın içine düştüğü ve içinden çıkması zor olan koşulları anlamış değilsiniz çünkü tek adam yönetimi -ne dersenez deyin, tek adam yönetimi- kaçınılmaz olarak yolsuzluk üretir, tek adamın isteği dışında dahi olsa da bu böyledir; dolayısıyla da iktidar öyle bir yere gelmiş durumdadır ki gerçekten, iktidara yakın olan insanlardan oluşan büyük bir çıkar grubu veya farklı çıkar gruplarını içine alan büyük bir çıkar grubu oluşmuş durumda. Bu da Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi denilen sistemin ne menem bir sistem olduğunu bize anlatıyor; siz anlamıyorsunuz ama ne yapalım, belki bir gün anlayacaksınız. Ama Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin gerçekten, bu hâliyle -Ahmet Şık arkadaşımız söylüyordu- bir mafya teşkilatından farkı yoktur, mafya teşkilatı ile devlet teşkilatını ayıran tek şey hukuktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Eğer hukuk yok olmuştusa, ilişkiler bireysel ilişkiler hâline dönüşmüşse ve bunlar güç ilişkileri hâline dönüşüyorsa kaçınılmaz olarak yolsuzluklar ortaya çıkar değerli arkadaşlar ve bu da bütün iktidarların, sonuç olarak, demokratik bir sistemde iktidarını sürdüremez koşulların oluşmasına sebep olur.

Hatırlayın, rahmetli Menderes iktidara geldiğinde -tabii, herkesin hatırlama ihtimali yok ama- çok iyi işler yapmıştı fakat en sonunda yayınevlerini basan bir otoriter sisteme dönmüştü ve sonunda da bildiğiniz hadiseler gerçekleşti. Dolayısıyla da eğer tarihten ders alacak olursak Adalet ve Kalkınma Partisi -tekrar ediyorum- 2010'dan itibaren özelliğini kaybetmiştir ve geldiği yer de -sizin sorumluluğunuzda bence- bir yolsuzluk sistemidir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Orhan Yegin.

Buyurunuz Sayın Yegin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun vermiş olduğu öneri hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum, aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, çıkan hatipler bazı iddialar veya yakıştırmalar üzerinden; akrabalıklar, ilişkiler üzerinden -o açıdan- konuya baktılar diye biz de o açıyı doğru kabul edip ona göre bu mesele üzerinde konuşacak değiliz. Konu emek meselesidir, emeğin karşılığını bulması, bulmaması meselesidir. Bizim inancımız ve kültürümüzde emek kutsal bir kavramdır, alın teridir ve ter kurumadan o hakkın verilmesi herkese tembih edilmiştir.

İşveren ve çalışanın çalışma hayatının temel tarafları olarak kurdukları münasebetin modern olarak tanımlanan çağda çeşitlenmesinin getirdiği karmaşıklıkla beraber özellikle sermaye tarafının koşullarının veya art niyetinin -ne sayarsanız sayın- hak, hukuk, vebal, vicdan gibi değerlerden uzaklaşmasıyla bir tarafın diğer tarafa haksızlığı oluşunca veya oluşmadan yasalar ve uygulamalarla hakkı sağlamak yönetimlerin öncelikli sorumluluğudur; bunun altını çizmek gerekir elbette. Bu anlayışla iş, işveren ve işçi arasında birbirinin içine geçmiş bu ilişkiyi ve dengeyi hep çalışan lehine koruyacak düzenlemeleri on sekiz yılda birer birer mevzuatımıza kazandırdık. 4857 sayılı -yeni- İş Kanunu'nu çıkardık, bu kanunu ILO sözleşmeleri ve AB normlarına uygun olarak düzenleyip yürürlüğe koyduk. Çalışan alacaklarının önceliğini zorunlu kılan düzenlemeleri hayata geçirdik. Mobbinge mücadele konusunda önemli adımlar attık. Kadın istihdamının, engelli istihdamının artırılması ve çalışma hayatında dezavantajların giderilmesi için önemli programları ve düzenlemeleri hayata geçirdik. 2014 ve 2023 yıllarını kapsayan Ulusal İstihdam Stratejisi'ni uygulamaya koyduk. Ücretlerin hem nominal hem de reel olarak daha yükseğe taşınması gayretinde olduk. 1 milyona yakın taşeron emekçisine kadro vererek kıdem tazminatı, işçi alacağı, yıllık izin gibi birçok problemleri alandan, durumdan onları uzaklaştırdık. Kayıt dışı çalışma sorununu belki tamamen çözemediğimiz olsak da neredeyse yarı yarıya azaltabildiğimiz bir iyileşmeyi sağladık. İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının lüks olarak görüldüğü bir ortamda tarihi bir reform mahiyetinde olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nu çıkardık. Sosyal güvenlik kurumlarını tek çatı altında topladık ve özellikle sağlık alanında herkesin aynı kalitede hizmet alabilmesini sağladık. Ara buluculuk düzenlemesiyle alacakların tahsilinde tez zamanda netice alınacak bir alan oluşturduk. Görüldüğü gibi, çalışma hayatının her alanında çok önemli düzenlemelere, iyileştirmelere imza attık hamdolsun. İşçimizin, emekçimizin her daim yanında olduk, yeterli mi? Yetmez. Hep beraber onlar için de daha çok çalışmaya devam edeceğiz.

Kıymetli milletvekilleri, mevzuatımızda, çalışan alacaklarına ayrı bir önem verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Ve İcra İflas Kanunu'ndaki düzenlemeyle işçilerin ihbar ve kıdem tazminatları dâhil alacakları, alacaklar içerisinde öncelikli hâle getirilmiştir. Bununla birlikte konkordato, iflas veya iflasın ertelenmesi nedenleriyle işçilerin ödenmeyen ücret alacaklarının üç aya kadar Ücret Garanti Fonu'ndan karşılanacağı bir düzenlemeyi hayata geçirdik. Ücret Garanti Fonu kapsamında yapılan ödemeler, ilgili kanun ve madde uyarınca belirlenen günlük kazanç üst sınırına kadar da alınabilmektedir ki rakamsal olarak söyleyeyim, 2021 yılı için bir aylık en yüksek Ücret Garanti Fonu ödeme miktarı 19.450,24 TL olarak net ödemedir. Önergeye konu olan mağduriyetle ilgili olarak Atlasglobal çalışanlarının sesine kulak veriyoruz. Ücret Garanti Fonu'ndan faydalanabilmesi için İŞKUR'a herhangi bir yazılı başvuru yapılmamış olabilir, bu konuda henüz mahkeme süreci bekleniyor olabilir. Anlaşıldığı kadarıyla adli mercilere iflas başvurusu yapılmış. Bu başvuruya ilişkin hukuki sürecin açıklığa kavuşmasıyla işçi alacaklarına ilişkin husus da inşallah hızlıca çözüm yoluna kavuşacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Devamla) – Yarım dakika...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Her birimiz kendi kulvarımızda hangi mücadeleyi verirsek verelim, mesele emek olduğunda hep beraber aynı safta, aynı ortak paydada buluşabiliriz diye düşünüyoruz. Hiç kimsenin, bahanesi ne olursa olsun, çalışanın emeğinin neticesi olan alacağını yok etmesine, onu ondan esirgemesine veya kaçırmaya hiçbirimiz rıza gösteremeyiz. Devletimiz de her zaman çalışanlarımızın yanında olmuş ve olmaya da devam edecektir.

Söz konusu firma hususunda çalışanların bir mağduriyeti olduğunu düşünüyor, yargı sürecinin sonucunda emekçilerimizin bu mağduriyetlerinin giderilerek haklarına kavuşacaklarını ümit ediyor, süreci hep beraber takip edeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Erel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

64.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, küçükbaş kurbanlık kesim fiyatlarına ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Diyanet İşleri Başkanlığı, ülkemiz sınırları içinde İslami şartlara uygun vekâletle küçükbaş kurbanlık kesim fiyatlarını 1.125 TL olarak açıkladı. Binbir emek ve zahmetle yetiştiriciliğini yapan... Yem ve saman fiyatları bu kadar yüksekken Diyanetin açıkladığı bu kurbanlıklar yurt içinden mi yoksa yurt dışından mı temin ediliyor? Yurt dışından temin ediliyorsa daha vahim. Şu anda kurbanlık koyunlar 1.500-2.000 TL arasındadır. Diyanet İşleri bu kurbanlıkları 1.125 TL'ye nereden, nasıl alıyor? Üreticiler devletimizden haklarının korunmasını beklerken farklı devlet kurumları haksız rekabetle haklarını gasbediyor. Üreticiler umutlarını kurbanla bağlamışken kendileri kurban olmaya başladılar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

65.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, doğa katliamlarına ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa)– Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin dört bir yanında doğa katliamları yaşıyor. 100 bin hektarın üzerinde orman alanı madenlere açılıyor, maden ve taş ocaklarının sayısı hızla artarken ormansız alanlar da giderek büyüyor. Birkaç gün önce Bursa'nın can damarı Uludağ'da da ağaç kesimleri yapılıyordu. Uludağ yamaçlarında Zeyniler Mahallesi civarında yaşanan ağaç kesimiyle ilgili daha önceki kesimlerde olduğu gibi gençleştirme yapıldığı söyleniyor. Oysa uzmanlar ekosistemin sürdürülebilirliği için yaşlı ağaçların önemli bir yeri olduğunu belirtiyorlar. Bursa'da son yıllarda Keles'te, Altıntaş'ta, Yenişehir'de, Gündoğdu'da gençleştirme adı altında veya başka gerekçelerle sayısını bilmediğimiz binlerce ağaç kesildi. "Son dönemde çok ağaç diktik." diye övünüyor AKP'liler ama buradan anlıyoruz ki bu ağaçları da büyütüp gençleştirme adı altında satacaklar. Ağaçlar adına buradan sesleniyorum: Doğa er ya da geç intikamını alır.

BAŞKAN – Sayın Ödünç...

66.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, Azerbaycan Millî Kurtuluş Günü'ne ilişkin açıklaması

ATILLA ÖDÜNÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bağımsızlığının ilk yılları olan 1991 senesinde Azerbaycan Cumhuriyeti çeşitli siyasal, toplumsal baskılar ve ekonomik zorluklara maruz kalmıştır. Özellikle Ermenistan-Azerbaycan Dağlık Karabağ Savaşı, Azerbaycan devletini birçok açıdan etkilemiştir. 1993'e doğru ülkede kaos baş göstermiştir. Toplumun huzurunu kaçıracak gelişmeler üst üste yaşanmış ve dayanılmaz hâl almıştır. İçerisinde bulunan durumun ciddiyeti karşısında ülkenin saygın isimleri bu duruma son vermek için o dönemde Nahcivan Özerk Cumhuriyeti yönetiminde bulunan Haydar Aliyev'i Bakü'ye davet etmiş, Aliyev yoğun istek sonucunda Bakü'ye gelmiş ve halkın kurtuluş misyonunu üstlenmiştir. Gelişmelerle birlikte, dönemin devlet temsilcileri tarafından gelen yoğun istekle Aliyev, 15 Haziran 1993'te Azerbaycan Cumhuriyeti Yüksek Konseyi'ne Başkan seçilmiştir. Bu tarih Azerbaycan halkının hafızasına Millî Kurtuluş Günü olarak yerleşmiştir. 1997'den beri Azerbaycan halkının Millî Kurtuluş Günü olarak kutlanmaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

67.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Andımız'ın okutulmasını yasaklayan Danıştay kararının gerekçesine ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Andımız'ın okutulmasını yasaklayan 4 Şubat tarihli Danıştay kararının gerekçesi geçen hafta açıklanmıştır. Oy birliğiyle alınamadığı anlaşılan karara göre, Andımız'ın metninin Anayasa'da ve Millî Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan temel ilkelere aykırı olmadığı, uygulamada takdir yetkisinin idarede olduğu belirtilerek sorumluluk Millî Eğitim Bakanlığına atılmıştır. LGS sınavına hile karıştığı için liseye girecek öğrenci ve velilerin gözünde itibarı kalmayan Millî Eğitim Bakanı, hiç olmazsa yeni dönemde takdir yetkisini kullanarak Andımız'ı ya tekrar okutmaya başlatmalı ya da artık istifa etmelidir.

VIII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler (Devam)

2.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, (2/3159) esas numaralı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/132)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/3159) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesi gereğince doğrudan gündeme alınması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Özkan Yalım  
Uşak

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Uşak Milletvekili Özkan Yalım konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Yalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüce heyeti selamlıyorum, bizi izleyen vatandaşlarıma da saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, yaklaşık dört yılı geçen bir süre öncesi 13 Ocak 2017'de yine muhtarlarımızla alakalı bir kanun teklifi vermiştik. Vermiş olduğum bu kanun teklifi mart ayı sonlarında gündeme geldi. Daha sonra, bu konuşmayı yaptıktan sonra 17 Nisan 2017'de -iki hafta sonrası- Sayın Cumhurbaşkanı bunu kabul etti.

Şimdi, muhtarlarla ilgili vermiş olduğum bu kanun teklifi neydi? Sayın muhtarlarımızın sosyal sigorta priminin devlet tarafından ödenmesi ve bunun yanında ödeneklerinin belirli bir rakama gelmesi ve silah ruhsatlarının -çünkü birçok köyde muhtarlarımız değişik olaylarla karşı karşıya geldiklerinden dolayı, güvenlik görevini de yaptıklarından dolayı- verilmesiydi. Bu, 17 Nisan 2017'de, biz konuşmamızı yaptıktan, kanun teklifimizi verdikten iki hafta sonra gerçekleşti. Umarım bugünkü vermiş olduğum kanun teklifi de... Gerçi, büyük bir ihtimalle önergem sayın AK PARTİ'li milletvekilleri tarafından reddedilecektir ama büyük bir ihtimalle Cumhurbaşkanlığı bir iki hafta sonra kabullenenecektir. Tabii ki buradan takdiri bizi izleyen tüm muhtarlarımıza bırakıyorum; özellikle belirtiyorum, altını çiziyorum.

Peki, bugünkü kanun teklifim nedir? Muhtarlarımızla ilgili eksiklikler nedir? Bunun da bir açıklamasını getirmek istiyorum: İlk önce, muhtarlarımıza bir ödenek verildi, şu an ister büyükşehirlerde olsun, ister beldelerde ister köylerde olsun bütün muhtarlarımız 2.300 ila 2.400 TL civarında bir ödenek almaktadırlar. Tabii ki onların sigortası yatıyor. Ülkemizde toplam 50.278 muhtarımız bulunmaktadır, şu anda bunlar -dediğim gibi- 2.400 civarında, asgari ücretten daha düşük bir ödenek almaktadırlar.

Peki, benim kanun teklifim ne? Tüm muhtarlarımızın yani seçilmişliğin başlangıcı olan tüm muhtarlarımızla ilgili, buradaki tüm partilerin onaylayacak olduğu bir kanun teklifi aslında. Neden? Seçilmişliğin başlangıcı olan muhtarlarımızın asgari ücret seviyesinde bir ücret alması benim kanun teklifim yani ister köydeki olsun ister şehirdeki olsun, ister mahalledeki ister beldedeki, hangi muhtar olursa olsun asgari ücretle endekslenmesi. Böylelikle -asgari ücretten daha düşük rakam altında kalmış olan 2.400 seviyeleri- her asgari ücret belirlendiğinde, muhtarlarımızın ödenekleri de otomatik olarak asgari ücretle birlikte -eş değer rakam- belirlenmiş olacak, böylelikle enflasyonun altında da ezilmemiş olacaklar. Bununla alakalı bu kanun teklifimiz geldi. Buradan -hem AK PARTİ'ye- Cumhur İttifakı'nın ortaklarına özellikle sesleniyorum: Umarım, kabul edersiniz çünkü bu karar bütün muhtarlarımızın lehine olacak olan bir durumdur.

Bunun yanında, biliyorsunuz, sayın muhtarlarımız, özellikle köylerdeki muhtarlarımız şehre defalarca gelmek zorunda kalıyorlar; bu sebepten dolayı bu ödeneğin de yükselmesi gerektiğinin özellikle altını çiziyoruz.

Tabii ki özellikle belirli bir nüfustan daha yüksek olan büyük şehirlerde muhtarlık yapan mahalle muhtarlarımız ise ciddi anlamda bir sorunla karşı karşıya. Bu nedir? Biliyorsunuz, tek başlanınlar, herhangi bir izin günleri yok vesaire yani -telefonla ulaşılabilir de oluyorlar- ciddi anlamda mesai yapıyorlar. Bu sebepten dolayı muhtarlarımıza yardımcı personel verilmesiyle alakalı da bizim bir kanun teklifimiz var. Umarım, bunu da kabul edersiniz. Bir yardımcı personel ve de onun sigortasını belirlenecek olan bir ödenekle... Çünkü biliyorsunuz, 50 bin, 100 bin, 150 bin nüfuslu mahallelerimiz var, muhtarlarımız buralara yetişmekte zorluk çekiyor. Bu sebepten dolayı yardımcı bir personel verilmesini özellikle talep ediyoruz.

Diğer bir taraftan, biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı, özellikle muhtarlarımızı sık sık ülke dışına götürdü, onlara bir şekilde, geçici de olsa bir pasaport verildi ama bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak bütün muhtarlarımızın en azından görev yaptıkları süre içerisinde, kendi ihtiyaçları doğrultusunda, ailelerini de ziyaret edebilmek adına yeşil pasaport verilmesiyle alakalı da bir önergemiz var.

Ben buradan tüm muhtarlarımızın görevlerini daha iyi yerine getirmesi adına, bu kanun teklifimizin tüm partiler tarafından kabul edilmesi dileğiyle hepinizi en içten duygularımla, saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

X.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Halkların Demokratik Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.21

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.54

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir ve 21 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir ve 21 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3632) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 267) <sup>(x)</sup>

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 267 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurunuz Sayın Türkkan. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında grubum adına söz aldım. Bu vesileyle Gazi Meclisi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir süredir temel kanun gelmiyordu, tam sevindik temel kanun geldi diye, bu sefer de kanunun içeriğine bakınca hevesimiz kursağımızda kaldı yani Türkiye'de hukuk sistemini katletmeye yönelik bir kanunla daha karşı karşıyayız.

Türkiye uzun süredir toplumun pek çok kesimi tarafından tecrübe edilen derin bir ekonomik krizle karşı karşıya. Bunun yanı sıra küresel salgın koşullarıyla ve son günlerde iyice berraklaşan bir yönetim kriziyle, bir siyasi buhranla da karşı karşıya ve onunla mücadele ediyor. İYİ Parti olarak uzun süredir iktidarın yönetim kapasitesinin çöktüğünü, kurumsal mekanizmalarımızın felce uğradığını, siyasi ikballer uğruna ülkemizin geleceğiyle kumar oynandığını pek çok kamusal alanda dile getiriyoruz. Sayın

<sup>(x)</sup> 267 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Genel Başkanımız Meral Akşener tarafından gerçekleştirilen esnaf ziyaretlerine yönelik tehdit ve şiddet içerikli cevaplar da ne yazık ki iktidarın otoriter doğasını gözler önüne seriyor, ayrıca vatandaşların taleplerine yönelik yapıcı herhangi bir çözüm önerilerinin de kalmadığını ifşa ediyor. Hukukun üstünlüğüne, insan hakları ile temel hak ve özgürlüklere, kuvvetler ayrılığının tam manasıyla tatbikine âdeta hava ve su gibi ihtiyaç duyduğumuz artık yadsınamaz bir gerçek. Bugünlerde bahse konu olan hususlarla yakından ilişkili bir kanun teklifinin Meclise sunulması çok büyük önem arz ediyor. Ne var ki bu kanun teklifi ne yargı erkinin ideal şekilde işlemlerini temin edecek düzenlemeler ihtiva etmekte ne de Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu yapıcı siyasal atmosfere katkı sağlamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurul gündemine gelen söz konusu teklif, esas itibarıyla resmin bütününe odaklanmayan, sorunların tamamına kolektif çözümler sunmayan, tabiri caizse günü kurtarmaya yönelik konjonktürel düzenlemeler içeren oldukça yetersiz bir tekliftir. İktidar cephesinin alışkanlığı olduğu üzere, araya her zaman olduğu gibi makul ve her kesimin onaylayacağı birtakım düzenlemeler serpiştirilmiş, ancak dikkatli bir göz bu düzenlemelerin sorunları ortadan kaldırmayı değil, halının altına süpürmeyi amaçladığını hemen fark ediyor. Görünen o ki iktidar partisi, dışı süslü ancak içeriği sonuca etki etmeyen düzenlemeleri reform olarak etiketleyerek önümüze getirme alışkanlığını devam ettiriyor.

İlk olarak önemle belirtmek gerekir ki gerekçesi incelendiğinde, teklifin hazırlanma sürecinde konunun muhataplarının, bu alanda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının ve ilgili paydaşların görüşlerine başvurulmadığı açıkça görülüyor. Asıl hedefin Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Cumhurbaşkanınca açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı'nda yer alan birtakım faaliyetlerin gerçekleştirilmesi olduğu anlaşılmakta. Son derece kısa kaleme alınmış bir genel gerekçeden ve "Uygulamadaki tereddütleri gidermek." "Uygulama birliği sağlamak." gibi genelgeçer madde gerekçelerinden ibaret bu bahse konu olan teklif, uygulamada pek çok soruna ve keyfiyete yol açabilecek muğlak düzenlemeler ihtiva etmektedir.

Malumunuz olduğu üzere, Meclis Başkanlığına ulaşan kanun tekliflerinin konusu ve kapsamına göre esas ve tali komisyonlara havalesi İç Tüzük'ümüzün 23'üncü maddesi uyarınca gerçekleştirilmektedir. Tali komisyonlar, doğası gereği, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerine görüş bildiren komisyonlardır. Ne var ki uygulamada, iktidarın alelacele kanunlaştırma arzusu bu komisyonları devre dışı bırakmakta.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir bütün olarak esas ve tali komisyonların birlikte çalışması gerekiyor. Uzun bir süredir, kanun yaparken tali komisyonları çalıştırmıyorsunuz. Tüm paydaşların katılımıyla ideal bir tartışma atmosferi içerisinde faaliyet göstermesi aslında zaruri bir iş, ne var ki içerisinde bulunduğumuz bu ucube sistem pek çok diğer mekanizma gibi komisyonların fonksiyonunu da maalesef tahrip etti. Bugün, tali komisyonlardan, kendilerine tali olarak havale edilen teklifi görüşemeyeceklerine dair bir yazı alınıyor ve teklif yalnızca esas komisyonlarda görüşülmek suretiyle kanunlaştırılıyor. Ne yazık ki üzerinde konuştuğumuz bu teklif de aynı kaderi paylaşan tekliflerden oluşmuş. Temel insan haklarıyla ilgili önemli düzenlemeler içeriği bu kanun, milletvekillerine yeterince inceleme imkânı tanınmıyor. Tali komisyon olan İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda görüşülmeden âdeta yangından mal kaçırır gibi esas Komisyonunda görüşüldü ve gündeme alındı ve siz değerli milletvekillerinin önüne getirildi. Komisyon muhalefetin tespit ettiği ve çözüm önerilerini de getirdiği olumlu, yapıcı hiçbir öneri dikkate değer görülmemiş oysa özellikle teklifin 8'inci ve 9'uncu maddeleri özel hayatın gizliliği, haberleşme özgürlüğü gibi önemli insan haklarına dair maddelerdir. Teklifin tali komisyon olan İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda görüşülmesinin olumlu katkı sunacağı ve yasama kalitesini artıracakları ortadayken bir formalite sürecinden ibaret hâle gelen Komisyon sürecinde teklifin esasına olumlu katkı sağlayabilecek hiçbir süreç işletilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifle getirilen en önemli düzenleme, cumhuriyet savcılarının yerel mahkemelerde ve istinaf mahkemelerinde idari ve yargısal anlamda cumhuriyet başsavcılarına mahkûm hâle getirilmesidir. Düzenlemeyle, cumhuriyet başsavcısına, savcıların verdiği takipsizlik kararını kaldırma sonucu doğuran bir yetki verilmektedir. Hâlihazırda mevcut bulunan mevzuat uyarınca cumhuriyet başsavcısı ahengi sağlama görevi nedeniyle cumhuriyet savcılarının kararlarını zaten denetliyor. Teklifte artırılması öngörülen bu yetkinin ne şekilde kullanılacağı açık olmuyor. Keyfi sonuçlar doğurması da kuvvetle muhtemel. İktidarın otoriter yapısı nedeniyle yürütmeye ve yargı erkleri arasındaki çizginin giderek daha da görülmez hâle geldiği bu sistemde cumhuriyet başsavcısının yetkilerinin artırılması, maalesef, yargının siyasallaşmasını arttıran bir unsur olarak dikkat çekmektedir. Hep kızıyorsunuz ama artık herkesin de kabul ettiği, sizlerin de bildiği yargının sarayın vesayeti altında olduğu düşünüldüğünde, bu düzenlemenin doğuracağı vahim sonuçları şimdiden öngörmek hiç zor değildir.

Az önce belirttiğim üzere, teklifin 8'inci ve 9'uncu maddeleri özel hayatın gizliliği gibi temel hak ve özgürlüklere ilişkin önemli düzenlemeleri bünyesinde barındırmaktadır. Ünlü Alman kamu hukukçusu Georg Jellinek'in temel hak ve özgürlükleri sınıflandırma yöntemi olan Jellinek Üçlüsü, bu teorisi uyarınca negatif statü hakları, bireyin devlet tarafından dokunulmayacak haklarını ve bu hakların kullanımının sınırlarını çiziyor. Niteliği itibarıyla devlete bireylerin kişisel haklarına saygı duymak, sınırlarını işgal etmemek yükümlülüğü yüklüyor. Kamusal hayat içerisinde bir birey yalnızca temel hak ve hürriyetlerin tamamına külli olarak sahip olmak şartıyla özgür olabilir. Bu kapsamda, üzerinde konuştuğumuz teklifin, bir negatif statü hakkı olan özel hayatın gizliliği gibi hususlara dokunan 8'inci ve 9'uncu maddeleri büyük önem arz etmektedir.

İYİ Parti olarak, Türk Ceza Kanunu'nun "örgütlü suçlar ile anayasal suçlar" başlıkları altında değerlendirilen suçlara ilişkin ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamında değerlendirilen suçlara ilişkin yaklaşımımız ve ulusal güvenlik hassasiyetimiz ortadadır. Bununla birlikte, Anayasa'yla güvence altına alınmış ve Türk devletine Türk vatandaşlarının temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alma yükümlülüğü öngören negatif statü haklarına ilişkin düzenlemelerin de çok dikkatle ve katılımcı süreçler vasıtasıyla kaleme alınması gerektiği kanaatindeyiz. Bu hususa ek olarak, ilgili maddelerde yer alan "...veya tehlikeli halde bulunan ya da dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen..." ifadesi uygulamada keyfiyete yol açacaktır. Kamu güvenliği açısından tehlikeli olma hâlinin yahut tehlikeli hâlde bulunma durumunun hukuken sınırları belli değildir. Bu düzenlemeyle amaçlanan, iktidarınıza yönelik tehlikeleri hüküm kapsamına almak mıdır, onu bilemiyoruz. Sizleri korkutan, böyle muğlak bir düzenleme getirmenize sebep oluşturan hususlar nedir, onu da merak ediyoruz. İYİ Parti olarak bunları da sorgulama ihtiyacını hissediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis Genel Kurulunda birkaç ay önce, zor şartlar altında görevlerini yapmaya çalışan polislerimizin hayatlarına son verdiğinden söz etmiştik ve bir yıl içerisinde 80 polisimizin intihar ettiğini dile getirmiştik. Ne yazık ki polis intiharları devam ediyor. Üzülerek söylüyorum ki, Emniyet teşkilatı ülkemizde intihar oranları en yüksek meslek gruplarının başında geliyor; gencecik fidanlar hayatlarına son veriyorlar.

İnternette bile polis intiharlarına dair küçük bir arama yapıldığında, son yıllarda onlarca intihar haberinin olduğunu rahatlıkla görebilirsiniz. Emniyet-Sen'in raporuna göre, sadece 1996-2016 yılları arasında ülkemizde 650 Emniyet mensubu intihar ederek hayatına son vermiş. Sadece 1 Ocak-8 Şubat 2020 tarihleri arasında, sadece otuz sekiz gün içerisinde 8 polis memuru, 1 Emniyet müdürü, 1 bekçi ve 2 emekli polis yaşamına son verdi, sadece otuz sekiz günde.

Bugün, yine, sosyal medyada bir polisimizin intihar haberini gördük. Bu genç kardeşimize, intihar eden polis kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum; yakınlarına, Emniyet teşkilatına başsağlığı diliyorum.

Polisleri intihara sürükleyen sebepler ne? En başta ne geliyor, biliyor musunuz? Mobbing. Polisler çok ciddi mobbinge

uğruyor. Eskiden polislikte, rütbenin dışında, mesleki kariyerin verdiği bir ağabeylik vardı. Ben hatırlarım, çok gençtim, İstanbul'da Ahmet Ateşli diye bir Cinayet Masası Amiri vardı, başkomiserdi Ahmet Ateşli. O zamanki İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Ahmet Ateşli'ye ağabey diye hitap edip onun fikirlerinden faydalanırdı. Şimdi, eski polislerin bir an önce emekli olması için her şeyi yapıyoruz. Niye? Altan "Biz ak polis getireceğiz." uğraşısı içerisindeyiz, onlara mobbing uyguluyorsunuz.

Eski polisleri ikinci şark hizmeti çıkarıyorsunuz. İpka yapacak -eskiden, engelli anne ve babası veya bakıma muhtaç anne ve babası varsa bu İpka nedeni sayılıyordu- onu kaldırıyorsunuz, onları bir daha şarka gönderip emekli olmasını veya istifa etmesini istiyorsunuz. Bu mobbingden dolayı ciddi anlamda intiharlar var, geçtiğimiz günlerde kamuoyunda çok konuşulan Silivri Emniyet Müdürü -genç müdür- gibi.

İkincisi; iş yükü. Bu pandemi döneminde en az sağlık çalışanları kadar çalıştılar polisler. Pandemi döneminin en çok çalışanları sağlık çalışanlarıyla beraber polislerdi on iki/yirmi dört değil, yirmi dört/on iki çalıştılar, yirmi dört saat çalışıp on iki saat istirahat ettiler ve bu iş yüküyle bu genç insanlar bunalıma girip yaşamlarına son verdiler.

Tercih dışı şark ve ikinci şark tercih problemleri bunların hayatlarına son verecek bunalımları getiren sıkıntılardan bir tanesi. Özlük hakları var onların, özellikle hâlâ getirmediniz; seçim döneminde bizim de söylediğimiz, söylemeye devam edeceğimiz ama sizin her mecrada söz verdiğiniz 3600 ek göstergiyi hâlâ getirmediniz. Bunların dışında polis sandığı kesintileri var.

Covid-19 pandemi süreci yoğunluğundan bahsettim biraz evvel, çok daha önemlisi ne, biliyor musunuz? Bu polislerin dertlerini anlatabilecekleri, şikâyetlerini iletebilecekleri makam yok, bulamıyorlar, sahipsiz bir Emniyet teşkilatıyla karşı karşıyayız. Bunları ben söylemiyorum aslında, bunları, zaman zaman sıkıntılarını dile getiren Emniyet teşkilatına mensup arkadaşlarımız, kardeşlerimiz söylüyor.

Polislerimizden bize ulaşan bir sıkıntıdan daha söz etmek istiyorum. Böyle bir kanunda polisi konuşmak zorunda kaldığımız için hepinizden özür diliyorum ama polislerimizi konuşan yok, polislerimizin derdine kulak veren hiç yok. O yüzden bu kanun teklifini konuşurken polislerimizi de konuşmayı kendime vazife bildim.

Polislerimizin askerlik hizmeti ve üniversite eğitimi daha önce hizmet borçlanması kapsamında değerlendirilirken yapılan değişikliklerle bu kapsamdan çıkarıldı ve birçok polis mağdur oldu. Emniyet teşkilatında görev yapan personele yönelik uygulanan hizmet borçlanmasındaki hizmet, sistem eşitliğine ve adalete aykırı sonuçlar doğuruyor. Bize ulaşan bir arkadaşımız diyor ki: "2010 yılında hizmet borçlanması nedeniyle o zaman kredi çektim, 12 bin lira para verdim. 2023 yılında emekli olacaktım, sonra mevzuat değişikliği nedeniyle emeklilik yılını 2033 oldu yani emekliliğimi on yıl sonraya attı." Polisler de bu hâliyle bir nevi EYT'li oldular. Böyle mağdur olan birçok polis arkadaşımız var. Polislerimiz 3600 ek göstergiyi, mevzuat değişiklikleri nedeniyle yaşadıkları mağduriyetleri geçtiler, artık ne istiyorlar, biliyor musunuz? İnsan gibi çalışmak istiyorlar, sadece o, insan gibi çalışmak.

Umuyorum, polislerin bu dileklerini ilgili merciler duyuyordur, buradan milletimize biz bir kere daha haykırdık. Onların da bu sorunlarının çözümü yönünde bizler burada konuşmaya, sizleri çalışmaya sevk edeceğiz.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülbul.

Buyurunuz Sayın Bülbul. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 267 sıra sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifiyle, hükümlülerin dış dünyayla ilişkilerini teknolojik imkânlardan yararlanmak suretiyle güçlendirerek cezanın ıslah amacına yönelik birtakım yeni düzenlemeler yapılması ihtiyacının giderilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Teklifte ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarının görev ve yetkileri yeniden düzenlenmekte, kurullar tarafından hazırlanan raporların bir örneğinin Kamu Denetçiliği Kurumu ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna gönderilmesi öngörülmektedir. Yine, görüşmekte olduğumuz teklifle ceza infaz kurumlarının yönetim ve işleyişi hususunda meydana gelen aksaklıklar giderilmekte, Türk Ceza Kanunu'nda yapılan değişikliklerle uygulamada ortaya çıkan bazı farklılıklar giderilmeye çalışılmaktadır. Yine, son günlerde Sayın Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı çerçevesinde bazı faaliyetlerin hayata geçirilmesi söz konusu olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamda özellikle, 2019 yılında ilan edilmiş olan Yargı Reformu Strateji Belgesi ile bu yıl içinde ilan edilmiş olan İnsan Hakları Eylem Planı çerçevesinde yapılan veya yakın dönemde yapılması planlanan faaliyetlere değinmek istiyorum. Hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi, hak ve özgürlüklerin daha etkin bir şekilde korunup geliştirilmesi, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının güçlendirilmesi, sistem şeffaflığının artırılması, yargısal süreçlerin basitleştirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, savunma hakkının güçlendirilmesi ve makul sürede yargılanma hakkının daha etkin korunması hususunda, belirlenen hedeflere yönelik olarak öngörülen faaliyetlerin bugüne kadar yüzde 50'den fazlasının hayata geçmiş olduğu ifade etmek istiyorum. 2019 yılında ilan edilmiş olan Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde güven veren erişilebilir bir adalet vizyonu ile 9 amaç, 63 hedef, 256 faaliyet ortaya konulmuştur. Belgede yer alan toplam 256 faaliyetin 129'u hayata geçirilmiş böylece bugüne kadar Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin yüzde 50'den fazlası uygulamaya konulmuştur.

7188 sayılı Kanun'la hayata geçirilen birinci yargı paketi kapsamında, bireylerin hak ve özgürlüklerini genişleten, haber verme sınırları içerisinde kalma kaydıyla eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamalarının suç oluşturmayacağını düzenleyen maddeler yürürlüğe girmiştir. Yine, tutukluluğun bir cezalandırma aracı olmadığını, soruşturma ve kovuşturmanın etkili yürütülebilmesi amacıyla ortaya çıkmış bir tedbir olduğunu teyit edecek şekilde soruşturma sürecinde başvuru tutuklamalarda tutukluluk süresi için üst sınır belirlenmiştir. Çocuklar bakımından da tutukluluk süreleri kısaltılmak suretiyle temel hak ve özgürlükler yönünden önemli düzenlemeler yapılmıştır. Vatandaşın uzun yargılama sürelerinden mağdur olmaması, işlerinin kolaylaştırılması ve lekelenmeme hakkının daha etkin korunması gayesiyle ön ödeme, kamu davasının açılmasının ertelenmesi, basit ve seri yargılama usulleri getirilmiştir. Çocukların lekelenmeme hakkının korunması için çocuklara özgü kamu davasının açılmasının ertelenmesinin kapsamı genişletilmiş, özellikle cinsel şiddet mağduru çocukların ve kadınların adli süreçlerde ikincil örselenme yaşamaması için çocuk izlem merkezi ve adli görüşme odaları kullanılması zorunlu hâle getirilmiştir. Günümüzde yaşanan hızlı değişimler ve gelişmeler girift hukuki ihtilaflara neden olmakta, liyakatli ve iyi yetişmiş hukukçuların varlığını zorunlu hâle getirmektedir. Bu çerçevede, birinci yargı paketiyle hukuk mesleklerine giriş sınavı getirilmiş, bu mesleği icra eden kişilerin yetkinliğinin artırılması hedeflenmiştir.

İkinci yargı paketi olarak takdim edilen 7242 sayılı Kanun'la, yargılama sonunda hükmedilen ceza ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi sırasında alınacak kararların infaz hâkimliği tarafından verilmesi sağlanarak infaz işlemlerinin tek bir yargı mercisinde toplanması, bu işlemlerde ihtisaslaşmaya gidilmek suretiyle infaz hizmetlerinin etkinliğinin ve kalitesinin artırılması ve yargılama yapan mahkemelerin iş yükünün azaltılması sağlanmıştır.

İnfaz hâkimliğiyle ilgili düzenlemeyle birlikte ikinci yargı paketinde ceza infaz hukukuna ilişkin olarak önemli kalıcı düzenlemelerin yanında, bir defaya mahsus olmak üzere birtakım geçici düzenlemeler de yer almıştır. İnfaz sistemi revize edilmiş,

alternatif infaz usulleri getirilerek infazda adalet temin edilmeye çalışılmıştır. Hapis cezalarının hafta sonu, geceleyin ve konutta infazına ilişkin uygulama genişletilmiş, kadınlar ve yaşlılar için söz konusu olabilen konutta infaz usulünün ceza sınırı artırılmış, çocuklar da bu uygulamaya dâhil edilmiştir. Yine, bazı kadın hükümlülerin cezalarını konutta çekebilmeleri ve hamile hükümlülerin cezalarının bir buçuk yıl ertelenebilmesi imkânı getirilmiştir. Hükümlülerin eş veya çocuklarının sürekli hastalık ve malullüklerinin mevcut olması hâlinde infaza ara verilebilmesi söz konusu olmuştur. Cezaevlerindeki kapasiteyi çok aşan doluluk sorunu, koşullu salıverme sürelerinde yapılan geçici düzenlemelerle bertaraf edilmiştir. Açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülere ilişkin izin uygulamasıyla birlikte, Covid-19 pandemi sürecinde cezaevlerinde bulaş riskini minimuma indiren tedbirler alınmıştır. Bu vesileyle, pandemi sürecinde sağlık çalışanlarımız ve güvenlik güçlerimizle birlikte insanüstü fedakârlık gösteren cezaevi personelimiz ve hassaten infaz koruma memurlarımıza buradan teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek kanunlaşan üçüncü yargı paketiyle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun hukuk yargılamasına hâkim olan ilkeler kapsamında gözden geçirilmesi, doktrinde ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların ortadan kaldırılması maksadıyla önemli ve yararlı değişiklikler yapılmıştır. Bu sayede hukuk yargılamalarının etkinliği ve verimliliği artırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülen ve kanunlaşmış yargı paketlerinin dışında, idare tarafından alınan karar ve yapılan düzenlemelerle hayata geçirilmiş olan faaliyetler de bulunmaktadır. Bu çerçevede, yargıya güveni ve erişilebilirliği artırmak amacıyla oldukça önemli adımların atıldığını, atılan bu adımların vatandaşımıza büyük faydalar ve kolaylıklar sağladığını ifade etmek gerekmektedir. Yapılan düzenlemelerle tüm yargı mensuplarını ilgilendiren Türk Yargı Etiği Bildirgesi kamuoyuna ilan edilmiş, Türkiye Adalet Akademisi yeniden kurulmuş, noterlikler hafta sonunda da hizmet vermeye başlamıştır.

Hukuk fakültelerine girişte başarı sıralaması, YÖK kararıyla, ilk 190 bine giren öğrenciler seviyesinden ilk 120 bine giren öğrenciler seviyesine yükseltilmiştir. Yine, Kayseri, Van, Diyarbakır, Trabzon bölge adliye mahkemeleri faaliyete geçirilerek bölge adliye mahkemesi sayısı 11'den 15'e çıkarılmıştır.

Hâkim ve savcılık mesleğinin daha etkin bir şekilde icrası ve terfilerin daha objektif kriterlere bağlı olarak yapılması hususunda da önemli kararlar alınmış ve uygulamaya konulmuştur. Buna göre, hâkim ve cumhuriyet savcılarının kararlarının, Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarının meslekte yükselme süreçlerinde ve denetimlerinde gözetilmesi sağlanmıştır. Hizmet içi eğitimler hâkim ve savcılarının terfilerinde dikkate alınan kriterlerden biri hâline getirilmiş, yine, HSK Teftiş Kurulu bünyesinde Yargıda Performans Ölçüm ve Takip Merkezi kurulmuştur.

Vatandaşlarımızın dava masraflarının azaltılması gayesiyle bazı alanlardaki avukatlık hizmetleri için belirlenmiş olan KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e düşürülmüştür. Bu sayede, yargıya erişim daha kolay hâle gelmiştir.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın dış temsilciliklerde yapmış oldukları işlemlerinin, Bilişim Sistem Entegrasyonu'yla Türkiye'de en yakın noterden anında alınabilmesi sağlanmıştır. Daha önce posta ve kargo yoluyla gönderilmek zorunda olunan bu evrak ülkemizdeki herhangi bir noterden alınabilir hâle gelmiştir.

Vatandaşlarımızın yurt içi seyahatlerinde ve yurt dışına çıkışları sırasında yargısal bazı işlemlerden dolayı gözüaltına alınması ve geceyi nezarete geçirmesi gibi mağduriyetlerin yaşandığı hepimizce malumdur. Bu çerçevede, dünyada bir ilk olarak 7/24 hizmet veren bir adliye İstanbul Havalimanı'nda açılarak vatandaşlarımızın adalete erişimini kolaylaştıran bir uygulama hayata geçirilmiştir. Daha önce basit bir ifade işlemi için gözüaltına alınıp, mahkemeye gönderilmek zorunda olup uçağını kaçıran ve bütün programı altüst olabilen vatandaşımız, açılan bu adliyeler sayesinde havalimanında on dakika içerisinde işlemlerini halledip hiçbir aksama olmadan uçuşuna ve programına yetişebilmektedir.

Değerli milletvekilleri, özellikle, pandemi döneminde yargı işlemleri zaman zaman kesintiye uğramış, yargı faaliyetlerinin devam ettiği süreçte de bulaş riski vatandaşlarımızı ve mensuplarımızı tedirgin ederek etkisi altına almıştır. İl dışında duruşması bulunan avukatlarımız duruşmalara katılım konusunda kısıtlamalar nedeniyle büyük sıkıntılar yaşamışlardır. İşte, bu sıkıntıları gidermek maksadıyla e-duruşma uygulaması hayata geçirilerek vatandaşlarımıza ve avukatlarımıza devrim niteliğinde bir hizmet hayata geçirilmiştir. Taraflardan birinin talebiyle, talep eden tarafın veya taraf vekilinin video konferans yoluyla bulundukları yerden duruşmaya katılmasına ve usul işlemlerini yapabilmeleri karar verilebilmiştir.

Yine, mağdurlara adli süreç boyunca bilgilendirme, yönlendirme ve psikososyal destek hizmetleri sunmak amacıyla adliyelerimizde adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri kurulmuştur.

2001 yılında yürürlüğe giren 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'yla cezaların infazı aşamasında verilecek bazı kararların infaz hâkimliği tarafından verilmesi sağlanmıştır. Ancak, uygulamada infaz aşamasında verilecek birçok kararın yargılamayı yapan mahkeme tarafından verilmesi infaz hâkimliği hususunda uzmanlaşmanın gerçekleşmesine mani olmuştur.

Değerli milletvekilleri, 2 Mart 2021 tarihinde kamuoyuna ilan edilen İnsan Hakları Eylem Planı "özgür birey" "güçlü toplum" "daha demokratik Türkiye" vizyonu doğrultusunda 11 temel ilke, 9 amaç, 50 hedef ve 393 faaliyetten oluşmaktadır. İnsan Hakları Eylem Planı'nı oluşturan takvim çerçevesinde, iki yıl içinde kısa, orta ve uzun vade olmak üzere 3 farklı zaman diliminde bu planın hayata geçirilmesi düşünülmektedir.

İnsan Hakları Eylem Planı'nın uygulama sürecine ilişkin olarak 30 Nisan 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'yle İnsan Hakları Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Ayrıca, Adalet Bakanlığı bünyesinde İnsan Hakları Eylem Planı Takip Kurulu oluşturulmuş, eylem planı kapsamında Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Yönetmeliği 30 Nisan 2021'de yürürlüğe girmiştir.

Plan çerçevesinde, öncelikli olarak kapalı ceza infaz kurumlarındaki çocukların ziyaretçileriyle tüm görüşmeleri açık görüş şeklinde yapması, adli yardım başvurularının e-devlet üzerinden yapılabilmesi, hükümlü ve tutuklularının hak ve imkânlarının genişletilmesi planlanmaktadır. Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında önümüzdeki süreçte hak ve özgürlüklerin korunarak geliştirilmesi, yargı bağımsızlığının, tarafsızlığının ve şeffaflığının geliştirilmesi, insan kaynaklarının nitelik ve niceliğinin artırılmasıyla performans ve verimliliğinin artırılması söz konusu olacaktır. İfade etmiş olduğumuz bütün bu faaliyetler, açık bir şekilde anlaşılıyor ki, insanımızın iyiliğinedir, faydasıdır. Ülkemizde yargıya olan güveni artıran, erişimi kolaylaştıran, yargılama süreçlerinin öngörülen ve hedeflenen süreler dâhilinde nihayete ermesini sağlayan, yargı mensuplarının ihtisaslaşmasını, mesleki haklarının tahkim edilmesini ve daha fazla teminat altına alınmasını sağlayan bütün bu düzenlemeler hiç tereddütsüz ve apaçık bir yargı reformu niteliği taşımaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, yukarıda ifade edilen hedeflere, amaçlara ve faaliyetlere ulaşmanın ülkemiz, milletimiz ve demokrasimiz açısından taşıdığı ehemmiyetin farkında olduğumuzu ve bu nedenle, dün olduğu gibi bugün de atılan adımların yanında olduğumuzu ifade ediyoruz.

Bu vesileyle, Genel Kurulda görüşülmekte olan kanun teklifini desteklediğimizi ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm.

Buyurunuz Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Evet, yine, İnsan Hakları Eylem Planı çerçevesinde getirilen ama aslında insan haklarını yok sayan bir yasayla karşı karşıyayız.

Şimdi, iktidar neyle meşgul? Bu ara iyice ortalığa saçılan suçlarının üstlerini örtmeye çalışırken yine herkesi terörist ilan etmeye, neredeyse milyonları teröristlikle suçlayarak onlara cezaevlerinin yollarını göstermekle meşgul, e, tabii, böyle olunca da sürekli bir cezaevi inşaatı yapmak zorunda kalıyor, yeni cezaevi açmakla da övünüyor; çok ilginç. Bir ülkede hani cezaevi açmakla değil, cezaevlerinin kapanmasıyla övünülür ama bu iktidar cezaevi açma müjdeleri veren bir iktidar.

Türkiye, Ocak 2020 itibarıyla Avrupa Konseyinin 47 üyesi arasında, her 100 bin kişiye düşen tutuklu ve hükümlü sayısında ilk sırada. Tabii ki, özellikle siyasi mahpuslar açısından durum daha da vahim. Zira, ülkede herkes terörist ilan edilince artık kendileri de kavram bulamamış herhâlde, “en terörist olanlar” diye yeni kavramlar üretmek zorunda kaldılar.

Şimdi, şunu biliyoruz: Evet, bu, kapitalist sistem. Patriarkal kapitalizm eşitsizlik üzerine kurulu bir sistem ve bu eşitsizliği de garanti altına almak için kendi hukukunu, kendi yargısını, kendi cezalandırma sistemlerini kurar ve bu çerçevede -aslında, korunan yarar hani hep bize anlatılıyor ya, halkın yararı, halk için adalet gibi- aslında yönetenlerin, sermaye gruplarının, iktidarlarının geleceğini garantiye almak isteyen bir hukuk sistemiyle yönetilir. Şimdi, bizim ülkemiz, tabii, burjuva hukukunun uygulandığı ülkeler açısından böyle bir fark gösteriyor: En azından kısmi burjuva hukukunun uygulandığı ülkelerde bu hukuka bir saygı duyulur, o çerçevede durulur ama bizde öyle değil, bizde düşmanla savaş hukuku devreye giriyor ve siyasi mahpuslar tam da bu savaş hukukunun gereği olarak yok edilmesi gereken kişiler olarak düşünülüyor. Ceza içinde ceza, tek tipleştirme ve ceza sisteminden sonra da yani cezaevinden çıktıktan sonra da denetim altına alınması, düşünce sisteminin denetim altına alınması gereği bütün koşulları yerine getirmeye çalışıyor bu iktidarlar. Türkiye cezaevlerinde, siyasi mahpuslar açısından yaşanan tüm bu hak gasplarının nedeni, tam da bu sömürücü çete-mafya düzeninin ayakta tutulmak istenmesinin sonucudur.

Tarih boyunca cezaevleri hep zapturapt altına alınmak istenmiş ama buna karşı da siyasi tutsaklar her zaman cezaevlerinden seslerini yükseltmişlerdir. Bugün de hapishanelerden tecride, hak gasplarına, hak ihlallerine karşı bir ses yükseliyor. Cezaevinde seslerini başka türlü duyuramadıkları için, başka kanallar bırakmadığınız için mecburen bedenlerini açlığa yatırarak tecride karşı, hak gasplarına karşı açlık grevinin sürdürülen insanlar var. Ama tabii siz bu hak gasplarınızı ortadan kaldırmak yerine, hukuku, adaleti sağlamak yerine açlık grevinde olanlara yeni soruşturmalara, yeni disiplin cezalarıyla cevap veriyorsunuz.

İmralı'da uyguladığınız tümüyle hukuksuz, ciddi bir insan hakkı ihlali olan tecridi hukuki gibi göstermek için insan aklıyla alay edercesine disiplin cezaları uyguluyorsunuz, herhâlde kendiniz bile ikna olmuyorsunuzdur. Zira, siz de uyguladığınız tecridin ne ulusal ne de uluslararası mevzuat açısından kabul edilebilir olmadığını çok iyi biliyorsunuz, zaten açıklayamıyorsunuz.

Aynı zamanda tecridi -hukuken kabul edilmezliğinin yanında- Kürt sorununun demokratik çözümünün kanallarını tıkayan bir yöntem olarak da kullanıyorsunuz. Ne zaman tecrit derinleşse Kürt sorunda savaş politikalarına yöneliyor, Kürt halkına yönelik inkârcı politikalarını birlikte tüm halka yoksulluğu, açlığı, antidemokratik uygulamaları dayatıyorsunuz. Zira, Kürt meselesinde çözümsüzlük sizin için çok kullanışlı bir durum. Savaş politikalarınızla halka, işçilere, emekçilere, kadınlara yönelik suçlarınızın üstünü örtüyor, beka söylemleriyle politikalarınızı meşrulaştırmaya çalışıyorsunuz. Elbette ki bu savaş düzeninizin aynı zamanda çete-mafya düzenini de daha fazla büyüttüğü ve neredeyse aslında iktidarınızın ortağı hâline getirdiği de çok açık. Oysaki çözüm sürecinde, tecridin kısmen de olsa kalktığı dönemde bu ülkede Kürt sorunda demokratik çözüm umudu tüm toplumdan onay almış; bu memlekette demokrasi adına, özgürlükler adına, bir arada, eşit koşullarda yaşam adına kanalların açılabilmesi umudunu yaratmıştı. Ancak barış umudunuzun demokratik kanalların açılmasının iktidarınıza kaybettirdiğini gördüğünüz anda masayı devirdiniz; zira, sizin için önemli olan, bu ülkenin geleceği, halkın geleceği değil, her koşulda kendi iktidarınız, kendi bekanız idi. Savaş politikalarına dönüş ve tüm ülkeye yönelik baskıcı, otoriter, emek düşmanı siyasetiniz tüm toplumu baskı altına almaya çalışırken aynı zamanda tabii ki cezaevlerine de yöneldi. Zira, şu çok netti ki ne zaman toplum baskı altına alınmak istense, susturulmak istense ilk saldırılan yerler hep cezaevleri oldu; darbe dönemleri, 1990'lı yıllar, 12 Eylül cezaevleri, F tiplerine geçiş sürecinde yaşanan 19 Aralık katliamı ve arkasından gelen F tipi uygulamaları hep bunların örnekleriydi. Hani Kenan Evren'in “Asmayalım da besleyelim mi?” dediği sözü bugün belki sizin tarafınızdan söylenmese de aslında pratikte uygulanan bir düşünce olarak hâkimiyetini sürdürüyor.

Elbette ki tüm topluma yönelik gözaltılarla, tutuklamalarla, cezaevine konulma tehditleriyle toplumu susturmaya çalışıyorsunuz; cezaevi koşulları ağır, katlanamaz olduğunda da “Eğer sesinizi çıkarırsanız sizi bu ağır insan hakları ihlallerinin olduğu cezaevlerine tıklarım.” diyerek toplumu tehdit ediyorsunuz. Cezaevleri uygulamaları sadece toplumu tehdit eden değil, aynı zamanda muhalifleri sisteminize onay vermeye zorlayan mekanizmalar olarak devreye giriyor. Adalet, eşitlik, özgürlük, barış, Kürt sorunda demokratik çözüm, halkların bir arada, eşit koşullarda yaşamasını, emeğin sömürülmemesini, kadın-erkek eşitliğini, LGBT+’ların yok sayılmamasını, engellilere yaşanabilir bir ülke yaratılmasını isteyenlere; doğanın tahrip edilmediği bir dünya için mücadele edenlere diyorsunuz ki: “Bu düşüncelerinizden vazgeçeceksiniz, bizim istediğimiz gibi düşüneceksiniz.” Bütün bu ceza infaz sisteminiz muhalifler açısından aslında bu anlama geliyor, tüm cezaevlerine yayılan tecrit sisteminizin nedeni de bu. Tüm ülke tecrit altına alınmaya çalışılırken cezaevlerini de öncelikli tecrit alanları hâline getiriyorsunuz. Cezaevlerinde ceza içinde ceza uyguluyor, hatta bu yetmiyorsa hasta tutuklular aracılığıyla hayatlarını kaybetmeleri sizin için daha makbul. Zira siz, muhalifleri hakları olan bir insan olarak görmek yerine, yok edilmesi gerekenler olarak görüyorsunuz. Ceza infaz hukukuna ilişkin yaptığınız her düzenleme, fiilî, keyfî uygulamalar, öylesine ya da cezaevi müdürünün ya da gardiyanın kişisel tercihlerinden ya da yönelimlerinden olmuyor; bu yasaları siz çıkarıyorsunuz, bu fiilî uygulamalara yönelik talimatları siz veriyorsunuz, bunların her birinden haberdar olduğunuzu ve bilinçli politikalarla ürettiğinizi biliyoruz.

Patriarkal kapitalizmin yarattığı yoksulluk ve çaresizlik, suçsuz insanların suça itilmesine, cezaevlerine tıkıştırılarak insani koşullardan mahrum bırakılarak yaşamasına sebep oluyor. İktidarların halkın kaynaklarını sermaye için ya da şatafatlı hayatları için kullanması bu ülkede suç olmazken bir çocuğun baklava çalması ya da aç olan insanın karnını doyurmak için mecburen hırsızlık yapması suç sayılabiliyor.

Bankacılık sistemi, yasal tefecilik sistemi olarak çalışırken yasal olarak adlandırıldığı için suç olarak sayılmazken binlerce insan bu çete-tefecî düzeninin eline düşüyor. Adalete güvenin kalmadığı yerlerde insanlar çete-mafya düzenine mahkûm bırakılıyor, insanlar kendi adaletini aramak zorunda kalıyor.

İşte, suç ve suçlu yaratan sisteminiz bununla da yetinmiyor, “suçlu” diye tariflediği ve cezaevlerine tıktığı insanlar üzerinden kâr sağlamak, sermayesine sermaye katmak için uğraşır. Hiçbir sınır tanımayan kapitalist tekeller cezaevlerini bile bir kâr alanı olarak görüyor. Mahpuslar ucuz emek gücü olarak görülüp zorla çalıştırılıyor, düşük ücretlerle çalışmaya zorlanıyor. Ve cezaevleri kâr sağlayan kurumlara dönüştürülüp sermayedarların gözünde mahpusların sömürüsüne dayalı fabrikalar olarak konumlandırılıyor. Hapishaneler adli mahkûmlar açısından bir ıslah yeri olarak tarif edilse de gerçek böyle değil; güçlünün güçsüzü ezdiği, parası, gücü olanın rahatça yaşadığı -aynı çete, mafya liderlerinin yaşamları gibi- yoksulların hem gardiyanlar hem de diğer mahkûmların baskısı altında yaşadığı yerler. Hırsızlık suçundan içeri giren bir kişi bir çetenin üyesi olarak dışarı çıkıyor. Hapishaneye girenlerin çoğunluğunun eski mahkûmlardan olması akıllara “Hapishane bir suç okulu mudur?” sorusunu beraberinde getiriyor. İnsanların dışarı çıktıklarında hayatlarını sürdürebilecek bir iş bulmaları mümkün değil, orta işsizliğin bu

kadar yoğun olduğu bir yerde sabıkası olan bir insanın iş bulması ise hiç mümkün olmuyor.

Yine, erkek egemenliğini besleyen kadın düşmanı siyasetiniz erkeklikle birleşince kadına yönelik şiddeti, kadına yönelik suçları çok daha fazla artırıyor. Kadınlar, dışarıda şiddete uğrarken aynı zamanda hayatlarını korumak zorunda kaldıklarında, yaşamlarını savunmak zorunda kaldıklarında cezaevlerine atılıyor, ne meşru müdafaa hakkı ne de kendini savunmak zorunda kalması dikkate alınmıyor ve içeride de aynı cinsiyetçi yaklaşımdan kaynaklı emek sömürsüyle, yine içeride cinsiyetçi uygulamalarla karşı karşıya kalıyor.

LGBT'li mahpuslar ise en göz ardı edilenler. Özellikle trans tutuklu ve hükümlüler açık bir nefrete, şiddete, ayrımcılığa ve aşağılanmaya maruz kalıyor. Cinsiyet geçiş operasyonları engelleniyor. Beyanları dikkate alınmadan sadece kimliğin rengine bakılarak erkek veya kadın cezaevlerine gönderiliyor, kantinden ihtiyaçları karşılanmıyor, açık cezaevine güvenlik gerekçesiyle geçirilmiyor, atölyelere dahi alınmıyorlar, sosyal haklardan da yararlanamıyorlar.

Şimdi, bugün getirilen, "muhteşem" diye geçmiş dönemde de sunduğunuz birtakım düzenlemeler var; yine onları da "insan hakları" "demokrasi" kavramıyla sundunuz. Bir bakalım, cezaevlerinde neler oluyor? Hapishanelerde her türlü hak talebine ya da ihlallere karşı verilen tepkilere hapishane idareleri tutanak tutarak, disiplin soruşturması başlatarak karşılık veriyor. Üstelik bu uygulamalar mahpusların birbiriyle selamlaşmaları ya da hâl hatır sormaları gibi son derece keyfi gerekçelere dayanabiliyor. Hapishanede yaşanan hak ihlallerini ve baskıları dışarıya bildirmek istediklerinde ise yeni bir disiplin soruşturmasıyla karşı karşıya kalıyorlar. Soruşturma ve cezalar bahane edilerek infazlar yakılıyor. Son geçirdiğiniz yasayla birlikte "gözlem kurulu" dediğiniz kurullarla birlikte tutukluların, hükümlülerin denetimli serbestlik hakları ve şartlı salıverme hakları yakılmaya başlandı. Özgürlüğe kavuşma hakkı, umut hakkı ellerinden alınıyor. Cezaevlerinde hükümlülüğü sona eren veya serbest kalma süresi çok yakın olup da infazı yanan çok sayıda hükümlü var. Ayrımcı İnfaz Yasası, siyasi nedenlerle ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanların hiçbir şekilde serbest kalamayacağı, ömür boyu hapishanede kalma sonucunu doğuracak uygulamalarla karşı karşıya; AİHM kararlarıyla da aslında ömür boyu cezaevinde kalmanın bir işkence olduğu tespit edilmesine rağmen.

Şimdi, birkaç cezaevinden örnek: Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Hapishanesinde Aydın Akdoğan'a pişman olup olmadığı sorulmuş, onun da "Pişmanlık duyacağım bir şey yapmadım." demesi üzerine iyi hâlli olmadığına karar verilmiş. Bolu F Tipi Hapishanesinde Bayram Arı'nın oda değişiminde sorun çıkardığı gerekçesiyle yine koşullu salıverilmesi engellenmiş. Bolu F Tipi Cezaevinde otuz yılını doldurmuş olan Fahrettin Şahin'in şartlı salıverilmesi hiçbir gerekçe gösterilmeden yakıldı. Edirne F Tipi Hapishanesinde bulunan Yusuf Dağ'ın yine gerekçesiz olarak, iyi hâlli olmadığı söylenerek koşullu salıverilmesi engellendi. Kişilerin özgürlüğünün bu kadar keyfi kararlarla ihlal edilmesi kabul edilebilir değil.

Hak ihlalleri sadece bunlarla da bitmiyor, sağlık hakları bakımından çok ciddi sorunlar yaşanıyor. Aşırı kalabalık koşullarda tek kişilik, sağlıklı, "tabutluk" denilen nakil araçlarıyla sevkler yapılıyor. Özellikle kalp, astım, epilepsi hastalarının sağlıkları daha da kötüleşiyor. Mahpuslar kelepçeli muayene ediliyor, hasta mahpuslar revire geç çıkarılıyor, hastane sevkleri ya geç yapılıyor ya da hiç yapılmıyor. Adli Tıp Kurumunun verdiği raporları ise hepimiz biliyoruz; politik gerekçelerle "Cezaevinde kalabilir." raporlarıyla ünlü bir kurumdan bahsediyoruz. Üniversite hastanelerinin, tam teşekküllü hastanelerin ise raporları zaten dikkate alınmıyor. Kendi öz bakımını yapamayacak düzeyde psikolojik rahatsızlığı olan mahpuslar dahi tahliye edilmiyor.

Bakırköy Kadın Hapishanesi, Gebze Kadın Hapishanesi, Düzce T Tipi, Kandıra 1 No.lu F Tipi, Tekirdağ 1 ve 2 No.lu F Tipi, Maltepe 1 No.lu L Tipi, Metris R Tipi ve Silivri 5 No.lu L Tipi Hapishanesinde temizlik ve hijyen malzemeleri ya hiç verilmiyor ya çok az veriliyor; ilaçlamalar yapılmıyor ya da üstünkörü yapılıyor. Silivri 5 No.lu Hapishanesinde sadece koşullarda arama yapıldığı zaman dezenfekte yapılıyor, bunun dışında dezenfekte ürünleri verilmiyor. Sıcak su kesiliyor, aktığı zaman da çamurlu sular akıyor. Ortak alana çıkma hakları da -çok fazla sayıda cezaevinde- pandemi bahanesiyle ihlal edilmeye, yok sayılmaya devam ediliyor. Mart ayından beri hapishanelerde spor, sohbet gibi ortak alan faaliyetleri yaptırılmıyor. Allah'tan pandemi geldi de yine "Allah'ın lütfu!" deyip "Bütün hakları nasıl yok ederim?" diyerek ona bakıyorsunuz.

Batman T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ulaşımında zorluk yaşayan cezaevlerinden bir tanesi. Avukatlar, aileler ve ziyaretçiler cezaevi ulaşımı konusunda büyük sıkıntı yaşıyor. Beşiri ilçesinden cezaevine gidişlerde ulaşım aracı olmadığı için bu sebepten dolayı mahpus yakınları cezaevine görüşe giderken yaklaşık 2 kilometrelik yolu yürümek zorunda bırakılıyor; bu da yetmiyor, cezaevine giriş çıkışlarda "HES kodu" adı altında aslında GBT uygulaması yapılıyor.

Van T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu girişinde mahpuslar Ceyda Dindar, Gülistan Önver, Azize Öner'den "çıplak arama" adı altında tüm kıyafetlerinin çıkarılması istenmiş; personel 3 defa "eğil" "kalk" ve "öksür" şeklinde söylemlerde bulunmuş; saç dipleri, dili, dişleri dâhil olmak üzere vücutlarının her yerine ince arama yapılmış; personel tarafından şu cümle kullanılmış: "Ben bu işi zevkle yapıyorum." Karantina odasında temel ihtiyaçlarının ve kantin ihtiyaçlarının karşılanmasına dahi izin verilmemiş. Hani siz diyordunuz ya "Çıplak arama yok." diye!

Şimdi, cezaevinde tüm bu sorunlar yaşanırken, siz İnsan Hakları Eylem Planı'ndan bahsederken getirdiğiniz yasa ne diyor? Aslında "Biraz daha cezaevlerinde baskıları artıralım." demekten başka bir şey söylemiyor.

Şimdi, 1 ve 2'nci maddeye baktığımızda, ne söylüyor? Diyor ki: "Cumhuriyet savcılıklarının soruşturmayı sonlandırmaya ilişkin kararlarını başsavcılık denetleyecek." Buna neden ihtiyaç duyduunuz acaba? Ya, zaten bütün savcıların yerlerini değiştirdiniz, atamalarını yenilediniz, istediğinize HSK aracılığıyla istediğiniz yeri açıyorsunuz; herhâlde yetmemiş olacak ki "Aman ola ki bu işlerden sonra hakkımızda bir dava açılır, aradan kaçır, gözden geçiririz, o arada biri gider davayı açar." diye düşünüp bunu da bir zapturapt altına almaya çalışıyorsunuz. Bugün -bütün cümleleri şöyle kuruyordunuz- "Dava açılınsın, her şey açığa çıksın, soruşturma yürütülsün." diyenler, niye acaba bu kadar cumhuriyet savcılıklarını denetim altına almaya çalışıyor, bir de onu izah etseler güzel olur.

Diğer bir hak ihlali noktanız -yetmemiş olacak ki size- hem elektronik iletişimin, mektubun, telgrafların kayda alınması hem de mahpusların yakınlarıyla yaptığı görüşmelerin kayda alınmasını düzenleyen bir madde getiriyorsunuz. Şimdi, özel hayatın gizliliğini ihlal, ifade özgürlüğünü ihlal, aile yaşamına dair bir ihlal... Bu sadece cezaevindeki kişinin de değil, aslında onu görüşe gelen kişinin de tüm haklarını ihlal eden bir düzenleme ama sizin için zaten "insan hakları" diye bir kavram olmadığı için, buradan tartışmak çok abes de olabilir.

Çocuklarla ilgili düzenleme... Şimdi, dediniz ki: "Çocuğun üstün yararı." "Çocukları korumak gerek." "İşte, anneler cezaevinde olduğu için çocuklar bütün bu çocuk haklarından mahrum kalıyorlar. O zaman, on yıl ve daha az süreli hapis cezalarında 15 yaşını doldurmamış çocuğun bulunması hâlinde anneler için infaz ertelemesi getirelim."

Şimdi, bir kere, yine çocuğa bakım yükünü, kadına yükleyen bir yaklaşımı annelik üzerinden tartışıyorsunuz. Her 2 ebeveynin verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ebeveynlerin 2'si de tutukluysa kiminle ilgili olacağı konusunda anlaşmazlık çıkması hâlinde bu konuda kadına öncelik tanınmasını söyleyeceğim ama yine bir ayrımcı uygulama "Toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayaacağı..." diyorsunuz. Yani: "Eğer hükümlü siyasiyse ben çocuk yararı falan gözetmem. Siyasinin çocuğu benim açımdan çocuk haklarına falan sahip değildir. O nedenle onları ayrı tutuyorum, onları bu haklardan yararlandırmayacağım." diyerek, bir kez daha, aslında çocuk hakları meselesinde öyle söylediğiniz gibi bir düşünceniniz olmadığını çok açık olarak ortaya koymuş oluyorsunuz.

Şimdi, diğer bir düzenleme de nakille ilgili bir düzenleme. "Cezaevlerinden nakilde ekonomik koşul yetersizliğinin ispatı hâlinde ücretsiz nakil." diyorsunuz. Ya, şimdi, önce kendiniz hakları ihlal ediyorsunuz, ondan sonra da lütfeder gibi "Bakin, bunu parasız hâle getireceğim." diyorsunuz. Şimdi, zaten siz cezaevlerinde insanları tutukladığınız zaman ailelerinden binlerce kilometre uzakta ya da yargılandığı yerden binlerce kilometre uzakta bir cezaevine gönderiyorsunuz, o da yetmiyor oradan oraya naklediyorsunuz, sürekli yer değiştiriyorsunuz. Bütün bunları yaptıktan sonra "E, eğer talep ediyorsa ekonomik koşuluna bakacağım, yetersizse o koşulda ekonomik giderlerini ben karşılayacağım." diyorsunuz. Tam tersine cezaevindeki bir insanın bunun giderlerini karşılamasına zaten olanak yok. Dolayısıyla da nakil ücretinin aslında tümüyle idare tarafından karşılanması gerekiyor, bunun şarta, vesaireye bağlanmaması gerekiyor ama öncelikle de şunun kabul edilmesi gerekiyor: Mahkûmların, mahpusların nakil taleplerinin bir an önce kabul edilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Kilometrelerce uzaktaki cezaevlerinden şunu da yapıyorsunuz: Tutuklu diyor ki: "Ben duruşmama gitmek istiyorum." "Çok uzak, bu koşullarda götürmem, seni SEGBİS'le bağlayayım." diyorsunuz. Kendi yarattığınız koşulları SEGBİS'le katılmaya zorunlu kılmak için bir de bunları gerekçe yapıyorsunuz. Oysa yakın bir cezaevinde olması hâlinde zaten duruşmaya bizzat katılma hakkı var. Duruşmada aleniyet ilkesi geçerli, yüz yüzelik ilkesi geçerli ama tabii, bunlar sizin açınızdan geçerli hükümler değil.

Sonuç olarak, siz "Cezaevleriyle ilgili ya da genel olarak ceza hukukuyla ilgili ya da işçilerle, emekçilerle ilgili bir düzenleme yapacağız." dediğinizde ve bunu insan hakları bağlamında, demokrasi bağlamında söylediğinizde, ya, ne hikmetse her seferinde ya işçi düşmanı ya kadın düşmanı ya da cezaevindeki mahpuslar açısından yeni bir düşmanla savaş hukuku uygulamasını getirecek düzenlemeler yapıyorsunuz. O yüzden artık lütfen şu "insan hakları" lafını bari kullanmayın, niyetiniz neyse açık söyleyin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Süleyman Bülbül.

Buyurunuz Sayın Bülbül. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında geneli üzerinde konuşma yapacağım.

Değerli milletvekilleri, iktidarın sözcüleri buraya geldiği zaman ilk değindikleri nokta şu: Yargı Reformu Strateji Belgesi, arkasından yargı reformu belgeleri, İnsan Hakları Eylem Planı ve yargı paketleriyle beraber Türkiye'de adaletin sağlandığı, yargının düzene girdiği, vatandaşın hak arama hürriyetlerini kolaylaştırıcı düzenlemeler yapıldığı, yargının kararlarında hızlı karar vermesinin sağlandığı, verilen kararların infazında da insan haklarına uygun bir infaz sistemi getirildiği söyleniyor.

Arkadaşlar, paketlerle adaletin sağlanamayacağı, paketlerle insan hakları ihlallerinin önlenemeyeceği artık bir gerçek. Yaşadıklarımıza bakacağız, gerçeklere bakacağız, gerçekler ortada. Türkiye'de şu anda yargı tamamen siyasallaşmış durumda, Türkiye'de yargı bu ucube sistemde saraya bağlanmış durumda ve yargı mensupları korkularından Türkiye'de son zamanlarda bir soruşturma açmaktan korkar hâle geldiler. Ne yapacaksınız? Siz adaleti paketlerle mi sağlayacaksınız? Bu paketlerle adalet sağlanmaz, anayasal hak ve özgürlüklerin toplumda uygulama alanlarını genişletmek lazım. Uygulama önemli, paket önemli değil. Bu çerçevede, aynı şekilde, vatandaş mahkemeden almış olduğu cezayı -infazla- çekerken Anayasa'ya aykırı, eşitliğe aykırı birçok insan hakları ihlalleri ortaya çıkıyor.

Bakınız, arkadaşlar, Türkiye'de 474 tane cezaevi var, bunun kapasitesi 250 bin ama şu anda 283 bin kişi var; yüzde 110'luk bir doluluk oranı var. Aynı zamanda, şu anda 42 farklı ilde yapımı süren cezaevleri var ve 2021'de de 39 cezaevi inşası gündemde. Bakıyoruz, 2020 yılında cezaevleri için harcanan para 4 milyar 449 milyon lira, 2021 yılında ise 2 milyar 246 milyon lira ödenek ayrılmış durumda.

Arkadaşlar, bu cezaevlerini kimler için yapıyorsunuz? Hani hak ve özgürlükler? Hani demokrasi? Hani adalet paketleri? Siz cezaevleri kurarak, paket göstererek vatandaşları, hak arayanları, insan hakları ihlalleriyle birlikte cezaevlerine mi sokacaksınız? Ne oldu? 90 bin kişiyi geçen yıl çıkardınız ama siyasi tutukluları, gazetecileri, yazarları ve muhalifleri cezaevinden çıkarmadınız. Cezaevindeki kapasite ne oldu? 283 bine çıktı. (CHP sıralarından alkışlar) Demek ki Türkiye'de özgürlük iklimi olmadan, Türkiye'ye demokrasi gelmeden, Türkiye hukuk devleti olmadan, ne yaparsanız yapın, hangi paketi getirirseniz getirin Türkiye'ye adalet de gelmeyecektir.

Arkadaşlar, bakınız, bu cezaevleri yine muhaliflere göre yapıyor, bu cezaevleri hak arayanlara göre yapıyor. Niye? Sesini çıkaran -Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefetten- cezaevine, barışçıl çalışmalar içerisinde bulunan vatandaş cezaevine, ifade özgürlüğünü kullanan cezaevine. Ya, arkadaşlar, Avrupa'da Sınır Tanımayan Gazeteciler örgütünün açıklamalarında biz basın özgürlüğünde 180 ülkeden 153'üncü olduk ve şu anda cezaevinde en fazla gazeteci olan, ifade özgürlüğünün ihlal edildiği yer Türkiye. Bakınız, hukukun üstünlüğünde 107'nci sıradayız.

Arkadaşlar, Türkiye'nin Avrupa insan hakları karnesine bakınız. AİHM kararları nedeniyle Türkiye 265 milyon TL tazminat ödedi. Bu tazminat 2003 ile 2019 yılları arasında ödendi, yıl başına 16,5 milyon liraya tekabül ediyor. Bu parayı bizlerin, çalışanların vergilerinden alıyorsunuz. Neden o hatalı, insan hakları ihlalleri yapan hâkimlerden, savcılardan bunun hesabını sormuyorsunuz; devlet ödüyor, neden sormuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Şundan sormuyorsunuz: Hak ihlali yapacak hâkim, hak ihlali yapacak savcı, ondan sonra ne olacak? Çıkacak, devlete dayanacak. Ondaki sonra, gidip de suç çetesinin otellerinde kalacak, gidip de burada fotoğraflar çektirecek; adaleti sağlayacak. Haydi, gidin arkadaşlar! Haydi, gidin arkadaşlar! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bakınız, suç işleme çetesinin liderlerinden birisi diyor ki: "Savcı listesi var." Böyle şey olabilir mi? Böyle şey olabilir mi? Bu memlekette, MASAK'ın kararı olmadığı hâlde, 5 Kasım'da çıkıp da "MASAK kararı var." diye bir suç örgütü liderinin mal varlığındaki tedbiri kaldırmaya cüret eden o hâkimden o mal varlığındaki tedbir kalktıktan sonra kaçan malların hesabını sormayacak mıyız? Ve bu talepte bulunan, o zaman İstanbul savcı vekili olan, şu anda Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcısı olarak görev yapan Bakan Yardımcısından bunun hesabını sormayacak mıyız? MASAK'tan mı bekleyecektik? 9 Haziran 2021'de "Bizim böyle bir kararımız yoktur. Bizim 28 Aralıkta vermiş olduğumuz -burada- kara para aklama raporumuz vardır."ı mı bekleyecektik?

Arkadaşlar, Türkiye, hukuk devleti olacaksa yanlış yapandan hesap sorulacak. Türkiye, hukuk devleti olacaksa Türkiye'de insan hakları ihlallerinin içinde olanlardan hesap sorulacak. Bu hesaplar sorulmadığında, bu hesaplar sorulmazsa Türkiye'de cezaevleri daha çok artırılır, daha fazla cezaevi yapılır.

Bakınız, arkadaşlar, şimdi, cezaevi nüfusunda 1'incilik var; saygı duyuyorum. AKP iktidarına saygı duyduğum bir nokta var arkadaşlar: Birinciliklerimiz var; arkadaşlar, cezaevi nüfusunda Avrupa'da 1'inciyiz. 100 bin kişiye, 352,5 kişi; cezaevi nüfusunda 1'inciliği almışız. Onunla birlikte, şartlı salıverme konusunda da 1'inciyiz. Dışarıda, gene Avrupa 1'incisiyiz. Burada da 100 bin kişide 627 kişiye tekabül ediyor. Daha başka birinciliklerimiz var. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru sayısında da Rusya'dan sonra 2'nciyiz, özür dilerim ama karar bekleme sırasında da yine 1'inciyiz, tazminatta da 1'inciyiz. Arkadaşlar, bakın,

daha birinciliklerimiz bitmedi. OECD'nin vermiş olduğu tavsiye kararlarını yerine getirmemekte de birinciyiz. Hatırlıyorsunuz 12'nci tavsiye kararını; bas bas bağırdık "Kara para aklanmasında politikacıların ve siyasetçi yakınlarının o kanuna girmesi gerekir, onlar hakkında soruşturma yapılması gerekir." diye, bunu da konuştuk. Ne yaptınız? Altı ay önce reddettiniz. Bakın şimdi siyasetçilerin yakınlarına; birisi 10 tane maskeyle, yanında kitlerle Venezuela'ya gidiyor, ondan sonra Resmî Gazete'de yayımlanıyor, peynirimiz eksik gibi -kaç çeşit peynirimiz var, kaç çeşit mahsulümüz var- peynir ithali gümrüksüz olarak yapılıyor. Böyle şey olabilir mi arkadaşlar? "Siyaset yakınlarının kara para aklaması konusundaki iddialar konusunda savcılarımız harekete geçsin." diye niye bas bas bağıriyoruz? Nasıl geçecek savcı, nasıl geçecek? Bakın, siyasetçilere bakın, gözünüzün önündekilere bakın. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifinde getirilen bir nokta var. O nokta nedir? Bakınız, başsavcılar, artık savcıların vermiş olduğu takipsizlik kararlarına ya da dava açmayla ilgili vermiş oldukları kararlara "Kardeşim, ben burada bu kararı onaylamıyorum." diyecek ve takipsizlik kararı verilmeyecek, dava açılmasıyla ilgili süreci de engelleyecek. Neden bunu getiriyorsunuz? Neden bunu getiriyorsunuz arkadaşlar? Bunu getirerek acaba, 6.588 savcı var, 81'i çıkar, 6.507 savcıyı 81 başsavcılığa bağlayıp, başsavcılar da saraya bağlayıp da saraydan talimatla siyasilerin ya da yolsuzluğa bulaşmışların soruşturmalarını mı engelleyeceksiniz, bunu mu engelleyeceksiniz? Zaten sarayın istemediği kararlar çıkmıyor. Hangi kararlar çıkıyor? Sarayın istediği kararlar çıkıyor. Talimatlı yargı var. Yargı mı bağımsız, yargı mı tarafsız? Paketlerle adaleti sağlayamadığınız ortada değil mi? Şimdi, burada, yani bir savcı soruşturmaya takipsizlik kararı verecek ya da dava açılmasını isteyecek, başsavcı diyecek ki: "Ver bir ben bakayım, nasıl karar vermişsin." Böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir hiyerarşik yapı olabilir mi? Arkadaşlar, siz savcıların kararlarını denetleyen, kararları üzerinde baskı kuran hatta onlar yerine karar veren yürütmenin, sarayın yanına başsavcılık kurumunu da yardımcı olarak atıyorsunuz. Böyle hukuk düzeni mi olur, böyle hukuk devleti mi olur arkadaşlar? Siz diyorsunuz ki: "Bu kanunu çıkarınca yasallığı sağlayacaksınız." Yasallığı sağlamanız meşruluğu sağlamanız anlamına mı geliyor? Türkiye dünyada tek ülke değil ki; uluslararası hukuk var, insan hakları sözleşmeleri var, onlara uyacaksınız. İnsan Hakları Sözleşmesinin 10'uncu maddesindeki ifade özgürlüğü ihlallerine bakıyor Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi.

Arkadaşlar, siz bu kanun teklifine bu maddeyi koyup da İstanbul grubunuz ve saraydaki avukatlarla savcılar daha çok kontrol etmek amacıyla mı getiriyorsunuz? Arkadaşlar, cumhuriyet savcılarını bu değişiklikle saray savcısı yapıyorsunuz, sarayın savcısı. Arkadaşlar, devlet sizin oyuncağınız değil ama mafyaların, suç örgütlerinin elinde bu ülkeyi oyuncak ettiniz. Bir aydan beri, bir buçuk aydan beri suç örgütü liderleri bu ülkeyle oyuncak gibi oynuyor. Bu doğru değil mi? Görüyorsunuz, 120 milyon kişi ne izliyor? Video bekliyor. Ne hâle getirdiniz memleketi, ne hale getirdiniz? Biri nerede? Biri Kıbrıs'ta dostlarıyla beraber, özel afla çıkardığınız vatandaş. Diğeri nerede? Diğeri ise tamamında sizinle beraber yapmış oldukları kirli işleri açıklıyor. Niye engel olmuyorsunuz, nereye kadar gidecek? Engel olmak istediniz, iradeniz var mı? Yok. Memlekete yazık ettiniz, bu memleketi bu hâle getirdiniz, yazık ettiniz. Hak arayan insanların, Soma'da, Çorum'da hak arayan insanların, evlatlarını yitirmiş insanların haklarında dava açtınız; davalarla haklarını aramalarını engellediniz. Şimdi, arkadaşlar "Savcılar ise susuyor." diyoruz; "Sarayın talimatını bekliyor." diyoruz ama bundan sonra artık savcılar tamamen susacak bu maddeyle gelindiği zaman.

Bir de arkadaşlar nakiller var, nakillerle ilgili bir düzenleme yapmışsınız. Bu nakillerle ilgili düzenleme çok ilginç. Yani burada, cezaevlerindeki nakil sorununu... Eğer hükümlü maddi durumunun yetersizliğini belgelendirirse nakil giderlerinden muaf olacaktı. Yahu, merak ediyorum arkadaşlar, ortada bir nakil süreci var mı? Nakil süreci bıraktınız da "Nakle gidecek adamın cebinde parası yok, hadi biz gönderelim." mi diyeceksiniz? Bakın, arkadaşlar, uygulama önemli bizim için, bizim için metin önemli değil. Uygulamaya bakacağız. Şimdi, hangi mahpus kendisine tanınmış hakları kullanıp da usulünce nakil oluyor? Ben soruyorum. Ama şunu yapıyorsunuz: Siz insanları aileleriyle görüşmesin diye, haklarından mahrum kalsın diye, yalnızlaştırsın diye bilerek, isteyerek ikamet adresinden ve ailesinin bulunduğu adresten yüzlerce kilometreye göndererek sürgün ediyorsunuz, sürgün. İşte çözüm: Ne yapın? Mahkûmu getirin, nakil talepleriyle uğraşacağınıza, ailesinin bulunduğu, ikametgâhının bulunduğu yakın cezaevlerine bırakın ama amacınız o değil ki; amacınız, mahkûmu yalnızlaştırmak, ceza üzerine ceza vermek. Mahkeme zaten cezayı vermiş, bir de siz ceza veriyorsunuz. Zaten salgın nedeniyle nakil var mı arkadaşlar? Nakiller durmuş durumda. Bu ne biliyor musunuz? Nakil bahane, sürgün şahane arkadaşlar; bu işin açıklaması bu. (CHP sıralarından alkışlar) Nakil bahane, sürgün şahane. Şimdi, olmayan nakiller üzerinden burada "Nakilleri kolaylaştırıyoruz." diye hiçbir şekilde iyi niyet söylevlerinde bulunmayın. İnsanları ikametne yakın cezaevlerinde tutun da kendilerinin yanında bir de ailelerine ceza çektirmeyin. Yahu, vatandaş cezaevine atıp da orada ihlallerde bulunuyorsunuz, bir de ailesine ceza çektiriyorsunuz. Böyle şey olabilir mi? Birisinin yakını ölüyor, cenaze izni söz konusu, cenaze izni de keyfi veriyorsunuz; ondan sonra bir de para ödemesini istiyorsunuz. Yazık arkadaşlar ya; anası, babası ölmüşse bırakın ya, izin verin ya; gitsin vatandaş ya, anasını, babasını görsün; son, cenazesine katılsın. Yani arkadaşlar, biraz hukuk ya, biraz vicdan ya! Ama bir de AKP'nin bir taktiği var, hukuku arkadan dolaşıyor. Bir örnek mi vereyim? Yine Amme Alacakları Usulü Hakkında Kanun gelmişti ya nisan ayında; hatırlıyor musunuz bir madde vardı kanun teklifinde? Cezaevinde bulunan hükümlülerin mektup, faks, telgrafla görüşmeleri dinlenecek, kaydedilecek. Bu hüküm o zaman itirazlar nedeniyle çıkarıldı o torba yasadın, şimdi, yeniden getirildi, iki ay sonra. Yahu arkadaş, birçok Anayasa Mahkemesi içtihadı var, burada kişilerin haberleşmesine ilişkin mevcut koşullar bile ihlal oluşturuyor, siz haberleşme hürriyetinden yoksun olan hükümlülere ne yapıyorsunuz? Mektup, faks ve telgraf görüşmelerini kaydedeceksiniz, görüşmeler dinlenecek, saklanabilecek. E, bunlar nasıl yapılacak, kim kayıtları dinleyecek, nasıl saklayacak, kim değerlendirecek arkadaşlar, kim değerlendirecek? Yapmayın eylemeyin! Bu maddelerin tümünün, Anayasa'nın 2'nci maddesini, cumhuriyetin niteliklerini, hukuk devletini; 12'nci maddesini, temel hak ve hürriyetlerin niteliğini; 13'üncü maddesini, temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasını; 17'nci maddesini, kişi dokunulmazlığını; 20'nci maddesini, özel hayatın gizliliğini, kişisel verilerin korunmasını; 22'nci maddesini, haberleşme hürriyetini; 25'inci maddesini, ifade özgürlüğünü; 26'ncı maddesini, ifadeyi yayma özgürlüğünü ihlal ettiğini söylüyoruz, siz de biliyorsunuz; biliyorsunuz ama neden yapmıyorsunuz? Çünkü saraydan talimat almıyorsunuz arkadaşlar, her şeyi saray belirliyor. Yapmayın eylemeyin!

Şimdi, bir de kamu düzeni çıkarmışsınız, kamu düzeni; her şeyde bir kamu düzeni var. Yahu, maddenin gerekçesinde "kamu düzeni" denmiş ama buradaki asıl gerekçeyi biz biliyoruz, hepimiz biliyoruz "Kendimizden olmayana nasıl daha fazla içeride tutabiliriz?" "Hak savunucularını nasıl daha fazla yıldırabiliriz?" "Yaptıklarımıza, getirdiğimiz kurallara insanların sorgusuz sualsiz nasıl biat etmesini sağlayabiliriz?" "İnsanları, tüm toplumu nasıl tek tip hâline getiririz?" "Temel haklara erişimi nasıl sönümlendirebiliriz?" Sizin kanun yapma amacınız işte bu. Tutturmuşunuz bir "kamu düzeni gerekçesi" ne isterseniz buna dayandırabileceğinizi sanıyorsunuz. Vallahi sormak istiyorum, gerçekten kamu düzeni nedir? Bulmuşsunuz, geniş, belirsiz, yoruma açık bir kavram, işinize ne geliyorsa o kavramın içine sokuyorsunuz. Arkadaşlar 8 Martta eylem yapmak isterler, "Kamu düzeni gerekçesiyle izin yok..." 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutlamak isteriz, çelenk koymak isteriz "Kamu düzeni gerekçesiyle izin yok..." Adanalı milletvekilleri var, Adana Kebap ve Şalgam Festivali yapılacak, kamu düzeni gerekçesiyle izin çıkmaz. Tiyatro oyunu oynanacak, kamu düzeni gerekçesiyle izin çıkmaz. İçkiye yasak gelir, gerekçe yine kamu düzeni. OYAK var, OYAK, daha sonra OYAK dosyalarına geleceğiz, OYAK'ın içinin nasıl boşaltıldığı anlatacağız daha sonra konuşmalarımızda, OYAK'ın içinin

boşaltılmasına karşı eylem yapmak isterler, kamu düzeni gerekçesiyle yasak. Yahu, neymiş kamu düzeni arkadaşlar ya? Sizin anlayışınıza göre, mevzuatınızdaki suçlarda çifte standart var. Bu standardın denklemi de kamu düzeni. Bitiremediğiniz “kamu düzeni” “toplum güvenliği” kavramlarıyla yasaları istediğiniz şekle sokabileceğinizi sanıyorsunuz ama artık bunu kimse yemez arkadaşlar, hiç kimse yemez. Arkadaşlar, hukuk sadece sizin belirlediğiniz kurallarla değildir. Vicdan... Cezasızlık, cezalandırma politikası vicdanla olacak, vicdanınız sızlamayacak.

Arkadaşlar, bunlar nasıl çözülecek biliyor musunuz? Bunların çözümü basit: Bunların çözümü demokrasi, bunların çözümü özgürlükler, bunların çözümü Anayasa'daki hak ve özgürlüklerin kullanılması, bunların çözümü hukuk devleti, bunların çözümü bu iktidarın gönderilmesi, başka çözüm yok. (CHP sıralarından alkışlar) Ve bu olacak ve bu olacak.

Arkadaşlar, bizim sözümüzdür, cumhuriyetin 100'üncü yılında parlamenter demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü bu ülkenin insanlarıyla birlikte getireceğiz. Siyaset-mafya ilişkilerinin tepesine çökeceğiz ama bizim çökmemiz farklı, onların çökmelerine benzemiyor, bizim çökmemiz sizin gibi değil; hukuk, demokrasi ve özgürlüklerle birlikte düzenleme yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Tuğlayı var ya, tuğlayı, arkadaşlar, tuğla muhabbeti var ya... Sayın Ağar, Yenipazar Cezaevinde nasıl yattığını biliyorum Sayın Ağar'ın, ben Aydın Milletvekiliyim. Tabii, Çakıcı'yı da... Ya, arkadaşlar, ya, sahte raporla... Şimdi burada biz cezaevine girmiş mahpusların tamamının düzenlemelerini yapıyoruz; ne yapacaklar, haberleşme falan. Ya, arkadaşlar, Çakıcı... Çakıcı, Kars kaşarı, yirmi dört saat misafir -ilginç olan bir şey daha var- ekmek, Karadeniz ekmeği, kendi istemediği sürece -uçakla, gemiyle- arabayla Kırıkkale dışına gidemezmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Tabii, Kırıkkale'de deniz var ya! Rapora bakın, rapora, Keskin'in raporuna bakın, Keskin'in halk sağlığı merkezinin raporuna bakın. Ee, ne olacak, nerede eşitlik, nerede eşitlik? Tabii, onu özel afla çıkardılar da... Ya, Sedat Peker de bekliyor anlaşmayı, ona da bir şeyler yapın, nasıl olsa siyaset-mafya-ticaret bu iktidarın bugüne getirdiği, on dokuz yıldan sonra getirdiği durum arkadaşlar ama biz çözeceğiz, bir sıkıntı yok.

Şimdi yirmi iki saniyem kaldı, bu yirmi iki saniyemde de biliyorsunuz, Sayın AKP Grup Başkan Vekilimiz konuşurken “Şiir okuyacağım.” dedi, unuttu, şiir aklına gelmedi; düşündü, düşündü aklına gelmedi. Ben bir şiir okuyorum, Musa Eroğlu'na ait: “Bana ne yazdan bahardan, bana ne borandan kardan/ Aşağıdan, yukarıdan yolun sonu görünüyör/ Geçtim dünya üzerinden, ömür bir nefes derinden/ Bak feleğin çemberinden yolun sonu görünüyör/ Bu dünyanın direği yok, merhameti, yüreği yok/ Kılavuzun gereği yok, yolun sonu görünüyör.” AKP iktidarı. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, yolun sonunda, AKP dediğiniz, AK PARTİ iktidarı görünüyör. Hakikati söyledi, teşekkür ederim. Sağ olun, sağ olun.

BAŞKAN – Şahısları adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıku.

Buyurun Sayın Tanrıku. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yargıyla ilgili burada çok konuştuk, yine konuşuyoruz ama sonuçta bir yargı mensubu olarak da konuşuyorum çünkü avukatlar aynı zamanda yargı mensubu. Yani Türkiye'de yargıyı berbat hâle getirdiniz, kendi kontrolünüze aldınız ve yargıyı yürütme organının bir parçası hâline getirdiniz. Şimdi, getirilen düzenlemede, 13 maddelik düzenlemede olumlu işler var tabii ki, yani “evet” dediğimiz ama gerçekten çok daha berbat hâle getirdiğiniz başka düzenlemeler de var. Yani yıllarca burada bebekli annelerin, hamile kadınların cezaevinde olmaması gerektiğini, gözaltına alınmaması gerektiğini savunduk. Şimdi, bunca mağduriyetten sonra, işte hükümlü kadınlar bakımından bir düzenleme getiriyorsunuz fakat eşitliğe aykırı bir düzenleme. Ama asıl bu düzenlemenin tutuklu kadınlar için de olması lazım çünkü yargı mensupları tutuklu kadınlar için bu düzenlemeyi aleyhte kullanıyor. Dolayısıyla babası hükümlü, annesi tutuklu yüzlerce çocuk var cezaevinde. Bu yargı mensuplarıyla nasıl bu düzenlemeyi yapacaksınız? Cezaevinde tutuklu kadınlar var, hükümlü babalar var veya tutuklu babalar ile tutuklu anneler var, bunların çocukları dışarıda. E, bunlara ilişkin bir düzenleme var mı? Yok.

Hâkimlere takdir hakkını vermişsiniz ama bu hâkimler bu takdir hakkını sonuna kadar kötüye kullanıyor, sonuna kadar. Bakın, daha Hatay'da dün ben...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hâkimlere verilmiyor ya! Başsavcılık...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Arkadaşlar, bir saniye... Bu, hükümlüler için iki gözüm, hükümlüler için. Tutuklu kadınlar için bir düzenleme var mı? Tutuklu anne, tutuklu baba.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hâkimlerle ilgili bir düzenleme yok ki.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bak, anladım da tutuklu anneler için ne yapacaksınız?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya, o ayrı; teklifle bir ilgisi yok ki.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – E, tamam da yok işte, eksik diyorum ben de buna. Niye anlamıyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İyi anlatın ama.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – İyi anlatıyorum da sen anlamıyorsun Abdullah.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mevcudu anlat, mevcudu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Ya, mevcut değil iki gözüm, eksik diyorum bu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamam, devam et.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Eksik diyorum. Tutuklu anneler için ne yapacaksınız? Yani cezaevinde şu anda olanların daha çoğu tutuklu anneler, tutuklu babalar. Dolayısıyla birinin tutuklu olmaması lazım ama sizin yargıçlarınız, atadığınız bu yargıçlar bu haklarını kötüye kullanıyorlar. Dolayısıyla bunlar bakımından da takdir yetkisini sınırlayan bir düzenleme olması lazımdı bunun içinde; bu, yok. Dolayısıyla bu soruna bir çözüm olmayacak ve biz de sizleri eleştirmeye devam edeceğiz. Daha dün, bakın, yani işte beş aylık hamile kadın dört gün Hatay'da gözaltında kaldı, gözaltında kaldı. Yani niye? Yani dört gün boyunca hamile bir kadın gözaltında kalır? Niye yani beyanı iki saatte, üç saatte alınmaz, bunu yapacak mekanizma yok mu? Kadın canlı bomba mı? Hayır, ya bir bankaya para yatırmış zamanında ya da bir okulda okumuş. Bu zulüm değil mi? Bakın, buna ilişkin bir düzenleme yok.

İkinci olarak yani iletişimin dinlenmesi, görüşmelerin dinlenmesi, kayıt altına alınması. Bir taraftan düzenleme getiriyorsunuz, teknolojiye uyuyorsunuz ama diğer taraftan da özel yaşama en ağır müdahaleyi yapıyorsunuz, en ağır müdahaleyi. Dolayısıyla bakın bu düzenlemeler güvenlikçi anlayışın ve insan hakları ihlallerine yol açan anlayışın bir devamıdır. Bunlardan bir yol alamayız yani bir düzenleme yaparken en berbat düzenlemeyi de hem de kendi kontrolünüzde olan savcılara ve cezaevi yönetimine bırakıyorsunuz. Bunun bir şeyi yok ki. Cezaevi yönetimlerinin, infaz savcılarının nasıl bu hakları kötüye kullandığını sahadan çok iyi biliyoruz ama şimdi, çok kötü bir takdir hakkını, daha ağır bir biçimde, bu düzenlemeyle bunlara bırakıyorsunuz. Bakın, çok açık söylüyorum, şu anda cezaevlerinde infaz ve gözetleme kurulları şartla salıverme süresi dolmuş, disiplin cezası almamış tutukluları tahliye etmemek için elinden gelen her şeyi yapıyor. İnsanların cezası dolmuş, almışlar ceza bir vesileyle, altı

yıl üç ay, bakın hiçbir delil olmadan almışlar bu cezayı, tahliye olamıyorlar. Niye? "Efendim, biz gözetledik de aslında bu adam örgütle ilişkisini kesmemiş." Ya cezaevindeki adam örgütle nasıl ilişkisini kesmez? Mektubu kontrol altında. Görüştüğü kişiler kimler? Eşi, çocukları, avukatı. Telefonlar kayıt altında zaten. Nasıl örgütle ilişkisini kesmemiş? O zaman niçin cezaevinde, niçin kontrol altında değil? Bu infaz kurulları doğrudan doğruya, bakın, doğrudan doğruya -şu andaki kurulları söylüyorum- hürriyeti tahdit suçu işliyorlar, bir mahkeme kararı olmadan insanları hapiste tutuyorlar. Şimdi, bu yapılıyor, bunu da bize "iyi düzenleme" diye getiriyorsunuz ama sahadan gerçekten haberiniz yok. Bakın, binlerce insan, binlerce insan cezaevinde şu anda bundan mağdurdur. Bütün cezaevlerinden yazıyorlar "Tahliye olamıyoruz." diyorlar. Disiplin cezası almamış, bir itirazları yok, ki bir şey yapmamışlar, olamıyorlar. Buna ilişkin bir düzenleme var mı bunun içerisinde? Hayır, yok. Yargıyı berbat hâle getirdiniz, onu söylemeye çalışıyorum. Bakın, niye berbat hâle getirdiniz, biliyor musunuz? Bütün kuruluş değerlerinden uzaklaştınız. Bunu söyleyeceğim de kayıtlara burada geçsin diye söyleyeceğim. Ne hâle geldiniz, bakın, şu fotoğrafa iyi bakın; Diyarbakır'da sivil toplum kuruluşları, ben de baro başkanımı, 19 Mart 2008 tarihi yani aynı zamanda, AK PARTİ'ye karşı kapatma davasının açıldığı tarih. Diyarbakır'daki sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri, baro, ticaret odası, esnaf odası falan ortak açıklama yapıyor. Bu açıklamada aynen şunları söylüyoruz. Kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Nereden nereye geldiniz. Bakın, ne söylemişiz o zaman? On üç yıl önce "Türkiye'nin demokratikleşmesinin en etkili yolunun AB üyeliği yolunda gerçekleştirilmesi gereken reformlar olduğunu hatırlayarak, duraksayan, geri bırakılan reform süreci, kararlı bir iradeyle, yeniden yapılmalıdır. Siyasi partiler ve seçim kanunları derhâl Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine alınarak demokratik bir hâle getirilmeli, siyasi partilerin yargı erkinin keyfi, siyasi ve denetimi mümkün olmayan takdir hakkıyla kapatılmasının önüne geçecek bir düzenlemeye kavuşturulmalıdır. Türkiye'de gerçek demokrasi isteyen çevrelerin iş birliğiyle Türkiye'nin temel sorunlarının çözümüne cevap verecek bir içerikte yeni sivil bir Anayasa'nın en kısa zamanda hazırlanması için çalışmalar hızlandırılmalıdır." Bunu biz on üç yıl önce, AK PARTİ'nin kapatılmaması için söylemişiz. Şimdi, siz yani bu AKP Grubu başka bir siyasi partinin kapatılmaması için talimat veriyorsunuz yargıya, HDP'nin kapatılması için. Bakın, nereden nereye geldiniz, farkında değilsiniz. Nereden nereye geldiniz. Bakın, biz hâlen, on üç yıl önce orada toplanmışız ve sizin partinizin kapatılmaması için demokratik bir irade ortaya koymuşuz ama şimdi, siz zalim oldunuz, zulüm yapıyorsunuz ve aynı zamanda, başka siyasi partilerin kapatılması için de tamamen bu ideallerden uzaklaşarak adımlar atıyorsunuz. Bakın, dün -bununla bağlantılı olarak- talimat verdiniz Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına ve bu dava açıldı. Dün, Kobani davasını izledim, sizin "Kobani davası" dediğiniz davayı izledim. Ya, içimizde gerçekten vicdan sahibi hukukçular var ya; gidin, dinleyin. Ya, bakın, orada o başkan dinlediğiniz anda isyan edersiniz avukat olarak ya, isyan edersiniz, isyan. Hepsi kayıt altında, merak eden izlesin bunu. Bakana da seslendim ben dün oradan. Ya, bu başkan bir dinleyin ya. Avukatlara, bakın, o kadar insan içerisinde bu şekilde bağırarak bir başkan nasıl adil yargılama yapacak ya, nasıl yapacak adil yargılama? Böyle bir düzen var, böyle bir düzeni kurdunuz.

Bakın, orada yargılananlar kimler? Bu kürsülerde oturan grup başkan vekilleri, milletvekilleri, belediye başkanları. Onların avukatlarına ve onlara bu şekilde davranan bir yargı düzeni yarattınız. Ne diyor biliyor musunuz başkan duruşmada? "Efendim, bir davanın hızlı sonuçlanması da adil yargılamanın gereğidir, biz de onu yapıyoruz." Yani kardeşim, bana bir görev verdiler, biz sizi mahkûm edeceğiz bir an evvel; o yüzden ne avukatları dinlerim ne sanıkları dinlerim, hiç kimseyi dinlemem, taahhütlerinizi yerine getirmem. Bunu açık açık söyleyen başkanlara özel görev verdiniz.

Bakın, size karşı kapatma davası açılmıştı ama şimdi siz aynı zalimliği, aynı zulmü başkalarına karşı yapıyorsunuz. Size anlatayım, bakın, yarın Soma davası var ve karar verilecek; haberiniz var mı? Vallahi bilmiyorsunuz, gerçekten bilmiyorsunuz. Bilseniz bu kadar sessiz durmazsınız. Ya, Soma davasında sonuçta bu Yargıtay, bu Yargıtayın kendisi, daire, bilinçli taksirden ceza verdi, bilinçli taksirden. Öyle bir şey yapıldı ki çünkü büyük bedeller var, büyük paralar var işin içerisinde, sanıklar bilinçli taksirden ceza aldılar ve cezaevinde kalacaklar; ne oldu biliyor musunuz? Başsavcılık bu kararı mahkemesine göndermedi. Ne zaman? İki ay, üç ay boyunca göndermedi. Gönderse çünkü işinde giden bir yargılama başlayacak. Sonra, aynı dairenin, oy birliğiyle karar almış dairenin 3 üyesi değiştirildi, 3 üyesi; oraya yeni Yargıtay üyeleri atandı. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı olmayacak bir şey yaptı, olağanüstü kanun yoluna yani karar düzeltmeye başvurdu. Aynı daire, bakın, aynı daire yeni atanan 3 üyenin oyuyla kendi kararını kaldırttı, "Hayır efendim, bu bilinçli taksir olmaz." dedi.

Ya, bakın, bu, yargı tarihinde olmamış bir şey ya. Hadi, avukatsın, kalk, bir şey söyle, buna bir şey söyle, hadi bakalım, biraz önce bana laf söylüyordun. Yargı tarihinde bunun örneği var mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Talimat mı...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Bakın, yargı tarihinde bunun örneği yok. Niye? Adamlar paralı ve bir sürü kirli ilişki var. Sizin döneminizde bunlar yapılıyor, bakın, sizin döneminizde. Ya, biraz vicdan olsa, biraz utanma olsa, biraz ahlak olsa çıkar burada bir şey söylersiniz ya! Yarın karardır. Adamlar bilinçli taksirden ceza alacaklar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – 301 işçinin katilleri ellerini, kollarını sallayarak dolaşacaklar. Ve bakın, bütün bunları yargı operasyonlarıyla, sizin vasitanızla yapıyorlar. Bu kadar mı vicdansız oldunuz ya, yani kendi çocuklarınıza bu kadar mı hesap veremez noktaya geldiniz? Daha açık nasıl söyleyeyim sizlere? O yüzden, bakın, bütün bu paketlerin bir anlamı yok. Bunların hesabı tarih önünde, vicdanen ve ahlaken sizden sorulacak. Yargıyı bir tarafa bırakıyorum ama bu operasyonların sonuçları vicdanen, ahlaken sorulacak.

Hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

68.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun 267 sıra sayılı Kanun Teklifi'nün tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biraz evvel kürsüde konuşan hatibin bütün ithamlarını reddettiğimizi ve...

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Buyurun, cevap verin, buyurun cevap verin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cevap veriyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Buyurun, burada cevap verin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cevap veriyorum, bak, cevap veriyorum. Yani kayda geçsin, gerek yok, gerek yok.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Meclisi siz mi yönetiyorsunuz, Başkan mı?

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Somut, somut söyledim bak. Somut, somut söyledim. Yargıtayla ilgili söyledim, Kobani davasıyla ilgili söyledim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yani hepsi yanlış. Kendi suçlamalarınızla ancak ve ancak kendi tarfinizi yapıyorsunuz ve kendi kafanızın arkasındaki özelemlerinizi, faşizan özelemlerinizi dile getirdiğinizi beyan ediyorsunuz.

Çok teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, “faşizan” dedi, hakaret etti.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – “Faşizan özelemlerinizi” diyerek tarafıma hakaret etti efendim. Sataşmadan söz almak istiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, sataşmadan değil, ben sadece... Sataşma değil, bak, burada, kayda geçsin, kayda geçsin.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Faşizan” dedi.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Faşizan özelemlerinizi...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Grup Başkan Vekili, siz de hukukçusunuz, ben de hukukçuyum, somut bilgi olmadan, belge olmadan buradan konuşmamaya özen gösteriyorum. Bakın, size somut olgular söylüyorum. Dolayısıyla da sizi, sizin için tarif ediyorum. Yani cevap vermek zorunda değilsiniz, susmak da bir erdemdir aynı zamanda, susarsınız, erdemli davranırsınız ama çıkıp cevap verme konusunda da, bir şey söylediğiniz zaman da bakın, benim bu dediklerime, Yargıtay üyeleri sözüme somut cevap verin, somut cevap verin. Yarın Soma davası var, siz de avukatlık yaptınız, namusunuz şerefimize, böyle bir şey Yargıtayda olmuş mu, olağanüstü kanun yoluyla mahkeme heyeti değiştikten sonra karar düzeltme yoluyla karar kaldırılmış mı? Bana bir tane karar bulun Yargıtayda. Kim için yapılmış? Soma davası için yapılmış. Arkadaki karanlık ilişkileri araştırın. Ben size söylüyorum, iktidar sizsiniz ya. Bu kadar somut, bu kadar somut bakın, bu kadar somut. Çıkın buna bir cevap verin, niye değiştirdiğinizi söyleyin. Niye 3 üye atandı ve atanan 3 üye kararın kaldırılmasında oy kullandı, 3’e 2 karar alındı? Çıkın söyleyin ya, bunun cevabını verecek olan sizsiniz. Niye geçici heyetler oluşturdunuz? Neden? Neden? İstanbul Adliyesinde neden oluşturdunuz? Söyleyin bana, bu Parlamente’ye, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, neden kayyum atadınız?

Yargıçların altındaki arabalara bakarsanız, sadece bakarsanız rüşvet ilişkisinin nasıl olduğunu anlarsınız ya. Tabii, sizlerin altında da aynı araçlar var, o yüzden hicap duymuyorsunuz. Biraz etrafınıza bakın, etrafınıza bakın, kibirden uzaklaşın. Bakın, ben sizlere kavga etmek için söylemiyorum, etrafınıza bir bakın, nereden nereye geldiğinizi görün. Demem budur benim.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz cevabımızı aynen veriyoruz, aynı cevabı yineliyoruz.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir ve 21 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3632) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 267) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ahmet Özdemir.

Buyurunuz Sayın Özdemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün, bizim ve imzası bulunan diğer milletvekillerimizin vermiş olduğu Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’mizin görüşmelerine başladık. Komisyon aşamasında da makul bir ortamda geçen teklifimizin Genel Kurul aşamasında da aynı şekilde tamamlanmasını temenni ediyoruz.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un yaklaşık on altı yıllık uygulaması sırasında zaman zaman değişiklikler yapılmış ve infaz sistemimizin daha etkin, verimli ve insan haklarına duyarlı bir şekilde işlenmesi sağlanmıştır. Malumunuz, 2020 yılı Nisan ayında çıkardığımız ve kamuoyunda “infaz paketi” olarak bilinen 7242 sayılı Kanun’la da infaz sistemimizde önemli değişiklikler yaptık. Bugün getirdiğimiz teklif, insani, vicdani, teknolojik gelişmelerin uygulamaya uyarlanması, sahadan alınan verilerin mevzuata dönüştürülmesi ve uygulamada birlik oluşturmayı hedefleyen düzenlemeler içermektedir. Yapılan bu değişikliklere ek olarak hükümlülerin dış dünyayla ilişkilerini daha da güçlendirmek istiyoruz. Teknolojik imkânların gelişmesiyle birlikte ceza infaz kurumlarında dijital dönüşümün gerçekleşmesi amacıyla bazı düzenlemeler yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Böylelikle hükümlülerin dış dünyayla ilişkilerinin iyileştirilmesi de daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmiş olacaktır.

Öte yandan teklifte, Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2 Mart 2021 tarihinde kamuoyuna açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı’nda yer alan bazı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi de hedeflenmiştir. Teklifimiz 13 maddeden oluşmaktadır. Teklif içerisinde, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Türk Ceza Kanunu, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun olmak üzere 4 farklı kanunda değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerle ilgili, kısaca üzerine değinmek istiyorum.

Birincisi, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu’nda yapılması öngörülen değişiklik. Mevcut düzenlemede izleme kurullarının görev ve yükümlülükleri infaz ve ıslah uygulamalarına ilişkin işlem ve faaliyetleri yerinde görmek, incelemek, yönetici ve görevlilerden bilgi almak, hükümlü ve tutukluları dinlemek iken, bu kapsam daha da genişletilerek elverişli bir inceleme ve daha iyi bir sonuç verisi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurullarına hükümlü ve tutukluların naklinde kullanılan araçlar ile adliye binalarında bekletildikleri veya sağlık kuruluşlarında tedavi gördükleri bölümleri yerinde görebilme, inceleyebilme, yönetici ve görevlilerden bilgi alabilme, hükümlü ve tutukluları dinleyebilme yetkileri verilmektedir. İzleme kurulları tarafından düzenlenen raporların bir örneğinin Kamu Denetçiliği Kurumu ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna da gönderilmesi sağlanmaktadır. Bu şekilde, inceleme kurulu kararlarının daha şeffaf, denetlenebilir, kamuoyunu bilgilendirme vasfı güçlendirilmiştir. Ayrıca, bu raporların infaz hâkimliklerine gönderilmesi bakımından da önceki düzenlemede bir şikâyetin yapılmasına bağlı iken, bu şikâyet şartı ortadan kaldırılmıştır.

Türk Ceza Kanunu’nda yapılması öngörülen değişikliklere gelince, bu düzenlemeyle mevcut mevzuattaki “mahkeme” ve “hâkim” kavramlarına açıklık getirilerek, uygulamada birlik oluşturulması açısından, infaz aşamasındaki görevlerin infaz hâkimine verilmesine dair bir açıklık getirilmiştir. Yabancı hükümlüler hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezaların infazına karar verildikten sonra sınır dışı edilme işlemleriyle ilgili olarak da bu hükümlülerin durumlarının İçişleri Bakanlığınca değerlendirilmesine imkân sağlanmaktadır. Nakil talebinde bulunan hükümlülerin maddi durumlarının yetersiz olduğunu belgelendirmeleri durumunda bu hükümlülerden nakil giderlerinin alınmaması ve nakil sırasında yaşayacakları mağduriyetlerin önüne geçilmesi sağlanmıştır.

Gelişen teknoloji, dış dünyada herkesin zaman zaman hayatını kolaylaştırabildiği gibi hükümlülerin de bu imkânlardan faydalanması tarafımızdan önemli görülmektedir. Mevcut düzenlemede hükümlü kendisine gönderilen mektup, faks ve telgrafları alma ve ücretlerini de karşılamak suretiyle göndermekteyken bu düzenlemeyle hükümlülerin gerekli teknik altyapının bulunduğu ceza infaz kurumlarında elektronik yöntemlerle mektup alıp gönderebilmesine imkân tanınmaktadır.

Düzenlemeyi yaparken bazı vekillerimizin bu imkânı sağlasak bile fiziki engelleri sebebiyle bunu kullanamayacak mahkûmlarla, hükümlülerle ilgili komisyon aşamasında talepleri olmuştu. Bu konuda bir alt yönetmelikle onlara yardımcı olacak yardımcı personel uygulamasını da en kısa sürede getireceğiz.

Hükümlüler tarafından resmî makamlara ve savunması için avukatına gönderilen mektup, faks ve telgrafların da elektronik ortamlarda alıcısına ulaştırılabilmesine imkân tanınmaktadır.

Mevcut mevzuatta cezaevlerindeki tüm mektup, faks ve telgrafların denetlenebilmesi söz konusu iken, getirdiğimiz düzenlemeyle bunların sadece örgütlü suçlar ve terör suçlarıyla sınırlandırılması söz konusu olmuştur.

Bu düzenlemenin devamı olarak, ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin ziyaretçileriyle yaptıkları görüşmelerde de mevcut durumda dinlenebiliyor ve kaydedilebiliyorken bu suçlardan ceza infaz kurumunda bulunan bu hükümlülerin ziyaretçileriyle yaptığı görüşmelerin dinlenmesi ve kaydedilmesi bir sınırlandırmaya tabi tutulmuştur. Mevcut mevzuatta şu anki cezaevlerinde bulunan 290 bin civarında kişinin dinlenebilmesi ve kaydedilmesi imkânı varken, getirdiğimiz düzenlemeyle bu sınırlanmış, sadece yüzde 10'a kadar düşürülmüştür. Düzenlemedeki kastımız terör suçları ve örgütlü suçlarla sınırlandırılmıştır. Bu düzenlemeyi yaparken de bize dayanak noktası olan şey Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlardır. Anayasa Mahkemesinin kararlarını inceleyerek o muvacehede bir düzenleme getirdik. Anayasa Mahkemesi bu konuyla ilgili şöyle bir gerekçe üretmişti, bize de yol tutan bir gerekçeydi bu: "Kapalı görüşlerde yapılan konuşmaların idare tarafından kamu düzeninin ve ceza infaz kurumunun güvenliğinin sağlanması ile suç işlenmesinin önlenmesi gerekçesiyle dinlenemeyeceği veya kaydedilemeyeceği kural olarak söylenemez. Ancak, ziyaret anında yapılan görüşmelerin teknik araçlarla dinlenip kaydedilmesinin özellikle haberleşmenin gizliliği, özel hayata ve aile hayatına saygı haklarına yönelik ağır bir müdahale içerebileceği gözetilerek, sistematik dinleme ve kaydetmenin sınırlarının idarenin takdir yetkisini de kapsayacak bir şekilde kanunla belirlenmesi gerekir." kararı doğrultusunda bu mevcut düzenlemeyi getirmiş bulunmaktayız. Hükümlülerin 1 saat olan ziyaret süresini 1,5 saate çıkarıyoruz. Bu konuda yine Komisyon aşamasında vekillerimizin fiilî ziyaret süresiyle ilgili bir talebi olmuştu. Ziyaret Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde de buna ilişkin özel bir düzenleme var, fiilî ziyaret süresini 1,5 saat olarak geliştiriyoruz.

Yine, hükümlülere ve tutuklulara hasta ziyareti amacıyla verilen izinler arasındaki bir aylık bekleme süresini de kaldırıyoruz. Böyle bir hastalık durumu söz konusu olduğunda bu bir aylık bekleme süresi mevcut yasada mevcutken artık bu süreye riayet etmeksizin hasta ve yakınlarını ziyaret edebilecekler. En önemlisi, söz konusu olan, kamuoyunda da konuşulan, hâkim ve savcılarının denetimine bir üst merci yani Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılarının bir denetim yetkisi oluşturduğuna dair bir düzenleme vardı. Gerekçesini şöyle açıklayalım: Soruşturmayı sonlandıran kararlarla ilgili olarak uygulamada oluşabilecek farklılıkların önlenmesi, uygulama birliğinin sağlanması amacıyla Cumhuriyet Başsavcılarının ve Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığına sorumluluk verilmektedir. Böylelikle uygulamada benzer olaylarda birbirleriyle çelişen kararların ortaya çıkmasının da önüne geçilmiş olmaktadır.

Burada aslında mevcut kanundaki düzenleme ile getirdiğimiz düzenleme arasında çok bir fark yok. Mevcut Kanunda "Asliye Ceza Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısının o yer yargı çevresinde görevli Cumhuriyet savcılığı ile bağlı birimler üzerinde gözetim ve denetim yetkisi vardır." diye bir hüküm var zaten. Biz bu düzenlemeye bir açıklık getirdik. Şöyle ki: "Cumhuriyet savcısı, cumhuriyet savcılarının soruşturmayı sonlandıran kararları arasında oluşabilecek farklılıkların giderilmesiyle bu kararların kanuna uygunluğunun denetlenmesi hususunda görevli ve yetkilidir." hâline dönüştü. Sebebi şu: Ceza Genel Kurulunda bir karar çıktı bir savcının verdiği kararlarla ilgili "Başsavcının gözetim ve denetim yetkisi içinde midir, değil midir?" diye. Oy çokluğuyla çıkan bir Ceza Genel Kurulu kararı sebebiyle bu düzenlemeye gittik ama kamuoyunda şöyle tartışmalar oldu: "Savcının verdiği kararlar üzerinde yeni bir denetim yetkisi ve vesayet oluşturuluyor." denildi. Hâlbuki savcılarının verdiği takipsizlik kararına itiraz mercisi bellidir, sulh ceza mahkemelerine itiraz edilir; savcılarının açtığı davaların itiraz mercisi de bellidir, iddianamenin kabulü ya da iadesi şeklindedir. Burada getirilen düzenleme uygulama birliği sağlamaya yönelik. Şöyle örnek verirsem belki kamuoyunca daha iyi anlaşılacak: Bazen dolandırıcılık suçundan mağdur olan vatandaşlarımız savcılığa başvurduğunda bazı savcılıklar bunun hukuki ihtilaf olduğu gerekçesiyle takipsizlik kararı veriyorlar. Aynı yargı çevresi içerisinde bazı savcılarımız bununla ilgili ceza davası yani bir iddianame düzenliyorlar. Burada kastedilen, bu uygulama farklılığını önlemeye yönelik bir düzenleme, yoksa savcılarının yargılamaya yönelik verdiği nihai kararları bertaraf etmeye yönelik bir düzenleme değil. Ayrıca şunu da söylemek istiyorum, asıl önemli olan da şu: Aslında bu konuda dosyalara bakmakla yetkili olan asıl makam zaten Yargıtay cumhuriyet başsavcıları. Cumhuriyet başsavcıları kendi adına bu işleri yapması için ilgili savcılara bu dosyaları tevzi ederler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz.

AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Dolayısıyla, bunun bir vesayet, bir gözetim ve denetim yetkisinin kötüye kullanılmasına dair olduğunu söylemek aslında bu anlamda mantıksız çünkü bütün savcılar cumhuriyet başsavcıları adına iş ve işlemlerini yürütüyorlar. Bu yaptığımız düzenlemeyle aslında bu konuya açıklık getirmiş bulunmaktayız.

İnşallah, bu getirdiğimiz düzenlemelerin hem yargı camiamız için hem cezaevindeki hükümlü ve tutuklular için iyi sonuçlar, hayırlı sonuçlar vereceğini temenni ediyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Köksal...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, pandemiden en çok etkilenen esnaf ve sanatkârlar ile gerçek kişi tacirlere 3 bin ve 5 bin liralık hibe desteği verileceği belirtildi ancak bu destekten gelir vergisi mükellefi olan ve Bakanlıkça desteklenen NACE kodları arasında yer alan esnaf ve sanatkârların yararlanabileceği açıklandı. Buna göre pandemiden etkilenen şehir içi nakliyecisi, bakkal, büfe, kaynakçı, hırdavatçı, hurdacı, ambalajcı, biçerdöver işletmeleri, un, yem satıcısı gibi meslek grupları dâhil edilmedi. Zaten pandemide yeterince destek vermediğiniz esnaf arasında şimdi niçin bu ayrımı yapıyorsunuz?

Ayrıca, esnaf ve sanatkârlar, verilen 25 bin liralık kredilerin geri ödemesinde büyük sıkıntılar yaşamakta, çoğu esnaf ödeyememektedir. Bu nedenle bu kredinin de geri ödemesinin en az bir yıl ertelenmesini ve en az bir yıl ödemesiz ve faizsiz uzun vadeli kredi imkânı sağlanmasını istiyorlar. Yeter artık, koltuklarınızdan kalkın, esnafın imdat çığlığını duyun.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye Petrolleri Bölge Müdürlüğü, ilimiz için çok önemli bir kamu kurumu niteliğindedir. Son günlerde, Bölge Müdürlüğünde çalışan işçiler hakkındaki hukuk dışı uygulamalarla işçilerimiz ve ailelerimiz mağdur durumdadır. İşçilerimizin,

rızaları dışında Batman ve Diyarbakır'a gönderilmesini kabul etmek mümkün değildir. Sürgün niteliğindeki bu uygulamalar ve daha önce kapalı cezaevindeki kamu personellerinin de komşu illere gönderilmesi kent ekonomisini de olumsuz etkilemektedir. Buradan Enerji Bakanlığına çağırda bulunuyorum: Adıyaman'daki TPAO işçilerinin rızaları dışında başka illere sürgüne gönderilmesi uygulamasına son verin, ilimizdeki tek bölge müdürlüğü olan TPAO Bölge Müdürlüğü'nün kapatılması sonucuna yol açacak bu uygulamadan vazgeçin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur? Yok.

Sayın Kayan...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Lüleburgaz'dan Pınarhisar'a kadar olan yol, 5 köyün içinden geçmektedir. Turgutbey, Eskitaşı, Hamzabey, Ceylanköy ve Ataköy olmak üzere 5 köyün içinden geçen bu yol hem zikzaklı hem de çok dar bir yoldur. Pınarhisar'da bulunan Limakın işlettiği Pınarhisar Çimento Fabrikası vardır; günde yüzlerce kamyon her gün çimento ve malzeme taşımaktadır, ağır tonajlı bu kamyonlar yolu ezmektedir. Köyleri ikiye bölerek geçen bu kamyonlar her yıl yaptıkları kazalarla can ve mal kaybına sebebiyet vermektedirler. Lüleburgaz'dan Pınarhisar'a direkt olarak giden bu yolun mutlaka duble yol olması ve köylerden geçerken de çevre yolu şeklinde geçmesi can ve mal kaybını sona erdirecektir diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Pandemi döneminde milyonlarca esnafa sadece 10 milyar lira, beşli çeteye ise 21 milyar lira verildi. Dul-yetim maaşı alanlar 763 lirayla geçinmek zorunda. 7,9 milyon emekli asgari ücretin altında maaş alıyor. 2002 yılında en düşük emekli maaşıyla 7 çeyrek altın alınırken, şimdi 2 tane bile alınamıyor. 7 milyon 769 bin 346 kişi asgari ücretin üçte 1'inden, yani 1.192 liradan az ücret alıyor.

On dokuz yıllık AKP iktidarı sonunda 10 milyondan fazla işsiz var. Geçen hafta Çankırı'da bir çiftçi "Pandemide biz çiftçilere hiç destek verilmedi." dedi.

22 milyon icra dosyası var, 5 milyon gencin kredi borcu var. "Açları siz doyurun." diyorsunuz. Bu tablo karşısında sandığı getirmek için daha ne bekliyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nasıl ki "Geciken adalet, adalet değildir." diyorsak geciken desteklemeler de inanın hiçbir işe yaramıyor; bir de desteklerden zaten yüzde 4 kesinti yapıyorsunuz.

Şimdi, bakın "Türkiye hayvancılığı çöküyor." diyoruz "Yem fiyatları süt fiyatlarından pahalı oldu." diyoruz ama siz hâlâ 2020 yılında kalan buzağı desteklemelerini ödemediniz. "Yağ fiyatları uçtu gitti." diyoruz "Çözüm üretin." diyoruz siz hâlâ ayçiçeği desteklerini, soya, kanola desteklerini ödemediniz. Organik gübre desteklerini ödemediniz, 2019'da ekildi bunlar, 2020'de hasat edildi, yıl 2021'in ortası. Yani böyle geciktiği zaman inanın hiçbir işe yaramıyor. Şimdi çiftçiye gübre lazım, tohum lazım ama siz destekleri ödemediniz, bir de bunlara yüzde 100 zam yaptınız.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanlığına: Türkiye genelinde belediyelerde çalışmakta olan 16 bini aşkın sözleşmeli personel olmakla birlikte, kamu kurumlarıyla birlikte bu sayı artmaktadır. Sözleşmeli personeller ile kadrolu personeller arasında özlük haklarına dair farklılıklar, çalışanlar üzerinde huzursuzluk ve mağduriyet yaratmaktadır. Bu personeller arasında kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi, iş güvencesi, sosyal güvence, yıllık izin hakkı, kurumlar arası yer değişikliği, mazerete bağlı yer değişikliği, ücretsiz izin uygulaması, yabancı dil tazminatı, arazi tazminatı ve vergi açısından farklılıklar söz konusudur. Bu farklılıklar personellerimizin niçin kadroya geçmekte ısrar ettiğini açıklamaktadır. Aynı işi yapan personele aynı haklar verilmelidir. Belediyelerde ve kamu kurumlarında çalışan sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesi yönünde bir çalışmanız var mıdır? Sizce de kadro talepleri haklı değil midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özcan...

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Kültür ve Turizm Bakanlığına... Muğla'nın Dalaman ilçesinde turizme açılması hedefiyle Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesinde yer alan 5.849 dekar alan Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilmiş midir? Böyle bir devir gerçekleşirse bu alanda 3 adet golf sahası yapılacağı doğru mudur? Ege Bölgesi'nin en verimli tarım arazilerinden birine sahip olmasının yanı sıra hayvancılık ve arıcılıkta büyük başarı elde eden Türkiye Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Dalaman Tarım İşletmesinin ekim yaptığı yerlere turistik tesisler yapılması için halkın, uzmanların ve sivil toplum örgütlerinin görüşü alınmış mıdır? Bölgede tarım arazilerinin yok edilmesine karşı vatandaşlarımız kaygılanmaktadır. Bu kaygıları tarım arazilerinin korunması teminatıyla giderecek bir adım atacak mısınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tüm kamuoyu Ziraat Bankasının belli bir medya grubuna verdiği milyonlarca dolarlık geri ödenmeyen krediyi konuşuyor. Ziraat Bankasının Yönetim Kurulu kararıyla verdiği ancak geri alamadığı birçok kredi bulunuyor. Bunlardan bir tanesi de memleketim Adana'da yaşanmıştır. Sayıştay raporlarına yansıyan bu durumla ilgili tüm denetim yollarını işletmemize rağmen sonuç alamadık. Ziraat Bankası Adana Kurumsal Şubesinden bir şirkete 321 milyon lira kredi veriliyor ve geri ödenmiyor. Bu 321 milyon lirayla Adana'ya onlarca fabrika kurulabilir, on binlerce vatandaşımıza ekmek kapısı açılabilirdi. Yine, on binlerce esnafımızın borcu ödenir, çiftçilerimize destek sağlanırdı. Tekrar tekrar soruyorum, tüm yetkilileri göreve davet ediyorum: Ziraat Bankası Adana Şubesinden 321 milyon lira alıp Adana'ya bir kuruş yatırım yapmayan bu firma kimdir? Kredi neden geri ödenmiyor? Adanalı çiftçinin, esnafın parasına kimsenin çökmeye hakkı yoktur.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kızılay, yardım ve hizmetleri karşılıksız, kamu yararına çalışan, millî, gönüllü bir sosyal hizmet kuruluşumuzdur. Kurulduğu 1868 yılından bu yana toplumsal dayanışmayı sağlamak, sosyal refahın gelişmesine katkıda bulunmak, yoksul ve muhtaç insanlara barınma, beslenme ve sağlık yardımı ulaştırmak gibi çalışmalar yapmaktadır. Afet zamanlarında milletimizin yardımına ilk önce koşan Kızılay, yüz elli üç yıldır yurt dışında da pek çok ülkede gıda başta olmak üzere her türlü yardım çalışmaları yürütmektedir. Kızılayın hayati öneme sahip faaliyetlerinin başında kan hizmetleri gelmektedir. Ülkemizin ihtiyacı olan kan, gönüllü ve sürekli bağışçılardan Kızılay vasıtasıyla karşılanmaya çalışılmaktadır. Bu vesileyle tüm vatandaşlarımızı Kızılaya kan bağışında bulunmaya davet ediyorum.

153'üncü kuruluş yılında başarılı çalışmaları dolayısıyla tüm Kızılay ailesini tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla

selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Başsavcılık makamı sadece idari bir görevdir. İdari görevden dolayı başsavcıyı diğer savcıların amiri pozisyonuna getirecek olan düzenleme etkin soruşturmaya engel olacaktır, cumhuriyet savcılarını sıradan bir memur pozisyonuna getirecektir. Bu kabul edilemez. Hukuk devletinde bunun yeri yoktur, böyle bir düzende hukukun da adaletin de yeri olmayacaktır. Böyle bir düzenlemenin geri çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

En küçüğünden en büyüğüne bütün biyolojik hayatı ayakta tutan ortak unsur sudur ve bütünden ayrıştırıldığında kendi başına anlam taşıyan en temel parçadır. Bugün susuzluktan toprak, bitki, hayvan, insan, tabiat varlıklarının her biri nasibini almaktadır. Tatlı ve temiz suların ana kaynakları orman, mera ve yüksek dağ ekosistemleridir. Yeryüzündeki su kaynaklarının binde 3'ü kullanılabilir ve içilebilir özelliktedir. Su, tüm kaynaklar gibi sonsuz olmadığı gibi bir artış da söz konusu değildir. Tüm dünyayla birlikte kendimizi felaketin eşiğinde bulmak istemiyorsak tüm tabiat varlıklarına saygı göstererek onları israf etmeden yeryüzünde varlığımızı devam ettirmeyi öğrenip gereğini uygulamak zorundayız.

BAŞKAN – Sayın Başkan, cevap işlemi için süreniz on dakikadır.

Buyurunuz Sayın Başkan.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Soru soran milletvekillerimize de teşekkür ediyorum.

Sayın Köksal pandemi ve hibe destekleriyle ilgili, Sayın Tutdere Türkiye Petrolleri Bölge Müdürlüğünde çalışan işçilerle ilgili, Sayın Kayan Lüleburgaz'daki bölünmüş kara yolu çalışmalarıyla ilgili, Sayın Altaca Kayışoğlu emekli maaşları ve benzeri konularla ilgili, Sayın Gaytancıoğlu tarım ve hayvancılık desteklemeleriyle ilgili, Sayın Gırgın sözleşmeli personelin özlük haklarıyla ilgili, Sayın Özcan Kültür ve Turizm Bakanlığına devredilen araziyle ilgili, Sayın Sümer Ziraat Bankasıyla ilgili, Sayın Taşkın Kızılayın 153'üncü kuruluş yıl dönümüyle ilgili -biz de Kızılayın kuruluş yıl dönümünü kutluyoruz ve bütün Kızılay gönüllülerine buradan şükranlarımızı iletiyoruz- Sayın Şeker başsavcılık makamının gözetim ve denetim yetkisiyle ilgili tereddütlerini dile getirdi, Sayın Kılıç da su ve suyun önemiyle ilgili. Burada bu sorular içerisinde sadece Sayın Şeker'in sorusu kanun teklifiyle alakalı. Burada tabii ki başsavcılığın gözetim ve denetim yetkisiyle ilgili getirilen düzenlemeler hem mevcut mevzuatımıza uygun hem de doktrinde ifade edilen görüşlere de uygun, bugüne kadar gerçekleştirilmiş olan uygulamalara da uyan düzenlemeler. Soruşturma makamı esasen cumhuriyet başsavcılığıdır Sayın Şeker. Cumhuriyet başsavcılığı soruşturmayı cumhuriyet savcıları vasıtasıyla yürütmektedir. Ceza muhakemesi, ceza yargılaması faaliyeti kolektif olup bu süreçte katılanlara şahısları bakımından değil işgal ettikleri makam dolayısıyla erk ve ödevler verilmiştir. Doktrinde "makam itibarıyla süjellik" olarak ifade edilir bu durum. Erklerin ve ödevlerin şahıslardan gelmeyip işgal edilen yerden geldiğini, muhakemede şahısların değil makamın nazara alındığını göstermektedir. Ceza muhakemesi iddia, savunma, yargılama makamlarından oluşmakta; her 3'ü de makam itibarıyla süjedir. Bu nedenle aynı muhakemeye birden fazla savcı farklı zamanlarda katılabilmektedir. Aynı şüpheli veya sanık birden fazla müdafî tarafından savunulabilmektedir. Yine, iddia (savcılık) makamı bir kül, bütün olarak ifade edilmektedir. Bu anlamda ceza muhakemesi faaliyetinin yürütülmesi kural olarak cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilmektedir. Cumhuriyet savcısı ile başsavcı arasındaki ilişki ise -yine doktrinde- "bölünmezlik ilkesi" olarak açıklanmaktadır. Savcılık teşkilatı kendi içinde hiyerarşik yapıya sahip bir bütün olarak adlandırılmaktadır. Keyman, Centel... Yani hukukçu arkadaşlar bu kaynaklara baktıklarında bunu net olarak görebileceklerdir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İdari anlamda.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – İdari anlamda, idari anlamda. CMK 173...

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Mevzuata da geleceğim Süleyman Bey, acele etmeyelim.

"Bölünmezlik ilkesi" anlamında savcılar bir bütün içinde kaynaşmakta, makam itibarıyla süjellik ilkesinden hareketle her bir savcı tek başına ceza muhakemesi faaliyetine katılabilmekte, muhakeme işlemi gerçekleştirebilmektedir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Görevden de alınabilmekte!

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Şimdi, gelelim, doktrin, akademisyenler başsavcılık ve savcılık arasındaki ilişkiyi bu şekilde tanımladıktan sonra mevzuatımız nasıl tanımlıyor? İlgili kanunlarda nasıl yerini almış bu husus? 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 5'inci maddesinde "...ağır ceza Cumhuriyet başsavcıları, merkezdeki Cumhuriyet savcıları ile bağlı ilçe Cumhuriyet başsavcıları ve Cumhuriyet savcıları üzerinde, gözetim ve denetim hakkına sahiptir." hükmünü haizdir. Yine, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 17'nci maddesi var, bir de 18'inci maddesi var. 17'nci maddesi cumhuriyet başsavcılığının görevlerini belirlemiş, 18'inci madde de cumhuriyet başsavcısının görevini belirlemiş yani cumhuriyet başsavcılığının görevleri, cumhuriyet başsavcısının görevleri. Cumhuriyet başsavcılığının görevleriyle ilgili maddeye baktığımız zaman, 1'inci fıkrası şudur: "Kamu davasının açılmasına yer olup olmadığına karar vermek üzere soruşturma yapmak veya yaptırmak." Kimin görevi kanunumuza göre? Cumhuriyet başsavcılığının görevi. Gelelim 18'inci maddeye, cumhuriyet başsavcılığını kim temsil eder? Yine, 18'inci maddenin 1'inci fıkrasına göre cumhuriyet başsavcılığını başsavcı temsil eder. Dolayısıyla, başsavcının görevi, kamu davasının açılmasına yer olup olmadığına karar vermek üzere soruşturma yapmak ve yaptırmaktır. Bunu nasıl yaptırır? Savcılar vasıtasıyla yaptırır. Yine, son fıkra da "Ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcısının; ağır ceza mahkemesinin yargı çevresinde görevli Cumhuriyet başsavcıları, Cumhuriyet başsavcivekilleri, Cumhuriyet savcıları ile bağlı birimler üzerinde gözetim ve denetim yetkisi vardır." hükmünü haizdir, şu andaki mevcut durum. Asliye ceza mahkemesi cumhuriyet başsavcısının o yer yargı çevresinde görevli cumhuriyet savcıları üzerinde de gözetim ve denetim yetkisi vardır. Bu gözetim ve denetim yetkisi nedeniyle bugüne kadar gelinen uygulama da, başsavcıların, savcılarının yürüttükleri soruşturmalarda verdikleri kararları "görüldü" yaparak sisteme bu şekilde girmeleri. Bugüne kadar uygulamada, doktrinde ifade edildiği şekilde ve mevzuatımızda yer alan hükümlere uygun gerçekleştirilmiş olan kararlar cumhuriyet başsavcısı tarafından "görüldü" şeklinde uygulamayla bu gözetim ve denetim yetkisi uygulanmıştır. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun bir olayla ilgili verdiği karar neticesinde bu gözetim ve denetim yetkisinin kapsamıyla ilgili uygulamada bir tereddüt ortaya çıkmış ve bu tereddüdü gidermek için kanun teklifinde böyle bir düzenleme gerçekleştirilmiştir. O nedenle başsavcılık makamının gözetim ve denetim yetkisiyle ilgili endişelerin gerekçesi yoktur.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kararların esasını denetleme yetkisi getiriyorsunuz.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kanun teklifinde çok önemli düzenlemeler var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – O öyle gidiyor yani!

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde 3 farklı kanunda düzenleme yapılıyor. Birincisi, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu'nda yapılan değişiklikler önemli değişiklikler. Bunlar: Ceza infaz kurumları ve

tutukevleri izleme kurullarına hükümlü ve tutukluların naklinde kullanılan araçlar ile adliye binalarında bekletildikleri veya sağlık kuruluşlarında tedavi gördükleri bölümleri yerinde görebilme, inceleyebilme, yönetici ve görevlilerden bilgi alabilme, hükümlü ve tutukluları dinleyebilme görevleri verilmektedir. İzleme kurulları tarafından düzenlenen raporların bir örneğinin de Kamu Denetçiliği Kurumu ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna gönderilmesi sağlanmaktadır. Böylece Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu, kamuoyuyla paylaştığı İnsan Hakları Eylem Planı'na uygun düzenlemeler gerçekleştirilmektedir.

Türk Ceza Kanunu'nda yapılması öngörülen değişiklikler de önemli. Fiili işlediği sırada akıl hastası olanlar hakkında verilen güvenlik tedbirlerinin infaz usulü belirlenerek infaz aşamasında verilecek kararların infaz hâkimleri tarafından verilmesi gerektiği açıkça teklifte düzenlenmektedir.

Yine, yabancı hükümlüler hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezalarının infazına karar verildikten sonra sınır dışı edilme işlemleriyle ilgili olarak problemler yaşanıyordu. Bu problemi ortadan kaldıracak ve bu hükümlülerin durumlarının İçişleri Bakanlığınca değerlendirileceğine ilişkin bir düzenleme de yapılmaktadır.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da da önemli düzenlemeler var. Burada nakil talebinde bulunan hükümlülerin maddi durumları yetersiz ise bunu belgelendirmeleri durumunda bu hükümlülerin nakil giderlerinin devlet tarafından karşılanacağı hükme bağlanmaktadır. Hükümlülerin gerekli teknik altyapının bulunduğu kurumlarda elektronik yöntemlerle de mektup alıp gönderebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Yine, hükümlü tarafından resmî makamlara veya savunması için avukatına gönderilen mektup, faks ve telgrafların da posta yoluyla ve elektronik ortamda alıcısına ulaştırılabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Yine, önceden bilgilendirilmek suretiyle, kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan ve terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek ve örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ TUNÇ (Bartın) – ...tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarıyla iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülerin kamera kaydıyla ilgili, dinlenebilmesiyle ilgili Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda sınırları belirleyen bir düzenleme gerçekleştirilmektedir.

Ben teşekkür ediyorum soru soran milletvekillerimize.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 5'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı.

Buyurunuz Sayın Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

267 sıra sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde görüşlerimizi açıklamak amacıyla İYİ Parti Grubu adına söz aldım.

Görüşmekte olduğumuz teklif 2 maddesi yürürlük maddesi olmak üzere 13 maddeden oluşmaktadır. Her ne kadar Komisyon görüşmelerinde "temel kanun" olarak adlandırılssa da aslında AKP iktidarında oluşan bir uygulamaya hâline gelen torba kanun teklifidir. Öyle ki 13 maddelik kanun teklifi 4 farklı kanunda değişiklik öngörmektedir: Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, Türk Ceza Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun görüşmekte olduğumuz bu teklifte hukuk, adalet ve yargıda yaşanan faciaları ve devasa sorunları görmezden gelen ama asıl amacı yetki ve kontrolü merkeze toplama anlayışıyla kaleme alınmış bir kanun teklifidir.

Kanun teklifinin genel gerekçesine göre 1 ve 7'nci maddelerle infaz sistemimizin daha etkin ve verimli işlemesi için Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da 4'üncü ve 5'inci maddelerle uygulamada ortaya çıkan bazı farklılıkların giderilmesi amacıyla Türk Ceza Kanunu'nda 6, 10 ve 11'inci maddelerle İnsan Hakları Eylem Planı'nda yer alan bazı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla değişiklik öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlar, teklifin 6'ncı maddesiyle on yıl veya daha az hapis cezasına mahkûm edilen kadın hükümlülerin 15 yaşını doldurmamış çocuklarının bulunması ve babanın da ölmüş veya mahpus olması durumlarında infazın ertelenmesinin önü açılmaktadır. Çocuğun üstün yararı esas alınarak yapılan düzenleme makul ve gereklidir, aynı imkân baba için de sağlanabilirdi. Öte yandan babanın ölmüş veya mahpus olması seçenekleri yeterli değildir. Baba ölüm tehlikesi içinde kayıp olabilir ve hakkında gaiplik kararı verilmiş olabilir, bu ihtimaller göz ardı edilmiştir.

Yine, teklifin genel gerekçesinde "Hükümlülerin dış dünyayla ilişkilerini teknolojik imkânlardan yararlanmak suretiyle güçlendirerek cezanın ıslah amacına yönelik birtakım yeni düzenlemeler yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır." ifadesi yer almıştır. Bu da 8'inci ve 9'uncu maddelerdeki düzenlemeler için olsa gerek. Bu maddelere göre bazı hükümlülere gelen mektup, faks ve telgraflar dijital olarak kaydedilecek veya fiziki olarak alıkonularak saklanacak. Yine aynı şekilde tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarıyla iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülerin eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi ve kayıymıyla yapacağı görüşmeler kurum yönetimi tarafından dinlenebilecek ve elektronik cihazlarla da olmak üzere kaydedilebilecektir. Genel gerekçeye göre bu maddelerin, hükümlülerin dış dünyayla ilişkilerini güçlendireceğinden söz ediliyor. Böyle bir durumda, hükümlünün eşi ve akrabasıyla görüşmesi ve kayıt altına alınmasıyla bu yararları sağlayacağından söz etmek mümkün değildir.

Madde Anayasa'nın güvencesindeki temel özgürlükleri kısıtladığı gibi, muğlak ifadelerle keyfî tutumlara yol açacak uygulamalara da neden olabilecektir. Tüm bu maddeler, öyle ya da böyle genel gerekçede yer alıyor. Eksik ve hatalarına rağmen öne çıkarılmış ama kanunun asıl yapılış amacı 2'nci ve 3'üncü maddelerdir. Genel gerekçede gösterilmeyen maddeler, teklifin 2'nci ve 3'üncü maddeleri gözden uzak tutulmuş. Getirilen düzenlemeyle cumhuriyet başsavcısı, cumhuriyet savcılarının soruşturmayı sonlandıran kararları arasında oluşabilecek farklılıkların giderilmesi ile bu kararların kanunlara uygunluğunun denetlenmesi hususunda görevli ve yetkili kılınmaktadır. Bu değişikliğin anlamı şudur: Zaten idari yönden cumhuriyet başsavcılarının denetimi ve gözetimi söz konusudur. Bu teklifle cumhuriyet savcıları artık yargısal kararlarında da başsavcılarının gözetimi ve denetimi altında olacaktır. Oysa Anayasa'nın 139'uncu maddesine göre, sadece hâkimler değil, savcılar da teminat altına alınmıştır. Savcının yargısal faaliyetinde bağımsız olması, kimseden emir almaması, baskıdan uzak olması ve kanunları tam olarak uygulaması gerekir. Bu sebeple savcılar görevlerinde bağımsız ve teminatlı olmalıdırlar. Savcılar bağımlı olması siyasi baskı altına alınması demektir. Bu teklifin kanunlaşmasıyla iktidarın HSK yapısı nedeniyle rejimin kontrol altında olan az sayıdaki başsavcının talimatlarına göre hareket etmesi demektir. Zaten başsavcılarının idari denetimi bulunmaktadır ama serbestçe yapılabilecek yargısal faaliyetlere de sınırlama getirmek amaçlanmıştır. Unutulmamalıdır ki savcılık, Hükûmet temsilcisi değil,

kanunun temsilcisidir. Mevcut Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği otokratik düzen, Meclis ve yargı da dâhil her alanda hâkim olmak istemektedir.

HSK 2019 verilerine göre, ilk derece mahkemelerinde 221 cumhuriyet başsavcısı ve 5.927 savcı bulunmaktadır; toplamda 6.148 savcı vardır. Gerekçede gizlenen ama teklifin asıl amacını teşkil eden husus, 5.927 savcıdan görevini layıkıyla yapmak isteyen ve korkmayan savcılarının olabileceği düşünüldüğünde iktidar için rejimin sorgulanması tehlikesi bulunmaktadır. Onun içindir ki Hükümet, olası risklerden, korkusuzca yapılabilecek soruşturmalardan korunmak ihtiyacındadır. HSK'nin yapısı nedeniyle, 221 başsavcının Hükümete yakın olanlarından atanmaları zor olmadığı için iktidarın görüş ve talimatları etkili olmaktadır. Dolayısıyla, artık 5.927 savcı da soruşturmalarında ve tüm yargısal faaliyetlerinde iktidarın denetim ve kontrolünde olacaktır.

Dar ve vizyonsuz bir anlayışla ülkemizin doğası, dağları, ormanları, denizleri ile tarihî ve kültürel varlıklarımız tümden heba olmak üzeredir. Ülkenin Meclisi, yargısı, akademi dünyası ve bürokrasisi görev yapamaz hâledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Sivil toplum ve bilim dünyasının tüm birikimleri yok sayılmıştır. Yeniden ortak akıl ve demokrasi yoluyla tüm değerlerimizi korumanın, kaynak ve birikimleri kullanmanın yolu bu rejimden kurtulmak ve demokratik, güçlü bir parlamenter sisteme ulaşmakla mümkün olabilir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 267 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde, Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde Nisan 2021 tarihi itibarıyla farklı statülerde toplam 371 ceza infaz kurumu bulunmakta olup bu kurumların kapasitesi 250.576 kişi olarak gözükmektedir. Bu bağlamda, hâlen hizmet veren 371 ceza infaz kurumunda toplam 70.768 çalışan hizmet vermektedir. Çalışanlarıyla birlikte 330 binleri bulan ceza ve tevkifevleri neredeyse 25 ilimizden büyük bir nüfusu teşkil etmektedir. Kadro sayısı böylesine büyük, devasa bir yapıya sahip olan yerde çalışanların sayısı yetersiz kalmakta; çalışanlarımız, bu noktada, aynı zamanda özlük haklarının iyileştirilmesini de beklemektedirler. Bu bakımdan, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün bütçesinin artırılmasının mevcut sorunlara kısmen çare olabileceği düşüncesini sizlerle paylaşmak isterim.

Saygıdeğer milletvekilleri, 2001 yılında, 57'nci Hükümet döneminde yürürlüğe giren kanuni düzenlemeyle "ceza infaz kurumları ve tutuklevleri izleme kurulları" oluşturulmuştur. O dönem İngiltere'den esinlenerek hayata geçirilen izleme kurullarıyla ceza infaz kurumları ve tutuklevlerinin sivil ve bağımsız denetime tabi tutulması yönünde önemli bir adım atılmıştır.

Günümüzde izleme kurullarının Avrupa ülkelerinde de birbirinden çok az farklılıklar oluşturduğu görülmektedir. Örneğin, Fransa'da "Controleur General" adında bağımsız bir kurum varken Birleşik Krallık'ta ise çeşitli denetim kurumları bu yetkiyi paylaşmaktadır.

Ülkemizde izleme kurulu raporlarının titizlikle değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Adalet Bakanlığımızın bu önerilerden bireysel ve somut nitelikte olanlarını mevzuat çerçevesinde büyük bir gayretle gerçekleştirmeye çalıştığını memnuniyetle gözlemlemekteyiz. Sistemsel önerilerin ise zaman içinde bütçe imkânları çerçevesinde değerlendirileceğini yine Bakanlık yetkililerinin yaptığı açıklamalardan anlamaktayız.

Saygıdeğer milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle cezaevi izleme kurullarına yeni görevler tevdi edilmektedir. Buna göre, izleme kurulları hükümlü ve tutukluların naklinde kullanılan araçlar ile adliye binalarında bekletildikleri veya sağlık kuruluşlarında tedavi gördükleri bölümleri yerinde görebilecek, inceleyebilecek, görevlilerden bilgi alabilecek, hükümlü ve tutukluları dinleyebilecekler. Yine, izleme kurulları tarafından cezaevlerinin yönetim, işleyiş ve uygulamalarına yönelik düzenlenen raporlardan birer örnek, teklifin yasalaşmasıyla birlikte Kamu Denetçiliği Kurumu ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna da gönderilecektir. Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından yapılan ve basına yansıyan açıklamalara göre cezaevlerine yönelik şikâyetlerde kurum tarafından yapılan inceleme ve araştırmalar, belge ve bilgi isteyerek yapılmaktadır. Oysa, bunun bir adım ötesine gidilerek kurum tarafından yerinde inceleme ve değerlendirme yapılması çok daha verimli sonuçlar doğurabilecektir.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki 13 maddelik kanun teklifinde bazı diğer düzenlemeler de yer almaktadır. Bu minvalde teklifin içeriğine genel olarak baktığımızda işkence ve kötü muamelenin önlenmesine yönelik tedbirler, e-postayla haberleşme hakkı, hükümlünün ziyaretçileriyle yaptığı görüşme sürelerinin artırılması gibi önemli düzenlemeler olduğunu görmekteyiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, istatistikler incelendiğinde Türkiye'de hüküm giymiş ve en çok suç işleyenlerin ilkökul mezunu, ardından lise ve dengi meslek yüksekokulu mezunu oldukları görülmektedir. Öte yandan, hüküm giyenlerin çoğunluğunun maddi durumunun yetersizliği ve imkânsızlığı da bilinen bir gerçektir. Teklifte yer alan düzenlemeyle bulundukları ceza infaz kurumundan başka bir ceza infaz kurumuna nakil talebinde bulunan hükümlülerin maddi durumlarının yetersiz olduğunu belgelendirmeleri durumunda bu hükümlülerden nakil giderleri alınmayacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bundan tam otuz iki yıl önce bugün yani 15 Haziran 1989 tarihinde bu ulu çatı altında, Kırıkkale'nin il olması Genel Kurul kararıyla kabul edilmiştir. O günden bugüne, gelişmişlik düzeyi yüksek bir il olabilmek için bütün Kırıkkale olarak mücadele vermekteyiz. Tam bu noktada hâlen sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi bakımından 33'üncü sırada yer alan Kırıkkale'mizin daha fazla desteklenerek üst sıralara çıkması gerektiğini kürsüden Genel Kurulda bulunan siz değerli milletvekillerimize haykırmak isterim. Bu bağlamda, gerek yatırım teşviklerinde gerekse diğer sosyal teşviklerde Kırıkkale'ye verilecek önem güzide ilimizi hak ettiği noktaya taşıyacaktır çünkü Kırıkkale'ye yapılacak yeni yatırımlar ve açılacak yeni istihdam alanları ancak ve ancak özel ve ayrıcalıklı destek ve teşviklerle mümkün olabilecektir. Böylelikle Kırıkkale'mizin ve gençlerimizin yüzlerini güldürebileceğimiz yeni iş imkânlarını sağlayabileceğiz. Kırıkkaleli gençlerimize gelecekleri adına umut sağlayacak yeni ve öncü yatırımların gelmesi adına Kırıkkale Milletvekili olarak tüm desteğimi ve enerjimi kullandığımı ve bundan sonra da kullanacağımı buradan söylemek isterim.

Saygıdeğer milletvekilleri, Kırıkkale'de tarım alanlarımıza yani çiftçilerimize kuraklığın vermiş olduğu yaralar henüz sarılmak üzereyken bu kez de aşırı yağışlar Kırıkkale'mizi vurmuştur. Geçtiğimiz hafta sonu Çerikli beldemizde yaşanan aşırı yağışlar nedeniyle beldemizin içinden geçen Çıtırık Deresi taşmış ve sel meydana gelmiştir, çok sayıda ev ve iş yeri bu selden etkilenmiştir. Bir an önce tespit edilen hasar bedellerinin, şartsız bir şekilde, vaktinde ödenerek Delice ve Çerikli için gerekli her yardımın sağlanmasını beklemekteyiz.

Diğer taraftan, malumları olduğu üzere, Kırıkkaleli esnaf ve sanatkârlarımız pandemi sürecindeki tedbirlere büyük bir özveriyle riayet etmiş, aylarca ekmek teknelerini kapalı tutmuşlardır. Son açıklanan pandemi kararları kapsamında Kırıkkale'de açılan iş yerlerine yeni destekler sunulması olumlu etki yapacaktır. Çay ocaklarını, kahvehaneleri, restoranları, kafeleri, servisçileri,

kuaförleri, ses ve müzik sanatçıları daha fazla destekleyebilirsek, onlara yalnız olmadığını hissettirebilir ve içinde oldukları süreçten daha hızlı çıkmalarına katkı sağlayabiliriz. İnaniyorum ki devletimiz, dile getirdiğim sektörlerle sunacağı ek hibe ve desteklerle Kırıkkale’de yüzleri güldürecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak hem Adalet Komisyonunda desteklediğimiz ve katkı sunduğumuz hem de Genel Kurul aşamasında destek vereceğimiz kanun teklifinin adalet sistemimize ve hukuk sistemimize, ayrıca ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu tekraren saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

**BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç...**

Buyurunuz Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

**HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve değerli halkımız; şu anda görüşülmekte olan mini bir yasa yani, İnfaz Yasası’nda değişiklik yapılmasına dair birkaç maddeyi görüşüyoruz. Bu yasa teklifinin birinci bölümü üzerine söz almış bulunmaktayım.**

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi mini bir yasa teklifi olmakla beraber sonuçları itibarıyla devasa hukuksuzluklara neden olabilecek bir kanun teklifidir. Bakın, toplumsal muhalefeti baskılamak, düşünce hürriyetini baskılamak ve her türlü yolsuzluğa bulaşan iktidarını sürdürmek amacıyla tüm kanuni düzenlemeler Terörle Mücadele Yasası gölgesi altında devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, bakın, bir basın açıklamasının yapılması, hukuksuz bir uygulamanın eleştirisinin yapılması, bir “tweet” paylaşımının yapılması, basın açıklaması veya bir milletvekilinin kürsü konuşması yapması, bir sanatçının eleştiri içeren bir eserinin ortaya çıkması, bilimsel bir makalenin yayınlanması, gazetecinin güvenlik görevlilerinin hukuksuzluklarını haber yapması, akademik çalışma yapan birinin bir bildiriye imza atması, bir avukatın müvekkilini savunması, bir siyasi partiye üye olmakla siyasi partinin çalışmasına katılmış olması, sendikal çalışmalar yapan bir sendikanın yapmış olduğu muhalefet, daha saymakla bitmeyecek şekildeki bütün bu olaylar; demokratik kitle çalışmaları, düşünce açıklamaları, muhalefete dair her şey -tırnak içerisinde- terör soruşturmasıyla baskıya maruz kalmakta ve bu şekilde Terörle Mücadele Yasası’yla karşı karşıya kalmaya neden olunmaktadır. Özel mahkeme kararlarıyla bu tür faaliyetler, bu tür mevcut olan düşünce açıklamaları terörist olarak nitelendirilmekte ve kararlar bu şekilde sonuçlarıyla beraber karışımıza çıkmaktadır.

Bakın, onlarca avukat tutuklandı ve mahkûm edildi. 2015 tarihinden bu yana 18.240 partilimiz gözaltına alındı ve 3.867 kişi terör suçlamasıyla tutuklandı. Çağdaş Gazeteciler Derneğinin 2020 verilerine göre 127 kişi gözaltına alındı ve onlarca gazeteci ve yazar tutuklandı. 32 gazeteci hakkında toplam yüz otuz bir yıl sekiz ay hapis cezası istendi. RTÜK tarafından 30 basın-yayın kuruluşu toplam 29 kez program durdurma, beş gün yayın durdurma yaptırımlarıyla ve idari kararlarla karşı karşıya bırakıldı. Cumhurbaşkanı’nın hakaretten dolayı 63 bin dava açıldı, 9.554 kişi hakkında hapis kararı çıktı. Toplantı ve gösteri özgürlüğünün askıya alındığı bir dönemde, Van ilimizde, 2016 yılından bu yana, bin sekiz yüz otuz dokuz gündür yasaklama kararı var. Binlerce kişi kötü muameleye maruz kaldı ve işkence gördü. 2020 tarihinden bu yana 56 kitaba yasaklama kararı geldi. İşte, bütün bu soruşturmaların tamamı Terörle Mücadele Yasası kapsamında yürütülmektedir.

Peki, başka ne oluyor değerli arkadaşlar? Bu yasayla da bütün bu soruşturmalar, uydurma mahkeme kararlarıyla suçlanan insanlar, bu mevcut olan, görüşülen yasayla bu kısılcının altına ikinci defa alınıyor. Ne yapılıyor peki? Değerli arkadaşlar, bu infaz yasasıyla birlikte, bu suçlamalardan dolayı, bu düşüncelerini açıklamalarından dolayı, muhalefet eden kişilerin yapmış oldukları bu faaliyetlerden dolayı, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını kullandıklarından dolayı “terörist” yaftasıyla karşı karşıya kalmakta ve bu yetmiyormuş gibi, cezaevlerinde tutuklu olmaları durumunda, bu tür suçlardan dolayı mahkûm olmaları durumunda ne yapılmak isteniyor? Yirmi dört saat ve süresiz bir şekilde bu insanların dinlenilmesi kararı alınacak. Bu ne demek? Mahkeme kararıyla suçları sabit oluncaya kadar kişiler masum olmalarına rağmen, tutuklu kişiler bu mevcut olan yasa kapsamında dinlenecek ve yeniden, Türkiye’de Anayasa, hak ihlal edilecek.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; yargı, yargı olmaktan çıkmış durumda. Davaların hepsi kumpas niteliğindedir. Adil yargılanma hakkı kalmamıştır. Bunları sadece biz söylemiyoruz, bunları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Büyük Dairenin vermiş olduğu kararlar söylüyor. Kanuni fakat meşru olmayan mahkeme kararları nedeniyle oluşturulan bu cezalar artık gerçek anlamda bir alıkoyma niteliğindedir. Bakın, işkencedir. Cezaevleri, siyasi tutsakların alıkonulma ve rehin tutulma alanları, yerleri hâline gelmiş durumdadır. Avrupa Konseyinin verilerine göre 47 ülke arasında Türkiye bu -tırnak içerisinde- terör suçları konusunda 1’inci sıradadır.

Bakın, Bahçeli ne diyor? Anayasa Mahkemesine hitaben “HDP’nin kapatılması artık bir namus borcudur.” diyor. Artık hukuk sistemi ortadan kaldırılmış ve mahkemelerin mevcut olan yapılanmaları ve işleyişi namus borcu hâline getirilmiştir. Bu beyanla Anayasa’nın 138’inci maddesi ihlal edilmektedir, “Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.” diyor. Peki, Anayasa suçu işleniyor, buna karşı harekete geçen var mı? Yok; çünkü Türkiye’de adalet yok. Suç liderinin açıklamalarına karşın Allah’ın bir kulu harekete geçmiyor. Kürtlere karşı, muhaliflere karşı aslan kesilen bu yargı süt dökmüş kediye dönmüş durumdadır. Bir tane savcı ortaya çıkıp bunlara karşı bir soruşturma yürütmüyor ve soruşturmaya dair bir cümle dahi laf etmiyor. Peki neredesiniz sizlere sesleniyorum ey savcılar? Hani birileri diyor ya “Ey!..” Ey savcılar, siz neredesiniz? “Tweet” atan, “Çocuklar ölmesin.” diyen Ayşe Çelik Öğretmene karşı aslan kesiliyorsunuz ama suç liderine karşı, bu kadar suça bulaşmış olan bu yapıya karşı suspus durumdasınız.

Bakın, Doğan medyaya ilgili bir şey söyleyeceğim: Doğan medyaya karşı 2009 yılında ne yapıldı? 6,8 milyar lira vergi borcu çıkarıldı, o tarihte 4,5 milyar dolara ulaşan bir vergi borcu çıkarıldı kendisine. Bunu kim yaptı? FETÖ yaptı. Aydın Doğan ne diyordu biliyor musunuz? Genel Yayın Yönetmenini arayarak “Artık dayanacak gücüm kalmadı.” diyordu o dönemde. Peki, daha sonra ne oldu? Bakın, Anayasa 28’inci madde “Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.” diyor. Bunlar hangi tedbiri aldılar değerli arkadaşlar? Bunlar Ziraat Bankasından almış oldukları 750 milyon dolar krediyi bu Doğan medya grubuna el koydular. Doğan medya grubuna el koymakla birlikte bu iktidar ne yaptı? Kendi yolunu, bugünkü tek adam sistemini, tek adam rejimini kurmanın yolunu kurdu o dönem. Bakın, o dönem -mevcut olan- yola döşenmiş olan taşlar bugünkü tek adam sisteminin, tek adam rejiminin yolunu açıyordu değerli arkadaşlar. Peki, Cem Küçük ne diyordu? Doğan Medya Grubunun satış haberlerinin ardından yazar Cem Küçük şunu diyordu: “İşten çıkarılan haklarını alacaklar.” Bu ne demektir değerli arkadaşlar? Bu, mevcut olan haber alma, mevcut olan basın özgürlüğünü yok etme, mevcut olan şu andaki dikta rejimine benzer olan bir rejimi tahakküm etme, oluşturma aşamasıydı. 750 milyon dolar alan Demirören 750 milyon kere toplumun hakkına girmiş durumdadır, çiftçilerin destekleme hakkını gasbetmiştir. Çiftçiler Tarım Krediyi olan borcu nedeniyle haciz kısılcındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

**BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Koç.**

**ABDULLAH KOÇ (Devamla) - Bu Demirören medyası AKP’nin yandaşıdır. FETÖ’vari kumpaslar hâlâ devam etmektedir. Bunlar tezgâhını kurmuşlar; medya ellerinde, mahkemeler ellerinde, 128 milyar dolar ceplerinde, gel keyfim gel. Çok sıkıştıkları**

zaman da hedef HDP ve Kürtler. Dağı taşı bombala, sesini çıkarana karşı beka ve terörist muamelesi göster. Değerli arkadaşlar, bu halk artık bunları yemez, bu halk sizin bu tür kirliliklerinizi örten bu tarzdeki faaliyetlerinizin farkındadır. Bu nedenle biz buradan size sesleniyoruz: Sizin bir seçimlik canınız kaldı. Bir seçimden sonra siz bu koltuklarda oturmayacaksınız ve bu halklar kendi iradesiyle bu Meclisi oluşturacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Rafet Zeybek.

Buyurunuz Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, yaklaşık iki haftadır hem Adalet Komisyonunda hem de Genel Kurulda bazı yasalarda değişiklikleri konuşuyoruz, tartışıyoruz ama hem Anayasa Komisyonundan apar topar geçiriyoruz hem Genel Kurula getiriyoruz “Bir an önce nasıl bitiririz?” diyoruz, ondan sonra da hem komisyonlarda hem Genel Kurulda bir yılda aynı yasayı 3 sefer değiştiriyoruz. Bunu bırakmak lazım. Yine, o torba yasaların içerisine değişik maddeler sokuyoruz, ondan sonra, üç ay sonra tekrar değiştiriyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, bu yasa teklifinde, evet, bizim de desteklediğimiz maddeler var ama bu olumlu maddelerin içinde, getirdiğiniz her kanun teklifinde mutlaka bu memleketin yargısına zarar verecek çok ciddi maddeler oluyor, biraz sonra değineceğim, bu kanun teklifinde de var benzer şeyler.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, Türk yargısının çok ciddi sorunları var. Türk yargısının sorunları böyle münferit yasalarda yapılan küçük değişikliklerle çözülmeyecek kadar büyüktür. Bir kere, ben ısrarla söylüyorum, dilimizde tüy bitti artık, eğer bir ülkenin yargısı bağımsız değilse o ülkede hukuk devleti iddiası yoktur. Eğer, bir ülkenin hâkimleri ile savcılar iktidarın yani yürütmenin tahakkümü altına sokulduysa o ülkede adalet yoktur. Türkiye’de maalesef, yargı da bağımsız değildir, Türkiye’de adalet de dağıtılmamaktadır. Övünerek söylüyorum, “Devletin temeli adalettir.” diyoruz. Eğer hâlâ bu ülkede, biz adaleti güçlendiremediysek o zaman devleti çürütüyoruz demektir, bunun temel sonucu budur.

Değerli arkadaşlarım, hepimiz, gelin, kabul edelim, bu ülkede hâkimlik teminatı yoktur. Bu ülkede hâkim, savcılarının coğrafi teminatı yoktur. Eğer verdiği karara göre ertesi gün bir hâkim, savcıyı tayin ediyorsanız ya da hakkında, verdiği karar nedeniyle disiplin soruşturması açıyorsanız -hiç kimse kusura bakmasın- karşımıza çıkıp “Türkiye’de bağımsız ve tarafsız yargı var.” deme hakkınız yoktur. Belki kendinizi kandırabilirsiniz ama bu millet artık kanmıyor, bu milleti ne olur kandırmayın. Gelin, bir sorunu çözmek istiyorsanız onun teşhisini koyun, “Türkiye’de yargı sorunludur.” deyin, “Türkiye’de yargı bağımsız ve tarafsız değildir.” deyin, ancak o zaman çözebilirsiniz. Yani şu maddeleri getirseniz ne olacak, getirmesiniz ne olacak? Bu maddeleri, bu yasaları kim uygulayacak değerli arkadaşlar? Hâkim, savcılar uygulayacak. Bağımsız olmayan bir hâkim, savcı bu yasaları doğru şekilde uygulayabilir mi? Ben ısrarla söylüyorum, birçok sorun kanunlardan kaynaklanmıyor, uygulamalardan kaynaklanıyor. Ne kadar iyi kanun çıkarırsanız çıkarın eğer uygulamada bağımsız bir yargı yoksa, bağımsız hâkim, savcılar yoksa hiç uygulamayın daha iyi. Çünkü o zaman daha çok zarar veriliyor, o zaman bu millet daha çok mağdur ediliyor.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, gelin, bu ülkede yargının sorunlarını çözeceksek böyle madde değişiklikleriyle değil, başta Anayasa değişikliğiyle başlayalım. Bakın “Yargı reformu paketi getireceğiz.” diyorsunuz. Eğer böyle maddeler getirecekse getirmeyin, katkısı olmuyor. Bakın, 2009’dan beri özellikle, üç yılda bir yargı reformu paketi, her yıl kanun teklifleri ama yargıya güven bir türlü yükselmiyor, hâlâ yüzde 20’lerde duruyor. Ben “Yargıya güven yüzde 70’lerden yüzde 20’lere indi.” deyince bozuluyorsunuz ama bakın, 2014 yılında o tarihte AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısı olan şu andaki Adalet Bakanımız “Dün Yüzde 70’lerdeydi, bugün yüzde 20’lerin altına düştü.” dedi. Bu gerçeği görmek lazım.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, özellikle, bu birinci bölümün 2’nci ve 3’üncü maddesi... Bakın, “Türkiye’de, evet, yargının sorunları var, yargı bağımsız ve tarafsız değil.” diyoruz ama o tarafsız ve bağımsız olmayan cumhuriyet savcılarının üstüne getiriyorsunuz, bir kişiyi oturtuyorsunuz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Tek savcı sistemi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Tek adamın tek savcı sistemi.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Ben yine bu kürsüden ısrarla söylüyorum “Şu kişileri güçlendirmeyin, kurumları güçlendirin.” diye, şimdi 81 başsavcıyı güçlendiriyorsunuz, bütün yetkileri veriyorsunuz, savcılarının onun tahakkümü altına sokuyorsunuz; yapmayın değerli arkadaşlarım.

Bakınız, iddia makamının –arkadaşlar, özellikle hukukçu arkadaşlara sesleniyorum- içtihat yapma yetkisi yoktur. Biraz önce şahsı adına konuşan AK PARTİ’li değerli milletvekili arkadaşımız dedi ki: “Ya, dolandırıcılıktan savcının biri dava açıyor, biri açmıyor.” Öyle olacak zaten. Değerli arkadaşlar, Yargıtayda dairenin biri bir karar verir, biri bir karar verir. Kim birleştirir onu? Yargıtay Genel Kurulu birleştirir. Yani, şimdi, Yargıtay Genel Kurulunun yaptığını sen başsavcıya vereceksin. Savcılara diyecek ki: “Dolandırıcılıktan şöyle olursa açın, şöyle olursa açmayın.”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Thodex’e dava açmayacaklar yani.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – Etmeyin, etmeyin; içtihat yarattırmayın! Eğer illaki burada bir değişiklik yapmak istiyorsanız -bakın, çok samimi önerimdir- “Şekil denetim yapar.” deyin, “Şekil denetim yapar başsavcılar.” deyin ve şunu kabul edin: Değerli arkadaşlarım, savcılar da bağımsızdır yani idari anlamda bağımlıdır ama görev anlamında yani hukuk anlamında bağımsızdır. Eğer birilerinden emir alacaksa o zaman, yani ne olacak ki? Ha, şöyle yapın: Yine çok ısrarcıysanız savcı yardımcılığı getirin, yardımcı savcılar olsun. Bakın, inanın, uygulamadan gelen bir insan olarak söylüyorum: O kadar çok sorun olacak ki iddia ediyorum, değiştirmek zorunda kalacağız ama yapmayın, bu yasaları sık sık değiştirmeyelim. Sık değiştirilen yasalar bu millete güven vermez. Gerekli araştırmayı, gerekli özeni, gerekli incelemeyi... Diyorsunuz ki: “Yargıtayın şöyle kararı...” Ya, bilim insanlarının da farklı düşünceleri var. Gelin, çekin bu yasayı, tartışalım, her yönüyle araştıralım. Ama göreceksiniz, bakın, göreceksiniz, başsavcılar orada tek savcı olacak, tek.

Bakın, daha maddelere geçmedik, şu iki maddeyi çekelim, tekrar daha uzun süre tartışalım ama zaten yeterince bağımsız olmayan savcılar iyice bir kişinin şeyi altına sokmayın ya. Yani idari denetim ile hukuki denetimi karıştırmayalım. Hukuki denetim yaptırmaya başlarsak savcılara, inanın, savcılar hiçbir şey yapmaz. Şimdi bas bas bağırıyoruz “Savcılar niye oturuyor, niye susuyor, niye harekete geçmiyor?” diye. Değerli arkadaşlarım, bakın, Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun 160’ıncı maddesinde de şöyle diyor: “Başsavcı” demiyor, cumhuriyet savcılarını bir ihbar, şikâyet aldığı anda yani bir suç iddiasını öğrendiği anda harekete geçer. Şimdi kim geçecek harekete? O suçu öğrenen başsavcı geçecek değil mi? Savcının geçme hakkı yok. Başsavcı “Geçme.” derse geçmeyecek “Geç.” derse geçecek. E, şimdi zaten bu sıkıntıyı yaşıyoruz. Bakın, bunu uygulamada, daha doğrusu, fiilî durum... Türkiye’de çok yaygınlaştı “Ya, fiilî bir durum var.” Arkadaşlar, bakın, bu fiilî durumlarda çok sıkıntı da yaşanıyor. Örnek olarak veriyorum: Cinayet Büroda görevli 2-3 savcı var, soruşturma yapıyor, başsavcı “O dosyayı bana gönderin.” diyor, daha doğrusu, “O dosyada şöyle yapın, soruşturmayı böyle yapın.” diyor, o zaman savcı diyor ki: “Al, sen yap.” Şimdi biz bu duruma diyoruz ki: Yasaldır bu, istediği gibi müdahale eder, istediği şekilde yönetir, “İstediğin soruşturmalarda

şundan dava açacaksınız.” diyebilecek yani cinayette diyecek ki: “Davayı hırsızlıktan aç.” Yani abartıyorum ama böyle değişiklik yapacak. “O dosyaya sen bakmayacaksın, ver, ben bakacağım.” diyebilecek. Arkadaşlar, yapmayın, bakın, bu gerçekten çok ciddi sorunlar oluşturur.

Bir de şu fiilî durumlara yasal kılıf bulmak çok tehlikelidir yani fiilî durum şudur: Fiilî durum hukuksuzluktur, eğer hukuksuzluğu hukukun içine sokarsanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Zeybek.

RAFET ZEYBEK (Devamla) – ...orada bana adaletten de söz etmeyin, bağımsızlıktan da söz etmeyin. Gelin, o zaman “Türk yargısını çökertelim.” derseni yapalım bunu ama hâlâ biz diyoruz ki: “Ya, bu Türk yargısını güçlendirelim, milletin yargısı yapalım.” Ben zamanında çok mücadele ettim, dedim ki: “Bu, bu milletin yargısıdır, cemaatin yargısı olmaz, yürütmenin yargısı olmaz, grupların olmaz, mafyanın yargısı olmaz.” E, şimdi, bakıyoruz hepsinin yargısı var. Yürütmenin yargısı var, mafyanın yargısı var; devletin o güçlerinin içine, yasamanın içine mafya giriyor, yürütmenin içine mafya giriyor, yargının içine mafya giriyor.

Değerli arkadaşlarım, yapmayın, bu memlekete yazık etmeyin diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurunuz Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli vekiller, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu kanun teklifinin gerçekten, ben bir hukukçu değilim ama dinledikçe, okudukça sıkıntıları var. Demin konuşan arkadaşımızın altını çizdiği gibi, açıkçası başsavcılığa verilen yetki bir anlamda savcılık makamının yetkilerinin merkezleşmesi anlamına geliyor ki, bu, aslında Hükûmetinizin ülkeyi bu hâle getirmiş olmasının da asıl sebebi bir tarafıyla bakarsanız çünkü Hükûmetiniz merkezleşmeden medet uman bir noktaya gelmiş durumda.

Şimdi, ben genel birkaç şey söylemek istiyorum. Şöyle bir Latince aslında ifade vardır: “Koruyuculardan bizi kim koruyacak?” veya bunu başka biçimde söyleyebiliriz “Gözcüleri kim gözleyecek?” veya “Bekçileri kim bekleyecek?” Bu sorunun cevabı yani toplum olarak bizlerin koruyucusu olduğunu iddia edenlerin denetlenmesini ima eden bir ifadedir bu ve modern demokrasilerde de hukuka işaret eder, yani bir toplumda eğer hukuk çalışmıyorsa orada toplumu koruyacağını söyleyen kişilerden de aslında korunmanın gerektiği durumlar ortaya çıkabilir demektir. Dolayısıyla da geldiğimiz noktada, benim görebildiğim kadarıyla, Adalet ve Kalkınma Partisinin uzun bir zamandan beri bütün kararları neredeyse merkeze çeken, neredeyse saraya ve bir kişiye doğru yönlendiren bir anlayışla yönetildiğini görüyoruz. Tabii, bu, sadece partinin böyle yönetilmesinden söz etmiyorum; ülkenin böyle yönetildiği bir duruma doğru evriliriz. Değerli arkadaşlar, bu çok tehlikeli bir durum. Esasında bugün itibarıyla yaşanan bütün sosyal, siyasi ve ekonomik sorunların altında da bu -yine altını çizerek söyleyeceğim- Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yani tek adam yönetiminin etkisi olduğunu söylememiz lazım.

Bakın, ben demin düşünürken 3 tane hadise hatırladım, belki daha fazlası da vardır ama ben aklıma gelenleri size söylemiş olayım.

Bunlardan bir tanesi, biliyorsunuz, Berat Albayrak bakanken istifa etti. Değerli arkadaşlar, istifasını “yandaş medya” diye ifade edilen yani Hükûmet yanlısı medya konu edemedi haberlerinde, uzun bir süre konu edemedi; ertesi günü yine bu medyanın gazeteleri konuyu yazmadı. Bu ne demektir? Bu şu demektir: İnsanlar yani iktidarın etrafında bu türden gücü elinde bulundurmış olan insanlar esasında iktidara ve dolayısıyla da Tayyip Erdoğan’a bakıyorlardı, oradan gelen mesaja göre yazmaya veya yazmamaya veya haberlerde konu edip etmemeye karar vermek durumundaydılar.

Bir diğeri yakın bir zamanda oldu, hepiniz hatırlayacaksınız; Sedat Peker birtakım iddialarda bulundu fakat uzun bir süre hiç kimseden ses çıkmadı neredeyse, ta ki Sayın Cumhurbaşkanı grup toplantısında bu olaya ilişkin sayılabilecek olan bir cümleyi sarf edene kadar. Ondan sonra savcılar Sedat Peker’le ilgili olarak bir soruşturma açma ihtiyacı hissettiler. Burada da açıkçası savcılar yani yargı sistemi doğrudan doğruya Sayın Erdoğan’ın ne söyleyeceğine kendisini bağlamış durumda.

Son olarak demin yine bir konuşma sırasında geldi, onu da hatırlamakta yarar var. Günlerce Marmara Denizi’ndeki deniz salyası konuşuldu, günlerce konuşuldu, yazıldı çizildi fakat hiçbir kamu otoritesi bir adım atmadı, ta ki Sayın Erdoğan yine konuya girip de konuyu gündeme getirince bu konuda gerekli tedbirler konusu konuşulur hâle geldi. Dolayısıyla da değerli arkadaşlar, yani bu toplumun dokusu, bu toplumun gelenekleri görenekleri içinden baktığımız zaman “başkanlık sistemi” denilen bu sistemin gerçekten başkanın da aleyhine çalışan bir sistem olduğunu yakında göreceksiniz çünkü gerçekten de herkesin “Yukarıdaki biliyor.” diye davrandığı bir sistem düşünün, yukardakinin biliyor olup olmaması önemli değil ama birileri bir işler kotarıken “Yukarısının haberi var.” dediği zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla da yapmak istediğini yapabiliyor ki bu, inanılmaz bir şekilde kişisel inisiyatiflerin, kişisel çıkarların doğrudan doğruya öne çıkmasına yönelik bir ortam oluşturuyor ve bu ortamda, şu anda içinde bulunduğumuz ortamda değerli arkadaşlar, savcıların kendi inisiyatifleriyle dava açabilme yeteneklerini dahi başsavcılığa yönlendirmiş olmak da esasında -demin konuşan CHP’li arkadaşımızın da söylediği gibi, tamamen katılıyorum- başsavcılar gerçekten tek savcı hâline getirecektir. Dolayısıyla da değerli arkadaşlar, yani sizi ikna etmek zaten mümkün değil, biliyorum onu da fakat hani bunların da konuşulması lazım. Bazı arkadaşlar diyorlar “tutanaklara konuşmak” diye bir tabir var, hani ben de tutanaklara konuşmuş oldum ama gerçekten bu konuların yarın öbür gün yine gündeme geleceğini göreceksiniz.

Hepinize iyi akşamlar diliyorum, sağ olun. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Hayati Arkaz.

Buyurunuz Sayın Arkaz. (MHP sıralarından alkışlar)

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

267 sıra sayılı Kanun Teklifi görüşmeleri kapsamında birinci bölüm üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, şu anda gündemimizde olan coronavirüs aşısı hakkında bilgi vermek istiyorum. Başta doktorlarımız olmak üzere, sağlık ordumuz bir buçuk senedir coronavirüs mücadelesinde fedakârca çalışmaktadır. Buradan, doktorlarımıza, sağlık çalışanlarımıza, emeği geçen herkese teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 11 Ocak günü başlayan aşılama çalışmaları devam etmektedir ve riskli meslek grupları aşılanmıştır. Bu meslek grupları içerisinde cezaevi personeli de vardır. Ayrıca, hükümlüler 40 yaşına kadar aşılanmıştır. On beş gün içinde mahkûmların tamamı aşılanacaktır. Bu vesileyle, Adalet Bakanlığı bünyesinde çalışan cezaevi personeline ve idarecilerine de teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, an itibarıyla bir günde 1 milyon doz aşı hedefimize ulaştık. Temmuz sonuna kadar tüm

vatandaşlarımızın aşılması sağlanacaktır. Bilindiği gibi toplamda 240 milyon doz olmak üzere nüfusumuzun yaklaşık 3 katı kadar aşı anlaşmaları yapılmıştır. Sputnik V aşısının ülkemizde üretilmesi için Rusya'yla gerekli imzalar atılmış, ayrıca Sputnik V aşısının ilk teslimatı dün itibarıyla gelmiştir. Sinovac ve BioNTech aşılarıyla da an itibarıyla 35 milyondan fazla insanımız aşılanmıştır.

Ülkemizde yürütülen yerli aşı çalışmaları da büyük bir özveriyle devam ediyor, eylül ayında kendi aşımızı kullanmaya başlayacağız, inşallah, sonbahardan itibaren, temennimiz odur, maskeden de kurtulacağız. Burada çok önemli bir temennim var, onu da söylemek istiyorum: Maskelerin, mesafenin ortadan kalktığı, hepimizin aşılandığı, "Ben de corona oldum." cümlesinin duyulmayacağı, "vaka sayısı" "ölüm sayısı" "entübe" kavramlarının unutulduğu, yaşlıların huzur bulduğu, çocukların sokakta cıvı cıvı oynadığı, yoğun bakımların bomboş kaldığı, kısıtlamaların hatırlanmadığı, tüm milletimizin geleceğe güvenle bakacağı, koronavirüs salgın hastalığından kurtularak güçlü Türkiye yolunda adım adım yürüyeceğimiz sağlıklı ve güzel günler temenni ediyorum. Bu çok önemlidir, hepimiz için hayırlısı olur inşallah.

Değerli milletvekilleri, yerli aşımız geldiğinde kullanılarak Influenza aşısında olduğu gibi her yıl aşılanmamız lazım, başka türlü virüsü kontrol altına alamayız. Unutmamamız gereken bir nokta var ki global bir dünyada yaşıyoruz, küresel bir salgınla karşı karşıyayız. Bu yüzden aşılanmanın da küresel olması lazım, bir ülkenin sadece kendi nüfusunun aşılanması yetmez çünkü tüm tedbirlerin ve mücadelenin, tedavinin, özellikle aşının dünyanın her ülkesinde yapılması gerekiyor, koronavirüs aşısı insanlığın ortak malı olmalıdır. Ayrıca, ulaşamayan milletlere, ekonomik olarak yetersiz ülkelere ve mazlum coğrafyalara aşının mutlaka ulaştırılması lazım.

Çocuk felci aşısını bulan Doktor Jonas Salk'a 1955'te verdiği bir röportajda soruyorlar, diyorlar ki: "Bu bulduğun aşının patenti sana mı ait?" Diyor ki: "Aşının patenti olmaz. Nasıl ki güneşin patenti yoksa aşı da milletin ortak malıdır." Ben buradan şunu söylemek istiyorum: İmkânı olup aşığı bulan devletlerin, güçlü ülkelerin veya imkânlı ülkelerin patent ve para peşinde koşmayıp dünyanın her köşesine aşığı ulaştırması lazım, öbür türlü kontrol altına almamız mümkün değildir.

Tıpkı diğer salgınlar gibi koronavirüs salgını da elbette bitecek, inşallah, insanoğlunun hafızasından silinecek ancak bu süreçte yitirilen canların acısı hep yüreklerimizde kalacak. Koronavirüs salgınıyla kaybettiğimiz herkesi rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.53

#### YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rûmeysa KADAK (İstanbul), Enez KAPLAN (Tekirdağ)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 91'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Çalışma süremiz sona erdiğinden, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 16 Haziran 2021 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.05